

လၢနစီၤနီးလၢယစီၤ

Your Generation And Mine

ကျိပ်တၢ်ရၤလီၤလံာ်လဲၢ်အတၢ်ကွဲးပြၢ အဘၣ် (၈)

Drum Publication Group

ကျိပ်တၢ်ရၤလီၤလံာ်လဲၢ်တၢ်မၤကရူၢ်

လၢနစီၤဒီးလၢယစီၤ
Your Generation And Mine (Karen Version)

Drum Publication Group
P.O Box 66
Kanchanaburi, 71000
Thailand

drum@drumpublications.org
www.drumpublications.org

လိပျူၤ, ၂၇၄၈ ကညီနံၣ်

December, 2009
ISBN 978-616-7225-10-4

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ

တၢ်မၤအသးအမွၢ်အတီတခါဖဲလူၤသီကီၢ်ဆၣ်သဝီတဖျၢၣ်အပူၤ	၁
သးဖိဒုဒီလာဖိလုၢ်ကဲ	၇
တဲစၢၤသ့ၣ်ညါလၢနမ့ၢ်ကညိဖိ	၁၅
သးထူးတီၤ, နီၢ်ခိၣ်အိၣ်ဘ့ၣ်ဆ့	၂၁
တၢ်ခဲးဆူတၢ်ကပီၤ	၂၅
တၢ်သံထူးဖးလံဘၣ်ဆၣ်တလီၤဖးဘၣ်	၃၂
ညၣ်လံၣ်သိလၢထံခံ	၃၉
တၢ်သးဒိၣ်ဆူတၢ်နံၤကမ့ၢ်	၄၅
အါဝဲဒ်မဲးလၢပိၣ်လဲၣ်နံၤ	၅၁
သးစၢ်လၢညါဒီးသးစၢ်ခဲအံၤအတၢ်လီၤသးဘၣ်ဒိ	၅၉
ခိၣ်န့ၢ်ယုထီတၢ်ကူၣ်လၢၣ်စီ	၆၄
ယၢဒီးယမိအဖိမုၣ်	၇၁
တၢ်တကၤဘုတကၤဟု, တၢ်ကၤပိညါဘၣ်လူၤယု	၈၉
ဖိသၣ်န့ဆၢၣ်ဒီးသးစၢ်န့ဆၢၣ်တၢ်လီၤဆီလၢယတၢ်ထံၣ်ဒီးဘၣ်ထွဲ	၉၇
တၢ်အဲၣ်အသ့ၣ်တထူၣ်လၢယသ့ၣ်အီၤ	၁၀၂

တၢ်ကတိၤလၢညါ

ဒ်စီၤတစီၤဘၣ်တစီၤလဲၤပူၤကွံာ်ဝဲအသိး, ပကထံာ်ဘၣ်လၢတၢ်ရှုလိာ်မုာ်လိာ်လၢသ့ၣ်
ကုသးပုၤဒီးသ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်တဖၣ်အဘၣ်စၢၤန့ၣ်တၢ်ဆီတလဲၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲအါမးန့ၣ်
လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးကညီမိတဖၣ်စ့ၢ်ကိးမ့ၢ်တၢ်ဒ်န့ၣ်အသိးလီၤ. တၢ်န့ၣ်အမဲာ်ညါတၢ်ပိာ်
ထွဲထီၣ်တဖၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်အိၣ်မူဒီးလုၢ်လၢတူသန့တဖၣ်ဆီတလဲၤကွံာ်သးလၢစီၤတစီၤ
အတၢ်အိၣ်သးအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးပြၢတနံၣ်အံၤသရၣ်သမါဒီးသ့ၣ်ကုသးပုၤအါဒ်အါဂၤန့ၣ်လီၤကွဲးပြၢသကိးတၢ်
လၢတၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤအယိပထးထီၣ်တၢ်ကွဲးအဂ့ၤကတၢ်တဖၣ်ဒီးထုးထီၣ်ရၤလီၤ
အီၤလၢလံာ်တဘျီအံၤအပူၤလီၤ. တၢ်ကွဲးတဖၣ်အံၤဘၣ်ယးဒီးတၢ်ရှုလိာ်မုာ်လိာ်လၢ
ဟံၣ်ဖိယိဖိအပူၤ, ကွဲးတဖၣ်အပူၤ, သ့ၣ်ကုသးပုၤဒီးသ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်အဘၣ်စၢၤဒီးအ
ဂၤတဖၣ်လၢအဟ့ၣ်တၢ်ဆီကမိၣ်, တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ်ဒီးတၢ်မၤလိလၢပကထံာ်ဘၣ်တၢ်
အိၣ်ဖျါဆုံဆုံပျီပျီလၢပထီၣ်သတြီၤဒီးပတၢ်အိၣ်မူဒီးတၢ်အိၣ်သးလၢမုာ်မဆါတနံၣ်အံၤ
လၢပဘၣ်လဲၤခီဖျိတၢ်လံာ်ဒီးပတၢ်လဲၤခီဖျိဘၣ်ဒီးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပစူးကါအီၤသ့ၣ်လၢပ
သးသမူအတၢ်လဲၤအပူၤသ့ၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲန့ၣ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအအိးဟံၣ်ထီၣ်န့ၣ်
ကျဲတဘီလၢပကသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ပၢၢ်အါထီၣ်လၢတဂၤဒီးတဂၤအဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.

ပစံးဘျုးဘၣ်သရၣ်သမါဒီးသ့ၣ်ကုသးပုၤကိးနီၢ်ဂၤဒီးလၢအန့ၣ်လီၤတၢ်ကွဲးပြၢတဘျီ
အံၤန့ၣ်လီၤ. ပမုာ်လၢလၢတၢ်ကွဲးတဖၣ်အံၤကကဲထီၣ်တၢ်ဘျုးတၢ်ဖျိဒီးတၢ်မၤလိလၢ
မိာ်ပာ်, သ့ၣ်ကုသးပုၤ, ကွဲးသရၣ်သရၣ်မုာ်, ကွဲးမိ, သ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်ဒီးမိသ့ၣ်တဖၣ်အ
ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကျိၣ်တၢ်ရၤလီၤလံာ်လဲၤတၢ်မၤကရူၢ်
လၢဒ်ဝဲဘၣ်, ၂၀၀၉ နံၣ်

တၢ်မၤအသးအမ့ၢ်အတီတခါ

ဖဲလူၤသီကီၢ်ဆၢသဝီတဖျၢၣ်အပူၤ

လၢ-နီၣ်, နီၣ်ဂံၢ် ၁ တီၤခၢၣ်သးကွီ, မဲၢ်လးအူဒဲကဝီ

တဘျီဖဲသၣ်မံၤညီၤခံသဝီန့ၣ်မုၢ်ကနီၤလံၤအိၣ်ဝဲတဂၤဒီးဖိၣ်သၣ်ခွါအိၣ်စ့ၢ် ကိးဝဲတဂၤလီၤ. မုၢ်ကနီၤအံၤအမံၤမ့ၢ်ဝဲနီၢ်ဖိမုၢ်နၤလီၤ. နီၢ်ဖိမုၢ်နၤအံၤအဒိပုၢ်ဝဲၢ်အိၣ် ခွံၤဒီးနီၢ်ဖိမုၢ်နၤမ့ၢ်ပုၤသၢတဂၤလီၤ. ဖိမုၢ်နၤအံၤအမံၤအသးဒိၣ်တၢ်လံၤမးဒီး အတၢ်အိၣ်အတၢ်နၤမူဖိန့ၣ်ကလံၤဆ့ဖိစိၣ်ဝဲတဂၤတၢ်လီၤဖဲအဘူးဒီးန့ၣ်သဝီ လၢအအိၣ်ဘူးဖဲန့ၣ်တဖၣ်လီၤ.

ဖိမုၢ်နၤအံၤမ့ၢ်ပုၤတသီၣ်တသဲ, ဖံးကစုမၤကစု, မ့ၢ်ပုၤသံၣ်စူးကဒုလီၤတံၢ်မးတဂၤ လီၤ. ဒီးဒိၣ်တၢ်လံၤမးတုၤဒုၣ်လဲၣ်အတၢ်လံၤတဖၣ်ဖဲပုၤဖိၣ်သၣ်ခွါတဂၤလၢလၢ မ့ၢ်ထံၣ်ဘၣ်အိၣ်ဒီးအသးစံၣ်တမၢ်လၢ, ဒီးအသးထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်လၢကယုအဲၣ် ဘၣ်ဖိမုၢ်နၤအံၤလီၤ. ဒီးတၢ်စံးဝဲလၢသဝီကီၢ်ဝဲဒၤန့ၣ်ဖိၣ်သၣ်ခွါဒိၣ်တၢ်လံၤက့ၢ်ဂ့ၤ ဂီၤဘၣ်ဖးဒိၣ်ဖးထီၣ်ဘၣ်ပိၣ်ခွါအိၣ်ဝဲတဂၤလၢသဝီအံၤအပူၤလီၤ. ဖိၣ်သၣ်ခွါအံၤအမံၤ မ့ၢ်စီၤလီၤဖျးမုၢ်လီၤ. လီၤဖျးမုၢ်အံၤဘၣ်ပိၣ်ခွါ, ထုတၢ်ကံၣ်တၢ်ဝဲသ့ခဲလၢလီၤ.

တနံၤဘၣ်ဖဲပုၤလဲၤထီၣ်စီၤလီၤဖျးမ့ၢ်အခုးဒီးမုၢ်ကနီၤ, ဖိၣ်သၣ်ခွါလၢသဝီပူၤတဖၣ်က
တဲာ်ကတီၤထီၣ်အသးဒီးလၢဂီၤခိဆိဖါအိၣ်အိခံၣ်တဘျီဒီးလဲၤသကိးတၢ်လီၤ. ဖိၣ်
သၣ်ခွါတဖၣ်အူထီၣ်ကွၢၤ, အူဝဲလၢထါအဖျၢၣ်, ထါအဖျၢၣ်တဖၣ်မ့ၢ်မုၢ်ကနီၤဖိၣ်သၣ်
ခွါအထါလၢအဝဲသ့ၣ်ကိးစိလိာ်အသးလၢကလဲၤတၢ် (ဟ့ၣ်လိာ်သးတၢ်ပနီၣ်) လီၤ.
ဒီးအဝဲသ့ၣ်လဲၤတၢ်, မ့ၢ်တုၤအလဲၤတုၤခုးပူၤဒီးအိၣ်ဘုံးအိၣ်သါဝံၤပိာ်ခွါတဖၣ်ဟံထီၣ်
မ့ၢ်ဘိဖးထီတဖၣ်ဒီးလဲၤလီၤလၢခုးခံဒီးစးထီၣ်ထီၣ်ခုးလီၤ. မုၢ်ကနီၤဖိၣ်သၣ်ခွါလၢအ
မဲာ်ဘၣ်လိာ်သးတဖၣ်ထီၣ်, ဘ့ၣ်လိာ်သးတဆိတဆိလီၤ. ဒီးအါတက့ၢ်ပုၤဘ့ၣ်ခုးတ
မ့ၢ်သၢဂၤလီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်စီၤလီၤဖျးမ့ၢ်, တၢ်တဂီၤအံၤပုၤဘ့ၣ်အီၤတအိၣ်နီတဂၤဘၣ်, မ့ၢ်လၢအ
ထီၣ်ခုးဖျၢၣ်မးဒီးပုၤဘ့ၣ်အီၤတချုးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးအဝဲအူထီၣ်အကွၢၤ, မၤဝဲလၢထါ
ဒ်အံၤ ...

၁. ပုၤဖျၢၣ်ပုၤချ့လီၤဖျးမ့ၢ်	၂. ဘ့ၣ်မ့ၢ်တဘျီနီတဂၤ
မုၢ်ကနီၤဘ့ၣ်အီၤတဘျီ	လီၤဖျးမ့ၢ်ကက့ၤတဂၤ
လီၤဖျးမ့ၢ်ပုၤဖျၢၣ်ထဲလဲၣ်	ပုၤဘ့ၣ်မ့ၢ်ဘျီတဂၤဂၤ
မုၢ်ကနီၤဘ့ၣ်တဘျီန့ၣ်	လီၤဖျးမ့ၢ်ကထီၣ်လီၤမ့ၢ်

လီၤဖျးမ့ၢ်ဆၢထၢၣ်လၢတၢ်ပျီပူၤ, ယိးယာ်ဒီးမ့ၢ်ဘိ, တလီၤဆိဒီးတူးမၤဂီၢ်ပုၤလီၤအကွဲး
ဘၣ်. အူသီၣ်ထီၣ်အကွဲးလံလူၤလံလူၤဒီးဖဲန့ၣ်ဖိမုၢ်နၤ, လၢတၢ်တသီၣ်တသဲအပူၤ
ထုးထီၣ်အတယံၤဖိလၢထၢၣ်ပူၤဒီးအူဆၢဝဲလီၤဖျးမ့ၢ်လၢထါဒ်အံၤ ...

၁. တၢ်ဒိၣ်နကိာ်လီၤဖျးမ့ၢ်	၂. လီၤကိာ်ပုၤဖျၢၣ်ချ့ဒံးနၤ
ဆိမိၣ်ယဘ့ၣ်နၤတဘျီ	တမုၢ်တဂၤကဘ့ၣ်နၤ
တၢ်ဒိၣ်နကိာ်ဖဲဘၣ်ဒး	လီၤကိာ်ပုၤဖျၢၣ်ချ့ဒံးစိ
လီၤဖျးမ့ၢ်ယကဘ့ၣ်နၤ	တခီတဂၤတပျံၤအီၤ

တဘျီအံၤဒုတလီၤဆိဒီးဒီၤညိၣ်လုစ့ၣ်ခိၣ်တူးမၤဂီၢ်လၢၤဘၣ်ဒီၤ...နဖါပျဲၣ်ဒီးနသရၣ်မုၢ်
ဝၣ်လီၤထီၣ်ခုးန့ၣ်လီၤ. ပုၤခံၣ်ဝၣ်လီၤတဘျီပုၤအိပိ, ပုၤကွၢ်အီၤပုၤသးပုၤနီၣ်ထီၣ်ခုး

ဘွဲ့ခူးကယာ၊ ပိတ်ခွါတဖန်ဆဲးဘဉ်ပိတ်မုၣ်အခိၣ်ဒီးမုၢ်ဘိ၊ ပိတ်မုၣ်တဖန်စွဲကိးသးပုၤ နီၣ်ဘွဲ့ခူးလီၤဘုကိးလီၤ. ပုၤလိာ်လုအဝဲသ့ၣ်, ပုၤတဲအီၤလၢ, “သုခံၤအံၤသုတၢ်ဝံမ့ၢ် လီၤယုၢ်ဒုကဖးဂ့ၤညါ, သုဒိၣ်တၢ်ဘဉ်ဂီၢ်ခံၤလၢၤ, ဒီးပုၤတဲသကိးအိၣ်န့ၣ်ကိးဂၤ န့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်ပုၤခံၤအံၤစးထီၣ်အတၢ်အဲၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၤဖျးမုၢ်ထွဲန့ၢ်ကုကံၣ်ဖိလၢအဂ့ၤ မးတုၤ, ခိၣ်ကုၢ်ကံၣ်ဒီးဟ့ၣ်ဝဲဖိမုၢ်နၤလီၤ. ဒီးတဲထွဲဖိမုၢ်နၤအံၤ, “လာယတၢ်အိၣ်မူ ပုၤပိတ်မုၣ်လၢအတမၤယထွဲန့ၢ်အီၤ, ဒီးယအိၣ်ယထွဲဒီးဟ့ၣ်အီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်အဆိကတၢ် တဘျီအံၤလာယဂီၢ်လီၤ. ဒုမုၢ်စၢ, နမ့ၢ်ပုၤလီၤဆိလာယဂီၢ်ဒီးနမ့ၢ်ပုၤလၢအထီၣ်ဟူး ထီၣ်ဂဲၤယတၢ်အဲၣ်လီၤ. ဟံကဖၤလီၤနသးလာနမ့ၢ်ပိတ်မုၣ်လၢအတၢ်ဟဲဝံဂ့ၤဒီးဟံးန့ၢ် ယတၢ်ဟ့ၣ်အံၤဒီးက့ၤမံမိၢ်တၢ်လၢအမုၢ်တက့ၢ်နီၢ်...”

ဖဲန့ၣ်ဖိမုၢ်နၤအံၤအသးကနိးအစုချံၣ်လီၤ, အခိၣ်ချံၣ်လီၤလၢၤတကပိာ်ညါဒီးဘဉ်တဲ ဝဲဒ်လဲၣ်မးတသ့ၣ်ညါလၢၤဝဲဒီးစံးဝဲ, “စီစၢ, ယဲစွဲကိးတၢ်ဂီၢ်ယသးဒိၣ်မးလီၤ.” ဖဲန့ၣ် လီၤဖျးမုၢ်နၤထီၣ်တဲဝဲ, “ဒုစၢ, မူခိၣ်တစူၤဒီးတမ့ၢ်ကိးတၢ်ဂီၢ်ခါမးလဲၣ်. ဘဉ်မနုၤနက နိးထဲအံၤဒီးတၢ်ဂီၢ်နသးလဲၣ်.” ဖဲန့ၣ်ဖိမုၢ်နၤအမဲာ်ဆူးတုၤဒၣ်လဲာ်အမဲာ်ထီၣ်ဂီၤဒီးစံး ဝဲ, “အီၤ..ယဲစွဲကိးယမ့ၢ်တၢ်တမံၤယီၤဒီးနၤလီၤ.” ဝံစိာ်ထီၣ်အကု, ခိၣ်ကုၢ်ဒီးကရီက့ၤ က့ၤဆူအဟံၣ်လီၤ. လီၤဖျးမုၢ်ကွၢ်ထွဲအခံၣ်ဒီးတၢ်သးမံသးမုၢ်လၢပုၤလီၤ. ဒီးအဝဲသ့ၣ် အတၢ်အဲၣ်လိာ်သးအံၤယံာ်ဝဲသၢနံၣ်ဒီးမိၢ်ဟံခိၣ်သ့ၣ်ညါဒီးတဘဉ်အသးဘဉ်လီၤ. ဖဲ န့ၣ်လီၤဖျးမုၢ်မ့ၢ်ပုၤလၢအခိၣ်န့ၣ်ဂ့ၤတဂၤအသိးအဝဲလဲၤဆူပိတ်မုၣ်အမိၢ်အိၣ်ဒီးတဲဝဲဒၣ်, “မုၢ်ဂံၤစၢ, ယသ့ၣ်ညါလၢနဖိမုၢ်ဒုအဲၣ်ယၤဒိၣ်ဒိၣ်ဒီးယအဲၣ်အီၤဒိၣ်ဒိၣ်လီၤ. ယမ့ၢ်အဲၣ် နဖိမုၢ်နဘဉ်ဟံကဖၤနသးလာနဖိမုၢ်အဘျီဂ့ၤတီၢ်ဂ့ၤဒီးယံလၢလၢပုၤခဲလၢၤအကျါ လီၤ. နမ့ၢ်တအဲၣ်ဒုလၢယဂီၢ်အတွးတအိၣ်ဘဉ်. အိၣ်ဒၣ်ယကဘဉ်ဟံတုၢ်အီၤဒီးလဲၤ ဟံမုၢ်မုၢ်လီၤ. ပုၤအိၣ်ဒံးအါဂၤလၢအိၣ်ကတီၤအသးလၢကအဲၣ်ယၤဒံးလီၤ. နဖိမုၢ်န ကလဲၤဟံလီၤနီၢ်.”

ဖဲန့ၣ်မုၢ်ဂံၢ်ဖိမုၢ်နၤမိၢ်ကန့ၣ်ဝဲတလီၤညါလၢၤဘဉ်, ဒီးလဲၤယုကညးက့ၤဝဲလီၤဖျးမုၢ်ဒီး ဟီၣ်ဒီးယၤလီၤ. လၢခံလီၤဖျးမုၢ်ဒီးဖိမုၢ်နၤအဲၣ်လိာ်ဘဉ်အသးဒီးပုၤတဲနးမုၢ်ဂံၢ်ဖိမုၢ်နၤ

မိန်းအံ၊ “နတအဲဒ်နမာ်, ဘၣ်မနုၤနလဲၤဟီၣ်ဘၣ်အီၤန့ၣ်လဲၣ်.” အကစၢ်တတဲလၢၤ တၢ်နီၤမံၤ, မ့ၢ်လီၤဖျးမုၢ်တဲဝဲဒၣ်, “ပဒဲခိၣ်န့ၣ်ဇဲၤ.. သုမၤန့ၢ်ဝဲလဲၣ်. ဒီးလၢခံဒီးန့ၢ်ဘၣ် အဖိမုၢ်လီၤအဲၣ်တဂၤယုၢ်ဝဲအမံၤလၢနီၤအဲၣ်ဒိၣ်ဖိလီၤ.

ပှၤဒီမၤဝဲခံဂၤအံၤအဲၣ်လိာ်အသးထဲလဲၣ်မးတဲတဘၣ်လၢၤဘၣ်. မ့ၢ်သူဒီးသူဒ်သိး, မ့ၢ်ဝါဒီးဝါဒ်သိး, အမၤတခီၣ်အဝၤဘၣ်အသးကမၤတၢ်တမံၤမံၤမၤထွဲၣ်လီၤထွဲခဲ လၢၤလီၤ. ဆံၣ်တတဲ, ခၢ်တတဲတအ့ၣ်လိာ်အသးနီၣ်တဘျီဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးတုၤ အဖိခွါအိၣ်ကဒီးသၢဂၤဝံၤအလီၢ်ခံ, မုၢ်နံၤဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လဲၤတရံးအသးဒီးမုၢ်ကီၤ လံၤပျဲလီၤလံၤအပှၤသးဖိလၢကဟဲဒီးယီၤဖးကွံာ်ပှၤဒီမၤဝဲခံဂၤအံၤအတၢ်အဲၣ်လီၤ.

ဖဲ ၁၉၉၅-၁၉၉၆နံၣ်န့ၣ်, ကီၢ်ပယီၤအသး တ.မ ၇၇ ထီၣ်ဒုးတၢ်တထံၣ်, ဟဲထီၣ်ဒုး တၢ်တလံသးကု ၅, သးကု ၃ ဒီးဟဲတုၤဝဲပသဝီအံၤဒီးပှၤသဝီဖိတဖၣ်ယုၢ်ဝဲဝီပ ယၢ်ဖးဒုလၢၢ်စီ.. တထံၣ်လိာ်သးလူၤလိာ်က့ၤခံတချုး, ကညီသးဖိခိၣ်စ့ၤဒီးဘၣ်လဲၤ ခိးလီၤကီၢ်ပယီၤသးတနီၤ, ကးသဝီဖိတနီၤ, တဲးက့တနီၤ, က့ၤဝံၤအိၣ်စၢၤသဝီဖိအဘု တနီၤ, ကညီသိၣ်ဖိလၢတၢ်လီၢ်အံၤမးတအိၣ်အါလၢၤဘၣ်လီၤ. ဖိဒဲဖိသၣ်, သူၣ်ကု သးပှၤတဖၣ်လီၤသးကညီဒိၣ်မး, အိၣ်ထဲတၢ်သးအုးဒီးတၢ်ဟီၣ်တၢ်ယၢၤ, တၢ်နးတၢ် ဖှိၣ်တဖၣ်လီၤ. သဝီဖိတနီၤဖိကပိာ်ဒၣ်တကွံာ်, ဘီၣ်မုၢ်လၢဟုသးတအါဒီးက့ၤဝံၤအိၣ် တဘူၣ်အယိလီၤ.

တၢ်လီၢ်ဖဲန့ၣ်ပှၤလိအိၣ်, ယီၢ်အိၣ်ဒၣ်ဘုတဆၢၣ်ဂီၢ်တဆၢၣ်ဂီၢ်အယိဒီးကီၢ်ပယီၤသး ဟဲထီၣ်သတူၢ်ကလၢၢ်အံၤဒီးမုၢ်တၢ်ကိတၢ်ခဲလီၤ. ပှၤဘၣ်ယုၢ်ဝဲဒီးဆၢၣ်, ဆၢၣ်ယီၢ်ဘိ တဖၣ်ဖးနးညါလီၤ. ဒီးပှၤစံၣ်အိၣ်တပူၤတပူၤ, ဒီးဘၣ်တနီၤနီၤပိာ်လိာ်ဘၣ်ခဲလီၤ. မ့ မ့ၢ်ဖိမုၢ်နၢၤဒီးလီၤဖျးမုၢ်တခီတဘျီအံၤအဖိအိၣ်မုၢ်တဂၤခွါသၢဂၤဒီးအဖိဆဲးဒဲးလီၤ. အ ဝဲသ့ၣ်လူၤပှၤဂၤအခံတချုးလၢၤဒီးအိၣ်တုၢ်ကွံာ်ဖဲထံဘိကျိတဘိအနံၤဒီးအိၣ်ဘျးအိၣ် သါလီၤ.

ပှၤဒီမၤဝဲခံဂၤအံၤအဲၣ်လိာ်အသးဒိၣ်မး, အဖိလၢအဆဲးကတၢ်တဂၤအိၣ်န့ၢ်ဒီးဒီးအ ဝဲသ့ၣ်ယိထီၣ်ယုၢ်ယိထီၣ်ကုလၢကဖိအိၣ်သကိးတၢ်လီၤ. အိၣ်မုၢ်ဝံၤဝဲတဂၤဆ့ၣ်နီၤ

အိမ်ဒီးတဲအမါန့ၣ်, “အဲၣ်ဒိၣ်မိၣ်, တဘျီအံၤပလူၤပုၤခံတချုးလာၤပအိၣ်က့ၤတ န့ၣ်, ပဟုသးဒီးကလၢၣ်လီၤ. ပတထံၣ်လာၤပဂီၢ်မိၣ်သကိးသုးဖိသံၣ်ဖိလာၤဘၣ်.” အ မါတဲက့ၤအီၤ, “အဲၣ်ဒိၣ်ပါၤ, ကိၢ်တဂ့ၤ..တၢ်ထံတၢ်တိကစၢ်ကကွၢ်ပုၤစ့ၢ်သၢ်... ယဲ န့ၣ်ယဲမဲၣ်မူသးဝးဒီးအခါဖဲနလဲၤယကလဲၤ, ဖဲနအိၣ်ယကအိၣ်လီၤ.”

ဒီးတၢ်စံးဝဲလာအဲၣ်သ့ၣ်အိၣ်တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲထံတြီၤပူၤလီၤ. ဒီးဖဲလာမ့ၢ်ဘူးကဟါလီၤန့ၣ် ကိၢ်ပယီၤအသုးတဖၣ်ထံၣ်မ့ၢ်အူၣ်ကနွံကနွံလာထံတြီၤပူၤဒီးဟဲလီၤကွၢ်ဝဲဒီးဘၣ်မး တိတိဖဲလီၤပျးမ့ၢ်ဒီးအဟံၣ်ဖိယိဖိအိၣ်တၢ်အလီၤလီၤ. ကိၢ်ပယီၤသုးတဖၣ်ဟဲဒ်သိးက ဖၢၣ်အိၣ်ထံအဂီၢ်ဒီးထံၣ်ဖိလီၤပျးမ့ၢ်အိၣ်ဖဲထံကျိကပၤဒီးခးန့ၣ်တၢ်ဆါသးဝဲမးအါအါသီ သီဆူၣ်ဆူၣ်ဘၣ်ဘၣ်လီၤ. ဒီးခးသဖွဲတၢ်ဆူအံၤဆူဘးသက့ၤဝံၤဒီးက့ၤထီၣ်က့ၤဆူက စၢ်ကပၤကယိကယိလီၤ. မ့ၢ်ဖိမ့ၢ်န့ၣ်သ့ၣ်ကတုၤသးကတုၤ, ဘၣ်မၤမနုၤမးတသ့ၣ် ညါဘၣ်. ကဟံၣ်အဂီၢ်မးအမဲၣ်ထံတအိၣ်လာၤဘၣ်ဒီးလဲၤယီၤဆူအဝၤသးဘိအိၣ်ဒီး စံးဝဲဒၣ်, “အဲၣ်ဒိၣ်ပါၤ, လၢညါနစံးလၢပိၣ်မုၢ်လၢအဲၣ်ဘၣ်န့ၣ်အတၢ်ဟဲဝံၤဂ့ၤ, ယဲ တခီယတၢ်ဟဲဝံၤအံၤအါနးလဲၣ်. နကဟံၣ်တၢ်ကွံၣ်ယၢဒီးနဖိလွံၢ်ဂၤ, ဒီးယဟၢဖၢလၢအ မ့ၢ်အလါကဘၣ်တဖျၢၣ်ဒ်အံၤလီၤဒါ. နဖိခွါအိၣ်ခံၤန့ၣ်ဖဲကိၢ်ပယီၤသုးခးတၢ်အခါ အဲၣ်သ့ၣ်ပျံၤတၢ်ယုၢ်နီၤစါလံ. မ့ၢ်အလဲၤဖျိက့ၤဖဲလဲၣ်တသ့ၣ်ညါယဲဒီးယဟၢဖၢတဖျၢၣ် ယဖိတဂၤမ့ၢ်ယကဘၣ်မၤက့ၤဒ်လဲၣ်အဲၣ်ဒိၣ်ပါၤ, ယကသံယုၣ်ဒီးန့ၣ်ဖဲအံၤလီၤ.”

ဖဲန့ၣ်လီၤပျးမ့ၢ်ကွၢ်ထီၣ်အမါသးဘိအမဲၣ်ပွဲၤဒီးတၢ်သးဘၣ်ဒိ, သးတမုၢ်နးမးဒီးစံးဝဲ, “အဲၣ်ဒိၣ်မိၣ်, သးဆံးတဂ့ၤနီၤ... ယအဲၣ်န့ၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ်တုၤတၢ်သံန့ၣ်ယကအဲၣ်ဒ် န့ၣ်လီၤ. ယအဲၣ်န့ၣ်ယသးကညါန့ၣ်ဒိၣ်မး, ဘၣ်ဆၣ်ယမၤတသ့ၣ်လာၤဘၣ်. ယဟံၣ်ဆူၣ် ယသးဒီးယထဲးဂံၢ်ထဲးဘါကစီဒီးလီၤ. ဟံၣ်ဆူၣ်နသးဒီးယုၢ်စါဒိ, ပုထီၣ်နဖိခွါဆံးဒီး ယုက့ၤနဖိအိၣ်ခံၤဒီးလဲၤလူၤယုက့ၤပုၤသဝီဖိအိၣ်တၢ်လီၤချ့ချ့ ... န့ၣ်ဒါကဟဲချုး န့ၣ်ကဒီးန့ၣ်, နမ့ၢ်အဲၣ်ယၤန့ၣ်ဝံၤသးစူၤကန့ၣ်ယကလုၢ်နီၤ ... စးထီၣ်လာၤပအဲၣ်လိၣ်သး နကန့ၣ်ယကလုၢ်ထီၣ်ဘိလီၤ. အဲၣ်အံၤစ့ၢ်ကိးကန့ၣ်ကဒီးနီၣ်... ဟံၣ်တၢ်ယၢဒီးယုၢ်စါဒိ နီၣ်... ပကထံၣ်လိၣ်ပသးလၢခံတယၣ်ဒီးနီၣ်...” အဲၣ်ဒိၣ်မိၣ်ဖဲန့ၣ်လီၤပျးမ့ၢ်မ့ၢ်လၢဘၣ် ဒိနးမး, အဟၢဖၢကျိသၣ်လီၤဘၣ်အီၤထူၣ်ဖျိဒီးဖျၢၣ်ဒီးအသးသမူဟးထီၣ်ကွံၣ်ဝဲလီၤ. အမါသးဘိကိးမး, “အဲၣ်ဒိၣ်ပါ” ပုၤပူၤသီၣ်လီၤကအါမးဒီးန့ၣ်ဒါခးစိ

လီကဒီးတံအယိဖိမုနုပုထိန်အဖိခွါဖိဒီးဘဉ်ဟ်တုာ်သယုာ်ကညိကွံာ်အဝါသးဘိ
ဒီးစံးဝဲ, “အဲဒ်ဒိန်ပါဓါ, ယအဲဒ်နုဒိန်မးအယိယကနုနကလုာ်ဒီးယစံာ်လံ... ကွါ
ခိးဟ်ယာမုာ်မုာ်နီ..” ဒီးစံာ်ဝဲစုယာ်ခိလီၤ. ပုာ်ကွံာ်သးသိဒီးကွါဖျိးထီၣ်လၢပုာ်ကျါဒီး
အဖိခွါဆံးထဲတကဒီးပုာ်ဖုးသံပျီၣ်ဂီၤလီၤ. အနံာ်တအိၣ်လၢဆုတအိၣ်လၢအဖိမုာ်
ဒိၣ်တဂၢပျံတၢ်ဒိၣ်တလၢဒီးတအိၣ်ဘဉ်မ့ၤဒီးသံကွံာ်ဝဲလီၤ. အဖိအဆံးတဂၢ, အမိာ်
တအိၣ်ဘဉ်မ့ၤဒီးအနုာ်ထံတထီၣ်လၢဒီးတယံာ်ဘဉ်ဆံးစၢ်ထီၣ်ကဒီးအဖိခွါအသဒါဖိ
လၢအဒါလီၤတၢ်ဝဲလီၤ.

အဖိလၢအဒိၣ်ခံဂၢတခီဟါမၢ်သးသီစ့ၢ်, ဒီးပုာ်ဟးယုဒီးပုာ်လဲၤထံာ်ကွါအီၤလၢအဖံ,
အဖုအဘုဖိဒီးအိၣ်ကွၢ်တကၢ်လၢအဖုဟ်ယာ်ဝဲလၢဖိပုာ်, ထံတအိၣ်ဘဉ်. ဒီးဖိသုာ်
ခံဂၢအံၤအနီၢ်ဆံးဒီးတဲဝဲကီၢ်ပယီၤသုးန့ၣ်ကွါလီၤဖဲမကၢာ်ဖဲတၢ်မၢ်ညါအံၤလီၤ. “ပ
သုာ်ညါလၢပယီၤမၤသံပပါပါအယိပအိၣ်ခူသုာ်ဒီးအဝဲသုာ်တဖၣ်တထံာ်ကီးပုာ်ဘဉ်
လီၤ.” ဖိမုာ်နုအံၤအတၢ်ကွါဆၢာ်မၢ်နးမး, သံဇီၢ်တတုာ်ပျုၤ, မူဇီၢ်တတုာ်နီၢ်ခိ, ကွါ
ဖိာ်ယဲကွါအဖိတုာ်ခဲအံၤလီၤ. ခဲအံၤတဘျီအဖိဖိာ်သုာ်ခွါကီးလံ. အဖိခွါအဒိၣ်တဂၢ
ထုတၢ်သုးသိးအပါလီၤ. ယထံာ်လၢအထုတၢ်, ယဆိကမိာ်ကွါအတၢ်အိၣ်မူတဖၣ်
ဒီးယမဲာ်ထံလီၤတုာ်ဒုာ်လဲာ်ယသးအိၣ်ကွဲးပျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤယံာ်လံလီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ်
တၢ်လဲၤခိဖျိအမ့ၢ်အတိဒီးတၢ်မၤအသးနီၢ်နီၢ်တခါလီၤ. ပုာ်တုာ်ဘဉ်တၢ်အံၤအနီၢ်ကစၢ်
အိၣ်ဖဲမၢ်ရၢမိာ်ဒဲကဝီၤလီၤ.

သးဖိဒုဒီလၢဖိလုာ်ကဲ

လၢ-ဖိကွဲၤ, နီၣ်ဂံၢ် ၃ တီၤထီၣ်ကွဲၤ, မဲၢ်လးအူဒဲကဝီၤ

ပှၤကိးဂၤဒဲးလၢအတၢ်အိၣ်မူအပူၤယနၢ်လၢအိၣ်ဒီးအတၢ်လဲၤခိဖျိတၢ်ဘၣ်
ကွၢ်ဆၢၣ်မၢ်ဒၣ်ဝဲစုၣ်စုၣ်လီၤ. တၢ်လဲၤခိဖျိတၢ်နီၤကဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်သးမံသးမုၢ်, တနီၤက
မ့ၢ်တၢ်သးဟးဂီၤဒီးတၢ်သးတမံတစီၤဒၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢကျဲၤအံၤအသိး, ယအဲၣ်ဒီး
ကွဲးဖျါထီၣ်ယနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ယဲၤဒ်ယမ့ၢ်ဖိတဂၤတၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်လဲၤခိဖျိလၢယတၢ်အိၣ်
မူအပူၤတနီၤန့ၣ်လီၤ.

ယမိယပါမ့ၢ်ဒၣ်ပှၤကစၢ်ခိၣ်ဖိအိၣ်ဆိးလၢကစၢ်ခံကလိလီၤ, မၤအိၣ်ဒၣ်မုၢ်ဝဲၤအတၢ်
မၤဒီးလီၤစၢၤဒၣ်လၢပှၤမၤမုၢ်ဝဲၤဖိလီၤ. ယပါတခိမ့ၢ်နၢ်သက့ပှၤမၤဝဲၤဖိတဂၤဘၣ်
ဆၢၣ်လၢယသဝီၤအပူၤစးထီၣ်လၢယသ့ၣ်ညါလီၤယသးန့ၣ်အဝဲဒၣ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးကွဲၤသရၣ်
တဂၤလီၤ. သိၣ်လိတၢ်လၢကွဲၤဘၣ်ဆၢၣ်ဖဲးစ့ၢ်ကိးစးဖိတလီၢ်လၢကသ့ၣ်လီၤဘုၣ်သၢနၢ်
လွံၢ်နၢ်န့ၣ်ကိးမုၢ်နံၤဒဲးလီၤ. ကွဲၤဖိမိၢ်ပါဒီးကွဲၤဖိတဖၣ်မၤစၢၤအိၣ်ထီၣ်ဘိးအလီၢ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်
လီၤ. မ့ၢ်ယမိတဂၤစးထီၣ်လၢယသ့ၣ်ညါထီၣ်တၢ်န့ၣ်, ယပါတမၤအမၤတၢ်ယတၢ်

စံင်နီတဘျီဘဉ်. အိဉ်ဒဉ်လာဟံင်ဒီးမၤတၢ်လာဟံင်ပူၤယီုပူၤလာတၢ်မၤအဖုံအညီတဖဉ်လီၤ. ဘဉ်ယးတၢ်ဝံတၢ်ယိးအယၤအစုၣ်န့ၣ်ယတထံၣ်အမၤဝဲနီတဘျီဘဉ်. အိဉ်ဒဉ်လာဟံင်ပူၤဒီးဆးစဲးန့ၣ်လီၤ. ထီၣ်ဘိန့ၣ်ယထံၣ်ပှၤဟဲမၤအီၤလာကဆးန့ၣ်အဖိအလံၤဆ့ကၤ, ဆ့ဖိဒီးဖျိၣ်ခံဖိတဖဉ်လီၤ.

ယသဝီအံၤတအိဉ်ဘူးဒီးတၢ်ဆါတၢ်ပူၤအလီၢ်လာအမ့ၢ်ခူဝ်နီတဖျါဘဉ်. ယသုဉ်ညါယပါမ့ၢ်လဲၤပူၤအိဉ်တၢ်န့ၣ်တၢ်ဆါကတီၢ်တံာ်တံာ်ဝဲတနွံမးဟဲက့ၤတုၤဝဲလီၤ. ဖဲယပါမ့ၢ်ဟဲက့ၤလာဝ်ပူၤတဘျီလၢလၢ, ပဲဟံင်ဖိယီဖိတဖဉ်ပသးခုဒိဉ်မး, မ့ၢ်လာပအိဉ်ဘဉ်တၢ်ဆံၣ်, တၢ်ဆါ, ကိဉ်ဖိနီဖိဒီးတၢ်အိဉ်မိၢ်ပှၤတမံၤခံမံၤလာအမ့ၢ်ဒုၣ်အုဉ်, ညဉ်အုဉ်တဖဉ်လီၤ. တၢ်အိဉ်သုဉ်တဖဉ်အံၤပဘဉ်အိဉ်ကတီၢ်အီၤဂ့ၤဂ့ၤဘဉ်ဘဉ်ဒ်သိးအသုတလၢန့ၢ်ပှၤချ့ချ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယဟ်သုဉ်ဟ်သးအစ့ၤကတၢ်တနံၣ်အကတီၢ်ပူၤ, ယပါဘဉ်လဲၤပူၤအိဉ်တၢ်လာဝ်ပူၤသၢဘျီညါလီၤ.

ယထံၣ်ဘဉ်လာယသဝီအပူၤန့ၣ်ဟံင်န့ၣ်ယီုထၢတဖဉ်အိဉ်ဒီးဟံင်ဖိယီဖိအစ့ၤကတၢ်ယံၤဂၤဆူအဖိခိဉ်လီၤ. ဟံင်န့ၣ်တန့ၣ်အပူၤအိဉ်ဒီးဖိမုဉ်ဖိခွါတဖဉ်လီၤ. မ့ၢ်ယဲယပါအဟံင်ဖိယီဖိန့ၣ်အိဉ်ဒဉ်မိပါဒီးဖိခံၤ, ခဲလၢပှၤလွံၢ်ဂၤလီၤ. လာဟံင်ပူၤဟိဉ်ခွါအိဉ်ဒဉ်ထဲယပါတဂၤလီၤ. ပှၤအဂၤတဖဉ်မ့ၢ်ဒဉ်ဟိဉ်မုဉ်ခဲလၢလီၤ. ယဒီပုၢ်ဝဲအိဉ်ဒဉ်ထဲခံၤလီၤ. မ့ၢ်ဒဉ်ယနီဒီးယၤလီၤ. ဘဉ်တဘျီဘျီဖဲယနီဆံးအခါယသံကွၢ်ယမိယပါ, “ပှၤအဂၤတဖဉ်အဟံင်ပူၤအိဉ်ဒီးဖိမုဉ်ဖိခွါတဖဉ်, မ့ၢ်ပဲဟံင်ဖိယီဖိအပူၤ, ဘဉ်မန့ၢ်အယီဖိခွါတအိဉ်နီတဂၤလဲၣ်.” ယမိယပါတဝဲဆါယၤတၢ်နီတမံၤဘဉ်. ယမ့ၢ်ဖိမုဉ်ဆံးတဂၤလီၤ. ယမ့ၢ်ပှၤတဂၤလၢသံကွၢ်တၢ်ဆူဉ်, ဂဲၤဆူဉ်, အါစုအါဘျီယမိယပါန့ၣ်ယၤယါယၤလၢသံကွၢ်တၢ်ဆူဉ်အယီလီၤ. ယဘဉ်တၢ်န့ၣ်ယၤယါယၤဘဉ်ဆဉ်ယတဟ်လာတၢ်နီတမံၤဘဉ်.

ပဲဒီပုၢ်ဝဲမုဉ်ခံၤမိပါဆုၤပှၤလာကွီဒီးတမၤပမၤတၢ်အါအါဒ်ပှၤလာအိဉ်ဒီးဒီပုၢ်ဝဲအါဂၤတဖဉ်အသိးဘဉ်. ယနီနီတခီအဝဲမ့ၢ်ပှၤလာကတီၢ်တၢ်စ့ၤဒီးတသံကွၢ်နီစိတၢ်လာမိပါတဖဉ်အအိဉ်ဘဉ်. အဝဲတဘဉ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ကလၢဘဉ်. ထီၣ်ဘိမိပါကိးအီၤလာဖိ

မုၣ်, ဖိမုၣ်လီၤ. မ့မ့ယဲတဂၢၤစးထီၣ်လာယသ့ၣ်ညါထီၣ်တၢ်န့ၣ်ယတနၢ်ဟူမိပါကိး
ယၤလာဖိမုၣ်နီတဘျီဘၣ်. မ့ၢ်လာယမၤယသးလံကျိလံတ်အယိ, ယမိယပါကိးယၤ
လာ “လံတိကျိ” မ့တမ့ၢ် “ဒုဖိ” န့ၣ်လီၤ. မ့မ့ဖိမုၣ်န့ၣ်ယတနၢ်ဟူကိးဝဲနီတဘျီနီ
တဂၢၤဘၣ်. တကိးယၤလာဖိမုၣ်ဘၣ်ဆၣ်ယတဟ်သ့ၣ်ဟ်သးလာတၢ်နီတမံၤဘၣ်. ပ
ဝဲဒီပုၢ်ဝဲၣ်ခံၣ်အံၤပအဲၣ်လိာ်ပသးဂ့ၤဒိၣ်မးလီၤ. ယနီနီအဲၣ်ယၤကိးယၤလာဒုဒုဖိဒီးယ
ကိးအိၤလာနီနီထီၣ်ဘိလီၤ.

ပဝဲဒီပုၢ်ဝဲၣ်ခံၣ်အံၤ, ပတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ, တၢ်စံးတၢ်ကတိၤလီၤဆီလိာ်အသးဒိၣ်မးလီၤ.
လီၤဆီဒၣ်တၢ်ပှၤတမ့ၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဟဲထီၣ်လာဟံၣ်ပူၤန့ၣ်ပှၤတဆိကမိၣ်လာပမ့ၢ်ဒီပုၢ်ဝဲၣ်
မုၣ်ဘၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်ယနီဒီးယၤပမဲၣ်ပနီဒီးပကလုာ်ကတိၤတလီၤပလိာ်,
တဒ်သိးဘၣ်. ယနီမ့ၢ်ပှၤကစုဒု, ယဲယမ့ၢ်ပှၤဂဲၤဆူၣ်, ကတိၤတၢ်ဆူၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်
ပဒီပုၢ်ဝဲၣ်ခံၣ်အံၤတၢ်လာအိၣ်သိးလိာ်သးအိၣ်ဒၣ်ထဲတမံၤဒီးန့ၣ်ယတဲသ့လီၤ. ပတၢ်ဒ်
သိးလိာ်သးတခါအံၤမ့ၢ်ဒၣ်ပသ့တၢ်လာစုစုၣ်ခံၣ်လၢၣ်လီၤ. ပကွဲးလံာ်လာစုစုၣ်, မၤ
တၢ်လာစုစုၣ်, အိၣ်မ့ၢ်လာစုစုၣ်ခံၣ်လၢၣ်လီၤ. ပတၢ်ဒ်သိးလိာ်ပသးတမံၤအံၤပှၤအါဂၤ
သ့ၣ်ညါဝဲစ့ၢ်ကိးလီၤ. မ့မ့ၢ်လုာ်လၢ်သကဲၣ်ပဝးဒုမ့ၢ်တၢ်လီၤဆီခဲလၢၣ်လီၤ.

ယသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဖဲယနီၢ်ဆံးအခါယသကိးဖိမ့ၢ်ဂ့ၤ, မ့ၢ်ဂံၢ်ဖါတံၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤအါဂၤကွၢ်တဲယၤ
လာ, “နမ့ၢ်ဒၣ်ဖိကွၢ်ကဲလီၤ. နမဲၣ်သၣ်နါသၣ်တလီၤကံၢ်မိာ်တလီၤကံၢ်ဟ်ဘၣ်.” ဖဲယ
နီၢ်ဆံးအခါတၢ်ကတိၤတဖၣ်အံၤယတဟ်လာတၢ်နီတမံၤဘၣ်. ယတဟ်စ့ၢ်ကိးလာယ
သးပူၤဘၣ်. ယနီတဂၢၤပှၤတဲဝဲလီၤကံၢ်လၢမိတစးပါတစးလီၤ. မ့မ့ၢ်ယဲဒုပှၤဆးကျးဒး
တဂၢၤလီၤ. ယလုာ်ယလၢ်လာအလီၤဆီအိၣ်ဒီးတမံၤလာအလီၤဆီဒိၣ်န့ၣ်ယနီန့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်
တၢ်အဲၣ်ကူအဲၣ်ကၤပိာ်ခွါတၢ်ကူတၢ်ကၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲယဖိသၣ်အခါယအဲၣ်ဒီးကူသိးဒၣ်
ထဲပိာ်ခွါဖိကူကၤလီၤ. ပိာ်မုၣ်ဖိကူကၤန့ၣ်ယတသးလီဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, ယမိ
ယပါခံၣ်န့ၣ်မ့ၢ်လာဖိခွါတအိၣ်နီတဂၢၤဘၣ်အယိထီၣ်ဘိလူၤမၤန့ၢ်ယၤတၢ်ကူတၢ်ကၤဒ်
ယသးလီအသိးန့ၣ်လီၤ. အဂၤတမံၤဒ်ပိာ်ခွါဖိတဖၣ်မၤဒီးလုကွဲးထၢၣ်အသိးန့ၣ်ယမိ
ယပါစ့ၢ်ကိးမၤန့ၢ်ယၤထီၣ်ဘိလီၤ. ဖဲယဟးတပူၤလၢ်လၢ်န့ၣ်ယဝံဒီးယလုကွဲးထၢၣ်ဖိန့ၣ်
လီၤ. ယသကိးအါစ့ၢ်ကိးလၢပိာ်ခွါဖိတဖၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်သကိးပိာ်မုၣ်ဖိတခိစ့ၢ်ဝဲလီၤ. မ့
မ့ၢ်ယဲဒုဒ်ဖိသၣ်အသိးသကိးမုၣ်ဂ့ၤခွါဂ့ၤ, လၢယဂီၢ်သကိးမ့အိၣ်လံန့ၣ်ဘၣ်လီၤ.

မှ်လာယတံအိဉ်မူမာအသးဒ်အံအယိ, “ဖိမုဉ်လုာ်ကဲ” မ့တမှ် “ဖိမုဉ်ကွာ်ကဲ” န့ဉ် အါထီဉ်ဝဲကွာ်ကွာ်လီၤ. ပှၤကိးဂၤတဲယၤဒ်အံတဖဉ်တမှ်လာတဲနီၤကီၢ်ဝဲဘဉ်. ယဆိ ကမိဉ်လာမှ်ဒ်လိာ်လုယၤမှ်အယိကိးယၤဒ်န့ဉ်လီၤ. ပဲဒီပုၤဝဲမုဉ်ခံဂၤအံပမၤလိ တံတတီၤယိတုၤပဖျိထီဉ်ကွာ်တစုလီၤ. မှ်လာပအိဉ်ဒ်ထဲဒီပုၤဝဲခံဂၤအယိ, ထီဘိမိ ပါတဖဉ်တဲပလီၤပှၤလာထီဘိပဘဉ်ပိာ်လိာ်ပခံ, မၤစၢၤလိာ်ပသး, အဲဉ်လိာ်ကွံလိာ်ပ သးထီဘိလီၤ. အယိလာပှၤဆူးပှၤကျါမှ်ဂ့ၤ, လၢကွံပှၤတီၤပှၤမှ်ဂ့ၤ, ပဲခံဂၤပတ ကိးလိာ်ပသးလာမံၤနီၢ်နီၢ်နီတဂၤ, နီတဘျီဘဉ်. ထီဘိပကိးလိာ်ပသးလၢ, “နီနီ, ဒုဒု” လီၤ. လၢပကိးလိာ်ပသးဒ်အံအယိ, ပှၤတနီၤဘဉ်သ့ဉ်ဘဉ်သးဝဲတုၤဒ်လဲာ်ပ သကိးဖိတနီၤနီတကိးပှၤလာပမံၤလာဘဉ်. ကိးပှၤလာ “နီနီ, ဒုဒု” စုာ်ကိးလီၤ. တဘျီဘျီယမှ်ထံဉ်ပှၤဂဲၤဒီးယနီနီမှ်အါတလာန့ဉ်ယကွာ်မှ်တလိယမဲာ်, ယဝဉ်န့ဉ် တဲတၢ်ဒုတၢ်ဒီးထူးက့ၤယနီနီတဘျီယိလီၤ. မ့မှ်ယနီတခိ, တဘျီဘျီပှၤမှ်ဂဲၤဒီးယၤ လိာ်လုယၤ, တဲနါစီၤယၤန့ဉ်အဝဲမှ်ထံဉ်ဝဲန့ဉ်က့တဟဲမၤစၢၤတဲစၢၤတၢ်နီတမံၤဘဉ်, အိဉ်ဒ်အတၢ်ဒ်န့ဉ်လီၤ. အဝဲအံမှ်စုာ်ကိးပဒီပုၤဝဲခံဂၤအံအတၢ်လီၤဆိလိာ်အသး ကဒီးတမံၤန့ဉ်လီၤ. လၢကျဲဒ်အံအယိ, အါစုအါဘျီဖဲယဒ်ထီဉ်န့ဉ်လာယသးပှၤ တံဆိကမိဉ်ဟဲပာ်ထီဉ်ဝဲမၤသးဒ်တၢ်ကတိၤကသ့ဒ်သီဉ်ဟူဘဉ်ယနာ် “နမ့ၢ်ဖိကွာ်ကဲ အယိလီၤ.” ဘဉ်ဆဉ်တမှ်တၢ်အယံာ်အထာဘဉ်. တစီၢ်ဒီးလီၤမၤကွံာ်ဝဲလီၤ. တုၤမှ် ယနီဒ်ထီဉ်တဘျီ, “ဖိကွာ်ကဲအံၤ” ယနာ်ဟူစ့ၤလီၤစ့ၤလီၤဝဲလီၤ. ယမှ်နာ်ဟူဘဉ် တခိမၤသးဒ်တၢ်ခိဉ်စုတခါဆဲးဘဉ်ယညဉ်န့ဉ်လီၤ. ဖဲယနာ်ဟူဘဉ်တဘျီလၢ်လၢ်ယ မၤဘျဉ်က့ၤယသးဒ်ယဲလာယကွာ်ယဂီၤဒီးယလုာ်ယလၢ်ယတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖဉ်လီၤ ဆိဒီးယနီနီအယိပှၤကတဲလိာ်လုဒ်ယၤဒ်အံၤလီၤသၢဉ်.

နံဉ်လါတဖဉ်လဲၤပှၤကွံာ်ဒီးယမှ်ပှၤဒ်တုာ်ခိဉ်ပှၤလံတဂၤန့ဉ်ယစံးယဲသ့လီၤ. ယဖျိ ထီဉ်အတီၤတဆံတနံဉ်ယိဒီးယနီနီလီၤ. ယဲယသးအိဉ်လံ ၁၈ နံဉ်လီၤ. ဘဉ်တနံၤဖဲ ယဟးလၢကျဲမှ်ခိဉ်ထဲတဂၤအခါမှ်ဂံာ်တဂၤထံဉ်ယၤဒီးက့ၤကွဲအိဉ်သကိးယၤဆူအ ဟံဉ်လီၤ. ယပိာ်အခံဒီးယဲလဲထီဉ်အိဉ်သကိးအီၤလၢအဟံဉ်ပှၤ, အဝဲတဲစၢၤယၤတၢ် ဂ့ၢ်အါမံၤဒီးဟ့ဉ်ဂံာ်ဟ့ဉ်ဘါယၤလၢခါဆူညါယကဘဉ်မၤမနုၤလဲဉ်န့ဉ်လီၤ. ယတဲအီၤ လၢကွာ်လၢမိပါကမၤယၤတခါခါ, ဖဲယမၤသ့န့ဉ်ယကမၤလီၤ. မိပါမှ်အဲဉ်ဒီးလာယ

ကဆဲးမၤလိတ်ဆူညါတခါခါဒီးယကမၤလီၤ. မ့မွၢ်အခဲအံၤဒုတတဲဒီးယၤတၢ်နီတမံၤ
 ဘၣ်. မ့ၢ်မၤယသိၣ်လိမိသၣ်လၢကွီဒီးယကမၤလီၤ. တဘျီယီမုၢ်ဂၢ်တဂၤလၢယတဟ်
 သူၣ်ဟ်သးအပူၤအဝဲတဲထီၣ်ဝဲ, “နမ့ၢ်ဖိကွၢ်ကဲလီၤ. နမိနုပါကဆၢနၤလၢကွီကတုၤ
 ဒၣ်ဖဲအံၤလီၤ. ကွၢ်ကွၢ်နနီတဂၤမိၣ်, ဖျိထီၣ်ကွီဝံၤတဘျီယီနမိနုပါဆၢအီၤလၢလံာ်စီ
 ဆုံကွီလံ. နဲဒုတတဲနၤတၢ်နီတမံၤဘၣ်. တၢ်နတမ့ၢ်အဖိနီၢ်ကီၢ်န့ၣ်, နမ့ၢ်ဒၣ်ဖိကွၢ်ကဲ
 လီၤ.” တဲဝဲဝံၤနံၤထီၣ်ကလိာ်ကလၢဒီးတဲကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အဂုၤအဂၤတဖၣ်ဆူညါလီၤ. ယဲ
 တခီယအိၣ်တသ့တဘၣ်လၢအယိမ့ၢ်ယကဟီၣ်ခါ, နံၤခါမၤတဘၣ်လၢဒီးဘၣ်ကီၤ
 ပအုးယသးဒီးဂဲၤဆၢထၢၣ်ဟဲကွၢ်ဆူဟံၣ်လီၤ. တၢ်ကတိၤအံၤဖဲယနၢ်ဟူတဘျီယီလၢ
 ယဂီၢ်မၤသးဒ်ဟီၣ်ခိၣ်တဘၣ်အံၤယအိၣ်သယုာ်ထဲတဂၤ, ယတထံၣ်တၢ်မနုၤမးလၢ
 ဘၣ်. ယကဘၣ်မၤက့ၤဒ်လဲၣ်. ယမ့ၢ်ကီးဖိနီၢ်ကီၢ်ခါ. ဖိကွၢ်ကဲခါ. တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်
 အံၤစံၣ်ထီၣ်လူလီၤလၢယခိၣ်န့ၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ယဆိကမိၣ်ထီၣ်ဘၣ်မနုၤအယိယဘၣ်ကဲ
 ထီၣ်ဖိကွၢ်ကဲလဲၣ်, လၢမနုၤအယိပုၤဘၣ်ကွၢ်ကဲကွၢ်ယၤလဲၣ်. ယမ့ၢ်ဘၣ်ဖုးဖိလုာ်
 ကဲ, ယမိကမ့ၢ်မတၤဒီးယပါကမ့ၢ်မတၤလဲၣ်. မိပါအနီၢ်ကီၢ်ခံၤကမ့ၢ်ဝဲမတၤတဖၣ်
 လဲၣ်. ဒီးကမ့ၢ်ပုၤဒ်လဲၣ်တဖၣ်လဲၣ်. တၢ်မိၣ်သ့ၣ်ညါယသးဒိၣ်မးလီၤ. စးထီၣ်မုၢ်နံၤ
 အဝဲအံၤလၢယဂီၢ်တၢ်သးမံ, တၢ်သးမုၢ်တအိၣ်လၢဒီးယၤဒ်လၢညါအသိးဘၣ်. ဘၣ်
 ဆၣ်ယတတဲဖျါလၢယမိယပါအမဲၣ်ညါတၢ်နီတမံၤဘၣ်. တၢ်ကတိၤဝဲအံၤယနၢ်ဟူလၢ
 ယဖိသၣ်လံၤလံၤတုၤခဲအံၤမးယနၢ်ဟူဘၣ်ဒီးန့ၣ်ယကမ့ၢ်ဒၣ်ဖိနုၤကီးယၤအသိးန့ၣ်
 လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, ခဲအံၤယမိယပါအိၣ်ဒီးခံၤလၢဂီၢ်လီၤ. ယကသံကွၢ်တၢ်လၢအီၤလီၤ.
 ယတၢ်ဆိကမိၣ်ဟဲထီၣ်ကဒီးယသံကွၢ်မိပါတဂ့ၤဘၣ်. ခဲကၢၢ်အသးကဘၣ်ဒီးဘၣ်ဖုး
 လီၤ. လုာ်ဒိၣ်ထီၣ်ယၤဆၢယၤလၢကွီ, မ့ၢ်တၢ်ဘျူးတၢ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်လၢယဂီၢ်လီၤ. ယဆိ
 ကမိၣ်ထီၣ်ဘၣ်မနုၤမိပါခံၤတတဲပုၤယၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤနီတဘျီလဲၣ်. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်
 ကမ့ၢ်လီၤ. ယတနၢ်ဟူအဝဲသ့ၣ်ကိးယၤလၢဖိမုၢ်န့ၣ်နီတဘျီအယိယကမ့ၢ်စဲယဲၤဖိကွၢ်
 ကဲလီၤ. ဘၣ်ယးဒီးယတၢ်တူၢ်ဘၣ်အံၤယတတဲဖျါထီၣ်လၢပုၤမဲၣ်ညါနီတဂၤဘၣ်. ယ
 ဟ်လီၤယသးလၢယကဟ်ဒ်လၢယသးပူၤဒီးဟ်သူၣ်ဟ်သးအါထီၣ်ကွၢ်လၢမိပါခံၤ
 အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်မုၢ်နံၤတဖၣ်အံၤယတၢ်စံးတၢ်ကတိၤစၢၤလီၤကွံာ်ဝဲတစဲး, လၢ
 ဟံၣ်ပူၤယိပူၤယတၢ်စံးတၢ်ကတိၤစၢၤလီၤကွံာ်, ဒီးယတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်စၢၤလီၤကွံာ်
 ခဲလၢဂီၢ်လီၤ. ခါလၢအပူၤကွံာ်ယမ့ၢ်အိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤန့ၣ်ယတအိၣ်ကလိနါစါဘၣ်, ဖး

လံာ်, ကွဲးလံာ် မ့တမ့ာ် သးဝံာ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့မ့ာ်မိပါခံၣ်ဂၢၤတုၤတၢ်သးတၢ်နီတမံၤ ဘၣ်ဒီးတသ့ၣ်ညါယတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဒ်လဲၣ်မးန့ၣ်ဘၣ်. ကလုာ်ကတိၤလာယဖီခိၣ်မ့ၢ်ဒၣ် တၢ်ဒ်လီၤလီၤလီၤ. မ့မ့ာ်ပှၤလာအလီၤဆိတခီမ့ၢ်ဒၣ်ထဲယၤတဂၤစီၤလီၤ.

ဘၣ်မ့ၢ်တဟါယမံၤလီၤလာလီၤမံခိၣ်ပှၤဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်ယးဖိကွၢ်ကဲတခါအံၤလီၤ. ယသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤယနီနီလာအိၣ်လာလံာ်စီဆံၣ်ကွီလာတၢ်လီၤယံၤန့ၣ်လီၤ. ယနီနီမ့ၢ် အိၣ်ဘၣ်ဖုးဖဲယကပၤဒုယကသံကွၢ်အီၤလာတၢ်ဂ့ၢ်အံၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤအဝဲအိၣ် ယံၤဒီးယၤလာတၢ်မၤလိကွီန့ၣ်ယမၤက့ၤတၢ်မနုၤမးတဘၣ်ဘၣ်. ယမံယဲတန့ၢ်နီတစး ဘၣ်. ယနၢ်ဟူဘၣ်ယမိယပါခံၣ်ဂၢၤ, မံသါသီၣ်ကြီၣ်ကြီၣ်လာအလီၤမံခိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢ တၢ်ဆိကမိၣ်အါဒီးသးဆံးလီၤယသးအပူၤ, ယဟီၣ်ယဲထဲတဂၤလာလီၤမံခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ယပၤယသးသပှၤပှၤဒ်သီးယတၢ်ဟီၣ်အံၤအသုတသီၣ်တဂ့ၤလီၤ. ယအ့ၣ်တံၢ်ယာ်တၢ် ကံးညၢ်လာယကိာ်ပူၤလီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, သးပူၤတခီကိာ်အူကိာ်သွးမးတုၤဒၣ်လဲာ်ဘၣ် ထုးထီၣ်ကွံာ်တၢ်ကံးညၢ်လာယကိာ်ပူၤဒီးဟီၣ်မးယဲ ဟူၤ...ဟူၤ...ဟူၤ...လီၤ. မ့ၢ်လာ ယဟီၣ်ယံာ်ထီၣ်ဒီးသီၣ်ဒီၣ်ထီၣ်အယိယပါဖုးသံနီၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤ. ယနၢ်ဟူယပါအက လုာ်သီၣ်လာလီၤမံခိၣ်န့ၣ်ကိးဂဲၤဆၢထၢၣ်ဝဲယမိဒီးတဲဝဲ, “ဂဲၤဆၢထၢၣ်လဲၤကွၢ်ဒုဖိမ့ၢ် အဘၣ်မနုၤလဲၣ်. လဲၤသံကွၢ်မ့ၢ်တၢ်ဆါအီၤတမံၤမံၤဧါ.” ဖဲန့ၣ်ယမိဂဲၤဆၢထၢၣ်ဒီးခွဲၣ် ထီၣ်မ့ၢ်အူဒီးဟဲယီၤဆူယကပၤဒီးသံကွၢ်ယၤ, “ဒုဖိနဘၣ်တၢ်မနုၤလဲၣ်. တဲမိမိမိၣ်.” ယတဲတၢ်တထီၣ်ဘးလာၤဘၣ်. မ့ၢ်လာယသးပူၤပှၤကတံာ်မးအယိလီၤ. ဖဲန့ၣ်ယမိကိး ယီၤဒီးယပါ, “ဟဲလီၤကွၢ်ဒုဖိတဂၤအံၤ, ယသံကွၢ်အတၢ်တတဲယၤတၢ်နီတမံၤဘၣ်.” ဖဲန့ၣ်ယပါစ့ၢ်ကိးလီၤကံးအဘၣ်ကိာ်ဘၣ်ဂီၤစ့ၢ်ကိးအယိ, ဟဲယီၤဆူယကပၤဒီးသံကွၢ် ယၤ, “ဒုဖိဧါ, တဲမိမိမိၣ်.. နဘၣ်တၢ်မနုၤလဲၣ်. တၢ်မနုၤဆါနုၤလဲၣ်.” ဖဲန့ၣ်လာတၢ် သါတကုးအပူၤယတဲဆၢယမိယပါ, “ယတဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်. တၢ်မနုၤမးတဆါ ယၤဘၣ်.” ဖဲန့ၣ်မိပါသံကွၢ်ဝဲကဒီး, “နတဘၣ်တၢ်နီတမံၤ, နဘၣ်ဟီၣ်မးထဲအံၤညါ လဲၣ်. တၢ်လာအဘၣ်နၤဒီးနတူၢ်ဘၣ်န့ၣ်တဲဖျါစီ, တဘၣ်ပျံၤတၢ်နီတမံၤဘၣ်.” ဖဲ န့ၣ်ယမိထွါကွံာ်န့ၢ်ယမဲာ်ထံလာအယူၤလီၤလာယဘိးပၤအလီၤလီၤ. ယကွၢ်ထီၣ်ယ မိယပါအမဲာ်ဒီးလာတၢ်သးအံၣ်သးဆံးအပူၤယတဲ, “မိပါဧါ, ယကသံကွၢ်သုတၢ်တ မံၤ, ယဆၢဒီးမုၢ်လၢ်လာသုကတဲယၤတီတီလီၤ. တဘၣ်ဟံာ်ဘၣ်ဟံာ်ဘၢတၢ်နီတမံၤတ

၇၁. တၢ်ကတိၤလၢယကသံကွၢ်သုခဲအံၤန့ၣ်လၢယဖိသုၣ်လံၤလံၤတၢ်ကတိၤဝဲအံၤယ
 နၢ်ဟူဘၣ်, ဒီးတၢ်ကိးယၤတုၤလၢခဲအံၤန့ၣ်လီၤ. အယိယနၢ်လၢကမ့ၢ်ဝဲတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ
 လီၤ. တဲယၤတီတီနီၣ်မိပါၤ.” ဖဲန့ၣ်ယတဲထီၣ်, “ပှၤတဲယၤလၢယမ့ၢ်ဖိလုၢ်ကဲ, ဖိ
 ကွၢ်ကဲန့ၣ်မ့ၢ်ဧါ.” ဖဲန့ၣ်ယမိယပါခံၣ်ဂၤနံၤဘၣ်ယၤဒီးသံကွၢ်ယၤ, “ဖိမုၢ်ဆံးဧါ, မတၤ
 တဲနၤလၢနမ့ၢ်ဖိလုၢ်ကဲလဲၣ်.” ဖဲအံၤယနၢ်ဟူမိပါကိးဂၤလၢဖိမုၢ်ဆံး, မၤသးဒ်သိးယ
 မ့ၢ်အဖိမုၢ်လီၤ. တနၤအံၤလၢယဂီၢ်ဖိမုၢ်အတၢ်ကိးအံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်အဆိကတၢ်န့ၣ်လီၤ.
 ဘၣ်ဆၣ်တဟ့ၣ်ယၤတၢ်သးမံၣ်နီၢ်နီၢ်ဒီးဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ခံၣ်လၢတဲဝဲ “နမ့ၢ်ပဖိမုၢ်နီၢ်
 နီၢ်လီၤ. ပတလုၢ်ကဲကွၢ်ကဲပှၤဖိနီၣ်တဂၤဘၣ်.” ဖဲန့ၣ်ယတဲယမိယပါန့ၣ်, “ယတမ့ၢ်ဖိ
 လုၢ်ကဲန့ၣ်သုဟ့ၣ်ယၤတၢ်အုၣ်ကီၤနီၢ်နီၢ်ကသုတမံၤမံၤဧါ. သုဒုးန့ၣ်ဒီးဟ့ၣ်ယၤမ့ၢ်သုဒု
 ကမ့ၢ်တၢ်သးမံၤသးမုၢ်လၢယဂီၢ်တစၢ်ဒၣ်ယၤလီၤ. သုဟ့ၣ်မ့ၢ်တသုဒုတစၢ်အံၤလၢယ
 တၢ်အိၣ်မူအပူၤယဒီးန့ၣ်တၢ်သးမံၤတသုလၢကျဲနီၣ်တဘိဘၣ်.” ဖဲန့ၣ်ယမိတဲထီၣ်ဝဲ, “ဖိ
 မုၢ်ဆံးဧါ, မိပါအံၤပဖိအိၣ်ဒၣ်ထဲခံၣ်လၢအမ့ၢ်နနီၣ်ဒီးနၤလီၤ. ပဆၢသုလၢကိၣ်ဒ်သိး
 သိးပအိၣ်ဒၣ်သုဒ်သိးသိးလီၤ. တၢ်လၢသုလိၣ်ဘၣ်ပမၤန့ၢ်သုဒ်သိးသိးဖဲတၢ်သုအိၣ်ဒီး
 ပှၤလီၤ. ပတမၤန့ၢ်လီၤဆိတၢ်လၢသုဂီၢ်နီၣ်တဂၤနီၣ်တမံၤဘၣ်. နသးမံၤသုလဲဧါ.” ဖဲန့ၣ်
 ယဂံၤဂုၤယခိၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ယမိတဂၤတတဲလၢတၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်. ဖဲန့ၣ်အခါယပါတဂၤ
 တဲထီၣ်ဝဲ, “ဒုဖိဒုလီၤဂၢ်အသးတမံဘၣ်, အယိဒ်သိးအသးကမံၣ်န့ၣ်ဒုးန့ၣ်အီၤလၢန
 ဟၢဖါအခါမဲၣ်လီၤလၢနဖဲးနသးအလီၤတခါန့ၣ်မိၣ်. အဝဲန့ၣ်ကမ့ၢ်တၢ်အုၣ်သးအနီၢ်အ
 သးအတၢ်ပနီၣ်တခါလီၤ.” ဖဲန့ၣ်ယမိလဲထီၣ်အဆုဒီးဒုးန့ၣ်ယၤလၢအဟၢဖါဒီးယဖူး
 လဲးယမိအဟၢဖါဒီးယထံၣ်လၢတၢ်ခါမဲၣ်လၢယမိအဟၢဖါလီၤအိၣ်ခံဘိလီၤ. ဖဲန့ၣ်ယ
 မိတဲထီၣ်ဝဲ, “ဖိမုၢ်ဆံးဧါ, နမိယၤအံၤန့ၣ်ဖဲယအိၣ်ထီၣ်နနီၣ်န့ၣ်ယလဲၤမၤကွၢ်လၢက
 သံၣ်သရၣ်လၢတၢ်ဆါဟံၣ်ဒီးကသံၣ်သရၣ်တဲမိလၢနၤအံၤနအိၣ်ဖျၢၣ်ဒ်ပှၤဂၤအသိးတ
 သုဘၣ်. နဘၣ်အိၣ်ဖျၢၣ်လၢတၢ်ဆါဟံၣ်ဒီးနကဘၣ်ကွဲးထီၣ်ဒ်နဖိလၢနဟၢဖါပူၤ
 လီၤ. အယိနၤဒီးနနီၣ်ခံၣ်န့ၣ်မိဘၣ်ကွဲးအသးခံၣ်ညါလီၤ. မိသးလီၤဖိမုၢ်ဖိခွါအါဂၤ
 သနၢ်ကတုၤတန့ၢ်တသုလၢဘၣ်. ထဲနၤဒီးနနီၣ်ခံၣ်အံၤမးမိဘၣ်တူၢ်ဆါ, တူၢ်သံတူၢ်ဟါ
 မၢ်အသးလၢတၢ်ကွဲးအံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤပျံၤဒိၣ်မးလီၤ. ဖဲနအိၣ်ဖျၢၣ်ဝံၤန့ၣ်လၢခံမိတ
 ဟံးလၢဖိဘၣ်. ဖိအိၣ်ဒၣ်ထဲခံၣ်လၢအမ့ၢ်နၤဒီးနနီၣ်လီၤ. သုဝဲဒီပုၢ်ဝဲမုၢ်ခံၣ်အံၤ
 မ့ၢ်မိမိပါဖိမုၢ်နီၢ်နီၢ်ခံၣ်လၢလၢ်လီၤ. ယတဲတၢ်အံၤနသးမံၤသုလဲဧါ.” ဖဲန့ၣ်ယစံးဆါ

■ လာနစ်ဒီးလာယစ်

ယမိယပါ, “သးမံလံမိပါဒါ.” ဖဲန့ဉ်မိပါကွၢ်မံကွၢ်ဝဲ, ယဲစွၢ်ကီးမွၢ်လာယန့ဉ်ဘဉ်တၢ် သးမံအနီၢ်အသံးအယိမံကွၢ်ယဲမုၢ်မုၢ်န့ဉ်လီၤ.

ခိဖျိယပလာ်ဘဉ်, ဖိဉ်ဘဉ်ဟၢဖၢခိမဲဉ်အယိယတၢ်အိဉ်မူတစိအံၤပှၤလာအကလး မ့ကိးယၤလာဖိလုၢ်ကဲဘဉ်ဆဉ်ယသးတဒုဒီလာနီတဘျီဘဉ်. ယမ့ၢ်ယဲဖိနီၢ်နီၢ်ဒီးမိနီၢ် နီၢ်ဒီးပါနီၢ်နီၢ်အဖိမုၢ်တဂၤလီၤ.

တဲစၢသ့ၣ်ညါလၢနမ့ၢ်ကညီဖိ

လၢ-ဒံဝါ, နီၣ်ဂံၢ် ၄ တီၤထီၣ်ကွဲ, မဲၢ်လးအူဒဲကဝီ

ဒီပုၤဝဲၣ်ပုၤဖးလံာ်ပရၢပစၢၢ်ဖိကိးဂၤ, မိၣ်တၢ်ထံတၢ်တိကစၢ်ကဆိၣ်ဂ့ၢ်ဆိၣ်ဝါ
အိၣ်ပွဲၤမၤစၢၢ်သ့ၣ်ကဟ့ၣ်တၢ်သ့ထူးထူးတီၤတီၤ, မုၢ်သးလၢပွဲၤတုၤလၢပက
ညီဒီကလုာ်ကန့ၢ်ဘၣ်က့ၤတၢ်သဘျူ, သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤဘၣ်က့ၤခွဲးယၢ်အလၢအပွဲၤတ
စုတက့ၢ်.

ဘၣ်ယးတၢ်ကွဲးသနၢ်အံၤယတမ့ၢ်ပုၤလၢအသ့စၢ်နီၤလၢတၢ်ကွဲးဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်
နီၣ်တမံၤဘၣ်. သနၢ်က့, ယအဲၣ်ဒီးပၢ်ဖျါထီၣ်န့ၢ်သုၣ်ပမ့ၢ်ကညီဖိတကလုာ်အသိး, ပ
တၢ်လဲၤခီဖျိလၢန့ၢ်လၢၢ်ခိၣ်တစိၣ်ဖိအံၤ, တၢ်အိၣ်သးအမ့ၢ်အတီသ့ၣ်တဖၣ်လၢကဲထီၣ်
တၢ်အုၣ်သးအမ့ၢ်အတီလၢအဆၢကတီၢ်ဒၣ်ဝဲစုာ်စုာ်လီၤ.

တၢ်အဆိကတၢ်ယအဲၣ်ဒီးပၢ်ဖျါလၢယအိၣ်ဖျဲၣ်မိၢ်ပၢ်ဖဲဖုတဲစၢၢ်တဲဒိကိးဝဲလၢ, “ဟံၣ်
လီၢ်ဒုပိ” န့ၣ်ဟဲဝဲဒၣ်ဖဲလၢမုၢ်တြီၤကီၢ်ရၢၣ်, လူၤသိကီၢ်ဆၣ်အပူၤလၢသဝီဆံးဆံးဖိ

လာပူလိက်ကျိဘူးလာကကတော်အလီပထဲထဲကွင်ခံတခီ-နုသဝီလာမံတဟူသင်တ
ဖျါဖိုင်ဖိုင်ယယာယာဖိတဖျါ, မ့မ့လာပူဟံင်ဖိနီင်ဂံမ့စှဟံင်ကအိင်ဒင်ထဲတ
ဆဲဘျိုင်ခံဆဲဖိယာယာနာသက့မ့လာပအိင်ဖျိုင်ထိုင်လီၤခါန့ၣ်တဲတသ့ဘၣ်. လီၤက
ဘၣ်ယာလာထူးထူးဘၣ်ယာဒိုင်မး - သဝီဖိအံၤအိင်သ့ၣ်လီၤသးလာပူလိက်ကျိကံ
ခိၣ် - ထံကျိဖိအါဘိအကပၤကစၢ်ဖးဒိုင်“ဖိခိၣ်စိ”ဂံလၢ် - ပမံၤပပှၢ်စံၣ်စိၤတဲစိ
န့ၣ်ပူတဲဘဲဒင်လၢထံလုာ်ဘၢဟီၣ်ခိၣ်လၢပျါမ့ၢ်လာကစၢ်အဲန့ၣ်ထီဒိုင်မးအယိအိၣ်
ဖျါထီၣ်ထဲဒင်ဘုဖိဖိကဒိခိၣ်စိတဲစိအယိတၢ်ကိးလီၤတဲက့ၤလၢဖိခိၣ်စိလီၤ. သဝီ
အံၤဘၣ်တၢ်အိၣ်ဝးတရံးအီၤလၢသ့ၣ်ဆိသ့ၣ်ပှၢ်ကစၢ်ကလိ, သ့ၣ်ဝၣ်ဖိလၢအလါဟ့
ဒိုင်မးတဖၣ်ယံလၢမးလီၤ. နုဖိသဝီဖိတဖၣ်စ့ၢ်ကိးယုအိၣ်ဒုၣ်ညၣ်န့ၣ်ညီညီဖိ, ထိုင်ဂံ
ဆိမံၤဖိတဖၣ်တလိၣ်လၢနးလၢကျိဘၣ်. ထဲဒင်ပူဆဲလၢပျါ, တ့ၢ်ခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ညီ,
အမဲၣ်ညါတၢ်အူးတၢ်သ့ၣ်, ဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိတဖၣ်ဘျါဝဲ, တၢ်ဟိတၢ်ယီၤတဖၣ်စ့ၢ်ကိးကိး
သိၣ်သယုၢ်, မ့မ့ကယုၤဖၣ်ဒီးထီၣ်ဖိလံၣ်ဖိတဖၣ်ဒ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အသိးအံၣ်အုကမဲၤ
သကိးဝဲမုၢ်သယုၢ်တကျၢ်ထူးမးတဘီမိၣ်. နတဲက့ၤမးတသ့လၢဘၣ်ဟီၤ...ပဖိသၣ်
ဆဲးခါပမိၢ်မၤန့ၣ်ပူဆုၣ်ဖိလၢပူလုၢ်န့ၣ်လုၢ်လၢဘဲဝံၤပူထါအီၤဂ့ၤဂ့ၤဖိ, ပူကိးဂၢၤဒီး
ကူကၢၤဘၣ်တလၢ, အါကတၢ်မုၢ်ဂ့ၤခါဂ့ၤဆဲခဲဘၣ်နာသက့ပကွၢ်လီၤပသးဖျါဂ့ၤကိး
လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်ခီဖျါလၢထံကိၢ်တၢ်အိၣ်သးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤဆူၣ်ထီၣ်, ယသးဖိဟဲအိၣ်ထီၣ်ကိး
လွံၢ်နံၣ်ယဲၢ်နံၤတဘျီ, ကိၢ်ပယီၤသုးဟဲထီၣ်ဒုးတၢ်ဆူၣ်မးခးသံပူသဝီဖိ, ဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိ
ဒွဲၣ်ကွံၣ်နုသဝီ, မၤဟးဂူၢ်ဟးဂီၤတၢ်အါမးတုၤဒင်လဲၣ်သဝီဖိဖဲန့ၣ်တဖၣ်ပအိၣ်က့ၤတ
သ့လၢဘၣ်. မ့ၢ်လာပူကဘၣ်ကတဲကတီၢ်ယာ်ဒင်တၢ်လၢပကဝံကစိၢ်လၢယုၢ်န့ၣ်သ့ၣ်
ပယီၤလၢပှၢ်ပူအဂီၢ်အယိ, ပူသဝီဖိတဖၣ်ဘၣ်ဆိလီၤက့ၤဟံၣ်တပူခံဖျါ, တပူၤ
သၢဖျါတမုၢ်လၢဘၣ်. ယဆိကမိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထံးတဘျီခါ, နာသက့ယမိဒီးယဖဲတဲ
ပူးယၤလၢသါယုၢ်ဒင်လၢယဆဲးဆဲးဒီးတုၤခဲအံၤလီၤ.

ယအဲၣ်ဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢ, ယတခါပိာ်ခါတဂၤအဲၣ်အမိဆါထီၣ်အီၤလၢကအိၣ်ဖျါအ
ဂီၢ်, ပူန့ၣ်တၢ်ကစိၢ်လၢကိၢ်ပယီၤသုးမိၢ်ရီၤကရူၢ်ဟဲတုၤလံ, ဘူးကတုၤနီၢ်ကိၢ်သဝီ
လၢမဲၣ်ညါတတီၤလံ. ဘၣ်ဆၣ်အဲၣ်ကအိၣ်ဖျါအဆၢကတီၢ်ဘၣ်တဘျီ, ပူသးပှၢ်လၢ

ကွၢ်ပှၤဟူးတဖၣ်ဒီးအပှၤဟံၣ်ဖိခဲလၢၣ်ယုၢ်လၢၣ်လီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်အဝၤသးဘိတခီမ့ၢ်လၢအထီၣ်ပှၤသီ, ဖိကအိၣ်ဖျါထီၣ်တဂၤစ့ၢ်ကီးမ့ၢ်အတၢ်ဆိကတၢ်အယိအဲၣ်ဘၣ်အမၤသးဘိတုၤဒၣ်လဲၣ်ကူက့ၤယၢ်က့ၤတသ့, အမၤတခီကပုၤဒးတူၢ်တန့ၢ်, ကယိးအိၤဒးပှၤတအိၣ်, အဝဲဟံးထီၣ်ယုၢ်ဘုဘိလၢကတြီၢ်ဘုဘုၣ်သၢနၢ် (ယုၤဒၢန့ၢ်) တဖု, ဖၢနၢ်အမၤဒီးဝံထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲပယုၢ်တုၤထီၣ်တၢ်ဖိခိၣ်တဖဲးဖိပနၢ်ဟူကျိဖိသီၣ်-ဖဲန့ၣ်ခါဘၣ်ဖဲယသ့ၣ်ညါတၢ်တၢ်တၢ်န့ၢ်သီသီ, ယကွၢ်ဒီးယအဲၣ်ဒီးနံၤခီဖျိပတသ့ၣ်ညါတၢ်နီတမံၤ, ဖဲတၢ်ခဲးယိၣ်ထီၣ်ပလဲၤဆူညါတန့ၢ်တၢ်စူၤ...တၢ်ခဲးဒွဲၣ်မ့ၢ်အူတသ့, ပှၤဖီရူသ့ၣ်တၢ်လၢလုပှၤလၢအသုတဒီးခိဒီးဒုၣ်ဒါမံတဂ့ၤ. နကူး, နဆဲး, ဖိသၣ်ဟီၣ်ပှၤသးပှၤတအဲၣ်ဝဲ, ဖါတၢ်အိၣ်တဂၤအဝဲအဖိကဟီၣ်ပှၤန့ၣ်ဝဲလၢယဲၣ်, တဲဝဲနဟီၣ်မ့ၢ်ညါသါကသ့ၣ်နကီၢ်, ဖိသၣ်ဖိန့ၣ်ပျံၤတၢ်ဒီးတဟီၣ်လၢၤစ့ၢ်ဘၣ်. တၢ်နးန့ၢ်အဝဲန့ၣ်ဒုယဆိကမိၣ်တအိၣ်လၢၤဘၣ်.

သနၢ်က့ဖဲမ့ၢ်ဝါထီၣ်ကဘၣ်န့ၣ်ရံၣ်ပဟးထီၣ်လဲၤကဒီးတၢ်ကန့ၢ်ဒီးဒၣ်တလီၢ်န့ၣ်လီၢ်န့ၣ်, ကျိဖးဒိၣ်သီၣ်လၢပလီၢ်ခံတဘျီအံၤဒုတဒီးလၢမဟါကၢၢ်လၢၤဘၣ်. မ့ၢ်ဆါခါ, ယမ့ၢ်ဂံၢ်ပုယၤ, မိၤဒီးပနၢ်, ပှၤယုၢ်လၢအချ့, ပှၤဟီၣ်တနီၤ, ကိးတနီၤ, လီၤမၤဝဲတနီၤ, တၢ်စူၤခါထံဒိၣ်ပလဲၤမံလၢလၢၢ်ဖိလၢၢ်, ထိးကလဲၣ်, သီယဲယိဖးဒိၣ်တရၢဟဲထီၣ်လီၤပျံၤမး...ဘၣ်ဆၣ်ဒုၣ်ဒါမ့ၢ်က့ၤတဘျီ, ပဟဲက့ၤဒီးမၤအိၣ်မၤအိကဒီးလီၤ. ဒုၣ်ဒါတဟဲအိၣ်လၢအလါနီတဘျီဘၣ်. ယပါန့ၣ်အဝဲအဲၣ်ဘၣ်ပှၤကညီသုးဖိသီၣ်န့ၣ်ဖိတဖၣ်ဒိၣ်မး, မ့ၢ်ပှၤလၢအပှၤချ့သးသဒ့ၣ်ဂ့ၤစ့ၢ်, ကိၢ်ပယီၤအသုးမ့ၢ်ဟဲဘူးအဝဲကရၢကရီၤဒၣ်လၢပှၤသုးဖိကျါ, ယမိဒီးယမ့ၢ်ဂံၢ်ဖါတၢ်သ့ၣ်ဘၣ်ဆုၢ်ဒၣ်ပှၤလီၤ. ဖဲယပါနီကျဲလၢကိၢ်ပယီၤသုးက့ၤဝံပှၤတခီဒီးနီတဂၤယပါဟးဒီးအဖိဒိၣ်ခံဂၤ-ယပါဝဲသါယီၤလီၤမ့ၢ်ဝံယီၤပိၣ်ထွဲသါခံ, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်အတီၤအါ, အခါအါအယိယပါယီၤလီၤပူၤယတခါတဂၤယီၤလီၤ, ဟးဒီးဖိၣ်ယၢ်လိၣ်ဒၣ်အသးနၢ်က့မ့ၢ်ပိၣ်ပိၣ်ဖးထီၣ်ယတခါတဂၤ, ကမူဒၣ်ထဲတဆံယိမံးနံးဒီးအသးသူထံသံကွံၣ်, မ့ၢ်မ့ၢ်အဝဲတဂၤအမဲၢ်ချ့ဘျီကွံၣ်တခီ, နၢ်က့ယပါဒုအတဘၣ်ကိးတၢ်နီတမံၤအယိပုထီၣ်ဝဲလၢအသံတဂၤ, ဆိကမိၣ်ဝဲလၢဘၣ်ဒိဒိၣ်ကဆုၢ်ဆိ, ပုဝဲတဖိၢ်အတၢ်သံတဘျီ, ဟံတုၢ်ကဒီးဝဲ, ဒီးဘၣ်ပုက့ၤဝဲလၢအမူဒီးတဂၤ, ယဆိကမိၣ်မိၣ်တမ့ၢ်တၢ်အညီဘၣ်.

မုန်နာသကွဒ်နွံဒီး, ပဒီလီယုနံဆူနံတဘျီဒ်နွံမုန်ဆါကတီၢ်လာပကဘၣ်အိၣ် ကိုလီၤ. ပဖိသၣ်ဗဲၤ, ပနၢ်ဟူယပါဒီးပှၤဂုၤပှၤဂၤတဖၣ်ကိၣ်ကးလာကယုသရၣ်က သူၣ်ထီၣ်ကို, ယဆိကမိၣ်ကိုန့ၣ်မၤအသးဒ်လဲၣ်, အိၣ်ဒီးလဲၣ်, မုၢ်မနုၤလဲၣ်. ယဆါ ထံၣ်, ယဖိသၣ်နာ်ကယသူၣ်ပိၢ်သးဝးယမံတန့ၢ်ဒ်လဲၣ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်လာခံပှၤသူၣ် ထီၣ်ကိုဝၣ်ဖိတဖျါၣ်ဆံးဆံးဖိ, ပှၤကိုဖိအိၣ်တဆံဘျီလီၤ. ယမိကဲသရၣ်မုၢ်ပထီၣ် ကိုန့ၣ်ပအိၣ်တဖုယီလီၤ. အခိၣ်ထံးတၢ်ပှၤတအိၣ်ဘၣ်ဒီးကိုနီတဂၤနီတဘျီ, နာ်က့ပ ထီၣ်ကန့ၢ်တဒီလါခါ, ယသ့ၣ်ညါယမိကွၢ်ဝဲလာကိုဖိတၢ်အိၣ်သး, နီၤဖးလီၤက့ၤပှၤတ ဖုခံၤ, တဖုသၢၤ...ဖဲန့ၣ်ယမိကိးဗူးယၤ, ယအိၣ်တီၤလာ (သူငယ်တန်း) အဒိၣ်, ပထီၣ်ကိုတဘျီဘျီ, စံၣ်တဘျီဘျီဒ်န့ၣ်တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်ပဖျိထီၣ်ကိးတတီၤခံတီၤသၢ တီၤတဘျီကိုလာသဝီပှၤတအိၣ်လာဘၣ်. ကိုဖိမိၢ်ပာ်ယုတန့ၢ်လာဘၣ်, အယိပနီၢ် ဆံးဘၣ်ဆၣ်ယပါဘၣ်ယုကျဲ, ဒီးဆုၤလီၤယၤဒီးယသကိးတနီၤလာခ့ပှၤကိုလီၤ.

ပဟဲလီၤအိၣ်ဘၣ်ကိုလာခ့ပှၤလံ. သဝီဒိၣ်ထီၣ်တစးဖိ, ပှၤကညီအါ, ကိုအတီၤအိၣ် တုၤလာနွံတီၤအယိသရၣ်သရၣ်မုၢ်အိၣ်ယဲၤဂၤ, ယပျံတၢ်ဒုတဲက့ၤတသ့လာဘၣ်. ယကွၢ်သရၣ်သရၣ်မုၢ်အမဲၣ်တဘျီနီတစးဘၣ်. နာ်က့ဖဲပနီၢ်ဆံးခါတမ့ၢ်ထဲယၤဘၣ်. ပှၤကိုဖိကိးဂၤပသရၣ်သရၣ်မုၢ်ပဟဲကဲအီၤဒိၣ်မး-ပမ့ၢ်ပျံအီၤနာ်က့ပအဲၣ်အီၤ, ပာ် ကဲဟဲလုာ်ဟဲပှၤအီၤဒိၣ်မး, ယသရၣ်မုၢ်တဂၤမၤလိဖျိဒ်ယဲၤတီၤနာ်သက့တုၤခဲအံၤ ယကိးဒ်အီၤလာသရၣ်မုၢ်လီၤ.

ပအိၣ်ကိုဖဲပနီၢ်ဆံးခါပတထံၣ်ဘူပနဲတၢ်ဘၣ်. ပထံၣ်ဒ်ပှၤမၤအိၣ်ကွဲကနဲပှၤစံၣ်န့ၢ် ဝဲအအ့ၣ်အစီဝံၤ, ဟံးန့ၢ်ဝဲအယိး, ဖိမဲပဲၣ်ကဘျီဝဲဝံၤ, လံာ်လုာ်န့ၢ်ဝဲ, ထူန့ၢ်ဝဲအကံၢ် လာလုာ်ဒီးဒွဲၣ်ဝဲလီၤ. နကဖးလံာ်မ့ၢ်ဒ်သ့ၣ်ဆို - မ့ၢ်တအိၣ်အခါနကဘၣ်ဒွဲၣ်ကပီၤ ယိၣ်ဝၣ်ခီအူအီၤခဲအံၤ, ပံာ်ခဲအံၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပမိပပါဂ့ၤ, ပှၤကိးန့ၢ်ကိးထာဘၣ်ဂဲၤ ထၢၣ်ဂီၤဂီၤကလဲာ်, တုၤအိၣ်ဖိအိၣ်, ဆုအိၣ်တီၢ်အိၣ်ဘု, မုၢ်ဆါခီနမိနပါဘၣ်လဲၤကျိ နီၣ်ထူစံာ်မၤခူးလာတၢ်စူၤကျါဒီးနီၤမးပအိၣ်ဘၣ်ကိုလီၤ. တဘျီဘျီလာတၢ်ဆိၣ်သနံး အယိဘုတလာဟုတလာ, ပှၤဟးယုပှၤအိၣ်ကျိအိၣ်တၢ်, ငါကဒဲကဒါမးပအိၣ်ဘၣ် အိၣ်ဘၣ်, အါတက့ၢ်ပှၤမၤကျါန့ၣ်လီၤ.

ယဖျိထီၣ်ကိုတီၤခၢၣ်သးလံ. ကိုလာအဘူးတအိၣ်လာဘၣ်. ပှၤအါဂၤဘၣ်ဟံတုၢ်

ကွံာ်အတီပတီဒီးဘၣ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်သိၣ်လိက့တၢ်တနီၤတၢ်မၤအဂၤတအိၣ်ဘၣ်. ယၤနၢ်က့ယမိယပါကဆၢပှၤစီပဒိပုၤဝဲအါဂၤ, အမဲၣ်ညါတၢ်ယံၤတၢ်ထီပယုကျဲဒီးပ ဟ်လီၤအိၣ်လၢယိၣ်လိၣ်ကျိန့ၤခိၣ်ဒီးကွံာ်အိၣ်ဒၣ်တုၤလၢယိးတီၤကဒီးလီၤ. ခွံတီၤတ အိၣ်လၢၤဘၣ်. အယိယမိယပါကဆၢပှၤဆူညါတညီလၢၤဘၣ်.

ဖဲန့ၣ်ခါစီထၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ဒီး, ပှၤအါဂၤလၢကဟဲလီၤအိၣ်ကွံာ်န့ၣ်ဘၣ်ဟဲဘၣ်ကျဲခံ သီသၢသီအစ့ၤကတၢ်နကဘၣ်တူၢ်ဆါသးလၢကျဲအကပၤကပၤမးလီၤ. ဒီဖျိတၢ်ကီ တၢ်ခဲအယိယတအိၣ်ဘၣ်လၢၤကွံာ်ဘၣ်. ဒီးယက့ၤထီၣ်ဟးယမိဟဲကွံာ်ယၤတဲက့ၤဟး သါကဆၢကဒါက့ယၤနၢ်က့တဆၢလၢၤယၤဘၣ်. ဘၣ်အတီၤကွံာ်လၢယဟးထီၣ်တ ဖျါၣ်သရၣ်တအိၣ်အယိကွံာ်ထီၣ်လံ, ပှၤယုသရၣ်တဘၣ်ဒီးဘၣ်. ဖဲန့ၣ်ယနၢ်လီၤမၤ သကိးတၢ်ဖဲန့ၣ်သရၣ်ကွံာ်ခိၣ်မၤယဖိၣ်စၢၤယဲၢ်, ယု, နွံ, ကညီဒီးတၢ်စံၣ်စါတဲစါ, ယ မ့ဆိကမိၣ်ယမဲၣ်ဆုးက့ၤဒိၣ်မး, ဘၣ်ဆၣ်ဖဲယဟးထီၣ်သီ, ကျဲးစးစ့ၢ်ကိးတၢ်ကီတၢ် ခဲတအိၣ်နီတမံၤဘၣ်. ယထံၣ်ပှၤလၢပှၤကွံာ်ဖိတဖၣ်တနီၤအိၣ်ဘၣ်ကွံာ်စၢၤခံမ့ၢ်လၢနီၤဆံး ခါဘၣ်ကွံာ်ပုၤတနီၤ, ကွံာ်ပနၢ်တနီၤ, မၤစၢၤဒီးမိၢ်ပၢ်တၢ်လၢကျဲအဂၤတနီၤအယိ, မုာ် ကနီၤဖိၣ်သၣ်ခါဘၣ်ဆၣ်သနၢ်က့အိၣ်ဒီးတၢ်ယုးယိၣ်ဟ်ကဲဒိၣ်မး, အနၢ်လီၤ, ဒီက နၣ်တၢ်ပှၤကွံာ်ဖိအလုၢ်ဂ့ၤလၢဝါအိၣ်ပဲၤမးအဝဲသ့ၣ်အပူၤလီၤ. တၢ်မၤလိတၢ်ပီးတၢ်လီ အပတီၤမ့တအိၣ်သနၢ်က့, ပှၤလၢအဖျိထီၣ်နွံတီၤလၢညါတဖၣ်ယထံၣ်လၢအသိၣ် လိတၢ်တီၤဖုၣ်ပတီၤန့ၢ်ဂ့ၤလီၤ.

မ့မ့ၢ်ခဲအံၤဒီဖျိလၢပဘၣ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢကစၢ်ယုၤဒိၣ်မး, ပှၤမ့ကိးပှၤလၢပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲ ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်ဒၣ်လၢပတအိၣ်ဒီးထံကီၢ်တၢ်သဘျၢဘၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်လၢကျဲအဂၤတကပၤ, လီၤကံးပကဲကစၢ်ပစံးသ့မ့ၢ်လၢပတဖံးဘၣ်မၤဘၣ်တဆုတယီၢ်ဘၣ်. ဟုသးန့ၣ်ဟဲ တဘျီယီလၢအဝါလီၤ. သိနၢ်က့နဘိလီၤအိၣ်အီၤဒီးထံဒီးတၢ်အဂၤအါမးလီၤ. တၢ် ဆိၣ်ဂ့ၤလီၤကထၢပနၢ်ဘၣ်အါထီၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အပတီၤထီထီၣ်ကွံာ်ကွံာ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိတၢ်ပီးတၢ်လီၤအါမး, နထီၣ်သတြီၤအီၤဒီးပူၤကွံာ်တဆံယံၤနံၣ်တသ့နီတဖဲး ဘၣ်. ဒ်ယတဲတုၤလၢထးအသိး-ဖဲယနီၤဆံးခါပတထံၣ်ဘၣ်ပနဲဘၣ်. အခဲအံၤမိၣ်... ပနဲဒုပတတဲလၢၤဘၣ်. မ့ၣ်အူအကလုၢ်နယၤထီၣ်တလၢၢ်လၢၤဘၣ်. တၢ်မၤလိအိၣ်

ဒီးအပတီ၊ တံပီးတံလိနီကီအါမး၊ ပုမလိတံလာတံဂီ၊ Cassette player, VCD, DVD, တုလခိဉ်ဖျူထာဉ်အပတီလံ. တံမလိအဂုအဂလါအမု Voca-tional စုကီးအိဉ်အကလုာ်ကလုာ်လီ.

ဘဉ်ဆဉ်ပုကိဉ်မုဉ်ခါသးစ၊ ဖိသဉ်ခဲအံတဒီးလာညါဘဉ်. မအသးတလီကံကဉ် ဆိးလာကိဉ်ဖိဘဉ်. ကွာ်တံဂီမူအါ, ဟံးနုာ်တံအဒိအတံအါ, ဖူဂီဖူဘီ, မတကံ ထီဉ်အခိဉ်လီ. Jean သိသိဖိကျိတ်ကူးတံ, ဆုကသိသိတံဘျး, တံပြီတုာ်ဖျိ အနံခဲဆူသါဆူ, ပိာ်မုဉ်တဖဉ်စုကီးကူလိဖဲလံ, မအိဉ်ဖျါကဒီးအယီဒုတယံတ ထါ, နကွာ်စါကွာ်တဘီ, ပုကညီအတံဆဲးတံလာလဲက့ဖဲလဲဉ်. အနုာ်မးအိဉ်ဒီး ဒုလါကီခဲဘဉ်တဘဉ်လာကွာ်စိဖျါဘဉ်ဒီးကညီကီလီ. လဲမုတုလါကီသါဘဉ် တဘဉ်တဘျီမးကမက့ဖဲလဲဉ်. တံဒိကနဉ်, မလိဒီးဟံးယာ်ဂံကျါက့ကညီအ တံဆဲးတံလာကအိဉ်ဒီးကီးထဲသိးသဘဉ်ချံဖိမါ. ကသုဉ်ညါလီဒီးကီးအသးလာအ မုကညီဖိမါ. နပမုပုာ်သိဉ်ဖိသိဉ်လံအသိးမပကဟံးထီဉ်ဖိထီဉ်ကုမူဒါစံဉ်စါ သိဉ်နုာ်ပမိပလံလါ, “မအကထွဲစုထွဲခိဉ်ဘဉ်ဒီးဒီးကပူဖျးလာမါသါဘဉ်” တ ကုာ်.

တံအကါဒိဉ်ကတံပအိဉ်ဖဲလဲဉ်ပကြါးသုဉ်ညါလာပမုကညီဖိ, သုဉ်နီဉ်ထီဉ်ပပု ကလုာ်အတံတုာ်ဘဉ်ဒီးဟံးယာ်ပတံနုာ်သါသုးသုဉ်လာကပီလာအဂုတဖဉ်တကုာ်.

သးထူးတီး၊ နီခိအိၣ်ဘၣ်ဆု

လၢ-နီဆံးဆံးထူး၊ နီၣ်ဂံၢ် ၃ တီးထီၣ်ကွီ၊ မဲၤလးအူဒဲကဝီ

လၢဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်ဖျိၣ်ယၢ်ဘၣ်ဆုလၢမူခိၣ်နကထူးတီးက့ၤနဲလီၤ. ပှၤအါ
ဂၤပှၤကိးကလုာ်အိၣ်မူလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤကကွၢ်ဆၢၣ်မဲၤဘၣ်တၢ်အါဂၤအါမံၤလီၤ. တ
နီၤလၢနီၤခိၣ်တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယၢ်, တနီၤလၢတၢ်သၣ်ဝံၤလီၤဒိကအိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲ ၁၉၈၆ နံၣ်လၢဖှၤတြုၤအါရံၣ် ၁၅ သီန့ၣ်အိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်ယဲလၢခိၣ်ကစၢ်ကျါတၢ်
လီၤ, မ့ၢ်ပှၤမၤမ့ၢ်မၤဝဲၤအလီၤ, မၤလၢဂီၤအိၣ်လၢဟါ, လဲၤက့ၤဖံးမၤသကိးလၢတၢ်ဖံး
တၢ်မၤလီၤ. မိၢ်ပၢ်ဖဲတဖၣ်ဖံးသကိးမၤသကိးလၢတၢ်သးတဖျါၣ်ယီၤတပိၣ်အါတဲအါ
တၢ်နီၤတမံၤဘၣ်. ဖိလံၤတဖၣ်ကအိၣ်မူမၤလိဘၣ်တၢ်တခီကွီဇီၤတအိၣ်, ပှၤသ့ဖးသ့
ကွဲးလၢကသျှၣ်ထီၣ်ကွီစ့ၢ်ကိးတအိၣ်, ဖိလံၤတဖၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးဘၣ်မၤအိၣ်က့ၤဒၣ်တၢ်ဒ်
မိၢ်ပၢ်ဖဲလၢညါတဖၣ်အသိးလီၤ. ယမိၢ်ယၢ်မ့ၢ်ပှၤဖဲးခုးကျိၣ်နီၣ်, ဘၣ်လုာ်အိၣ်ဖိလံၤ
ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၤဘၣ်လၢက့ၤအဘိဘိလီၤ. ဖဲ ၁၉၉၆-၉၇ နံၣ်န့ၣ်ကီၢ်ပယီၤသးဖိသ့ၣ်
တဖၣ်ထီၣ်မၤဟးဂီၤကွံာ်ပူပသဝီ, ပှၤဘၣ်လီၤမ့ၢ်ပြီၤလၢမံၤခိၣ်သိၣ်လၢ, ပှၤန့ၣ်ပှၤ

သဝီလာတအိဉ်ဘဉ်အိဘဉ်လာဒေလဲဉ်အိဉ်ဝဲန့ဉ်လီၤ. ဖိသဉ်ဆံးလာအိဉ်ဖျဉ်ထီဉ်တဖဉ်တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲလီၤတၢ်လီၤဆဲးတအိဉ်ဘဉ်ဒီးဘဉ်သံဝဲဒဉ်တနီၤန့ဉ်လီၤ. ပှၤအါဒံအါဂၤဘဉ်သဉ်ဝံၤလီၤဒီးကွၢ်ဝဲလာတၢ်အိဉ်တၢ်အိ, တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ, အကလုာ်ကလုာ်န့ဉ်လီၤ. ဖဲတၢ်လီၤမုၢ်ပြီၤအံၤအဆၢကတီၢ်, ယဟံဉ်ဖိယိဖိစ့ၢ်ကီးဘဉ်လီၤမုၢ်ပြီၤဆူမုၢ်ဂံၢ်ဖါတၢ်အသိးအိဉ်ဝဲန့ဉ်လီၤ. ယမ့ၢ်ပှၤခံၤတဂၤလာယဒီးပုၤဝဲၢ်အကျါ, ဘဉ်တၢ်လုာ်ဒိဉ်ထီဉ်ကဟုာ်ကယဉ်လုာ်အိဉ်လုာ်အိပှၤလာပမိၢ်ပပၢ်, ဖဲတၢ်သဉ်ဝံၤလီၤဒီးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဆၢကတီၢ်ဒံအံၤန့ဉ်လီၤ. ယမိၢ်ယပၢ်မ့ၢ်ပှၤအဲဉ်တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ကစီဒီးဘဉ်ဆဉ်လာတၢ်ဆၢကတီၢ်တၢ်အိဉ်သးဒံအံၤအယိအဝဲသ့ဉ်မၤတၢ်တသ့လာဘဉ်. ပဒီးပုၤဝဲၢ်စ့ၢ်ကီးပတထီဉ်ဘဉ်ကွီလာဘဉ်. ပမိၢ်ပပၢ်ဃုကျဲဒံသိးပကအိဉ်ဘဉ်ကဒါကွၢ်ကွီအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

ဖဲယအိဉ်တဆံတနံဉ်အခါယၤဒီးယဝဲၢ်ဒိဉ်ခံၤပမိၢ်ပပၢ်ဆှၤပှၤဆူဝုၢ်ပူၤလာပကမၤလိဘဉ်ကွၢ်တၢ်န့ဉ်လီၤ. ပထီဉ်ကွီကအိဉ်ဒဉ်ခံၤလါဘျဉ်ဘျဉ်တၢ်ကစီဉ်ဟူထီဉ်လာကီၢ်ပယီၤကလုာ်ဒိဉ်စိတဖုအံၤကမၤဝဲ “တၢ်လွံၢ်တၢ်” တၢ်ဒုးတၢ်ယၤဆူဉ်သပှၤပှၤအယိယမိၢ်ယပၢ်ဃုကျဲဒံသိးကဟဲကွၢ်ကွၢ်ပှၤန့ဉ်လီၤ. လၢတၢ်ထီဉ်ကွီကပှၤဟံးန့ဉ်ပှၤတၢ်အိဉ်တၢ်အိလၢလာလိဉ်လိဉ်လၢဒီးတနံဉ်အဂီၢ်ကျိဉ်စ့တအိဉ်, ကဆှၤန့ဉ်ပှၤတၢ်အိဉ်တၢ်အိအဂီၢ်ကျဲကီကျဲခဲ, အယိယမိၢ်ဟဲကွၢ်ကွၢ်ပှၤဒီးပဟးထီဉ်ကွံာ်ဆူကွီဒီးဟဲကွၢ်ဆူပသဝီကစၢ်ခိဉ်န့ဉ်လီၤ. န့ဉ်ဒါတဖဉ်ဟူးဂၤအါထီဉ်ဟဲထီဉ်မၤဟးဂူၢ်ဟးဂီၤန့ဉ်ကွံာ်ဘုဟုဒီးတၢ်အိဉ်သးအကပၤကပၤန့ဉ်နးထီဉ်ဝဲကွၢ်ကွၢ်လီၤ. ဖဲ ၁၉၉၇ နံဉ်အံၤပဘဉ်စံဉ်မုၢ်ဟးဖျိးဒီးတနံဉ်ပတမၤလိမၤဒီးဘဉ်တၢ်ပဘဉ်ကွၢ်ဆၢဉ်မဲာ်ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါတၢ်သဉ်ဝံၤလီၤဒီးလာမ့ၢ်ခိဉ်သိဉ်လၢတၢ်ဘျီဘျီလာပှၤန့ဉ်ပှၤသဝီန့ဉ်လီၤ. သ့တနံၤသီတနၤပနၢ်ဟူဘဉ်ဒဉ်ကျိသိဉ်လီၤ.

လာတၢ်အိဉ်သးဒံအံၤ, ယပါပၢ်ကျဲးစးဝဲလာဖိလံၤတဖဉ်ဒံသိးသုတဝံၤသံလီၤဒီးတဂ့ၤအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ. ဒီးလာတၢ်တဟံးသးပူၤလာမ့ၢ်ခိဉ်သိဉ်လၢကျါယပါပၢ်ဒီးန့ဉ်ဘဉ်တၢ်လီၤကီၢ်ထီဉ်ဒိဉ်ဒိဉ်ကလဲာ်လာတၢ်ယါဘျီတသ့လာဘဉ်န့ဉ်ဒီးယပါပၢ်အံၤဖဲ ၁၉၉၇ နံဉ်လါအီးကထိဘဉ် ၂၃ သီဂီၤခိ ၂၃၀၀ နံဉ်ရံဉ်တိတိန့ဉ်အသးသမူဟးထီဉ်ကွံာ်ဝဲဒဉ်

န့ၣ်လီၤ. ပဟံၣ်ဖိယိဖိတဘျီအံၤပတၢ်အိၣ်မူလီၤဂၢ်က့ၤဒ်ထိးကလဲၣ်လၢအဟးဒီးအတထံၣ်ကျဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယွၤအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤထူးတီၤလၢပဟံၣ်ဖိယိဖိအဂီၢ်အံၤပှၤတသ့ၣ်ညါနီတဂၤဘၣ်. ပမ့ၢ်ဖိသၣ်ဆံးပကဟးယုအိၣ်ယုအိၣ်ပပါၣ်အသိးတသ့လၢဘၣ်. ပမိမိၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်တၢ်အံၤနးဒိၣ်မး, ဘၣ်ဆၢထၢၣ်က့ၤလၢမိၢ်ဒီးပၢ်အလီၢ်မ့ၢ်တဂၤယီလီၤ. ယမိမိၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်တၢ်ထဲအံၤညါဘၣ်ဆၣ်လၢဖိလံၤကဒိၣ်လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်ယမိမိၢ်တပၣ်တွံၤဒီးဆိကတီၢ်ဝဲဘၣ်.

ဖဲလါမ့ၢ် ၂၆ သီ ၁၉၉၉ နံၣ်ယစးထီၣ်ဟးထီၣ်လၢယသဝီဒီးဟဲအိၣ်ဘၣ်ကူၣ်ဆူမဲၣ်ခိၣ်ခါဒဲကဝီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲယဟဲတုၤတဘျီတၢ်မၤလိစးထီၣ်ဒီးယထီၣ်ဘၣ်ကူၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ, မၤလိဘၣ်တၢ်တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်ဝံၤဖျိထီၣ်ဘၣ်အတီၤဂ့ၤဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤလိကတီၢ်ဘၣ်အိၣ်ယံၤယဲဒီးယဟံၣ်ဖိယိဖိလီၤ. ဘၣ်အိၣ်သန့ၤဒုၣ်လၢမုၢ်ဂၢ်ဖါတၢ်အသိးလီၤ. ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်တၢ်အါမံၤအါကလုာ်လၢတၢ်ကတီၢ်အၢသီလၢတၢ်ကတီၢ်ဆူးဖျိးဆါဖျိးတၢ်သီၣ်ဝံၤသဲကလၢအါမံၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဖဲလၢယတချုးဟဲထီၣ်ကူၣ်ဘၣ်အခါန့ၣ်ယမိမိၢ်ဟ့ၣ်တွံၤယၢတၢ်ကတီၢ်ဖိတဘျီလၢအစံးဝဲ, ဖဲနမၤလိတၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်နလီၤဂၢ်ဒ်ဆိဒ်ဖိတဖျၢၣ်လီၤ. နမ့ၢ်လီၤတၢ်လၢလၢၢ်ခိၣ်န့ၣ်နသ့ၣ်ဖး, လၢၢ်မ့ၢ်လီၤတၢ်လၢနခိၣ်န့ၣ်နသ့ၣ်ဖးလီၤ. အယိတၢ်ကတီၢ်ဝဲအံၤတုၤခဲအံၤယစီၣ်မူဒုၣ်အီၤထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိၣ်နၢ်သရၣ်သမၤတဖၣ်အဲၣ်ဘၣ်ယၢဒိၣ်မးဖဲယမၤလိတၢ်အဆၢကတီၢ်ယမၤပှၤယမူယဒါထီၣ်ဘၣ်လၢကူၣ်, လၢဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. ယမိမိၢ်ဒီးယဝဲဒိၣ်ဘၣ်ဆှၢပှၤလၢကူၣ်တၢ်လၢၢ်အါဒိၣ်မး, ယဒီပုၢ်ဝဲၣ်လွံၢ်ဂၤပထီၣ်ဘၣ်ကူၣ်ဂ့ၤဂ့ၤလၢယွၤတၢ်ကတီၢ်ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပဖျိထီၣ်ကူၣ်ခံၤလံ. ပအိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးပတၢ်ဖံးတၢ်မၤလံ. ဖဲပထီၣ်ကူၣ်အဆၢကတီၢ်ယပုၢ်တခီထီၣ်ကူၣ်လၢကီၢ်ပယီၤ, ယၤတခီလၢဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤ, ယမိအစုပယီၤမ့ၢ်အိၣ်ကဘၣ်ဆှၢဝဲဆူယအိၣ်, စုပယီၤမ့ၢ်အိၣ်ကဘၣ်ဆှၢဝဲဆူယဒုမုၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယဒုမုၢ်န့ၣ်ဖျိထီၣ်ကူၣ်ဝံၤလၢသဝီန့ၣ်ခဲအံၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤလၢကူၣ်ခိၣ်အပတီၢ်လံန့ၣ်လီၤ. ပပုၢ်ဆံးခံၤစ့ၢ်ကိးဘူးလၢကဖျိကူၣ်စ့ၢ်ကိးလံန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤလိအပူၤခီဖျိပမုၢ်လၢတၢ်လၢယွၤဒီးယမိမိၢ်အတၢ်ထုကဖၣ်အယိ, လၢနီၢ်ခိမ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ဆ့ဘၣ်ဆၣ်လၢသးတခီန့ၣ်ပဟံၣ်ဖိယိဖိထူးတီၤမးဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒီပုၢ်ဝဲၣ်လၢၢ်သ့ၣ်ဒုၣ်ယွၤအတၢ်အဲၣ်တဖုၣ်လၢပဂီၢ်ဘၣ်. လၢဟီၣ်ခိၣ်ချါအံၤနမ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ဆ့ဘၣ်ဆၣ်လၢမူခိၣ်ယွၤကတီၢ်န့ၣ်နၢ်လၢပှၤန့ၣ်လီၤ.

ပုလၢဆိၣ်လီၤအသးလာတၢ်သ့ၣ်ညါယွၤန့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ယုၣ်ထီၣ်ထီၤအီၤလၢယွၤအမံၤလီၤ.

ပမ့ၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးလဲၤခိဖျိကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်သးကိၢ်ဂီၤကီၢ်ခဲနးနးကလဲၣ်သန့က့ၤခိဖျိခရံၣ်မ့ၢ်လီၤခၢၣ်သးလၢပဝဲဟံၣ်ဖိပီဖိအပူၤအယိပတတုၤဆူတၢ်ဟးဂူၢ်ဟးဂီၤနီတဂၤဘၣ်. တၢ်ကီတၢ်ခဲတၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယၢ်မ့ၢ်ဟဲဆိၣ်သနးပုလၢကျဲအဘိဘိဘၣ်ဆၣ်ပသးဟးဂီၤအလီၤတအိၣ်ဘၣ်. ကျဲးစးထူးတီၤဒီးဆၢထၢၣ်ဂၢၢ်ကျၢၤသကိးလၢပတၢ်နၣ်သပှၢ်ပှၢ်တက့ၢ်. ယွၤမ့ၢ်ပတၢ်ပူၤဖျဲးအလီၤလီၤ.

စံးဘျုးဘၣ်ခိၣ်နၢ်သရၣ်သမၢ်ကိးဂၤလၢဖးဘၣ်ယတၢ်ကွဲးအံၤယွၤတၢ်အဲၣ်ထူးတီၤကပၤသုလၢသုတၢ်ဖံးတၢ်မၤသကိးအပူၤန့ၣ်တက့ၢ်. နီၢ်ခိမ့ၢ်အိၣ်ဘ့ၣ်ဆ့ဘၣ်ဆၣ်ပသးဟးဂီၤအလီၤတအိၣ်ဘၣ်. ပသးမ့ၢ်ထူးတီၤဝဲဒီးမတၤတဂၤမးထံၣ်ဆံးပုတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤကဆိၣ်ဂ့ၤဒီးကပၤက့ၤခိၣ်နၢ်ဒီးပုမၤသကိးတၢ်ကိးဂၤယုၣ်ဒီးပုဖးတၢ်ဖိကိးဂၤမ့ၢ်ယတၢ်ဆၢဂ့ၤအိၣ်အအါလီၤ.

တၢ်ခဲးဆူတၢ်ကပီ

လာ-နီၢ်ကိရၢၣ်, မၢ်လးအူဒဲကပီ

တၢ်ဆၢကတီၢ်ကဘၣ်ဖဲမုၢ်နၢၤခီ ၁၁ နၣ်ရံၣ်, တၢ်စူၤလီၤဒိၣ်မး, ဟံၣ်ဖိ ယိဖိမံၣ်ကတီၢ်ဟံၣ်ဖးဒိၣ်တဖျၢၣ်အပူၤ, နီၢ်တၢ်မျၢၢ်ဂ့ၤတၢ်ဒၣ်အမ့ၢ်ပှၤမၤတၢ်လၢခီပ နံၣ်တဖျၢၣ်စရၢတၢ်အသိးဘၣ်မၤစရိပတီၢ်တဖၣ်အါမးအယိမံၣ်တန့ၢ်ဘၣ်.

ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်အဝၤသးဘိစီၤလၢပဲၤဒိၣ်ဟဲဆူအအိၣ်ဒီးတဲထီၣ်ဝဲ, “ဂ့ၤဇၢ, နတမံ ခဲးဇၢ..” ဖိၣ်ထီၣ်အမၤသးဘိအဖံဘၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်မျၢၢ်ဂ့ၤကွၢ်ထီၣ်အဝၤအမဲၣ်လီၤ. စီၤ လၢပဲၤဒိၣ်သံကွၢ်အမၤလၢ, “နကအီတမံၤမံၤမံၤ. ယကကျဲန့ၣ်နီၣ်.” တၢ်မျၢၢ်ဂ့ၤတဲဆၢ အဝၤ, “တလိၣ်ဘၣ်. တစီၢ်ဖိကဝံၤလီၤ. က့ၤမံၣ်ဟံၣ်တခီ.” တၢ်မျၢၢ်ဂ့ၤမၤစရိတဖၣ် ဝံၤခဲလၢၣ်က့ၤန့ၣ်လီၤဆူလီၤမံၣ်ပူၤဘၣ်ဆၣ်မံၣ်တန့ၢ်ဘၣ်, အိၣ်ပဲၤမးဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်န့ၣ် လီၤ.

“ယၤဒီးက့ၤအံၤပဆိဟံၣ်ဆိယိပဒီးန့ၢ်ဖိမုၢ်ဖိခွါသၢဂၤလၢအမ့ၢ်နီၢ်အဲၣ်သယုၢ်, နီၢ်အဲၣ်

တၢ်မုၢ်ဒီးစီၤအဲၣ်တၢ်တီၣ်န့ၣ်လီၤ. ယဝၤသးဘိတဂၤမ့ၢ်ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဖိ, ပှၤကွၢ်သၢနီၣ်
မ့ၢ်လၢသိလ့ၣ်တကျၢၢ်န့ၢ်အီၤအယိမၤတၢ်မၤအယၢတန့ၢ်လၢၤဘၣ်, အိၣ်ဒၣ်လၢဟံၣ်
လီၤ. စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်, ဟံၣ်ယိမူဒီးဖိတဖၣ်အိၣ်ကွၢ်အဂီၢ်တၢ်လိၣ်တဖၣ်ယဘၣ်ဟံးထီၣ်
မူဒီးခဲလၢၢ်လီၤ...” တၢ်မုၢ်ဂ့ၤလၢတၢ်ဆိကမိၣ်အါအပူၤမံဘၣ်ဝဲအသးလီၤ.

● ● ● ● ●

မုၢ်ဟဲထီၣ်ဖးထီ, တၢ်မုၢ်ဂ့ၤတဂၤဂဲၤဆၢထၢၣ်ကရီလဲၤလုၢ်ထံလီၤ. ကူထီၣ်ကၤထီၣ်
ဝံၤလဲၤန့ၣ်လီၤဆူတၢ်အိၣ်မ့ၤလီၢ်ထံၣ်လၢအဝၤဒီးဖိမုၢ်ဒိၣ်တဂၤကတီၤန့ၢ်အီၤမ့ၤဒီး
တၢ်လိၣ်တဖၣ်လီၤ. အိၣ်သကိးမ့ၤဝံၤတၢ်မုၢ်ဂ့ၤတဲထီၣ်ဝဲ, “ဖိမုၢ်ဒိၣ်စၢ, တခီၣ်ညါအံၤ
မိတချုးဘၣ်. လဲၤဆုၤနဒ့ဖိလၢကွၢ်နီၣ်.” တၢ်မုၢ်ဂ့ၤလဲၤဆူတၢ်မၤလီၢ်လီၤ. ဖိဒီးမၤဟး
ထီၣ်လၢဟံၣ်ပူၤဝံၤ, စီၤလါပဲၤမၤကဆိဟံၣ်, ဆူၣ်န့ၢ်အဖိအမၤအတၢ်ဝံၤအိၣ်ဘုးအိၣ်
သါဝဲလီၤ. တၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်လၢကဘၣ်ဖိဟါတၢ်အိၣ်အယိစီၤလါပဲၤကတီၤအသး
လၢကဖိအိၣ်တ့ၤအိၣ်တၢ်လီၤ.

ဖိတဖၣ်စံၣ်လီၤကွၢ်, လုၢ်ထံအိၣ်မ့ၤအီၤထံဝံၤကွၢ်လံာ်ကွၢ်လဲၤလီၤ. တယံာ်ဘၣ်တၢ်မုၢ်
ဂ့ၤဟဲက့ၤတုၤဆူဟံၣ်, ဖိဝၤတဖၣ်ပဲၤမးဒီးတၢ်သးခုန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆၢကတီၢ်လဲၤတရံး
အသးအါနီၣ်အါလါ, နီၢ်တၢ်မုၢ်ဂ့ၤတဂၤ, တဘျီတခီၣ်ဟဲက့ၤတုၤဆူဟံၣ်တဘၣ်ဆၢ
ဘၣ်ကတီၢ်လၢၤဘၣ်. ဖိဝၤတဖၣ်ခိးကွၢ်အခိၣ်ကိးမုၢ်ဟါဒီးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တဟါဖိတဖၣ်
ခိးအမိတကဲလၢၤဘၣ်အယိမံဘၣ်အသးလီၤ. ဝၤသးဘိတဂၤခိးဝဲအမၤအခိၣ်တစီၢ်ဖိ
သိလ့ၣ်ဟဲက့ၤသီၣ်တခီၣ်, သ့ၣ်ညါဝဲလၢအမၤသးဘိဟဲက့ၤလံအယိပဲၤမးဒီးတၢ်သး
ခုလီၤ.

ဘၣ်တဂီၤ, တၢ်မုၢ်ဂ့ၤဂဲၤထၢၣ်ဒီးတဲဘၣ်အဝၤလၢ, “ယအိၣ်မ့ၤတချုးလၢၤဘၣ်. ယ
ကလဲၤတၢ်မၤဆိတစဲး, ဟါခိၣ်ကိးခိးယၤတဂ့ၤနီၣ်. တၢ်မုၢ်ဂ့ၤဝံၤထီၣ်ထၢၣ်စီၢ်စုတ
ဖျၢၣ်ဝံၤဟးထီၣ်လၢဟံၣ်ပူၤလီၤ. ဖိသၢဂၤဒီးဝၤသးဘိအိၣ်တၢ်လၢဟံၣ်ပဲၤမးဒီးတၢ်သး
တမုၢ်, တၢ်ဆိကမိၣ်အါအပူၤလီၤ. ဆိကမိၣ်တၢ်တဘၣ်လၢၤဘၣ်, ခိဖျိမိတဂၤ, မါတ
ဂၤမၤဒ်အံၤအယိန့ၣ်လီၤ.

တဟါဖိမုၣ်ဒိၣ်တဂၤလၢတၢ်ဆိကမိၣ်အါအပူၤခိးဝဲအမိအခိၣ်, ဖဲအဟးထီၣ်လၢဟံၣ်ပူၤအဆၢကတီၢ်ထံၣ်လၢသိလုၣ်ဟဲန့ၣ်လီၤဆူကရၢၤပူၤတခိၣ်လီၤ. သိလုၣ်အိၣ်ပတုၣ်ဖဲသ့ၣ်ခိၣ်ထံးလၢအမိစံၣ်လီၤဝံၤတဲသကိးတၢ်ဒီးပှၤနီၣ်သိလုၣ်ဖိတဂၤပှၤမးဒီးတၢ်နံၤကမ့ၢ်လီၤ. ဖဲတၢ်မျၢဂ့ၤဟဲက့ၤန့ၣ်လီၤဆူဟံၣ်ပူၤအခါ, တထံၣ်အဖိမုၣ်ဒိၣ်ကွၢ်ဟ့ၣ်အီၤဘၣ်. ဖိမုၣ်ဒိၣ်တဂၤထံၣ်တၢ်ဒ်အံၤဒီးအသးတမုၢ်ဘၣ်. ဆိကမိၣ်ထီၣ်ဝဲအမိဒီးပှၤနီၣ်သိလုၣ်ဖိတဂၤမ့ၢ်အဘၣ်ဃးဒ်လဲၣ်. ပှၤတဂၤအသးကအိၣ်ထဲသိးအပါလီၤ. “ယကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်. ယဘၣ်တဲပှးယပါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခီဧါ.” ဖိမုၣ်ဒိၣ်တဂၤအသးဘၣ်ဒိဒိၣ်မးလီၤ. အဲၣ်သယုၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်အမိကိးဟါဒီးလီၤ. ထံၣ်ဝဲအမိမၤအသးဒ်အံၤအယိတနံၤတဲဘၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်လီၤ. အပါတဲအီၤ, “မ့ၢ်ကိးဧါ. ဖိမုၣ်ဒိၣ်ဧါ...တဲနါစီၤတၢ်တဂ့ၤ.” အဲၣ်သယုၢ်တဲထီၣ်ကဒီးဝဲ, “ပါဧါ, ယသါတဲဘၣ်နၤဖးယံၣ်လံ. ယသးကညီၤနၤအယိကတဲဘၣ်နၤယဒူးတလီၤဘၣ်, နက့ၢ်ခဲအံၤယတူၢ်တကဲအယိယတဲဘၣ်နၤလီၤ.” စီၤလါပှၤနီၣ်ဟူဝဲတဘျီယိအသးဘၣ်ဖှိၣ်ဒိၣ်မး, မၤဝဲတသ့လၢဘၣ်, ဘၣ်ဖဲကွီၤပျၢ်တနံၤတၢ်မျၢဂ့ၤစ့ၢ်ကိးအတၢ်မၤတအိၣ်အယိအိၣ်ဒ်လၢဟံၣ်လီၤ.

အဖိမုၣ်ဒိၣ်လဲၤဆူအမိအိၣ်ဒီးသံကွၢ်ဝဲ, “မိဧါ, ပှၤလၢအဟဲက့ၤဆှၢနၤတဂၤန့ၣ်မ့ၢ်မတၢ်လဲၣ်.” အမိတဲဆၢအီၤ, “ဖိသၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢဖိသၣ်အလီၢ်, တဘၣ်ဃးနၤဘၣ်.” ဖိမုၣ်ဒိၣ်တဲဆၢအမိလၢ, “နတကွၢ်တၢ်လၢနဖိနဝၤအဂီၢ်-- နတပျံၤလၢပှၤကတဲနဂ့ၢ်ဘၣ်ဧါ. ပတအဲၣ်ဒီးလၢပမဲၣ်သၣ်ဆံးလၢပှၤအါဂၤအမဲၣ်ညါဘၣ်.” ဝံၤဟးထီၣ်လၢအမိအဒးဖိပူၤပှၤမးဒီးတၢ်သးဘၣ်ဒိဟီၣ်ဟ့ၣ်သးမးလီၤ. အဟံၣ်ထံၣ်လၢအဖိမုၣ်ဟီၣ်ဒီးလဲၤသံကွၢ်အမါ, “ဂ့ၤဧါ, နဖိမုၣ်ဟီၣ်ဘၣ်မနုၤလဲၣ်.” အမါတဲဆၢအီၤ, “နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်လဲၤသံကွၢ်အီၤန့ၣ်..” တၢ်မျၢဂ့ၤတဲထီၣ်ဝဲ, “သုအိၣ်တၢ်ဘျူး...တဘၣ်ဖဲတဘၣ်မၤနီၣ်တမံၤအိၣ်ဒ်ထံၣ်ကမၣ်တၢ်, သုဒိဖိတရၢအဲၣ်ဒီးယုတၢ်ကမၣ်လၢယလီၤ, တၢ်ဘၣ်ယၤတမုၢ်နီၣ်တစဲးလၢဘၣ်.” စီၤလါပှၤနီၣ်တဲထီၣ်ဝဲ, “တၢ်ဒ်အံၤယိယအဲၣ်ဒီးသံကွၢ်နၤတၢ်အိၣ်..” တၢ်မျၢဂ့ၤတဲထီၣ်ဝဲ, “ကရဲပှးနၤတၢ်ဆၢကတီၢ်တအိၣ်လၢယဂီၢ်ဘၣ်...”

စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်စီၤလါပှၤနီၣ်အဟံၣ်ဖိယိဖိပှၤဒီးတၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးက့ၢ်လိာ်ပာ်ဒုၣ်ပာ်ကမၣ်

လိာ်သး... ဟံာ်ပူၤယီၤပူၤတမုာ်လၢၤဒ်သိးလၢညါဘၣ်.. ဖိသၢဂၤစ့ၢ်ကိး, မိပါခံၤအ့ၣ်လိာ်သးအယိတၢ်ဘၣ်အီၤတမုာ်ဘၣ်. တနံၤ, ဒီပုၤဝဲၣ် ဖိသၢဂၤတဲသကိးလၢကဟးထီၣ်လၢဟံာ်ပူၤဒ်သိးကဟးအိၣ်ယံၤဒီးအမိအပါန့ၣ်လီၤ. တနံၤအဲၣ်သယုာ်ကွၢ်ဟ့ၣ်အမိ, အပါတဟ်သးအခါကွၢ်လိာ်သးဒီပုၤဝဲၣ်သၢဂၤဟးထီၣ်လၢဟံာ်ပူၤလီၤ. တုၤလၢပှၢဒီးသိလ့ၣ်အလီၢ်ဒီးခိးဝဲသိလ့ၣ်ဒ်သိးကလဲၤဆူတၢ်လီၢ်အဂၤတတီၤန့ၣ်လီၤ. ပှၢလဲၤတၢ်ဖိအါမးလီၤ. ခိးဝဲတခီန့ၣ်ရံၣ်ဒီးသိလ့ၣ်ဟဲအိၣ်ပတုာ်တခိၣ်, ပှၢလဲၤတၢ်ဖိယုာ်ဒီးအဲၣ်သယုာ်ထီၣ်လၢသိလ့ၣ်ဖိခိၣ်ဝံၤသိလ့ၣ်ဟးထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်လဲၤယံၤအယိပှၢဒီးသိလ့ၣ်တဖၣ်မံဘၣ်အသးတနီၤလီၤ. အဲၣ်သယုာ်ဒီပုၤဝဲၣ်သၢဂၤတခီပှၢမးဒီးတၢ်သးတမုာ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်တဟ်သးအပူၤသိလ့ၣ်အိၣ်ပတုာ်ဒီးထံၣ်ဝဲလၢပှၢဖျိၣ်ဘၢပှၢမဲာ်သၣ်အါဂၤထီၣ်လၢသိလ့ၣ်ခိၣ်ဒီးယုၤန့ၣ်ပှၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤလီၤ.

အဲၣ်သယုာ်ဒီပုၤဝဲၣ်ဖိသၢဂၤပျံၤတၢ်ဒိၣ်မး...တၢ်တအိၣ်ဒီးအီၤနီတမံၤစ့ၢ်ကိးဘၣ်, ပှၢတဖုတုၤအန့ၢ်ဘၣ်ကျိၣ်စ့, ထူလွဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဝံၤမၤပှၢစံၣ်လီၤလၢသိလ့ၣ်ခိၣ်ဝံၤဘၣ်ပိာ်ထီၣ်အခံလီၤ. တနီၤယုာ်ဖျိးကွံာ်, တနီၤယုာ်ဝဲတပူၤလၢၤအယိဘၣ်ပိာ်ထီၣ်ပှၢခံယုာ်ဒီးအဲၣ်သယုာ်ဒီပုၤဝဲၣ်သၢဂၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ယုာ်လီၤအဆၢကတီၢ်တုၤလၢပှၢတဖုန့ၣ်အိၣ်တၢ်လီၢ်ထံၣ်လၢဒ်ဖိသ့ၣ်လီၤအသးအါဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ. အဲၣ်သယုာ်ဒီပုၤဝဲၣ်ဖိသၢဂၤဘၣ်တၢ်ဟ်အီၤလၢဒ်ဖိတဖျၢၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပှၢအါဖိအခိၣ်တဂၤမၤအပျံၤလဲၤခိးတၢ်ဖဲန့ၣ်လီၤ. ပှၢခိးတၢ်ဖိတဂၤထံၣ်ပှၢဒီပုၤဝဲၣ်သၢဂၤဒီးသးကညီၤဘၣ်ဝဲလီၤ. ပှၢခိးတၢ်ဖိတဂၤဆိကမိာ်ထီၣ်အတၢ်အိၣ်မူဖဲအပူၤကွံာ်အနံၣ် ၂၀ အခါအဝဲအမိ, အပါဟးသကိးလၢပှၢမၤမူးမၤပွဲအခါ, ဟးကွၢ်ကိသကိးတၢ်, ပှၢအါဂၤဟဲကွၢ်ကိတၢ်, ဟဲပှၢတၢ်လီၤ. အဝဲကွၢ်တၢ်အခါအမိအပါလဲၤသဒ်အီၤ, တထံၣ်လၢၤအမိအပါဘၣ်, ဒီးထံၣ်လၢပှၢအါခိၣ်တဂၤကိးထီၣ်အီၤကလဲၤဆူဝဲဆူအမိအပါအိၣ်, ဘၣ်ဆၣ်တုၤလၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤတထံၣ်လၢၤအမိအပါဘၣ်, အိၣ်ဒ်လၢပှၢပူၤကဲက့ၤဝဲအပျံၤန့ၣ်လီၤ.

ပှၢခိးတၢ်ဖိတဂၤအံၤအမံၤမ့ၢ်စီၤဒါဒါလီၤ. စီၤဒါဒါဆိကမိာ်ဝဲယမ့ၢ်တမၤပူၤဖျိးပှၢဒီပုၤဝဲၣ်သၢဂၤအံၤဘၣ်ဒုအတၢ်အိၣ်မူကံးသိးယၤလီၤ. ယကယုၤကျဲးဒီးယဘၣ်မၤပူၤဖျိးအဝဲသ့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်ပှၢဟဲကိးစီၤဒါဒါလီၤ. စီၤဒါဒါက့ၤတုၤဆူအခိၣ်အအိၣ်

ဒီးအတတ်တဲအီ၊ “ပတိအိတ်တအိတ်လာပွဲတဘ်အယိ၊ ပုလအဟဲပိပ်ပခံတဖ်ပက
ဘန်မပျီကွံင်ကိးဂဒီးလီ။” စီဒါဒါနီဟူအခိတ်တကတဲထိတ်တိဒ်အံပုမဒီးတိ
သးတမုနီလီ။ ပုအအခိတ်တဘ်စီဒါဒါလ၊ “ပုဒီပုဝံသဂါနနီနဘ်ဟံးမူ
ဒါလီ။” စီဒါဒါအသးခဲဒိတ်မးလအနီဘ်အခွဲအယိလီ။

ဆာကတိဖဲဟါခီလီလွံနရံဘျဲ၊ ပုအခိတ်၊ ဒီးအပျဲတနီအိသးအိတ်မုအခါ
စီဒါဒါကူထိတ်တိဒ်သိးကကွဲထိတ်ပုဒီပုဝံသဂါလကမပူဖျဲးဝဲလီ။ စီဒါဒါ
လဲဆူပုဒီပုဝံသဂါအိတ်ဒီးတဲဝဲ၊ “တဘ်ပျဲဘ်ဖုးတိတဂု။ ယဟဲလာယကမ
ပူဖျဲးသုလီ။ ခဲအံပုတရါအမဲဟံးအယိဟဲပိပ်ထိတ်ယခံတဘျီယီ...” ထဲန့ပုဒီ
ပုဝံသဂါပိတ်ထိတ်စီဒါဒါအခံလာတိပျဲတိဖုးအပူနီလီ။

စီဒါဒါဒီးပုဒီပုဝံသဂါတအိတ်ဘျဲအိတ်သါဘ်၊ ယုဝဲချသဒီးသိးကပူလပု
အတဖ်အစုပူလီ။ တုလသိလုဂ်ကျဲကပုမဒီးတိသးခဲလီ။ အဝဲသုဂ်ခိးသိ
လုဂ်အခိတ်ဒ်သိးကကုဆူအဟံလီ။ တယံဘ်ထိတ်လာသိလုဂ်ဟဲတခိတ်ဒီးပု
ဝံသဂါထိတ်လာသိလုဂ်အဖိခိတ်၊ စံးဘျဲးဝဲစီဒါဒါဒိတ်မးလအတိမပူဖျဲးအသး
သမူနီလီ။ ဖဲန့အဆာကတိ၊ စီဒါဒါဒီးအိတ်သယုပုမဒီးတိသးဘ်ဒိတ်သး
တမုနီဘ်၊ အိတ်သယုသုဂ်နီဘ်စီဒါဒါအတိမဂုတဖ်ဒီးဖဲလဲအိတ်လာပုအ
ဖိတဖ်အကျါအတိကဟုကယံအီဂုအယိလီ။ စီဒါဒါအိတ်ဘ်အိတ်သယု
ဘ်ဆဂ်တဲဝဲတဘျဲဘ်။ မုလအတိအိတ်မူအံတယံတလဲဝဲလါဘ်။ တကြး
စုဂ်ဒီးအိတ်သယုဘ်အယိလီ။ ကဘ်လီဖးလိတ်သးလီ။ တစီဖိသိလုဂ်ဟး
ထိတ်ဒီး စီဒါဒါကုဆူအအိတ်တိအလီလီ။

• • • • •

စီလါပုဒိတ်ဒီးနီတိမျိဂုစးထိတ်လာအဖိဟါမနီ၊ အိတ်ဟံတဖျုဉ်ယိဘ်ဆဂ်
တကတိသကိးတိဘ်၊ အိတ်ဒ်အတိလီ။ တိဆာကတိယံ ၃ လါဘျဲ၊ စီ
လါပုဒိတ်မျိဂုထိတ်သုဂ်နီဘ်အဖိသဂါအံကိးနံဒီးလီ။ မုကွဲလိတ်မဲဒီး
တဲသကိးတိန့အိတ်ဒ်ထဲအုဂ်လိတ်အသးန့လီ။ ဘ်တနံလာတိတဟံသးအပူ၊

အဲဒါသယုဒီပုဂံဝဲဒါသဂါကုတုဆူဟံဒီးကိးထီၣ်ဝဲ, “ပါပါဧ, ပဟဲကုတုလံ.” စီလါပွဲၤနီၤဟူအဖိအကလုာ်သီၣ်ထီၣ်ဒီးဟဲယုဒီထီၣ်ဆူတုၤချာထံၣ်ဝဲဒါသဂါပွဲၤမးဒီး တုာ်သးခုဖးဒိၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်တဘျီ, ကိးထီၣ်ဝဲအမါ, “ဂုၤဧ, လာအံၤနမိမုၢ်မိခွါဟဲ ကုတုလံ. ဟဲထီၣ်မ့ချ့..”

တုာ်မျိုၣ်ဂုၤနီၤဟူဝဲအတုၤကိးအီၤဒီးဟဲထီၣ်ထံၣ်အဖိမုၢ်မိခွါအယိပွဲၤမးဒီးတုာ်သးခု, ဖိး ဟုယာ်အဖိသဂါ ... တုာ်သးခုအမဲၣ်ထံလီၤဝဲဒိၣ်လီၤ. တုာ်မျိုၣ်ဂုၤတဲထီၣ်ဝဲ, “ဖိမုၢ် မိခွါဧ...စးထီၣ်မုၢ်တနံၤအံၤန့ၣ်ယတမၤဘၣ်ဖှီၣ်သုသးလၢၤဘၣ်. မိမိတလဲၤစ့ၢ်ကိး တုာ်မၤလၢၤဘၣ်. မိမိဟးထီၣ်လၢတုာ်မၤလံ.” ထဲန့ၣ်တဘျီ, အဲဒါသယုဒီတဲထီၣ်ဝဲ, “မိ မိ, ပါပါဧ...ယဲစ့ၢ်ကိးယတမၤဘၣ်ဖှီၣ်လၢၤသုသးဘၣ်. ယကမၤလီၤယနီၤလီၤ. ယ တဲကမၣ်ဘၣ်မိမိမ့အိၣ်န့ၣ်ပျါဘၣ်ယတုာ်ကမၣ်နီၣ်...” တုာ်မျိုၣ်ဂုၤတဲထီၣ်ဝဲ, “တမ့ၢ်သု တုာ်ကမၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်ဒၣ်မိမိတုာ်ကမၣ်လီၤ. မိမိသ့ၣ်ညါပီၤယာ်လီၤသးလံ. ပကအိၣ်မူ ကုၤမုၢ်မုၢ်ဒ်သိးလၢညါနီၣ်.. စီလါပွဲၤဒီးတုာ်မျိုၣ်ဂုၤဟံၣ်ဖိယိဖိပွဲၤဒီးတုာ်သးခုလီၤ.

နီၢ်အဲဒါသယုဒီတဂါဟဲကုၤထီၣ်ကွီ ... ဖျိထီၣ်ကွီ... ထီၣ်သရၣ်တုာ်မၤလိ, တုာ်မၤလီၤ ဘၣ်လၢတုာ်လီၢ်အါပူၤအယိအဝဲသံကွၢ်ခူသ့ၣ်စီၤဒါဒါအိၣ်အလီၢ်အကျဲ, ဘၣ်ဆၣ်ပှါ အါဂါတဲဘၣ်အီၤလၢဖဲတုာ်လီၢ်အဝဲန့ၣ်ပှါတအိၣ်လၢၤဘၣ်. ပှါဟးအိၣ်ကုၤတဂါတ ပူၤလံ, အဲဒါသယုဒီတဂါတသ့ဝဲအသ့သံကွၢ်စီၤဒါဒါအဂ့ၢ်အကျိၤဒီးသ့ၣ်ညါဝဲလၢအ တုာ်အိၣ်တုာ်လီၢ်တုာ်ကျဲလီၤတံၢ်လီၤဆဲးအယိ, ဆိကမိၣ်ထီၣ်ဝဲကွီပျါတနံၤကလဲၤယု ထံၣ်လိာ်ဝဲလီၤ.

သရၣ်မုၢ်အဲဒါသယုဒီလဲၤဆူစီၤဒါဒါအိၣ်ဟံၣ်ဒီးသံကွၢ်ဝဲဖါတံၢ်တဂါအတုာ်တဲဆါအီၤ, “မ့ၢ်စီၤဒါဒါအဟံၣ်လီၤ. နၢ်ကုၤခဲအံၤအဝဲတအိၣ်ဖဲအံၤလၢၤဘၣ်. ဟးအိၣ်ကုၤလၢတုာ် လီၢ်အဂါတတီၤလံ, ဖိဒိၣ်မုၢ်...ယသ့ၣ်ညါလၢစီၤဒါဒါအိၣ်ဖဲအံၤအဆါကတီၢ်.. ဟး ယုသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိးနဂ့ၢ်နကျိၤလီၤ. တဲဘၣ်ယၤလၢအတုာ်အိၣ်မူတဂုၤတဝါ, တကြးဒီး နၢဘၣ်အယိထံၣ်နၢတဘျီဘၣ်, ယသ့ၣ်ညါလၢအဲဒါဘၣ်နၢဖးဒိၣ်လီၤ... တဲယၤလၢ ကပာ်တုာ်လံၢ်ပရၢဖိတဘျီ, သရၣ်မုၢ်တဂါန့ၣ်မ့ၢ်ဟဲဒီးဟ့ၣ်အီၤ, မ့ၢ်တဟဲတခီဖှိ

ကွံင်အီလီ.” အဲဒ်သယုင်ဟံးထီၣ်လံာ်ပရၢဒီးကွံင်ဝဲပွဲဒီးတၢ်သးဘၣ်ဒီလီၤ. သရၣ်
 မုၣ်အဲဒ်သယုင်ဟံးလီၤကွၢ်အသးလၢကမၤကွၢ်တၢ်လၢသ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်
 ကူၣ်သ့အဂီၢ်တခါဒီလီၤ. တၢ်အဂၤတဆိကမိၣ်ဝဲလၢဘၣ်, ဆၢကတီၢ်ဘၣ်လၢက
 ဆီဟံၣ်ဆီယီ, အမိအပါတဲအီၤဘၣ်ဆၣ်တကန့ၣ်ယုၣ်ဝဲလၢဘၣ်. တုၤမုၢ်မဆါတနံၤ
 အံၤအိၣ်ကွၢ်မုၣ်ကနီၤပှၢ်လီၤ. တလူၤယုသ့ၣ်ညါလၢစ့ၢ်ကိးစီဒါဒါအဂ့ၢ်အကျိၤဘၣ်.
 သရၣ်မုၣ်အဲဒ်သယုင်တဂၤဒ်ဟံးလီၤဝဲအသးအသိးလၢအတၢ်သိၣ်လိအပူၤပွဲၤမးဒီးတၢ်
 သးခုယုၣ်ဒီးကွံၣ်မုၣ်ခွါဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သံထုးဖးလံာ်ဘၣ်ဆၣ်တလီၤဖးဘၣ်

လာ-စီၤလုကၢ်ကိၤ, မၤလးအူဒဲကဝီၤ

ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်အပူၤညီၣ်အိၣ်ဝဲမိၢ်ပၢ်ဒီးဖိမုၢ်ဖိခါသ့တဖၣ်လီၤ. နမ့ၢ်တဆိကမိၣ်ပၢ်ထံနီၤဖးအီၤဘၣ်ဒီးပၢ်နသးယိယိဖိန့ၣ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်လၢလၢပကစံးလၢဟီၣ်ခိၣ်အန့ဆၢၣ်ဒီးတၢ်လီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ဖဲပမ့ၢ်ထံၣ်ဘၣ်လၢဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်မၤသ့အိၣ်ဘၣ်, ဖိမုၢ်ဖိခါအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးပကစံးလၢဟံၣ်ဖိဃီဖိဝဲန့ၣ်ဘူၣ်တီၢ်ဂ့ၤဒီးမ့ၢ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိလၢပၤအါဂၤပတြၢၤအီၤန့ၣ်လီၤ. လၢကဲၤအဂၤတပၤပမ့ၢ်ထံၣ်ဘၣ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိလၢအအိၣ်ပဲၤဒီးတၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးက့, ကူၣ်တဘၣ်ဃာ်တလဲၤ, တၢ်တအိၣ်တယၢၤန့ၣ်ပကစံးစ့ၢ်ကိးလၢမ့ၢ်အဘူၣ်အတီၢ်လီၤ. ခဲအံၤယအဲၣ်ဒီးကွဲးဖျါထီၣ်ယဟံၣ်ဖိဃီဖိအတၢ်အိၣ်သးအမ့ၢ်အတီၢ်သ့တဖၣ်ဒီးမ့ၢ်မိၢ်ပၢ်, သရၣ်သမါ, ဒီပုၤဝဲၤဒီးပုၤဖးတၢ်ဖိတဖၣ်ကစံးစ့ၢ်ကိးဝဲလၢယဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂ့ၢ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယဒီပုၤဝဲၤအိၣ်ယုၤ, အပိာ်ခါလွံၤဂၤဒီးပိာ်မုၢ်ခံၤလီၤ. ယဟံၣ်ဖိဃီဖိမ့ၢ်ပတီၢ်မုၢ်ဖိ

အတၢ်အိၣ်မူန့ၣ်လီၤ. ယမိဒီးယပါမ့ၢ်ပှၤလၢအတသ့လံာ်သ့လဲၣ်နီတဂၤဒီးမ့ၢ်ဒၣ်ပှၤမၤ
အိၣ်မ့ၢ်ဖိလီၤ. ယမိယပါအတၢ်အိၣ်မူခဲအံၤအဆၢကတီၢ်ပှၤကစံးလၢတၢ်အိၣ်မူတချုး
စီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ယမိဒီးယပါအတၢ်ဆိဟံၣ်ဆိယီအံၤတမ့ၢ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲထံၣ်လီၢ်
အသးဖဲမုၢ်ကနီၤဖိၣ်သ့ၣ်ခွါအခါဘၣ်. မ့ၢ်တခီမ့ၢ်ဒၣ်သ့ၣ်ကုသးပှၤတဖၣ်တလီၢ်န့ၢ်
အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤလိာ်ပိာ်ထွဲအီၤလၢသ့ၣ်ကုသးပှၤတဖၣ်ဖဲလၢဒီး
တုဒီးဖျိသးဝံၤဒီးဆိဟံၣ်ဆိယီဝံၤအလီၢ်ခံလၢကဘၣ်ကဟုကယာ်လိာ်အသးအဲၣ်လိာ်
သးတုၤလၢတၢ်သံထုးဖးတစုလီၤ. အဝဲသ့ၣ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ဒီးမၤထွဲဝဲဒ်သ့ၣ်ကုသး
ပှၤတၢ်မၤလိာ်ပိာ်ထွဲအသိးလီၤ. တအိၣ်ဒီးတၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးကုတုၤလၢတၢ်လီၤမူၢ်လီၤဖး
ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ပဝဲဖိမုၢ်ဖိခွါယုဂၤလၢခဲအံၤဆၢကတီၢ်ပဟ်လီၤပသးလၢပမ့ၢ်ပှၤချုးစီၤလီၤ. ဘၣ်
တနံၤပဒိပုၢ်ဝဲၣ်ယုဂၤပကိးဖိၣ်လိာ်ပသးဒီးပဝဲသကိးလၢဘၣ်လးဒီးတၢ်ထီၣ်ပှၤလီၤဖး
တၢ်ဆိဟံၣ်ဆိယီအဂ့ၢ်လီၤ. ယဝဲၣ်လၢအဒိၣ်ကတၢ်တဂၤလၢပတၢ်ထံၣ်ဖိၣ်လိာ်သးအ
ဖိခိၣ်တဝဲပုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢဘၣ်လးဒီးတၢ်ဆိဟံၣ်ဆိယီပှၤသးပှၤကထီၣ်တလီၢ်န့ၢ်ပှၤဒ်
ပမိၢ်ပဟ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢတချုးစီၤအသိးပတမၤဘၣ်ဒီးပဒိပုၢ်ဝဲၣ်ခဲလၢပတတူၢ်လိာ်သး
ပှၤအတၢ်ထီၣ်တလီၢ်အကျါအကျဲလၢတချုးစီၤလၢဘၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ယနီၤလၢ
ယကွီဝဲၣ်ကိအဖိလၢတဂၤတဲထီၣ်ဝဲလၢ, “ပှၤလၢပကဆိဟံၣ်ဆိယီဒီးအီၤတဂၤ, ပ
ကစၢ်ကဘၣ်ယုန့ၢ်ပကဘၣ်ဟ်အဲၣ်တီကွဲးလံာ်ကွဲးလဲၣ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ်ဘၣ်ပသးတုၤလၢ
ပသ့ၣ်ညါအတၢ်ဟ်သ့ၣ်ဟ်သးခဲလၢပသးမ့ၢ်လီၤယုာ်မးပကဆိဟံၣ်ဆိယီယုာ်ဒီးအီၤ
လီၤ.” ဖဲန့ၣ်ပဒိပုၢ်ဝဲၣ်ကိးဂၤဒီးပသးခုဒီးတူၢ်လိာ်သကိးတၢ်ဂ့ၢ်တထံၣ်အံၤလီၤ. ကိးဂၤ
ဒီးပဝဲထီၣ်သကိး, “မ့ၢ်လၢပှၤသးပှၤတလီၢ်န့ၢ်ပှၤဒ်ခွံကလၣ်လီၤ.” ဝံၤဒီးပဒိပုၢ်ဝဲၣ်အ
ဒိၣ်ကတၢ်တဂၤက့ၤဒုးသ့ၣ်ညါက့ၤဝဲမိၢ်ပာ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးပမိၢ်ပာ်စ့ၢ်ကိးတဝဲအါပှၤတၢ်နီ
တမံၤဘၣ်. အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ထွဲဝဲပတၢ်ဘၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲန့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံတယံာ်တမိၢ်ဒီးယနီၤယကွီသ့ၣ်တဖၣ်စးထီၣ်ဟ်တၢ်အဲၣ်တီ, ကွဲးလံာ်
ကွဲးလဲၣ်ရဲလိာ်အသးဒီးလၢစုၤနံၣ်အကတီၢ်ပူၤထီၣ်ပှၤလၢန့ၣ်လီၤ. လၢစုၤနံၣ်အတီၢ်
ပူၤမိဒီးပါခံဂၤဘၣ်တူၢ်တၢ်လၢာ်ဘူၣ်လၢာ်စ့ၤလၢတၢ်ဖျိယဲၢ်ဖျိဘၣ်ဆၣ်တဟ်ဖျါထီၣ်အ

တၢ်သုၣ်ကိၢ်သးဂီၤတဖၣ်ဘၣ်. ဖိမုၣ်ဖိခွါတဖၣ်ဖဲထီၣ်ပုၤဝံၤသီသီ, သုၣ်ဖုံသးညီအဲၣ် လိာ်ကွံၤလိာ်သးဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၤလၢမိၢ်ပၢ်ခံၤအမဲၣ်ညါဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကစၢ်ယုလိာ်ဒၣ်အသးဒီးရုလိာ်မုၢ်လိာ်အသးတချုးလၢဆီဟံၣ်ဆီယီ ဒီးဘၣ်, လူၤစါချုးအယိအါတက့ၢ်ဖျါသးဝံၤတပွဲၤခွံလၢဒီးဘၣ်ဖိအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖိတဖၣ်အိၣ်အလၢတပွဲၤဘၣ်အယိမိၢ်ပၢ်တဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်အီၤနးဒီးဒိပုၤသးပုၤစံးဝဲဒၣ်အသး, “ယဲၣ်ဒီးကျၢ်စးထီၣ်ထံးလိာ်အသး” န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢယမိဒီးယပါတခီမုၢ်လၢဝဲလၢ ဖိမုၢ်ဖိခွါသ့ၣ်တဖၣ်ကသုၣ်ထီၣ်ဟံၣ်ယီလၢအမုၢ်, ဒီးနီၤလီၤန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်စံာ်တလီၤဒီး ပနၢ်ဒိဖိမိၢ်ခံၣ်စုၣ်စုၣ်ကိးဂၤဒီးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဖိမုၢ်ဖိခွါသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ လိာ်သးလၢလံာ်ပရၢအပူၤ, တၢ်ကတိၤလၢအဆၢန့ၢ်ကနဲစိတဖၣ်နၢ်ဆၣ်ဘီလၢလံာ်. တဘျီဘျီခၣ်န့ၢ်ဒီးနီၤပီၤစါဒီးန့ၣ်လီၤ. ယကွီလၢအဝဲၣ်ကိတဂၤအမၤန့ၢ်အီၤ, ကလၢအီၤ န့ၣ်ဒွဲၣ်အီၤခီဖျိဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးဖိဆံးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါ, ဖိတဆူၣ်တချုးအါမး, ဘၣ် ဆၣ်မၤစၢၤအမၤတချုးဘၣ်, ခီဖျိနီၢ်တဂၤစုတခီကဘၣ်မၤစံာ်ပွဲၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. တဘျီဘျီမ့ၢ်ဟဲလၢမိပါအအိၣ်တချုးတဲထီၣ်ဒီးတၢ်သၢသဖို့ထီၣ်မးဝဲ “စူးကနၢ်” န့ၣ် လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တဟံၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဆူမိၢ်ပၢ်အမဲၣ်ညါဘၣ်, ခီဖျိ အဝဲတဲမိဒီးပါလၢအကစၢ်ယုလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ. ယနီၤလၢအမ့ၢ်ပုၤခံၤတဂၤလၢယဒိ ပုၤဝဲအကျါ, အဝၤမ့ၢ်န့ၢ်အီၤ, ဖိတဆူၣ်တချုးကီၤမံကီၤဂဲၤဘၣ်ဆၣ်ဟံၣ်ဖျါအတၢ်ကိတၢ် ခဲလၢမိပါအမဲၣ်ညါတဘျီနီၤတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ယဝဲၣ်ခွါလၢသၢဂၤတဂၤတုၤအဖိအိၣ်တဘျီ, ဘၣ်ကီၤမံကီၤဂဲၤ, ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ် ဒီးဟံၣ်ယီအတၢ်ကိတၢ်ခဲတဘျီတၢ်ကတိၤဝဲၤလၢသ့ၣ်တဖၣ်ပၢ်ထီၣ်ဝဲလၢအဟံၣ်ဖိယီဖိ အကျါလီၤ. အမၤကလၢအီၤလၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါအမံၤပုၤကတိၤန့ၣ်ဒွဲၣ်အီၤဒီးဘၣ်တဘျီ ဟဲက့ၤဆူယမိဒီးယပါအအိၣ်, ကနူးကန့ၣ်တၢ်အုန့ၣ်ပွဲၤပျီလၢသၢကတၢၤကွံၢ်အမၤ, သၢကလဲၤထီၣ်အမံၤပုၤန့ၣ်လီၤ. မိဒီးပါတခီတဲအီၤလၢ, “မ့ၢ်နကစၢ်တၢ်ယုထၢဒီးနက စၢ်တၢ်အဲၣ်တီလီၤ. ဒိသုအၢၣ်လီၤလိာ်သးလၢအခိၣ်ထံးအသး, ကျဲးစးကဲထီၣ် ဟံၣ်ခိၣ်အဂ့ၤလၢသုဖိသုလံာ်အဂီၢ်တက့ၢ်. ပတူၢ်ပတဲၤတအိၣ်လၢပုၤဒိမၤဝဲလီၤဖးန့ၣ် ဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, တဘၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အသီလၢပတၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသွဲၣ်တ ဂ့ၤ.” မ့ၢ်လၢယနီၤအဆံးတဂၤ, အဖိအိၣ်တယံာ်ခံၤတဘျီ, ဘီၣ်ဆၣ်ဝါန့ၣ်လၢအနီၤ

ဒုခံပူလံ. ခိၣ်တိသ့ၣ်တၢ်မ့ၢ်ခးလံခးဟ့, ခိၣ်ဘါမ့ၢ်ခံဘါဆၣ်လၢၣ်လံ. ဝါတခီတသ့ၣ်
ညါဟံၣ်ယီၤအတၢ်လိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး, ဒီးလီၤဖးတြၢ်လၢၣ်လံန့ၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်တဘျီ,
ဘၣ်တနံၤဖဲယမိလ့ၢ်ဘဲဒီးယပါဘျီဆါအခါယနီၤဟဲက့ၤပၢ်ထီၣ်ဒီးအနီၤခံဖျါၣ်ဒီးအ
ဖိခံဂၤအိၣ်ယာ်ဝဲတဂၤတပၤန့ၣ်လီၤ. ဟဲက့ၤဟီၣ်သံယၤဂီၤတုၤဒၣ်လဲၣ်သါအိၣ်မူတမ့ၢ်
လၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်, ယမိယပါကတိၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါက့ၤအိၣ်ဒီးတဲ
အိၣ်လၢ, “တၢ်ဒ်န့ၣ်ပှၤခီဖျိဘၣ်တမ့ၢ်ထဲန့ၣ်တဂၤဘၣ်, လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါနတမ့ၢ်ပှၤလၢ
အခီဖျိဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအဆိကတၢ်ဘၣ်, ပှၤခီဖျိတၢ်နးန့ၣ်အံၤအိၣ်ဒီးဝဲလီၤ. ပၤဆူၣ်န
သး, ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်နတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲနလဲၤခီဖျိလၢနကစၢ်ကသ့ဝဲဂ့ၤဂ့ၤလီၤ.”

မ့မ့ၢ်ယကီၢ်လၢအသယဲၤဒီးယၤ, ယဖိခိၣ်တဂၤမၤအိၣ်စံၣ်တသ့အါအါဘၣ်ဒီးအဘုတ
လၢအိၣ်ဘၣ်အယီ, ဟဲက့ၤယုအိၣ်က့ၤဘုလၢမိဒီးပါအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၤဘၣ်ကွၢ်
ထွဲပဲသ့ၣ်ကိးဂၤဒဲးဒီးန့ၣ်လီၤ. တဘျီအံၤတၢ်အါၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢကအိၣ်ယုအိၣ်ဖိး,
ဒီးသ့ၣ်မံသးမ့ၢ်လၢကအိၣ်ဘၣ်ကစၢ်တၢ်အိၣ်တိတခါဒုဖဲတၢ်ငါငါအဆၢကတီၢ်တနီၣ်
ဘၣ်လၢၤဝဲဘၣ်. ယကီၢ်ဟံးထီၣ်လံာ်ပရၢလၢအဝဲသ့ၣ်ကွဲးဝဲလၢမ့ၢ်ကနီၤဖိၣ်သ့ၣ်ခါအ
ခါ, လၢပှၤဝဲဒီးတၢ်နမူနၢ်ဆှိဒီးတအိၣ်ဝဲလၢအချံးန့ၣ်နီတစဲးဘၣ်လၢကွဲးလီၤဝဲလၢတၢ်
သးဝံၣ်တယုၤလၢအဘၣ်တၢ်သးဝံၣ်အိၣ်လၢသရၣ်မ့ၢ်ဆါဖိထူလၢအမ့ၢ်, “ယကခွံန့ၣ်န
ခိၣ်သ့ဖိ, ယကဒုးဒီးထီၣ်နၢ်ခိၣ်ဖိးဖိ, တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ကဟ့ၣ်ယဲနၢ်ထီၣ်” တယုၤအံၤ
ဖးထီၣ်ဝဲတဘျီယီ, အမၤကီၢ်ဖှိထီၣ်အသးပျံၤယီဝဲ, ချံးနံးန့ၣ်ကြၢၢ်ကြံၣ်ဝဲ, တအိၣ်ဒီး
နၢ်ဟူဝဲလၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့မ့ၢ်ယၤတခီဖဲန့ၣ်ဆၢကတီၢ်ယသးစၢ်ဒီးတစဲးအယီယတမၤတဝၢ်ဒီးဘၣ်. ယမိဒီးယ
ပါဆုၤယၤဆူကီၢ်လၢဒဲကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲယဟဲအခိၣ်ထံးအဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤယၤစ့ယီၤ
ယိးဝီဒီးစ့ပယီၤလွံၢ်မၤလီၤ. ယထီၣ်ကီၢ်ကယံာ်ယံာ်လါယုလါ, ယကွဲးအိၣ်သကိးယမိ
ယပါယယုစ့ထီၣ်တိလီၤ. လၢခံအဝဲသ့ၣ်အစ့တအိၣ်လၢဒီးဆုၤန့ၣ်ယၤကျိၢ်တဒု. ယ
ဆါက့ၤယကျိၢ်ဝံၤဒီးပူၤကူပူၤကၤ, ဟးထုးစိအိၣ်ကိၣ်ဒီးသမူသကိး, မၤစၢ်ကိးဒီးတၢ်
အိၣ်တိမ့ၢ်ဖိတဂၤလီၤ. ဒီပုၤဝဲတဖၣ်တဂၤလၢပသနၢ်, ပမၤကီၢ်မၤဂီၤ, မၤကီၢ်မၤခဲပ
မိၢ်ပၤကိးဂၤဘၣ်ဆၣ်ပတသ့ၣ်ညါလီၤပသးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပသ့ၣ်ညါဒၣ်ထဲပကစၢ်တၢ်

ကိတ်ခဲဒီးမာဖဲတံဘဉ်ပကစသးလီၤ. ပမိဒီးပပါတီ, တဟ်ဖျါန့ၣ်ပုၤတံၢ်သ့ၣ်အ့ၣ်သးအ့ၣ်, တံၢ်သ့ၣ်ကိတ်သးဂီၤ, တံၢ်သ့ၣ်ကံၤသးလီၤ, တံၢ်သ့ၣ်လီၤဘျဲးသးလီၤတီၤတဖဉ်ဘဉ်. မ့ၢ်တခါကျဲးစးဝဲဒ်သိးမ့ၢ်အမူအဒါန့ၣ်လီၤ.

ဘဉ်တနံၤဖဲကိတ်တံၢ်ခါယက့ၤဆူယမိယပါအအိၣ်လာယသဝီန့ၣ်လီၤ. လာတံၢ်ဝံတဂ့ၤ, ကလာတဂ့ၤအပူၤကီၢ်ပယီၤအသုးထီၣ်ဒုးယသဝီအိၣ်တံၢ်အလီၢ်ဒီးပဘဉ်ယုၢ်အိၣ်ခူသ့ၣ်လာပုၤလီၤ. ယမိဒီးယပါစံၣ်လာပုၤ, ဝံတံၢ်တဂါအသယာ်ယာကဘဉ်အကံလိယဲၢ်ဆံယဉ်ယဉ်, ဒီးမ့ၢ်ယာတခါမာယဝံသပၤလာကဖီအိၣ်တံၢ်အဂီၢ်ဒီးယဉ်လာပကလုးအီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယသးထီၣ်ယမိယပါဒိၣ်မးလာပဘဉ်စံၣ်ဝံတံၢ်ဒီးဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဘျဲးအဆၢကတီၢ်ယထုးထီၣ်တီၢ်ဘဉ်တံၢ်သပၤတဖျါဒီးဖိုယာ်ကွံာ်ယဉ်ခံဘျဲးလီၤ. ယပါဟံးန့ၢ်က့ၤသပၤလာယတီၢ်ဘဉ်တံၢ်အီၤတဖျါဒီးယမိဟံးန့ၢ်က့ၤယဉ်လာယဖိုယာ်ကွံာ်အီၤခံဘျဲးန့ၣ်လီၤ. ဖဲပလဲၤတုၤလာအဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်တံၢ်အလီၢ်ယပါတီၢ်ဖျါထီၣ်က့ၤအသပၤဒီးယမိဆးက့ၤယဉ်လာယဖိုယာ်ခံဘျဲးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖူယဘဉ်. မ့ၢ်တခါစံးဝဲလာခီဖျါယတံၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဘဉ်အံၤတံၢ်မုာ်တံၢ်ခုာ်တအိၣ်ဘဉ်အယိယကသးထီၣ်တံၢ်ဒီးမၤကမဉ်ဘဉ်တံၢ်အံၤလီၤ.

ဖဲအပူၤကွံာ်ခံန့ၣ်သၢန့ၣ်ယမိယပါသးပုၤလံ. အသးန့ၣ်အိၣ်နွံဆံဘျဲးလံဘဉ်ဆဉ်သ့ၣ်အိၣ်တက့ၢ်, ကထံသ့ၣ်တဖဉ်, ဆုၤဒုးအိၣ်အဖီအလံသ့ၣ်တဖဉ်ကိးဂၤလီၤ. မ့ၢ်ပဝဲဖိလံတဖဉ်, ကဒုးအိၣ်မိာ်ပံၤခံၤအံၤအတံၢ်အဝဲသ့ၣ်သးအိၣ်ပုၤအသိး, ပသ့ၣ်တအိးသးတဆးထီၣ်နီတဂါဘဉ်. မိာ်ပံၤသးအိၣ်နွံဆံဘျဲးဒီးဖိအိၣ်ဃုဂၤညါ, လံၤအိၣ်ခံဆံယိးဂၤညါန့ၣ်လီၤ. မိာ်ပံၤခံၤအံၤဘဉ်မၤဒီးတံၢ်လာဒုးပူၤသံၣ်ပူၤ, ဘဉ်ဖိအိၣ်တုၤအိၣ်, ဘျဲးထိးဖိဆိးဒီးဒ်အတံၢ်လီၤ. ဖိလံတရၢဂုၤလိာ်သးလာကကွံာ်ထွဲက့ၤမိာ်ပံၤခံၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လာယတခါအဝဲသ့ၣ်ဆုၤယလာကွံာ်လာဒဲကဝီၤပူၤအသိး, ဖဲထီၣ်ကိတ်အခါမၤန့ၢ်ယဲသးသမူတံၤသကိးတဂါဒီးဆိဟံၣ်ဆိယိလံအယိကက့ၤအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်တညီစ့ၢ်ကိးလာဘဉ်န့ၣ်လီၤ. လာတံၢ်ဝံတဂ့ၤကလာတဂ့ၤအပူၤ, ဖဲအပူၤကွံာ်တနံၣ်, ဆံးမုာ်

ထီၣ်ယၢ်သီ ၂၀၀၈ နံၣ်အပူၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်လီၤပျံၤလၢယပါသးဘိစူးကွၢ်အသးလံန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ယမိၣ်မၤလိာ်ယၤလၢကက့ၤချ့ချ့သပှ်ကတၢၢ်, ဘၣ်ဆၣ်ခီဖျိလၢဖဲန့ၣ်အဆၢကတၢၢ်ယဖိမုၣ်အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်အယိယမၤသးဘိဒီးယမံၤပှ်လၢအအဲၣ်ယၤဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်တဟ့ၣ်ယၤအခွဲးလၢကက့ၤသဒၣ်အီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိလၢအဒိၣ်တဂၤတခီဟီၣ်ဒီတနံၤဒီတနၤခီဖျိအပှ်အိၣ်တအီဘၣ်အနၢ်လၢၤဘၣ်, မၤသးဘိတခီအိၣ်လၢတၢ်ဆါဟံၣ်, မိၣ်သးဘိတခီပါစူးကွၢ်သး, အဝဲစ့ၢ်ကိးကစံၣ်သံလီၤကွၢ်အသးလၢဘုလိာ်ကျိအပူၤ, ပၢသးဘိအစိၣ်တခီယဝဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဟ်တုၤလၢယက့ၤတုၤ, ကစၢ်တခီဘၣ်ကွၢ်ဖိကီၤမံကီၤဂဲၤ, ဆူၣ်တၢ်ဆုၢ်န့ၢ်မၤမုၤလၢတၢ်ဆါဟံၣ်, ဘံဘူအီထီၣ်ကိာ်သွးဒိၣ်မးလီၤ. ဖဲန့ၣ်အဆၢကတၢၢ်, သ့ၣ်ညါက့ၤမိၣ်ပၢ်အတၢ်အဲၣ်, တၢ်ကီတၢ်ခဲ, တၢ်နးတၢ်ဖှိၣ်လၢတူၢ်တၢ်လၢပဝဲဖိလံၤတဖၣ်အဂီၢ်, သူၣ်ကိာ်အူၤသးကိာ်ကဲၤနးမးလီၤ. သ့ၣ်ညါက့ၤမိၣ်ပၢ်တၢ်အဲၣ်နီၢ်နီၢ်တဖၣ်လံ, ဘၣ်ဆၣ်စဲၤခံလၢာ်လံ. ဟီၣ်ဟ့ၣ်သးဟီၣ်ဆဲးထူခံ, ဘၣ်ဆၣ်ပၢ်သးဘိတနၢ်ဟူဝဲလၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဆၢမုၢ်လၢက့ၤယဲလၢကအိၣ်ဘၣ်က့ၤဒီးယမိၣ်ယပၢ်ခံဂၤလၢာ်ထဲဒၣ်တမံးနံးဇိၤလၢကမၤမုၢ်က့ၤအသးဒီးကမ့ၢ်ဝဲတၢ်မုၢ်လၢယဂီၢ်ဆံးဒိၣ်လဲၣ်. ဆိကမိၣ်ယဲမးတဘၣ်လၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီပုၢ်ဝဲၣ်သ့ၣ်ဧၤ, တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်မုၢ်အိၣ်ဒီးဒီးသုလၢအိၣ်ဘၣ်ဒီးဒီးမိၣ်ဒီးပၢ်န့ၣ်ဝံသးစူၤကျဲးစးမၤမုၢ်သုမိသုပၢ်အသးဖဲလၢတၢ်ဆၢကတၢၢ်သုတစဲၤခံတလၢဒီးလၢသုဂီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

မိသးဘိအိၣ်တၢ်ထဲတဂၤ, လီၤသးကညါဒိၣ်မးလီၤ. ဖိလံၤတဖၣ်ကျဲးစးမၤမုၢ်က့ၤအသ့ၣ်အသး, အံးထွဲကွၢ်ထွဲက့ၤအီၤဘၣ်ဆၣ်တတူၢ်လိာ်ဝဲလၢၤဘၣ်. ထီၣ်ဘိလဲၤဒၣ်လၢယပါအသ့ၣ်ခိၣ်ဒီးမၤဖျိအသ့ၣ်ခိၣ်ဖဲယပါအသ့ၣ်ခိၣ်ကပၤသတြၢဒဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်တၢ်အီအဝံၣ်အဘဲလၢဖိလံၤကတီၤဒုးအိၣ်အီၤတဖၣ်တတူၢ်လိာ်အိၣ်ဝဲလၢၤဘၣ်. မ့မုၢ်တခီစံးဝဲလၢ, “သုပါအိၣ်မူဒီးအခါ, တၢ်ဒ်အံၤသုတဟဲစိာ်ဘၣ်. ခဲအံၤယကတူၢ်လိာ်သုတၢ်ဒီးယကအိၣ်တဂၤ, ယတတူၢ်လိာ်ဘၣ်လီၤ. ပါမုၢ်ဂဲၤဆၢထၢၣ်အိၣ်မးယကအိၣ်လီၤ.”

သဝိဖဲယပါသံအလီၢ်, ပုၤတအိၣ်လၢၤနီတန့ၣ်ဘၣ်. ပုၤဟးအိၣ်က့ၤတၢ်လီၢ်လၢအဂၤတတီၤလၢသဝိလီၢ်လံၤအပူၤလီၤ. ဖိလံၤတဖၣ်အိၣ်ယုၤမိၣ်သးဘိတချူးဘၣ်, ခီဖျိဘၣ်

ဖုံးဘဉ်မာတၢ်လာစံၣ်ပွဲၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖိလံၤတဖၣ်ကိးအိၣ်မိၢ်သးဘိဘဉ်ဆဉ်, မိၢ်သးဘိတတူၢ်လိာ်နီၣ်တဂၤဘဉ်န့ၣ်လီၤ. မိၢ်သးဘိကတီၤဒီးပၢ်သးဘိဒ်သ့ၣ်ကုသးပှၢ်တၢ်မၤလိာ်ပိာ်ထွဲၣ်အဝဲသ့ၣ်အသိး, ခိးကွၢ်ဒၣ်တၢ်သံအခိၣ်လာကသံဖံၤဒါတဘျီဃီဒီးယပါသံလာအဖီခိၣ်ဒီးဟံၣ်တဖျၢၣ်ဃီလာယပါသံလာအပူၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဃးဒီတဖျၢၣ်, မိၢ်သးဘိအိၣ်ထဲတဂၤ, မ့ၢ်ဘဉ်နးဘဉ်ဖျိၣ်နးနးကလဲာ်, ဖိလံၤတကွၢ်ထွဲဘဉ်ဆဉ်တတူၢ်ဃဉ်အသးလာတၢ်တီၤဒီးအတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤလာ “ကတီၤတုၤတၢ်သံထုးဖး”တဖျၢၣ်အံၤန့ၣ်ဘဉ်. ခဲအံၤတၢ်သံထုးဖးယပါဒီးယမိသးဘိလံ, ဘဉ်ဆဉ်ယမိသးဘိတခီတၢ်သံထုးဖးလံဘဉ်ဆဉ်တလီၤဖးဝဲဘဉ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်ဘဉ်ဒိသးဘဉ်ဒိ, တၢ်သ့ၣ်ကိာ်သးဂီၤလာမိၢ်သးဘိလာအိၣ်တီၢ်ဒီးတဂၤကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲခဲအံၤအဖၤမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးပဝဲဖိတဖၣ်တၢ်ကမၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲကွဲးလီၤယဲလံာ်ခဲအံၤအဆၢကတီၢ်မဲာ်ထံဖိလီၤဝဲလာယဘိးပၤလီၤဒီးထံၣ်မ့ၢ်ယမိၢ်သးဘိလာဆ့ၣ်နီၤခိးယပၢ်သးဘိအတၢ်ကိးက့ၤအီၤဖဲတၢ်သ့ၣ်ခိၣ်ကပၤလာတၢ်ဖျိၣ်တၢ်နးအပူၤလီၤ. တၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်ယမိၢ်သးဘိအတၢ်ဟဲဝံၤခါ. မ့တမ့ၢ်တခီပဝဲဖိလံၤတဖၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်န့ၢ်မိမိသးဘိတၢ်ဟဲဝံၤအံၤခါ.

ဒီပုၢ်ဝဲၣ်သ့ၣ်ဧၤ, မၤမ့ၢ်ဘဉ်သုမိမိပါပါအသးတက့ၢ်. ယဆၢလာတၢ်လာယမိၢ်ယပၢ်တူၢ်ဘဉ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်လာပဝဲဖိလံၤတူၢ်ဘဉ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤသုတဘဉ်ပှၤအဂၤနီၣ်တဂၤတဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ကယံၤဝဲဒ်ဟီၣ်ခိၣ်ယံၤဒီးမူခိၣ်အသိးန့ၣ်တက့ၢ်.

ညဉ်လံာ်သိလာထံခံ

လာ-စီထံကစာ်, နီဉ်ဂံာ် ၂ တီထီကို, မဲလးအူဒဲကဝီ

ပမ့ၢ်ကွၢ်ကွၢ်ဆၢကတီၢ်လာအပူၤကွံာ်ဖဲလာစီခံဆံယၢ်ဖှိၣ်န့ၣ်ပကထံာ်
ဘဉ်ကညီဖိတဖၣ်အတၢ်ရၢလိာ်သးဒီးမိၢ်ပၢ်သ့ၣ်ကသးပၢ်တဖၣ်ဒီးသရၣ်သမၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤပ
ကထံာ်ဘဉ်လာဟ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ယူၤယိာ်ဟ်ကဲဂ့ၤဒီးဝဲဖဲအကြးန့ၣ်လီၤ. တကးဘဉ်
တနီၤနီၤကလဲၤရၢလိာ်သးဒီးသရၣ်သမၢ်န့ၣ်တဲတဂ့ၤ, မိၢ်ပၢ်လာအဘူးဒီးအီၤမး မ့တ
မ့ၢ်လာမိၢ်ပၢ်မၤအီၤတၢ်ဒီးတဲတၢ်ဒီးအီၤန့ၣ်မၤဒၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤ. ပၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအ
တၢ်ရၢလိာ်သးမ့ၢ်စ့ၤဘဉ်ဆဉ်အတၢ်ယူၤယိာ်ဟ်ကဲတခါအီၤန့ၣ်လာစီခံအံၤန့ၣ်လီၤ.

ယကတဲကွၢ်စီလာညါယသံကွၢ်ဖါတၢ်တဂၤဒီးအဝဲစံးဘဉ်ယၢ, “ကညီလုာ်လုာ်ထူသ
န့ၣ်ဒ်အံၤ, ကညီမုာ်တဖၣ်ကဘဉ်မ့ၢ်ပၤလာအကၤဆုၤဝါဖးထီဒီးခိၣ်ဒုၣ်ဒုၣ်လဲာ်ဘိာ်
ဘံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. အန့ၣ်မးတၢ်ဟ်အီၤလာပိာ်မုာ်ကဒုလီၤတၢ်, အိၣ်ဒီးအသူးအသ့ၣ်
ဟံးယာ်အလၢကပီၤန့ၣ်လီၤ. စံးကဒီးဝဲပိာ်မုာ်တနီၤအခိၣ်ဒုၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ဘဉ်ဖး
လာပၤမဲာ်ညါန့ၣ်ဆိကမိာ်မဲာ်ဆူးလီၤအသးတုၤဒုၣ်လဲာ်တနီၤမၤသံလီၤကွံာ်အသးန့ၣ်

လီ။” ယထာအီ၊ “ဖါတံဧနတ်တခါအါကံဆိးဧါသၢ်” ဧီးဖါတံဧးကဧီးယ၊ “ပဲကညီဖိတကလုာ်အံပမုာ်ပုၤလာအဂ္ဂါအသး၊ ပုၤလာအတီအလိတကးဒီးဘၣ် အဲတံဧာ်မုာ်တံဧာ်ခုၣ်အယိပကဘၣ်မၤဒ်ပတံကတိၤအိၣ်အသး၊ ပထူသနူဧီးတံဆိးတံ လၢအိၣ်တမံ၊ ပမုာ်မၤတမံန့ၣ်ပုၤန့ၣ်ပုၤ၊ ပာ်ကဲပုၤကသုလၢကျဲၣ်လဲၣ်။” ဧီးယ သံကွၢ်ကဧီးအီ၊ “မုာ်အဟံဖျါထီၣ်အတံတီတံလိၤလာအတံရဲလိာ်သး မ့တမုာ် လၢ ကလုာ်အဖိခိၣ်အိၣ်လဲၣ်။” ဧီးဖါတံန့ၣ်စံးဆၢကဧီးယ၊ “ပဲကညီဖိတဖၣ်န့ၣ်ပတ ဟုၣ်တံဘျၢ်တံဘၣ်၊ ပမုာ်ထံၣ်ပုၤဂၤအတံလီၤတံတမံဂ့ၤတမံဂ့ၤပယုသ့ၣ်ညါအ ကစၢ်တုၤအဘၣ်ဒီးပကဟ့ၣ်က့ၤအီၤန့ၣ်လီၤ။ မ့မုာ်လၢမုာ်ခွါတံရဲလိာ်တခီပိာ်ခွါတဂၤ တုၤအကွၢ်ပိာ်မုာ်တဂၤန့ၣ်ဂ့ၤလံးဒီးတဲဘၣ်ပဲသးပုၤတဖၣ်ဒီးမၤပလဲၤသံကွၢ်န့ၣ်အီၤန့ၣ် လီၤ။ ခံဂၤလၢာ်တံအဲတံကွံမုာ်လီၤပလိာ်ဒီးဘၣ်တံဒီးတုၤဒီးဖျါအီၤလီၤ။ ခံဂၤလၢာ် တံအဲတံကွံမုာ်တအိၣ်တခီတမၤတံတံလၢအသးဘၣ်။ အိၣ်ဒၣ်အတံတဂၤဒီး တဂၤ၊ ရဲလိာ်အသးဒီးတံဒီးသကိးန့ၣ်လီၤ။ မ့မုာ်ပုၤလာအတံကန့ၣ်သးပုၤအတံသိၣ် တံသီတဖၣ်မုာ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တံကိာ်တံဂီၤလၢသဝီပူၤတခီ၊ ပုၤဒ်န့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တံဟီ ထီၣ်ကွံအီၤလၢသဝီပူၤလီၤ။”

ဖဲန့ၣ်ယဆိကမိၣ်ထီၣ်က့ၤကညီဖိလၢညါတဖၣ်တံရဲလိာ်သးဒီးမိာ်ပာ်၊ သုၣ်ကုသးပုၤ ဒီးသရၣ်သမၤမုာ်စ့ၤဘၣ်ဆၣ်တံဒိကန့ၣ်၊ တံယုးယိာ်ပာ်ကဲတံဂ့ၤမးလဲၣ်။ တံတီ တံလိၤစ့ၤကိးလၢပုၤ၊ အိၣ်ဒီးတံမုာ်တံခုၣ်လၢအတံအိၣ်မူအပူၤန့ၣ်လီၤ။ ယဆိက မိၣ်ထံၣ်မုံက့ၤယပုၤကလုာ်လၢညါတဖၣ်အတံအိၣ်မူ၊ ဘၣ်ယသးမုာ်ညါ – ဖဲန့ၣ်ယ မဲာ်ထံလီၤဘၣ်မးယသးန့ၣ်လီၤ။ ဒီးယစံးကသွံဒီးထဲတဂၤလၢယသး၊ “ယကလုာ်က ညီအထူသနူဧ၊ အိၣ်စံာ်အိၣ်ကျၢၤဘၣ်ဒီးယၤတက့ၢ်။” ဖဲန့ၣ်ဖါတံဧးယ၊ “ဖိဒိၣ်၊ နဆိကမိၣ်တံမနုၤလဲၣ်။ တဘၣ်ဆိကမိၣ်အါတံတဂ့ၤ။ ပမုာ်တဲသုတမံၤသုမၤတမံၤ၊ သုတကျၢလိာ်သးဒီးယၤအါအါဆူညါသုတံအိၣ်မူကမၤက့ၤအသးဒ်လဲၣ်ဒုဆိကမိၣ် တဘၣ်လၢဘၣ်။” ဖဲယမုာ်ပုၤမၤလိတံဖိအဆၢကတီၢ်ပတံရဲလိာ်သးလၢကွီဖိကဒဲက ဒဲဒီးကွီသရၣ်တဖၣ်လီၤဆိလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ။ ပဲပုၤမၤလိတံဖိတဖၣ်ပရဲလိာ်ပသး၊ ပဲဂဲလိာ်ကွဲပတသ့ၣ်ညါလၢပထိလိာ်တနးလိာ်ပသးကံဆိးဘၣ်၊ ပမုာ်လိာ်ပသးန့ၣ် လီၤ။ ပမုာ်အုၣ်လိာ်ပသးပသရၣ်သရၣ်မုာ်သ့ၣ်ညါတီၢ်ပုၤဆါဒိၣ်မး၊ ပအုၣ်လိာ်ပ

သးတဘျီဘၣ်. မ့မ့ပသရၣ်သရၣ်မုၣ်ပကလဲၤရၢအီၤဒီးတံၤသကိးအပတီၢ်ဒုတတဂ့ၤ. ကသံကွၢ်အီၤလံာ်ဒုၣ်လဲၣ်စုကနိးခိၣ်ကနိးဒိၣ်န့ၣ်ဒီးလဲၤဟးလၢပှၢ်ပူၤယိၣ်တၢ်ခံးအဆၢကတီၢ်ထဲတဂၤဇီၤလီၤ. ပလဲၤန့ၣ်လီၤတီၤပူၤ, ပအိၣ်ကစုဖုလီၤ. ကိၣ်မ့မ့ကိၣ်မ့ခွါဟဲကူကၢတၢ်ဘၣ်ဘၣ်ဘၢဘၢလီၤ. တဘျီတခိၣ်သရၣ်သရၣ်မုၣ်ကွၢ်ပှၢ်ဆါမံၣ်ဘၣ်အီၤဒီးန့ၣ်လီၤ.

ယသ့ၣ်နီၣ်တဘျီသရၣ်တဂၤသံကွၢ်ပှၢ်လံာ်, ပမၤန့ၣ်အီၤဘၣ်စ့ၢ်, လၢအကျါတုၤယီၤလၢယသကိးမုၣ်တဂၤမ့ၢ်ပှၢ်ကစုဖု...သရၣ်တဂၤမၤဆူၣ်ထီၣ်အကလုာ်တစး, အဝဲကနိးထီၣ်ဒီးတၢ်လိာ်ကိၢ်တၢ်ဆါဘၣ်ညီအီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ပဝဲကိၣ်မ့တဖၣ်ဒီးသရၣ်ပဘၣ်က့ၤဆုၢ်က့ၤအီၤဆူအဟံၣ်ဒုးအီၤအီၤကသံၣ်ဖီၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ်ပှၢ်မိၢ်လုာ်ပၢ်လၢ်တဂၤလီၤ. အဝဲအီၤကသံၣ်ဖီၣ်ခံသီတဘျီဘၣ်, သရၣ်မၤလိာ်အပၢ်ဒီးအပၢ်ဟဲကွၢ်ကွၢ်ဝဲမ့ၢ်လၢအကလၢဟး, ကဘၣ်ကွဲက့ၤအကလၢန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်အပၢ်ကွဲန့ၢ်က့ၤအကလၢဝံၤတဘျီမး, အိၣ်ဆူၣ်ထီၣ်က့ၤဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢခံဟဲထီၣ်က့ၤကိၣ်တဘျီသရၣ်တဂၤအံၤမ့ၢ်ထံၣ်အီၤဖျါလၢသရၣ်တဂၤအံၤအမံၣ်လီၤသပှၢ်စ့ၢ်ဒီးကိၣ်မ့မ့တဂၤအံၤကွၢ်အီၤတဘျီအါအါဘၣ်. လီၤကံၤလၢပျံၤလိာ်အသးယၢ်ခိၣ်ယၢ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဝဲကိၣ်မ့အဂၤတဖၣ်ပထံၣ်ဘၣ်တၢ်အံၤဒီးပသ့ၣ်ကနိးသးကနိးစ့ၢ်, စုဇီၢ်ခုၣ်လီၤဒီးခိၣ်ဇီၢ်ခုၣ်လီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပသ့ၣ်ညါလၢပတၢ်ရၢလိာ်သးစ့ၢ်ဒီးတၢ်နၢ်ပၢ်လိာ်သးစ့ၢ်အယိတၢ်ကွၢ်ဆါမံၣ်အါထီၣ်မၤအသးလၢကိၣ်မ့ဒီးသရၣ်သရၣ်မုၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲယမ့ၢ်ဒီးပှၢ်မၤလိတၢ်ဖိအဆၢကတီၢ်န့ၣ်ယမ့ၢ်စံးလီၤယသးလၢယအိၣ်ဒီးတၢ်ဒိကနၣ်လၢအဂ့ၤန့ၣ်ပှၢ်ကစံးလၢယပတြၢၤလီၤယသးခဲကိာ်, တၢ်တမိၣ်တဲယသးအါအါဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ယသကိးဒီးသရၣ်တနီၤစံးယၤ, “နမ့ၢ်ပှၢ်လၢအကနၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဂၤလီၤ.” ပှၢ်တဲယၤဒ်အံၤတဖၣ်သုမ့ၢ်အိၣ်ဒီးကနၣ်ဒီးကနၣ်, သုမ့ၢ်တနၣ်တခီဖဲသုဆိကမိၣ်အဂ့ၤဘၣ်သုလီၤနီၣ်. တမ့ၢ်လၢယတဲသုလၢသုကဆိကမိၣ်ကိၢ်ဂီၤလီၤသုသးလၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဘၣ်နီၣ်. ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်ပဝဲကိၣ်မ့တဖၣ်ပကူပကၢတံၢ်တံၢ်ဒဲဒဲလၢတၢ်သးတဖျါၣ်ယိအပူၤ, ဖဲပဟးထီၣ်ဟးလီၤလၢမူဒါလီၤဘၣ်ပှၢ်တဘျီလၢ်လၢ်, ပှၢ်လူၤကွၢ်မးပှၢ်လၢတၢ်ကဆူးကတုၤန့ၣ်လီၤ. တကးဘၣ်ပှၢ်တနီၤနီၤလိဒိမးလၢထံၣ်ဘၣ်ပှၢ်ဟး

လာတီယူတီဖိးတံးသးတဖျါနီဒီးအံးအသိးလီၤ. တုၤယဟဲလီၤတုၤတံးအိၣ်ကဒု လီၤလာကီၢ်ဆါဖဲ ၁၅/၀၃/၉၇ နံၣ်, တနံၣ်အံၤယကဘၣ်မၤလိတံးလာတီၤထီၣ်အ ကတၢ်တနံၣ်ယမၤလိတံးထီၣ်ဘၣ်တံးအိၣ်သးလီၤဆီထီၣ်တစဲးတစဲးစ့ၢ်. ကညီလုၢ် လံာ်ထူသန့ဒုလီၤယးထီၣ်ကိတစဲးဖိလံ. ယကွၢ်ဒီးအလွဲၤထီၣ်တစဲးဖိဂ့ၤဒါခီလဲၣ်. ဖဲ န့ၣ်ယကွၢ်ပှၤမၤလိတံးဖိတဖျါဆဲၣ်ယံဆဲၣ်လာထီၣ်သးအပတီၢ်ထီထီၣ်တစဲး, ကူကၤ ဂ့ၤထီၣ်တစဲး, တၢ်ကလုာ်ကလိၤဟဲအိၣ်ထီၣ်တစဲး, အါ-တဘျီအံၤဒုယမ့ၢ်ထံၣ်ဖါတံာ် တဂၤန့ၣ်အကစံးယၤဒ်လဲၣ်. ယဆိကမိၣ်ဖါတံာ်တဂၤအံၤဒုစီၤဒ်အံၤဒုအိၣ်ဒုကဘၣ် မံမိၢ်ပျီၤသီန့ၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တဘျီအံၤပထံၣ်ဘၣ်လာသးပှၢ်, ခိၣ်န့ၢ်, ကိမိ, ကိသရၣ်, မိၢ်ပာ်ဒီးဖိရဲလိာ်သးဂ့ၤထီၣ်, တၢ်ဂ့ၤထီၣ်လာတံးကိးမံၤဒဲးအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပကထံၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဘၣ်ပဝဲကိးဂၤလီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံာ်ပာ်ထီၣ်ဒီးအါ, တၢ်ဟးဂီၤစ့ၢ်ကိးကဲထီၣ်ဒီးအါန့ၣ်လီၤ. တနံၣ်အံၤယမၤ လိတံးယနီၤဟူယသကိးတဂၤတဲဝဲ, “မ့မ့ၢ်သရၣ်အဝဲန့ၣ်ရဲဒီးယၤဘူးဘူးတံာ်တံာ်ယမ့ၢ် ပျါလီၤန့ၢ်အီၤတၢ်စ့ၢ်ကိာ်တဖျါနီၤန့ၣ်ယသ့ၣ်ညါလာယဖျိလံ.” ဖဲန့ၣ်ယနီၤဟူတၢ်ကတိၤ အံၤယသးတမ့ၢ်ဘၣ်. တၢ်မိၣ်ဟီၣ်ယသးလီၤ. ယဆိကမိၣ်ပသရၣ်န့ၣ်ပတဘၣ်ရဲသီ ကိးအီၤဒ်အံၤဘၣ်. ဘူးတုာ်မးလာယကဟးထီၣ်ကိးဒီးသးလၢကွံာ်တၢ်မၤလိလီၤ. ဖဲ န့ၣ်ယဟဲက့ၤမံယဆိကမိၣ်ယသကိးတဲတၢ်ယမဲာ်ထံလီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယဟ်ဆူၣ်ယ သး, ယမ့ၢ်တတဲအါသရၣ်ယမ့ၢ်တပၣ်လာပှၤတဖျါနီၤအကျါ, ယတမ့ၢ်ကိးပှၤလာအ အါလာသရၣ်တဖျါအဖီခိၣ်တဂၤဘၣ်လဲၣ်. ဖဲန့ၣ်ယသးမုာ်ထီၣ်က့ၤဒီးမၤလိတံးတုၤ နံၣ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ. နံၣ်ကတၢ်တၢ်ဒီးစဲးယထံၣ်လာယသကိးအဂၤတနီၤသရၣ်အမဲာ် မ့ၢ်တဒါသံကွၢ်လိာ်အသးယဆိကမိၣ်တၢ်အံၤယမ့ၢ်မၤယမ့ၢ်ဖျိတုၤအတီၤခံဆဲသန့ကွၢ် ယတသးမံဘၣ်. တၢ်ဒ်အံၤယအိၣ်မ့ၢ်ကြၢးယပလီၢ်ယသးန့ၣ်လီၤ.

ဒ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လဲၤတရံးအသးအသိးပဝဲကညီဖိတဖျါစ့ၢ်ကိးပတၢ်အိၣ်မူဆိတလဲအ သးစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တုၤယီၤဖဲယၤဖျိခံဆဲနံၣ်ဘူးကလၢကအဆၢကတီၢ်, မ့ၢ်လာဘူၣ် တီၢ်ဂ့ၤအယီၤခါတဲတဘၣ်ဘၣ်. ယန့ၣ်လီၤမၤလိဘၣ်တၢ်လာတီၤဒိၣ်တုာ်ကိ, ဖဲန့ၣ်ပှၤ မၤလိတံးဖိတဖျါကူကၤတၢ်လီၤဆီထီၣ်တစဲး, နကွၢ်ဘၣ်နမဲာ်ချဲမုာ်ထီၣ်တစဲးလီၤ.

ယဆိကမိၣ်ထီၣ်တဘျီအံၤညၣ်လံာ်သိထီၣ်ကယိကယိလံ. ပထံၣ်ဘၣ်လာကိမိဒီးသ

ရၢ်တဲသကိးတၢ်အါထီၣ်ရၢ်လိာ်သးအါထီၣ်ဝဲကစီဒီးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အိၣ်အသိးတၢ်အါတၢ်သီစ့ၢ်ကိးတစ့ၤဘၣ်. ယထံၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်သးအံၤယဆိကမိၣ်ထီၣ်, “ကညီဖိဇၢ, နထူသနူလၢမ့ၢ်မဆါအံၤဂ့ၤနးလဲၣ်.” ပကွၢ်ဒီးတဘျဲဘၣ်ပှၤလၢၤဘၣ်. ပှၤမၤလိတၢ်မုၢ်ခါအိၣ်တပူၤယိတကးဘၣ်ပိာ်မုၢ်တနီၤဟဲကူဖျိၣ်ခံဖျၢ်လၢတီၤပူၤဒၣ်လဲၣ်လီၤ. တဘျီအံၤသးစၢ်စ့ၢ်ကိးရၢ်ဒီးမိာ်ပာ်သရၣ်သမါအါထီၣ်, ပထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ယူးယီၣ်ပာ်ကဲပှၤသးပှၤလီၤစ့ၤကွၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တဘျီတခီၣ်မၤနၤမၤယၣ်ကဒါက့ၤသ့ၣ်က့သးပှၤ, တဲဝဲလၢသးပှၤတဖၣ်တမ့ၢ်ပှၤအိၣ်ဘၣ်ကွီ, တမ့ၢ်ပှၤလၢအနီၤပာ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်. နသၢ်ပာ်ကဲအီၤဘၣ်လဲၣ်. ယထံၣ်တၢ်အံၤဒီးယသးဘၣ်ဒီးစ့ၢ်, ပမ့ၢ်ဆိကမိၣ်က့ၤပှၤသးပှၤတဖၣ်မ့ၢ်တမၤလိဘၣ်တၢ်သနၢ်က့အတၢ်ထံၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါတဖၣ်ဂ့ၤမးလီၤ. တၢ်လၢတဂ့ၤတဘၣ်, တကြၢးတဖၣ်ကမၤပဝဲဖိလံၤတဖၣ်မၤဘၣ်ထီၣ်ဘိ, တဲပလီၢ်ပှၤတချူးဒီးလၢပကျဲကမၢ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဲၣ်ဒ်အံၤတကလုာ်ပဟ့ၣ်အပူၤတန့ၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်ဆိကမိၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်အံၤထံထံဒီးလီၤသးဘၣ်ဒီးဖးဒိၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်လၢသးပှၤတဖၣ်အလီၢ်အံၤပသးကဘၣ်ဒီးဆံးဒိၣ်လဲၣ်. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အဲၣ်ဘၣ်ပဝဲသးစၢ်ဒိၣ်အယိအသးမ့ၢ်ဘၣ်ဖျိၣ်, ဘၣ်ထံးဘၣ်ဒိၣ်ထဲလဲၣ်တူၢ်ဝဲကစုၤလၢအသးလိတၢ်သးဖျိၣ်ဒ်အံၤတခါလီၤကၢ်လၢပှၤသံတသ့မူတသ့နးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. စိၤသးစၢ်မုၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကညီအထူသနူအံၤပကစူးကါအီၤဒ်လဲၣ်. ပကမၤဂုၤလဲၤဂုၤသီထီၣ်ပထူသနူဒါ မ့တမ့ၢ် ထူသနူလၢဖံဖုဟ့ၣ်သၢပှၤအံၤလၢပဂီၢ်မ့ၢ်ထူသနူလၢအလူၤထီၣ်စိၤတချူးအယိပကမၤဟါမၤဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်လၢအသီန့ၣ်ဒါ. မ်ပကသံကွၢ်လီၤက့ၤသကိးပသးလၢပမ့ၢ်ကလုာ်ဒ်လဲၣ်. ပအိၣ်ဒီးပတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢအယံအလၢန့ၣ်လီၤ.

တဘျီအံၤတုၤယီၤလၢခံဆံတၢ်ယၤဖျိၣ်န့ၣ်လံ. တဘျီအံၤတၢ်ဆိတလဲအသးအါထီၣ်ဖျါလၢယမဲာ်အတၢ်ထံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ယထံၣ်ဘၣ်လၢဖိတဖၣ်ဒိကနၣ်မိာ်ပာ်လီၤစ့ၤ, မိာ်ပာ်အဲၣ်ဒီးကတိၤသကိးတၢ်ဒီးအီၤဒၣ်ကယၢ်, ဒီးဖဲအမုၢ်အခါတဲဝဲလီၤ, မ့ၢ်တမ့ၢ်ဟးဒၣ်လၢအကျိၣ်လီၤ. ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤမ့ၢ်လၢယသိၣ်လိတၢ်အယိ, ပှၤလၢပရၢလိာ်ပသးမ့ၢ်ဒၣ်ပှၤမၤလိတၢ်ဖိ, ဖိဒ်ဖိသ့ၣ်အါမးလီၤ. စိၤဆၢကတီၢ်ခဲအံၤတဘျီသးစၢ်တဖၣ်ဘိၣ်ထီၣ်သီထီၣ်ဝဲဂ့ၤဒိၣ်မးလီၤ. ပထံၣ်ဘၣ်ကူကၢတၢ်တကဲးသ့ၣ်တကဲးသး, ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အက့ၢ်အဂီၢ်ရၢဒီးသးပှၤတလီၤယူးယီၣ်ပာ်ကဲလၢၤဘၣ်. မ့ၢ်ဘၣ်ထူလၢအခိၣ်က

ထူဒီးဝဲန့ၣ်လီၤ. သးစၢ်စီဆၢကတီၢ်ခဲအံၤခိၣ်ဒုၣ်ကဘၢအဂီၢ်တဲတဂ့ၤ, ကံၣ်ဒုၣ်လၢခိဝါကျိၢ်ကလၢ်မၤအသးဒ်လဲၣ်. သုကွၢ်တဂ့ၤမၤ. ယဲယကွၢ်ကီၢ်မုၢ်မး, ဖံဖုလၢအလဲၤပူၤတဖၣ်မ့ၢ်ထံၣ်ဝဲကသးခူဒီးနံၤတကူးပျီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒီးကစံးဝဲအဝဲအံၤမးဖံဖုအလံၤမုၢ်လံၤခွါန့ၣ်လီၤ. ပထံၣ်ဘၣ်လၢသးစၢ်တဖၣ်အတၢ်ရဲဒီးသ့ၣ်ကုသးပှၢ်မိၢ်ပၢ်သရၣ်သမါတလီၤကလၢကညီအလုၢ်အလၢ်အါအါလၢၤဘၣ်, တၢ်ဝဲအံၤလီၤသးတမုၢ်ဒီးလီၤသးအူးန့ၣ်လီၤ. မုၢ်မဆါတနံၤအံၤပတတဲလၢသးစၢ်တဖၣ်ဘၣ်, သးပှၢ်တဖၣ်မၤထီၣ်အသးတမံၤစ့ၢ်, မုၢ်ပှၢ်တနီၤကူကၤထီၣ်လၢချူးစီၤကူကၤနကွၢ်ဒီးဘၣ်မဲၣ်ဘၣ်နါမုၢ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. တလိၣ်ပကဘၣ်ယုအဲၣ်အီၤကီၢ်ကိၣ်သိးစီၤလၢညါဘၣ်, ပးလၢကျဲၣ်ပှၢ်ပှၢ်စၢၤအတၢ်အဲၣ်ယဲၢ်ဆံၣ်မုၢ်ကယၤလံ. ညီဒိၣ်မးလၢပှၢ်ယုအဲၣ်တၢ်ဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. စီၤခဲအံၤပနၢ်ဟူတၢ်ကဲထီၣ်အသးအါမံၤတကးဘၣ်, ထံၣ်ဘၣ်လၢပမဲၣ်လီၤတၢ်လၢကဲထီၣ်အသးတသ့ကဲထီၣ်, တၢ်လၢအိၣ်ထီၣ်အသးတသ့အိၣ်ထီၣ်မုၢ်လၢမနုၤအယိလဲၣ်. ဆိကမိၣ်သကိးကွၢ်နီၤ...ယသိၣ်လိဘၣ်သးစၢ်အါဂၤလီၤ. တနီၤရူယၤသညးသပှၢ်, တနီၤလီၤကဲတံၤသကိး, တနီၤလီၤကဲလၢယမုၢ်အပျီၢ်, တနီၤလီၤကဲလၢယကဲအကုၢ်, ယဆိကမိၣ်ထီၣ်တၢ်တဘျီအံၤဒုပအိၣ်မူဒုၣ်လၢမုတကဲၣ်သံလၢအတၢ်ပူၤလီၤ. တၢ်အဂ့ၤကတၢ်ပဘၣ်ယၣ်ကပပသးန့ၣ်လီၤ.

ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤနကူကၤတၢ်ဘၣ်ဘၣ်ဘၢတသ့လၢၤဘၣ်. ပှၢ်ကညီအါထီၣ်အယိတၢ်ကံးညၢ်လီၤစ့ၢ်, ပဘၣ်နၢ်ပၢ်လီၤနီၤ. ပဟံးလိၣ်သးတၢ်ကမၣ်တသ့ဘၣ်. ပမ့ၢ်ပှၢ်ပျီၣ်ထီၣ်ပဖံးပူၤစဲးပူၤစဲးလီၤကကလံၤဟဲအူဘၣ်ပှၢ်ခုၣ်တစဲးအယိပသးမုၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. သးစၢ်ခွါတုၢ်အနါစ့ၢ်ဒီးအနၢ်, ဆဲးကံၣ်ဆဲးယုအလီၤလီၤကဲလၢခုၣ်ဒုးမးလီၤ. ဒီးသိၣ်လိမၤယုၢ်နဲၣ်ကျဲၣ်စၢၤကွၢ်မိၢ်ပၢ်သ့ၣ်ကုသးပှၢ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီအံၤပှၢ်ကူဖျီၣ်ခံမုၢ်ဒီးခွါခဲလၢ်လီၤ. လၢညါပထံၣ်ဘၣ်လၢပှၢ်လၢအအိၣ်လၢခူဝှၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ကလုၢ်ဂၤအသိးလီၤ. တဘျီအံၤချူးစီၤဟဲတုၤလၢကစၢ်ခံကလိလီၤလံ. ကိၢ်တၢ်အလီၢ်တအိၣ်လၢၤဘၣ်. တၢ်ကတိၤလၢစံးဝဲ, “ညၢ်လံၣ်သိလၢထံခံ”တဘျီအံၤမုၢ်ဝဲတိဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ပှၢ်သ့ၣ်ပှၢ်သးဂ့ၤ, တပှၢ်သးဂ့ၤပထံၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သးဒိၣ်ဆူတၢ်နံၤကမ့ၢ်

လၢ-သရၣ်ရှဲ, ဆၣ်သူလုၤကွီ, ဝုၢ်မဲဆိး

ပှၤဒိၣ်တၢ်ခိၣ်ပှၤဒီးပှၤသးပှၤသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ပှၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်လဲၤခီဖျိဘၣ်သးစၢ်အတၢ်အိၣ်မူအသိး, ဝဲသးစၢ်အခါရၢလိာ်သးဒီးပှၤသးပှၤသ့ၣ်တဖၣ်ခီဖျိတၢ်မၤသကိးတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ပံးစုနဲၣ်ကျဲမ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိယအဲၣ်ဒီးကွဲးဖျါထီၣ်က့ၤယဟံၣ်ဖိယိဖိအတၢ်လဲၤခီဖျိလၢအဘၣ်သးဒီးပှၤသးစၢ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူလၢအမ့ၢ်ပဟံၣ်ဖိယိဖိတဂၤဒီးတဂၤအတၢ်ရၢလိာ်န့ၣ်လီၤ.

တနံၤတခိၣ်ပၢ်သးပှၤတဂၤဆၣ်နီၤလၢလီၢ်ဆၣ်နီၤအဖိခိၣ်အမဲာ်သၣ်ပှၤဒီးတၢ်သူၣ်အုးသးအုးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ်ကအုကစွါထီၣ်ဝဲလၢတၢ်သးလီၤဘျးလီၤတီၤအပူၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ယဝဲအီၤ, “ပါ... တနံၤအံၤ, နဘၣ်မနုၤလဲၣ်. မ့ၢ်နအိၣ်တဆူၣ်တချ့တခီဧါ.” ယပါကွၢ်ထီၣ်ယမဲာ်, “သူမၤစၢၤယၤတဘၣ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်လၢအသနၢ်ဒၣ်ဝဲသုကဘၣ်ဖိၣ်ထီၣ်တၢ်အဝဲအံၤဂၤနၢ်ဂၤနၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဝဲန့ၣ်သုသ့ၣ်ညါဧါ. သုဖိဒိၣ်တဖၣ်တၢ်အိၣ်သးန့ၣ်ယကွၢ်မၤလီၤဘျးယသးဒိၣ်မး...အ

ပိတ်မုတ်တဂါဇီတမ္ဘီ၊ ပိတ်ခွါတဂါဇီတမ္ဘီ...ယံယံယကသံလာအဝဲသုဉ်အယီလီၤ.
ပကဲဘဉ်ပှၤသးစၢ်စ့ၢ်.ပတလီၤကိးဒီးအဝဲသုဉ်မးလဲဉ်. အဝဲသုဉ်တဖဉ်ဒုလၢယမဲာ်ချံ
ပူၤန့ဉ် ... အဉ်လါလါ ... တၢ်တအဲဉ်ဒီးထဲယသးလာၤဘဉ်.” ယတဲယဟ်, “ပါတ
ဂါအံၤအဝဲသုဉ်ပှၤသးစၢ်ဒုထဲန့ဉ်ကအိဉ်ဝဲကိးသၢဉ်.” ယဟ်ကွၢ်ထီဉ်ယၤ, “ယမ့ၢ်က
တၢ်တၢ်န့ဉ်တဘဉ်မၤယၤဒ်န့ဉ်တဂ့ၤ, အယိန့ဉ်ယတဲနဖိဒိဉ်တဖဉ်တန့ၢ်ဘဉ်.” နဖိ
ဒိဉ်တဖဉ်အံၤတသုဉ်ညါသံဉ်ခွဲဉ်ကတီၤတၢ်ဘဉ်, တနၢ်ပၢၢ်တၢ်သံဉ်ခွဲဉ်ကတီၤတၢ်ဘဉ်.
တၢ်ဒိကနဉ်တအိဉ်, တၢ်ဟ်ကဲတအိဉ်, တၢ်ကူတၢ်ကၤစ့ၢ်ကိးတလီၤကိးပှၤကူပှၤက
ညီလာၤဘဉ်. ဖဲအဝဲသုဉ်အဲဉ်ဒီးကူကၤဝဲန့ဉ်ကူကၤဝဲလီၤ. တဘျီဘျီတၢ်ကူတၢ်ကၤတ
ဖဉ်ဖျါတဂ့ၤဆဲးလၢလာၤဘဉ်. ထံဉ်ထဲပှၤသးပှၤတဖဉ်အတၢ်ကမဉ်လီၤ. တကးဒီး
ဘဉ်တဲစ့ၢ်ကိးဒီးလၢ, “ဖုစၢနဲနကဲပှၤသးစၢ်အဆၢကတီၢ်န့ဉ်တၢ်တလဲၤထီဉ်လဲၤထီဒ်
သီးပဆၢကတီၢ်ခဲအံၤဘဉ်. တၢ်ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤန့ဉ်မ့ၢ်တၢ်လဲၤထီဉ်လဲၤထီအဆၢက
တီၢ် ... ဖုစၢ, န date out လဲဉ်. တဲလာၤပှၤတဂ့ၤ... လၢသုယိန့ဉ်ပအိဉ်မူဘဉ်တသ
ဘျၢဘဉ်. ဘဉ်အိဉ်မူကိးခဲ ... ဘဉ်အိဉ်လၢတၢ်ဘျၢအဖီလၢ... ကတံာ်သုဉ်ကတံာ်သး
ဒိဉ်မး ... မၤဟါမၤပတၢ်သဘျၢ, ပတၢ်ခွဲး တၢ်ယာ်, တဲပှၤတဂ့ၤ. တၢ်ဂ့ၤဒီးတၢ်အၢန့ဉ်
ပဝဲဉ်ဖးနီၤဖးဘဉ်ဒါဒိ..” “နကနဉ်စါကွၢ်အဝဲသုဉ်တဲယၤန့ဉ် ... အယိယအဲဉ်ဒီးသံ
လံ.”

ဖဲန့ဉ်ယဖိဒိဉ်မုဉ်နီၢ်ဖီလီၤအဲဉ်တဂါလဲၤဟးဟဲက့ၤထီဉ်လၢဟံဉ်ပူၤတဲထီဉ်ဝဲ, “တမံၤ
ဂ့ၤတမ္ဘီဂ့ၤ, ဒ်ယမ့ၢ်ပှၤသးစၢ်တဂါယကမၤသးဖုံယသး, ဒီးဒ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လဲၤထီဉ်
လဲၤထီအသီးယကဘဉ်အိဉ်မူလၢတၢ်လဲၤထီဉ်လဲၤထီအဖီခိဉ်လီၤ. မ့တမ့ၢ် ယကစဲၤ
ခံလၢပှၤဂၤအလီၢ်ခံ ... ယကနဉ်ပှၤသးပှၤအကလုာ်တမ့ၢ်လၢယတၢ်အိဉ်မူကလဲၤထီဉ်
လဲၤထီလာၤဘဉ်.” ဖဲန့ဉ်ယပါသါကဖိထီဉ်ဝဲဟ့ၤကလၢဒီးတဲထီဉ်ဝဲ, “တၢ်အံၤယမ့ၢ်
သံကဂ့ၤဒါခီဇါသၢဉ်...” အလံမုဉ်တဲထီဉ်ဝဲ, “ဖုစၢ, သံဒီးတဂ့ၤ. ပမၤဘျဉ်နၤစ့တ
အိဉ်ဒီးဘဉ်နီၢ်ဖုနီၢ်..” လဲၤဖူးလဲးထီဉ်ဝဲအဖုလၢတၢ်ယုကညးအပူၤဇါ. လၢတၢ်ကလိာ်
ကလၢာ်(တၢ်တဟ်ကဲ)အပူၤဇါန့ဉ်တဲတဘဉ်ဘဉ်. ဖုတခီနံၤကမ့ၢ်ထီဉ်လၢတၢ်သးခုအ
ပူၤဇါ. လၢတၢ်သးဘဉ်ဒိအပူၤဇါ, ဖုမဲာ်ချံပူၤပှၤဒီးမဲာ်ထံလၢပှၤတနၢ်ပၢၢ်နီၢ်တဂါဘဉ်
လီၤ. ယတဲယဖိဒိဉ်မုဉ်, “လၢသုယိန့ဉ်သုဖုသးဘဉ်ဒိလံ.” အဝဲနံၤထီဉ်ဝဲဟါဟါဒီး

စံင်တခွဆူအဒါးပူန့ၣ်လီၤ.

တစိဖိ, လံၤခွါစီဆါန့ၣ်ကီၢ်ထူတဂၤ, ဟဲက့ၤထီၣ်လၢဟံၣ်ပူၤသးဝံၣ်တၢ်တခီခီ, တၢ်သးဝံၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဘီၣ်သးစၢ်တၢ်အဲၣ်တၢ်သးဝံၣ် (Rock တၢ်သးဝံၣ်), တုၤအထံၣ်ထီၣ်အဖုတဘျီ, တဲထီၣ်ဝဲ, “ဖုယကလဲၤတုၤယနီၤ .. မ့တမ့ၢ်ဖုတပုၤလၢပနီၤပူၤတအိၣ်... ပကန့ၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်.” ဖုတဆါအီၤ, “နတဘၣ်မၤလၢကနူၤကပၤတဂ့ၤ. ယတဲတၢ်နီၤပူၤတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်သုကဘၣ်တုၤသုနီၤဘၣ်. သုတၢ်ဒိကန့ၣ်တအိၣ်အယိ, ယတဲသုလၢသုနီၤပူၤတအိၣ်ဘၣ်.” စီဆါန့ၣ်ကီၢ်ထူတဲထီၣ်ဝဲ, “တမံၤဂ့ၤတပူၤဂ့ၤ, ယကဘၣ်လဲၤတုၤယနီၤလီၤ. တၢ်ဆါကတီၢ်ခွါခဲအံၤပနီၤပူၤမ့ၢ်အိၣ်မး, ပဟးပုၤအါဂၤကကွၢ်ပုၤ.... ကပၢ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢပုၤ... လီၤဆိဒ်တၢ်မုၢ်ကနီၤဖိတဖၣ်န့ၣ်သၢၣ်..” အဝဲနံၤထီၣ်ဝဲ, “ဟဲး...ဟဲး...ဟဲး...” ဝံၤကွၢ်ယီၤတၢ်ဆူယအိၣ်ဒီးတဲဝဲ, “မ့တမ့ၢ်ပကလီၤကံပတံ (ဖါတံ) ပမါတအိၣ်လၢဘၣ်.” ယကွၢ်ယီၤအီၤ, “တမ့ၢ်လၢယအဲၣ်ဒီးကဲထီၣ်ဖိၣ်သ့ၣ်ခွါပုၤဘၣ်. ယသးအုးလၢယဖိတဖၣ်ကလီၤကံဘၣ်ဖုးသု...အနီၤကကွၢ်.. သုဆိမိၣ်လၢပုၤအဲၣ်ယၤတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဒါ...” စီဆါန့ၣ်ကီၢ်ထူတဲထီၣ်ဝဲ, “ဘၣ်ကမ့ၢ်ဒါ...ပုၤမုၢ်ကနီၤဟံၣ်တုၤနီၤတမ့ၢ်ဇဲၤ...ယသ့ၣ်ညါ...ယဘၣ်တဲဒါ.. ဟဲးဟဲးဟဲး”. လၢတၢ်သးဒိၣ်ဒီးတၢ်မံၢ်ကီၢ်မံၢ်နါအပူၤယတဲထီၣ်, “တဘၣ်ယးဒီးနီၤဘၣ်. နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်အိၣ်ကစုး.” ယဒုးနဲၣ်အီၤလၢယစုခိၣ်သ့ၣ်... အဖုတခီအိၣ်လၢတၢ်ကပၤနီၤကမ့ၢ်ထီၣ်ဝဲတစး, လၢအသးတခီအိၣ်ဒ်လဲၣ်တသ့ၣ်ညါဘၣ်. ဖိဒိၣ်ခွါတဲထီၣ်ဝဲ, “ဖုဖုဒီးတံတံတါတၢ်နီၤ.. ယကလဲၤတုၤယနီၤလီၤ. ဂ့ၤတဂ့ၤယမ့ၢ်ဟဲက့ၤယကဒုးနဲၣ်သု... ခဲကီၢ်သုကဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သး..သုကမၤပိၢ်ယခံ...လဲၤလံၤနီၤ...” တဲတၢ်ဝံၤဒီးလဲၤဝဲလီၤ. ယၤနီၤက့ၤလၢဖိဒိၣ်တဖၣ်အယိတဘျီဘျီယသးဘၣ်တံၢ်တံၢ်... တဘျီဘျီကဲထီၣ်တၢ်လီၤနီၤလၢယဂီၢ်စုၢ်ကီးလီၤ. ယဆိကမိၣ်ထီၣ်လၢယသးကံၢ်ပူၤ, တၢ်အံၤယကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်.. ယတၢ်ဆိကမိၣ်မးတကတၢ်ဒီးဘၣ်.... ဖိဒိၣ်မုၢ်နီၢ်ဖိလီၤအဲၣ်ဟဲထီၣ်လၢအဒါးပူၤ...တၢ်ကူတၢ်ကလၢအလူၤထီၣ်တၢ်ဆါကတီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်စံးဝဲလၢအချုးစီၤဒ်အဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. ယကွၢ်ယီၤတဘျီယဖုးဘၣ်ယသး, ဘူးယကလီၤတံၢ်လၢခးဆုၣ်နီၤအဖိခိၣ်လီၤ. အဝဲကွၢ်ယီၤဝဲအဖုဒီးယၤ, သံကွၢ်ထီၣ်ဝဲ, “ဖုဖု...နကွၢ်စါနလံၤမုၢ်တဂ့ၤဇဲၤ...တံတံနကွၢ်တဘီ..တလီၤအဲၣ်ဇဲၤ..မိၣ်ဒဲ(လ်)ကၢ(လ်)စဲၣ်

နီနီ...” ယတဲအီ၊ “ဂွမးဧ၊ လာဟံဉ်တဖျါအပူအံယဖိဒိဉ်မုဉ်ဒိဉ်တံဂုဒိဉ် ကတၢ်လီၤ.” အဝဲတဲဆါကွၢ်ယ၊ “ကဘဉ်ဂုဒိဉ်သၢ်... နဖိဒိဉ်မုဉ်မၤယံထီဉ်အ သးန့ဉ်၊ ပှၤဖိဉ်သဉ်ခါအထးယံထံကလီၤစီၤ.” ယသံကွၢ်အီ၊ “မုနကလဲၤဖဲလဲဉ်.” “ယစီစီဖိ (ယသးဖိ) ကလဲၤပူၤဒုးအိဉ်ယၤတၢ်အိဉ်လၢတၢ်အိဉ်ကျးဖးဒိဉ်... တၢ်ဆါ ကတၢ်တအိဉ်လၢဘဉ်. တံတံဧ၊ ကလဲၤလီၤနီၤ...”

ယဖိဒိဉ်ခံဂၤဟးထီဉ်ကွံာ်အလီၢ်ခံယဟံတဲယ၊ “ဖိသဉ်တဖဉ်ပဘိကွၢ်တညီမးလဲဉ်.. တၢ်တဘျီအံၤတၢ်ကီလံ.. တၢ်အနီၢ်ထီဉ်တၢ်အနီၤ... ထဲဉ်လဲၤတၢ်လၢကျိၢ်မဲဉ်ညါ... ကျိၢ်မိၢ်ပှၤအီကွၢ်ကျိၢ်ဖိနီၢ်န့ဉ်ကမ့ၢ်တၢ်အံၤဧါ.” ယတဲအီ၊ “ပမၤဘဉ်ဧါ..ပဘဉ်ကွံာ်ဖဲ အဘဉ်အဘဉ် မ့တမ့ၢ် ကဟးမၤနီၤစီၤသးကကဲထီဉ်တၢ်ဟးဂုဉ်ဟးဂီၤ...ပဘဉ်စၢအီၤ လၢပျံၤဖးထီလီၤ. ပမ့ၢ်ထံဉ်လၢအကျဲကမဉ်လံတဘျီ, ပဘဉ်ထုးကွၢ်ပျံၤဖးထီဒ်သိး ကဟဲကွၢ်တုၤလၢပခိဉ်ထံးလီၤ.”

ပဒီဖိပံခံဂၤပကတိၤတၢ်အဖၤမုၢ်ယနီတဂၤဟဲကွၢ်လၢတၢ်မၤတဲထီဉ်ဝဲ, “သုဒီဖိပံခံ ဂၤသုတၢ်ပိဉ်မနုၤလဲဉ်.” ယပါတဲထီဉ်ဝဲ, “တၢ်ဂုၢ်ကအိဉ်ဧါ. အိဉ်ဒုဉ်နဖိခံဂၤန့ဉ်.. တဂၤတမံၤတဂၤတမ့ၢ်... တသုဉ်ညါလၢပှၤကညီတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ, တၢ်ဟံကဲပှၤသးပှၤ ဧီၢ်တအိဉ်လၢ...ကွၢ်ဘိကွၢ်နဖိခံဂၤတဖဲး...” ယနီတဲ, “ယၤနီကွၢ်ယသးလၢလံ... ယတဲတန့ၢ်စ့ၢ်ကီးဘဉ်..ကကွၢ်ထွဲအဝဲသုဉ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတၢ်ဆါကတၢ်တအိဉ်ဘဉ်. ယကအးလၢအပံစုပူၤခံဂၤလၢလီၤ.” ထဲန့ဉ်တဘျီယသးကိၢ်တၢ်လၢယဖိဒိဉ်ခံဂၤအ ဂီၢ်လံ. ဘဉ်မနုၤလဲဉ်န့ဉ်ယဝဲၢ်ခါ (ယနီအဝဲ) မ့ၢ်ပှၤလၢအသးချ့, မ့ၢ်သိဉ်သီအဖိန့ဉ် ပဉ်ဃုာ်ဒီးနီဉ်လဲဉ်နီဉ်တၢ်အယိလီၤ. ယနီသံကွၢ်ယ, “ခဲအံၤဝဲသုဉ်ခံဂၤလဲၤဖဲလဲဉ်. ကွီပျံၤ, တမၤစၢတၢ်လၢဟံဉ်လၢယိဇဲ..” ယတဲဆါအီ, “နီဧါ, ဟံနသးမုဉ်မုဉ်... မၤလီၤဘျံးနသးတဂ့ၤ.. နဟဲကွၢ်လၢတၢ်မၤ... အိဉ်ဘျံးအိဉ်သါ.. ကွီပျံၤန့ဉ်အဝဲသုဉ် ကဟးကသုဉ်ကသီဝဲစ့ၢ်ကီးသၢ်..ထဲန့ဉ်ပဘဉ်ဟ့ဉ်အဝဲသုဉ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်သၢ်.” ယဆိကမိဉ်ထီဉ်ကဒီးတၢ်အံၤလၢလံဖိခံဂၤဒီးဖုအဘဉ်စၢၤ...ယကဘဉ်မၤဒ်လဲဉ်... ယတအဲဉ်ဒီးလၢယဟံအသးကဘဉ်ဖိဉ်လၢအလံခံဂၤအယိဘဉ်. ဒ်န့ဉ်အသိး, ဖိဒိဉ် ခံဂၤကဘဉ်သုဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢလၢပှၤပှၤလၢအလီၢ်ဘဉ်စ့ၢ်ကီးလီၤ.

အါဘျီအဖုထဲထိုင်ဝဲတံအံ့မ့ပစဲခံလာတံလဲထိုင်လဲထီတခီခါ. လာပစီလာညါ တံမာအသးဒ်အံတအိဉ်မးလဲဉ်. သးစံလာညါတဖဉ်မ့ပုကဒုလီတံ.. ဟ်ကဲတံ ဆဲးတံလါ.. စီခဲအံတဖဉ်ပလူက့အဝဲသ့တချုးလာဘဉ်. ယကွာ်က့ယဖိဒိဉ် ခံဂါအတံအိဉ်မူတအာထဲန့ညါဘဉ်. ဘဉ်ဆဉ်လာအဖုအဂီၢ်မ့တံဒ်လဲဉ်တဲတဘဉ် လာဘဉ်. အဝဲသ့ခံဂါအဲဉ်ဘဉ်ယါ, တဘျီဘျီမာကလံးကလးယါ, ကတိလိာ် ကွဲယာ်အသကိးတံနီၤလီၤ. တံအံကမ့ဟံဉ်ဖိယိဖိတံရဲလိာ်အသးဘူးဘူးတံတံ န့လီၤ. ယသးတဒိဉ်အဝဲသ့ဘဉ်. ယဂုာ်ကျဲးစးနီၤပာ်အဝဲသ့လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်လဲဉ်, ယလဲခီဖျိတံပုသးစံအတံအိဉ်မူလံလီၤ.

ယဖိဒိဉ်ခွါတဂါ, တုာ်အနံတခီဝံလံ. ဒံးစံကိးဒီးနံဒံးတခီလံ. အဖုဒုကွာ်အီတ လါအမဲာ်လာဘဉ်. တနံတခီဉ်ယဖိဒိဉ်မုဉ်ဒီးဖိဒိဉ်ခွါခံဂါဟဲက့တဝဲဒ်အံ, “တံ တံဒါ, ခဲကိာ်တနံမုာ်ယံနံန့တံကဒုးနဲဉ်မိဉ်ဒဲ(လ်)ဂီၢ် ... အယိတံတံဟ့ဉ်ပုစုပက လဲပုတံကူတံကါ, ပကမာပုဆးန့ပုဒ်ခဲခါဆါကတိခဲအံအသိးလီၤ. ပဒိပုာ် ခံဂါပကလဲပြါစံကိး...” တံကိဘဉ်ယါလံ. ယစုတအိဉ်စံကိးဘဉ်. ယဘဉ်ယုကျဲ ဒီးဟ့ဉ်အဝဲသ့လီၤ. အဖုတဘဉ်သးဘဉ်. အမိာ်အပံတဘဉ်သးဘဉ်. ယအိဉ်လာ တံဘဉ်စါယကဲထီဉ်ညဉ်လာနီဉ်ကဉ်တံကဆူးလံ. ယဘဉ်ဝံသးစုတဲနီၤပာ်အမိာ် အပံလာဖိသဉ်တံလဲထီဉ်လဲထီခါတံပုတံဆါအဂီၢ်ပတဘဉ်တြီအီဘဉ်. ယဒီး ယနီပဘဉ်အုဉ်လိာ်ပသးလာတံဂုာ်အံအယိလီၤ. တဲလဲ, “နဆိဉ်ထွဲနဖိဒိဉ်, န ဘဉ်မာတုာ်အကတံလီၤ.” ဟံးအံး...ယသးစုခုသ့... ယဘူးကသံမးလီၤ.. ယစံး ဘျုးယနီဖးဒိဉ်လာယသးကံပုလီၤ.

တုာ်မ့တံဆါကတိဘဉ်ဒီး, အဝဲသ့ယုကညးအမိာ်အပံလာကလဲကွာ်ကိအဝဲသ့ဉ် အတံဒုးနဲဉ်တဘျီအံလီၤ. လါတံပြါတဘျီအံပုသးစံတဖဉ်ကူကဲထီဉ်ဝဲတံကူ တံကါအကလုာ်ကလုာ်ဒ်အဝဲသ့ထံဉ်ဒီးဂုာ်လာအမဲာ်အသိးလီၤ. ပုကွာ်ကိတံတ ဖဉ်ဟ့ဉ်ဂံၢ်ဟ့ဉ်ဘါပုသးစံလာအဒုးနဲဉ်တဖဉ်သိဉ်မးကလးပြးမးလီၤ. တုာ်မ့ ပုကိးထီဉ်, “ပုလာကဒုးနဲဉ်တံလာခံကတံန့မ့ဝဲဒ်စီဆါနီၤကီၢ်ထူဒီးနီၤဖိလီၤ အဲဉ်န့လီၤ. ဟ့ဉ်ဂံၢ်ဟ့ဉ်ဘါသကိးတက့ၢ်.” တဘျီန့ဉ်ပုဟ့ဉ်ဂံၢ်ဟ့ဉ်ဘါတံသိဉ်သ

ထူးဒိုနိုဒီးလာညါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကူတၢ်ကၢလၢအဝဲသ့ၣ်ကူကၢဝဲတဖၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ကညီ တၢ်ကူတၢ်ကၢ, ဒ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အသိးဘၣ်တၢ်ဆးအီၤယံၤလၢလီၤဆီ န့ၢ်ဒီးပှၤအဂၢတဖၣ်ဒီးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ခံၣ်ဒ်အမ့ၢ်ဒီပုၤဝဲၣ်အသိး, လၢတၢ်ဒုးန့ၣ်တဘျီ အံၤတအိၣ်ဒီးတၢ်မဲၣ်ဆးဘၣ်. ဖျါလၢပှၤဒီးတၢ်သးဒု, တၢ်ပှၤတၢ်ချ့ဒီးခံၣ်လၢလၢပၣ်ဖျါ ထီၣ်အတၢ်နံၤကမ့ၢ်ဖိလၢအမဲၣ်သ့ၣ်လီၤလီၤ. ပှၤကမျၢၢ်တဖၣ်ဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးဒိုၣ်မး, ကီၤသတြီထီၣ်ဝဲ, “ဒုးန့ၣ်ကဒီးတဘျီ... ပကွၢ်တဘျီဒီးဘၣ်.”

တုၤမ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်က့ၤအမးဝံၤခဲလၢၣ်တဘျီ, စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်အကျါတဂၤသံကွၢ် ထီၣ်ဝဲ, “ပှၤကမျၢၢ်သ့ၣ်ဒၢ, သုဆိကမိၣ်ပှၤလၢကန့ၢ်ခိၣ်ဖးတၢ်န့ၣ်ကမ့ၢ်ပှၤဖဲလဲၣ်တ ဖုလဲၣ်.” ပှၤကမျၢၢ်ကိးပသုထီၣ်ဝဲလၢအကလုာ်ဖးဒိုၣ်, “စီၤန့ၢ်ကီၢ်ထူဒီးနီၢ်ဖီလီၤအဲၣ် လီၤ.” စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်တဲထီၣ်ဝဲမ့ၢ်သပှၤတၢ်လီၤ. တၢ်ကလုာ်သီၣ်သတြီပှၤလုာ်ကွံၣ်မးလၢ တၢ်ဒုးန့ၣ်အဒီးပူၤန့ၣ်လီၤ. ယကွၢ်ယီၤယနီၤယစီၤအမဲၣ်သ့ၣ်ပှၤမးဒီးမဲၣ်ထံမဲၣ်နီၤလၢအ မ့ၢ်တၢ်သးခုအမဲၣ်ထံဒီးကမၢကမၣ်ဝဲလၢဖိခံၣ်အံၤပှၤဆျါဒီးဖျါလီၤအဲၣ်ဒိုၣ်မးန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်တၢ်ဒုးန့ၣ်ဝံၤတဘျီန့ၣ်ဖိခံၣ်အံၤဟဲက့ၤဖိးဟုက့ၤအမိအပါဒီးလုကညးက့ၤအ မိအပါပှၤဒီးတၢ်မဲၣ်ထံမဲၣ်နီၤ... တဘျီအံၤဒီဖိမိၢ်ဒီဖိပံၤလွံၢ်ဂၤပျါလိာ်သးတၢ်ကမၣ်, ဖိး ဟုလိာ်က့ၤသးလၢတၢ်သးခုဒီးတၢ်သးဘၣ်ဒီ, မဲၣ်ထံတဖၣ်ယွၤလီၤမးလၢကတၢ်တသ့ လၢဘၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘိးပၤလီၤကိးဂၤဒီးလီၤ. ကမျၢၢ်တဖၣ်ကွၢ်ဖျိၣ်ဝဲအဝဲသ့ၣ်ပှၤဒီး တၢ်ကမၢကမၣ် ... ယဲစ့ၢ်ကိးယပၤက့ၤယမဲၣ်ထံတန့ၢ်စ့ၢ်ကိးလၢဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ယ သးအုးလၢယသရၣ်မုၢ်ဖိတဂၤကထံၣ်လၢယဟီၣ်အယိယသးသးကွၢ်ယသးလၢပှၤ အါဂၤအလီၢ်ခံဒီးလူလီၤကွၢ်ယမဲၣ်ထံတဖၣ်လၢတၢ်သးခုခီဖျိပဟံၣ်ဖိယိဖိအိၣ်ဒီးတၢ် နၢ်ပၢ်လိာ်က့ၤသးန့ၣ်လီၤ.

ဖဲယဆိကမိၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်လၢလဲၤပူၤကွၢ်တၢ်မၤအသးဒီးပဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်အတၢ်ရူ လိာ်အံၤတဘျီမ့ၢ်တၢ်သးတမ့ၢ်နၢ်သက့, အခဲအံၤကဲထီၣ်က့ၤတၢ်နံၤကမ့ၢ်လဲၣ်မးလဲၣ်. ယထွဲထီၣ်ယခိၣ်လၢတၢ်ဒုးန့ၣ်အလီၢ်ဒီးဆူယဟံၣ်, လၢယသးပူၤပှၤဒီးတၢ်သးခုလၢ ယတဲက့ၤလၢၣ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ်ပှၤကွဲးတၢ်အနီၢ်ကစၢ်အတၢ်လဲၤခီဖျိန့ၣ် လီၤ.

အါဝဲဒဲးလၢပီၣ်လဲၣ်န့ၣ်

လၢ-ဖိအဆူၣ်, မဲၢ်ရၢမိၤဒဲးကဝီၤ

မုၢ်ဂံၢ်နီၣ်ထူၤဒီးမုၢ်ဂံၢ်ဖိဝါမုၢ်ပုၤအိၣ်ဟံၣ်ဘူးလိာ်အသးတဖၣ်လီၤ. မုၢ်ချးမုၢ်ဒးန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကတိၤသကိးတၢ်တၢ်တၢ်တၢ်လၢမုၢ်ဂံၢ်ဖိဝါအဟံၣ်မဲၢ်ညါ, တခိးထူၣ်အဖိလၢမုၢ်ဂံၢ်, ဖဲအခွဲၤပျီၤသကိးဟံၣ်မဲၢ်ညါကျဲအခါမုၢ်ဂံၢ်, ဖိၣ်ယၢ်နီၣ်ခွဲၣ်သကိးတၢ်အစုတဟူးလၢၤဒ်ပုၤတထံၣ်ဘၣ်လိာ်အသးနီၣ်တၢ်အသိးန့ၣ်အိၣ်ဝဲလီၤ.

တၢ်တၢ်နီၣ်ထူၤဆိကမိၣ်ထီၣ်ဝဲ, “တၢ်လၢစီၤဝုၢ်ဒိၣ်တၢ်န့ၣ်မုၢ်အလဲၤတုၤလဲၤအိၣ်က့ၤဖဲလဲၣ်. ဆၢကတိၢ်ခဲအံၤ, ပုၤလဲၤတုၤကီၢ်ချၢအါမးအယိမုၢ်လဲၤအိၣ်က့ၤဖဲလဲၣ်. ဆၢကတိၢ်ခဲအံၤပုၤလဲၤတုၤကီၢ်ချၢအါမးအယိမုၢ်တအိၣ်လၢကညိကီၢ်စၣ်အပူၤကဘၣ်တုၤဆူကီၢ်ချၢတတိၤတီၤလီၤ.” ဖဲအဆိကမိၣ်တၢ်ဒ်န့ၣ်အခါ, သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤဝဲဖဲအနီၣ်ဆံးအခါလဲၤမၤလိတၢ်လၢကမးမိၢ်ဖဲစီၤဝုၢ်ဒိၣ်အိၣ်အသဝီလဲၤအိၣ်ဟံၣ်ဘူးလိာ်အသးဒီးလဲၤထီၣ်ဝဲကွဲၤတဖျၢၣ်ယီၤန့ၣ်လီၤ. အသဝီန့ၣ်အိၣ်တုၤဒ်ဖဲလွံၤတီၤအယိကမၤလိတၢ်ဆူညါအဂီၢ်ဘၣ်ဆိကမိၣ်ထီၣ်ဝဲကွဲၤလၢတၢ်လီၢ်အဂၤတတိၤန့ၣ်လီၤ. သးပုၤဖိဂ့ၤမုၢ်ပ

ဒိုင်အပူဘၣ်မူဘၣ်ဒါလာတၢ်ဆါတၢ်ပူၤတဂၤဒီးမ့ၢ်ပှၤဟဲအိၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်လာနီၢ်ထူအသဝီန့ၣ်လီၤ. အဝဲကဘၣ်လဲၤဟံးမူဒါလာကမးမိၢ်အယိဘၣ်အတီၤဖဲနီၢ်ထူဖျိထီၣ်လွံၢ်တီၤန့ၣ်ဟဲတဲၤအမိၢ်အပၢ်လာကဆှၢ်လဲၤက့ၢ်ဒီးကဒုးအိၣ်ဝဲဖဲအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤဘၣ်နီၢ်ထူအမိၢ်အပၢ်အနီၢ်အယိအၢၣ်လီၤဘၣ်သးဝဲဒီးဆှၢ်ယီၤအဖိမုၢ်ဆူကမးမိၢ်လာကလဲၤအိၣ်က့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖုဖီဂ့ၤလဲၤဟံးအီၤဖဲဟံၣ်တဖျါၣ်ဒၣ်ကယၢ်ဘၣ်ဆၣ်ဖုအနီၢ်ကစၢ်တမံဖဲန့ၣ်ဘၣ်. ဖုမံသကိးအိၣ်သကိးဝဲဒီးတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်သရၣ်, က့ၢ်ခိၣ် - ခဲလၢၢ်သၢၤဂၤဖဲတၢ်ဘါယွၤသရိၣ်ဘူးဒီးအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၢ်ထူအိၣ်ဘၣ်ဝဲဒီးဖုအဖိမုၢ်နီၢ်ပလဲန့ၣ်လီၤ. ဂီၤခီဟါခီန့ၣ်နီၢ်ထူဘၣ်လဲၤဆှၢ်န့ၢ်ဖုအမ့ၤဒီးကသူလီၤ. မ့ၢ်ဟါခီန့ၣ်ဘၣ်လဲၤဖးဝဲလံာ်ဖဲဖုအိၣ်ဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်သရၣ်ဒီးက့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ပှၤဒီတမ့ၢ်ဒီတခွါဒီးနီၢ်ထူအပၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်နီၢ်ထူတအဲၣ်ဒီးလာအသကိးတဖၣ်ကသ့ၣ်ညါလာအဒီဘူးဒီတံၢ်ဒီးအီၤဘၣ်. မ့ၢ်လာအတူၢ်ဘၣ်ဝဲလာပှၤကွၢ်တလီၤအီၤအယိလီၤ. ဖဲနီၢ်ထူအိၣ်ဒီးလာအဟံၣ်အသဝီအခါတဘၣ်ဂဲၤထၢၣ်ဖီအိၣ်တ့ၤအိၣ်တၢ်ဂီၤဂီၤသီသီဘၣ်. တၢ်ဖံးတၢ်မၤလာပှၤဖိသၣ်မၤဝဲသ့တဖၣ်ဘၣ်မၤဒၣ်ဝဲမ့ၢ်မ့ၢ်သါသါလာအကတီၢ်ဒၣ်ဝဲလာမ့ၢ်ဆၣ်လါဝါလီၤ. ဟံၣ်ပူၤပှၤနီၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အီၤအိၣ်တဘျူးဂၤအယိ, အဝဲမ့ၢ်တမၤတၢ်နီၣ်တမံဘၣ်ဆၣ်အမိၢ်အပၢ်တတဲအါအီၤဘၣ်. ညီန့ၢ်လိာ်ကွဲၤထဲတဂၤကစုဒုလၢဖီကျါ မ့ၢ်တမ့ၢ် လၢထံလူၤမ့ၢ်လူၤခ့ၢ်မ့ၢ်အကဟုလၢလီၤ. အဝဲအဲၣ်ဖးလံာ်ဖးလံာ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. အဖဲအဖုဒီးအပၢ်မ့ၢ်သရၣ်သရၣ်မုၢ်တဖၣ်အယိမ့ၢ်အိၣ်ဝဲလာခီခိၣ်န့ၣ်သဝီဘၣ်ဆၣ်လံာ်လာအလီၤထူးန့ၢ်သးလာအကဟ့ၣ်အီၤတၢ်သ့ၣ်ညါနီၢ်ပၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်အါမးလာအဟံၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

သ့ၣ်ညါဝဲလာအမိၢ်အပၢ်တတြီအီၤလာတၢ်ဖးလံာ်ဖးလံာ်အယိအသးဆူၣ်ဒိၣ်ထီၣ်လာတၢ်ဖးလံာ်ဒီးကဲဘျူးစ့ၢ်ကိးလာအတၢ်မၤလိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲအလဲၤအိၣ်က့ၢ်တၢ်လီၤအဂၤဒီးလဲၤအိၣ်လာပှၤအဟံၣ်န့ၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲလာတၢ်သိးဒီးအဟံၣ်ဘၣ်. ဘၣ်ဂဲၤထၢၣ်မၤကဲၤမ့ၢ်အူဖီမ့ၤလာတၢ်ကပီၤသူလ့..မံတဘျဲဂဲၤတဘျဲ, မ့ၢ်တပၢ်ထီၣ်ပှၤကိးပၢ်ထီၣ်, မ့ၢ်ဘၣ်လာပှၤသးတဂ့ၤအခါပှၤကိးတခီခီပှၤကလၢ်တခီခီပှၤစံး, “နကၢၣ်သံကျူသံ, မံဆူၣ်အိၣ်ယးနဆၣ်ကဟဲၣ်ကပီၤဖါ.” အဝဲဘၣ်ဂဲၤထၢၣ်လာတၢ်မံစီၢ်မံခ့

အပူလီ၊ ဖဲပုကွအိၣ်အီၤအခါလၢအဖဲအဖုအမိၢ်အပၢ်အမဲၣ်ညါလီၤကၢ်လၢပုၤအဲၣ်
 ဘၣ်အီၤဖးဒိၣ်လီၤ၊ တုၤပုၤဟံၣ်တဘျီတလီၤဆီပုၤမၤန့ၢ်ပုၤကုၢ်ယးမဲၣ်တဂၤဘၣ်၊ လၢ
 အလီၢ်ခံပုၤတဲအိၣ်ကဒီးအဂ့ၢ်လၢအကၢၣ်သံ၊ အဖဲတသ့မၤတသ့နီတမံၤ၊ မ့မ့ၢ်လၢ
 အမဲၣ်ညါတခီ၊ နမိၢ်နပၢ်န့ၣ်အတၢ်တအိၣ်တယၤ၊ အကျိၣ်တအိၣ်စုတအိၣ်-ထီၣ်ဘိၣ်
 ဟူဘၣ်တၢ်ကတိၤကွၢ်တလီၤအမိၢ်အပၢ်၊ အဟံၣ်ဖိယိဖိဒီးအဖူဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်
 လီၤ၊ တၢ်စံးတၢ်ကတိၤဒီးတၢ်ကွၢ်တလီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆါသးဘၣ်နီၢ်ထူ ဆံးအါပုၤတသ့ၣ်
 ညါနီတဂၤဘၣ်၊ ပုၤကဆိမိၣ်လၢအဝဲတတူၢ်ဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်လီၤ၊ စီၤကြံလၢအ
 အိၣ်တဒီးယိ၊ ဒီးအီၤတဂၤစ့ၢ်ကိးဆိကမိၣ်ဆံးအီၤ၊ တဲဆါအီၤမ့ၢ်လၢစီၤကြံမ့ၢ်ပုၤတၢ်
 အိၣ်တၢ်ယၤတဂၤအယိလီၤ၊ ဖဲအဝဲလဲၤဖးလံာ်လၢကွၢ်ခိၣ်အဟံၣ်အခါစီၤကြံလဲၤဖး
 စ့ၢ်ကိးလီၤ၊ ဖးလံာ်အခါနီၢ်ထူမံခဲခိၣ်တကျိၣ်န့ၣ်တကျိၣ်မးလီၤ၊ နီၢ်နီၢ်န့ၣ်အဝဲတလိၣ်
 ဖးလံာ်ထဲန့ၣ်ညါဘၣ်၊ နၢ်ပၢ်ဒီးတၢ်န့ၢ်ဝဲတဘျီယိလၢတီၤပူၤလံာ်၊ အဝဲမၤလံာ်ဘၣ်ဒိၣ်
 န့ၢ်စီၤကြံလီၤ၊ ပုၤမ့ၢ်ထံၣ်လၢအမံခဲန့ၣ်ပုၤန့ၣ်အီၤတဲဆါအီၤလီၤ၊ မ့မ့ၢ်စီၤကြံန့ၣ်အိၣ်ထဲ
 အခွံၤအခိၣ်လီၤ၊ အမံခဲပုၤတထံၣ်နီတဘျီဘၣ်၊ တဘျီဘျီနီၢ်ထူမၤယုၣ်မၤဂီၢ်တကဲ
 ဟံးထီၣ်ခိၣ်သခါဒီးယၣ်၊ လဲၤန့ၣ်မံခဲသ့ၣ်လၢဖုဖိဂ့ၢ်အကတဲၣ်အဖိလံာ်လီၤ၊ အိၣ်
 လၢဟံၣ်အခါဒၣ်လံာ်လိာ်ကွဲထဲတဂၤ၊ ဖးလံာ်ထဲတဂၤ၊ ဟးထဲတဂၤတကျူတကျူ
 တပျံတၢ်ဖးတၢ် - အမိၢ်တဆိမိၣ်ကိၢ်ဂီၤတၢ်လၢအဂီၢ်ဒီးတတဲအီၤတၢ်နီတမံၤစ့ၢ်ဘၣ်၊
 မ့မ့ၢ်အဖဲန့ၣ်တဲအီၤ၊ “တဘၣ်ဟးတဂၤတဂ့ၤ၊ နနီၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လံာ်၊ ပုၤပိာ်ခါကဒီးဖိၣ်နၤ
 လၢကျဲး” နီၢ်ထူဟးဒၣ်အတၢ်တဂၤဒ်အညီနီၢ်အသိးလီၤ၊ အဖဲအတၢ်တဲတဖၣ်န့ၢ်ဝဲ
 တပၢ်ဘၣ်၊ လီၤနံၤဘၣ်အီၤလီၤ၊ ဖဲအလဲၤအိၣ်ကွၢ်ကမးမိၢ်န့ၣ်ပုၤလၢအမုၢ်ဒီးအီၤတ
 ဖၣ်ရဲဝဲခဲလၢာ်လီၤ၊ အဝဲရဲစ့ၢ်ကိးစီၤဝုၢ်ဒိၣ်ဒီးအဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်လီၤ၊ စီၤဝုၢ်ဒိၣ်အမိၢ်
 အပၢ်မ့ၢ်ပုၤဖိၣ်ဖိလီၤ၊ စီၤဝုၢ်ဒိၣ်အပၢ်အမံၤမ့ၢ်စီၤမိအဲၣ်လီၤ၊ မ့ၢ်လၢနီၢ်ထူကွဲးလံာ်က
 ညီကျိၣ်ဘၣ်အယိ၊ ဘၣ်ကွဲးန့ၢ်ဝဲသးပုၤစီၤမိအဲၣ်အလံာ်တဘျီတဘျီဖဲအလိၣ်ဘၣ်စုဒီး
 ကွဲးမၤလိာ်ဝဲလၢအမုၢ်ဂၢ်အအိၣ်လၢမိၣ်လၢမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ၊ ထီၣ်ဘိၣ်သးပုၤမိအဲၣ်ဒီးဝဲခိၣ်
 ဖဲးရှုဖဲအဟးထီၣ်ဟးလီၤအခါန့ၣ်လီၤ၊ မ့မ့ၢ်လၢဟံၣ်န့ၣ်ဖျိၣ်ယာ်ဝဲခိၣ်ဖျိၣ်လီၤ၊ တ
 ဂီၤတခိၣ်လၢဂီၤဂီၤန့ၣ်နီၢ်ထူလဲၤဆူစီၤဝုၢ်ဒိၣ်အဟံၣ်ဒီးထံၣ်ဝဲလၢအပၢ်မံဘၣ်လီၤယာ်
 အခိၣ်ဖျိၣ်အယိထံၣ်ဝဲလၢအခိၣ်နၤတူၢ်တဘျုးဘိးတနီၤသံးနံးကၢ်ချဲးဝဲလီၤ၊ သးပုၤ
 မိအဲၣ်ပၢ်ထီၣ်ထံၣ်နီၢ်ထူတဘျီနၤဖးဖးယၤဖးဖးလီၤ၊ နီၢ်ထူဖးဘၣ်အသးမ့ၢ်လၢဆိက

မိဂ်ဝဲလာသးပှ်မိအဲဒ်မ့ၢ်ပှ်လာအလီၤတဂ့ၤဘၣ်တဂၤအယီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲတဆိကမိဂ်ဆံးဒီးပျံၤ, သးဘၣ်အာစီၤဝှ်ဒ်အဟံၣ်ဖိယီဖိဘၣ်.

လာညါအခါတၢ်ဂီၤမူန့ၣ်တအိၣ်လာပှ်ဟံၣ်ဒ်ဘၣ်. ပှ်ဘၣ်လဲၤပှ်ကွၢ်ဝဲလာတၢ်ဂီၤမူဒီးတၢ်လီၤတတီၤတီးန့ၣ်လီၤ. နီၢ်ထူအိၣ်ဟံၣ်တၢ်လီၤဒီးတၢ်ဂီၤမူဒီးန့ၣ်အဘၢၣ်စၢၤအိၣ်ဒ်စံာ်ပျီအိၣ်အိၣ်ဖိတဘျီလီၤ. ဝဲပှ်ဒုးနဲၣ်တၢ်ဂီၤမူလီၤတတၢ်ပှ်ဟံၣ်တၢ်ဟးကသုၣ်တစီၢ်ဖိဝံၤတၢ်ဆၢကတီၢ်လာအိၣ်တၢ်န့ၣ်ပှ်တသမံသမိးကွၢ်တၢ်ဂီၤမူလဲၤအလံာ်ကွၢ်လီၤတၢ်လာဘၣ်. အခါဝဲန့ၣ်နီၢ်ထူ, စီၤဝှ်ဒ်ဒီးအပှ်တၢ်မျၢၢ်ထူယုာ်ဒီးတံၤသကိးအဂၤတဖၣ်လဲၤန့ၣ်တၢ်ဖျိတၢ်လာပှ်ကျိၣ်ပှ်ပှ်ဟံၣ်လံာ်ကွၢ်အသိးဒီးလဲၤကွၢ်တၢ်ဂီၤမူန့ၣ်တနွံခံၣ်သၢၤဘျီညါလီၤ. နီၢ်ထူန့ၣ်နီၢ်လီၤအသးလၢဒ်လဲၣ်ဂ့ၤဂ့ၤအတၢ်အိၣ်မူဟးဂီၤဝဲတသ့လ့ၤတက့ၤဘၣ်. တံၤသကိးလာအရ့ၣ်တဖၣ်ရ့ၣ်ဝဲလာတၢ်သးကဆိလီၤ. အဝဲကွၢ်တၢ်ဂီၤမူ, ဟးယုာ်ကိာ်သ့ၣ်လၢဂီၤခီ, ဟးကသုၣ်ကသိးဒီးတံၤသကိးတဖၣ်န့ၣ်ပှ်ဝဲဒ်အမ့ၢ်တၢ်လဲၤခီဖျိလာအအိၣ်ဒီးအလုာ်အပှ်, လၢကသုၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤဝဲတဘျီဘျီဝဲဆၢကတီၢ်လာအကဟဲန့ၣ်လီၤ. စီၤကြံဆိကမိဂ်ဝဲလာနီၢ်ထူမ့ၢ်ကွၢ်ဖိမ့ၢ်လာအတထံတဆးတဂၤလီၤ. ဆၢဝဲထဲအကလီၤတၢ်တၢ်ဒီးစးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်နီၢ်ထူအသးဆးဟ့ၣ်ကလ့ၤ, မၤလံာ်ဘၣ်ဒ်န့ၣ်ဒီးအီၤဒီးဖျိတန့ၣ်တတီၤဂ့ၤဂ့ၤလီၤ. ဝဲနီၢ်ထူအိၣ်ယိးတီၤအခါကွၢ်ဝဲစီၤဝှ်ဒ်န့ၣ်လီၤဆီဘၣ်အီၤတစးတစးလာအတၢ်စံးတၢ်ကတိၤဒီးတၢ်ပှ်မဲာ်ပှ်နီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲတပှ်သ့ၣ်ညါအသးဘၣ်. တဘျီအဖါတၢ်သရၣ်တဂၤတၢ်တကံတကးအီၤဒီးယီၢ်န့ၣ်ဝဲအခါသရၣ်သံကွၢ်အီၤ, “နဟ်အဲဒ်တီဒီးစီၤဝှ်ဒ်ခါ.” စံးဆၢဝဲ, “ယတဟ်အဲဒ်တီဘၣ်.” သရၣ်တဲကဒီးအီၤ, “တဘၣ်လီၤယၤတဂ့ၤ. ယမ့ၢ်ပှ်နီၢ်ဆံးဒီးဒ်ထီၣ်တဆိတဆိလာနမဲာ်ညါလီၤ.” နီၢ်ထူစံးဆၢတဘၣ်နီၣ်တမံၤလာဘၣ်. ကွၢ်ဝဲပှ်ကဆိကမိဂ်လီၤ. အဝဲဟ်လီၤအသးလၢမၤလီၤလံာ်အဆၢကတီၢ်တမၤတံာ်တၢ်အသးလာတၢ်ဂ့ၤအဂၤတဖၣ်ဘၣ်. ကကျဲးစးအိၣ်မူဝဲအဂ့ၤကတတၢ်ဒ်မိာ်ပှ်ဖဲဖုအတၢ်တိာ်တၢ်မုၢ်လၢအိၣ်ဝဲအသိးလီၤ.

ဖဲဖိၣ်သၣ်ခါစီၤနံၣ်ရိၣ်ဟဲတရံးနီၢ်ထူအခါန့ၣ်နီၢ်ထူအသးအန့ၣ်ဒ်မးလီၤ. ကွၢ်ဝဲစီၤနံၣ်ရိၣ်တဂ့ၤဘၣ်. စီၤနံၣ်ရိၣ်ဟဲဟးဆူအဟံၣ်အါအါတဘျီသးကညီၤဝဲခါ, သးအိၣ်ဝဲခါ, အဲဒ်ဝဲခါတဲတဘၣ်လာဘၣ်. အါၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ဘၣ်ဝဲအတၢ်အိၣ်ဝဲတဲတဘၣ်က့ၤအမိာ်အပှ်

လၢခံလီၤ. အမိၢ်အပၢ်မ့ၢ်တြီဘၣ်ဖုးဒုကမၣ်လၢဂ်လီၤ. အမိၢ်တဲအီၤ, “နဟးအၢၣ်လီၤ နါစီတၢ်ဘျုးလဲၣ်. နတၢ်တအိၣ်တယၤ.” အပၢ်တခီ, “နအၢၣ်လီၤပှၤန့ၣ်ပှၤအဲၣ် နၤနီၢ်ကီၢ်စ့ၢ်ဧါ.” နီၢ်ထူစံးဆၢ, “ကအဲၣ်ပှၤလီၤသၢၣ်. တမ့ၢ်ပယုအဲၣ်အီၤဒီး, ပတၢ် တအိၣ်တယၤထံၣ်ဝဲပှၤမဲၣ်လီၤ.” စီၤနံၣ်ရိၣ်ယုဖျိအသးန့ၣ်နီၢ်ထူတဲအီၤလၢကမၤလိ တၢ်ဒီး - အမိၢ်တခီတဲအီၤ, “နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးဟးမၤလိတၢ်ထဲန့ၣ်ညါန့ၣ်ပျၢ်ကွံာ်စီၤနံၣ်ရိၣ် န့ၣ်” အမိၢ်ထံၣ်စိဝဲလၢမ့ၢ်လဲၤမၤလိတၢ်အိၣ်ယံၤလိာ်သးန့ၣ်ကလီၤဖးဒၣ်တၢ်လီၤ. မ့မ့ၢ် နီၢ်ထူတခီပၢ်လီၤအသးလၢအသ့ၣ်ဂၢ်သးကျၢၤဖးဒိၣ်တဂၤဒီးအဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါလဲၤခီဖျိ ဘၣ်တၢ်ပၢ်တၢ်အဲၣ်တီအရီၢ်အစီၢ်လၢအမ့ၢ်တၢ်သးတီလိာ်သး, တၢ်သယုၤသညိ, တၢ် ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိဖဲအိၣ်ယံၤလိာ်သးအခါန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအမိၢ်တဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤ လၢကဟးမၤလိတၢ်လၢၤဘၣ်ဒီးစီၤနံၣ်ရိၣ်စ့ၢ်ကိးအဲၣ်ဒီးဖျိသးလံအယိၣ်နီၢ်ထူဖျိအသးဖဲ အသးအိၣ် ၂၂ နံၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. အိၣ်ယုၣ်ဆိးယုၣ်ဒီးဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲဖိမုၣ်ဖိခါတဖၣ်န့ၣ် လီၤ. ဖိမုၣ်ဖိခါတဖၣ်ဒိၣ်ထီၣ်အနၢ်လီၤကစီဒီလီၤ. နီၢ်ထူကွၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အဖိလၢအနီၢ်က စၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤ. ဖဲအဖိဆံးဒီးအခါမၤဝဲတၢ်ဆါတၢ်ပှၤတဆံးတက့ၢ်ဒီးသိးတၢ်လိၣ်လၢဖၣ် ကပူၤအဂီၢ်တဖၣ်သုတဘၣ်ပှၤအိၣ်ဝဲတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဆါစ့ၢ်ကိးဝဲမိၢ်ထူန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါတၢ်ပှၤအဖိခိၣ်တထံၣ်ဝဲအထိးနါဘၣ်ဆၣ်သးမဲဝဲလၢအိၣ်ဘၣ်ကသူဟီၣ်ဘိၣ် လၢတၢ်ဆါတၢ်ပှၤအယိၣ်လီၤ.

နီၢ်ထူအသးခုဒိၣ်မးလၢအဖိတဖၣ်တအိမိၢ်, အိၣ်သဘျုးသးသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ် ဆၣ်ပှၤကွံာ်တဘျုးနံၣ်မးသ့ၣ်ညါက့ၤဝဲလၢအဖိအကျါတဂၤတဲဖျါထီၣ်က့ၤဝဲန့ၣ်လီၤ. အဖိတဲဖျါထီၣ်ဝဲလၢအလဲၤဟံးန့ၢ်န့ၣ်သ့ၣ်မိၢ်ထူဝံၤကိးထီၣ်လိာ်သးဒီပုၢ်ဝဲတဖၣ်ဒီးလဲၤ အိၣ်လၢဟံၣ်လီၢ်ခဲနဲးကျါ, မူၤသံဘျိးသံ, ရံးကွံာ်ဒီးမိၢ်အစိနါဘၣ်အီၤတမုၢ်လၢၤအ ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. အဖိမုၣ်အဆံးတက့ၤဝဲအအိၣ်ခံတီၤအခါတၢ်ဒူးသရၣ်ယုကွၢ်အလံာ်ဒီးယုဝဲ အခွဲးသါကလဲၤဟးတၢ်လီၢ်ခံတစီၢ်ဒီးက့ၤယုၤသဖျိဆူအဟံၣ်လီၤ. ဖဲအက့ၤအခါအသ ကိးလၢအတုးဝံၤယာ်တၢ်ဒူးတဖၣ်ဘၣ်တီၢ်တဘျုးဂၤလီၤ. အဝဲက့ၤတုၤဟံၣ်ဒီးမၤဝဲ အမိၢ်ဒူးယုၤအီၤတၢ်ဒူးဒီးကွဲးကူလီၤဝဲလၢအလံာ်ပှၤန့ၣ်လီၤ. အမိၢ်တသ့ၣ်ညါလၢအ ကဘၣ်က့ၤဒူးနဲၣ်သရၣ်ကိၢ်ကိၢ်ဂီၤဂီၤန့ၣ်ဘၣ်. က့ၤဒူးနဲၣ်ဝဲသရၣ်လၢအလံာ်မ့ၢ်ကတီၢ် ဒ်အဒူးဟံၣ်ဝဲဖးယံာ်လံအသိးအယိၣ်ပှၤဝဲဒီးနီၣ်ဖျုလီၤ.

ဖိအတိတ်ကုန်တိမ်းဒီးအတိတ်ဟူးတိတ်ဂဲလါအလီၤနူလီၤကလံာ်သုၣ်တဖၣ်အမိၣ်သုၣ်
ညါက့ၤလၢခံဆးကျးဒီးလီၤ. နီၣ်ထူတမၤညီၣ်န့ၣ်စ့ၣ်ကိးအဖိတဖၣ်လၢဟ့ၣ်အီၤစ့ဒီးဟး
ပှၤအိၣ်တၢ်ဆူအံၤဆူဘးန့ၣ်ဘၣ်. တဘျီအဖိခွါတဂၤဖဲအအိၣ်ခံန့ၣ်သၢန့ၣ်ကတိၤတၢ်
သုၣ်ထီၣ်သီသီအခါန့ၣ်ဟဲကတိၤကသွံကဖးတၢ်လၢအနီၤပူၤဒီးကန့ၣ်ထံဝဲမ့ၢ်လၢ, “နမ့ၢ်
အဲၣ်နဖိန့ၣ်တဘၣ်ဟ့ၣ်အီၤစ့တဂ့ၤ.” ဒ်အညီၣ်န့ၣ်တဲအဖိလၢအဖးဘၣ်ဝဲလၢလံာ်အပူၤ
ဒီးဘၣ်ကိးမ့ၢ်ဝဲလီၤ.

.....

တနံၤန့ၣ်နီၣ်ထူလဲၤဟးအိၣ်သကိးမုၢ်ဂံၢ်ဖိဝါဒီးကတိၤသကိးတၢ်လီၤ. မုၢ်ဂံၢ်ဖိဝါအဟံၣ်
န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒီမၤဝါခံဂၤဒီးအဖိမုၢ်ကနီၤဖိၣ်သုၣ်ခွါခံဂၤလီၤ. ဒီမၤဝါခံဂၤန့ၣ်အဲၣ်လိာ်အ
သးဒိၣ်ဒိၣ်, အ့ၣ်လိာ်သးဆူၣ်ဆူၣ်လီၤ. ဒီမၤဝါခံဂၤကိးလိာ်အသးလၢ “D (ဒ်)”
လီၤ. နီၣ်ထူသံကွၢ်မုၢ်ဂံၢ်ဖိဝါအဝါ, “သုၣ်ကိးလိာ်သးလၢ-ဒ်-ဘၣ်မနုၤအယီၤလဲၣ်.”
သးပှၤန့ၣ်ထူတဲဆါ, “တၢ်လၢ-ဒ်-န့ၣ်အခိပညီၣ်အိၣ်သၢခါ, ဒံယါ, ဒါလုၣ်ဒီးထံၣ်
လီၤ. ဖဲပအ့ၣ်လိာ်သးအခါဒ်အထီမ့ၢ်ဝဲ “ဒ်အိၣ်ကွံၣ်” လီၤ. အဖိခံဂၤစ့ၣ်ကိးယါအ
မိၢ်အဟံၣ်လိာ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဖဲအတအ့ၣ်လိာ်သးအကတိၢ်ဖျါလၢအမ့ၢ်ဟံၣ်ဖိယီၤဖိလၢ
အအဲၣ်လိာ်ကွံၣ်လိာ်သးဂ့ၤမးတန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဟံၣ်ဖိယီၤဖိကိးဂၤမ့ၢ်ပှၤသုၣ်လံာ်သုၣ်လဲၣ်
လီၤ. တၢ်ရဲလိာ်ဘၣ်ထွဲဒီးဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ယါန့ၣ်တကီၤသုၣ်ကိးသးဘၣ်အဝဲသုၣ်လၢယါ
ထုးယါပျီၢ်တၢ်အယီၤပှၤရဲအဝဲသုၣ်တဘျီအါအါဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်ဘၣ်လၢအသုၣ်ဂ့ၤ
သးဝါအခါပှၤရဲအီၤမုၢ်စ့ၣ်ကိးလီၤ.

မုၢ်ဂံၢ်ဖိဝါတဲဘၣ်နီၣ်ထူန့ၣ်, “ခဲအံၤယအဲၣ်ဒီးတဲနုၤတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤလၢယအဲၣ်ဒီးတဲဘၣ်
ဆၣ်ယတဲဘၣ်အီၤကီၤဒိၣ်မးလီၤ. ယမ့ၢ်တတဲဒီၣ်နတသုၣ်ညါ, ယအဲၣ်ဒီးလၢနကသုၣ်
ညါအယီၤယကဘၣ်တဲလီၤ. အဆိကတၢ်န့ၣ်ယတဲဘၣ်နပုၤဒီးနဲနကမ့ၢ်ပှၤခံဂၤတဂၤ
လၢကသုၣ်ညါဘၣ်ယတၢ်ဂ့ၢ်အဝဲအံၤလီၤ.” နီၣ်ထူတဆိကမိၣ်ဝဲလၢအမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လီၤ
တၢ်လီၤဆီဘၣ်. ဒီးအိၣ်ခိးကန့ၣ်ဝဲဒီမူဒါအိၣ်ဒီးတံၤသကိးအိၣ်သကိးလိာ်သးတဂၤ
အသိးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဖဲအဒိကန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အခါန့ၣ်တၢ်လီၤကမၤကမၤဘၣ်အီၤတုၤဒ်
လဲာ်အမဲာ်ချဲကျိၣ်ထီၣ်တဘျီဘျီ, အကိာ်ပူၤအီၤထီၣ်တဘျီဘျီလီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်မ့ၢ်ဝဲဒီအံၤ
န့ၣ်လီၤ.

ယမ့ၢ်ပှၤတဂၤလၢအတၢ်အိၣ်မူဖျိၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. ယနီၣ်ဆံးအခါယဒိၣ်ထီၣ်လၢပှၤကွၢ်ဖိသၣ်အစုပူၤဒီးပှၤကွၢ်ဖိသၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ယမိၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယတသ့ၣ်ညါလၢအမ့ၢ်ယမိၢ်ဘၣ်. အဝဲအဲၣ်ယၤဝံသးစူၤယၤ, မ့မ့ၢ်ယဲတခီယဟ်အီၤဒ်ယပျီၣ်မုၢ်တဂၤအသိးယဒဲအမဲၣ်, ယစှီၤထဲးအခိၣ်သူလီၤ. ယဖံယဖုမ့ၢ်ပှၤအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤတၢ်လၢ, တၢ်ထူးတၢ်တီၤ, အိၣ်ဒီးပျီၣ်ဒီးဘိၣ်ဟ်ထီၣ်ထီၣ်အသးကွၢ်တလီၤပှၤဖျိၣ်ဖိယဟ်လီၤ. ယပၢ်န့ၣ်ကဲထီၣ်ဝဲဒီးပှၤဟဲမၤစၢၤတၢ်လၢအဟံၣ်လၢအမ့ၢ်ယမိၢ်ဒီးယဖုသးဒိၣ်တၢ်ဟီၤလီၤကွၢ်အီၤလၢဟံၣ်ပူၤလီၤ. ယပၢ်ဟဲက့ၤန့ၣ်တဘျီဆူယမိၢ်အအိၣ်ဖဲယအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်သီသီဝံၤန့ၣ်ဒ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျၢၣ်အသိးလီၤ.

လၢခံက့ၤန့ၣ်ယမိၢ်နၢ်ဟူဝဲလၢယပၢ်ဘၣ်ဒိလၢအ့စ့ၣ်တၢ်ဒုးအပူၤလီၤ. ယဖံယဖုဒီးယမ့ၢ်ဂံၢ်ဖါတၢ်တဖၣ်ဖိၣ်ယံးယမိၢ်လၢအသုတတဲဖျါထီၣ်တၢ်ကဲထီၣ်အသးတဖၣ်န့ၣ်တဂ့ၤအမဲၣ်ညါအသုတဒုးသ့ၣ်ညါယၤလၢယမ့ၢ်အဖိတဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလၢယမိၢ်ယပၢ်မ့ၢ်မတၤဒီးယမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလီၤယသးလၢယမ့ၢ်မတၤအဖိလဲၣ်န့ၣ်ယမိၢ်ကဘၣ်တၢ်ဟီၤလီၤကွၢ်အီၤလၢဟံၣ်ပူၤတဘျီယီလီၤ. လၢတၢ်အဲၣ်ဘၣ်အဖိယၤအံၤဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ်အပူၤယမိၢ်ဘၣ်ပၢ်န့ၣ်အတၢ်သးဘၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အံၤဒီးကွၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ယၤဒ်ပှၤအိၣ်စၢၤဟံၣ်တဂၤအသိးန့ၣ်လီၤ. ဖဲယမိၢ်ဆိးက့ၤဒီးသ့ၣ်ညါလီၤအသးလၢတၢ်မုၢ်လၢ်တအိၣ်လၢအခါတဲဘၣ်ယၤလၢတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤလီၤ. ဖဲယသ့ၣ်ညါလၢယမိၢ်မ့ၢ်မတၤလဲၣ်အခါန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တအိၣ်လၢလၢယဂီၢ်လၢယကမၤမုၢ်ယမိၢ်အသးဘၣ်. ဘၣ်မန့ၤယတသ့ၣ်ညါဆိလဲၣ်. ယမိၢ်သံဝံၤအလီၢ်ခံယဟ်လီၤယသးလၢယကယုထံၣ်က့ၤယပၢ်တုၤအဘၣ်လီၤ. ယသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢယပၢ်ဟဲထီၣ်ဆူကညီကီၢ်စဲၣ်ကမးမိၢ်တကပၤထီၣ်ပှၤဒီးပှၤလၢကိးလူခိၣ်တဂၤလီၤ.

နီၣ်ထူသံကွၢ်အီၤ, “နပၢ်မ့ၢ်မတၤလဲၣ်. ဘၣ်တဘၣ်ယကသ့ၣ်ညါသ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ. လၢညါယလဲၤအိၣ်ဘၣ်ကွဲကမးမိၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.” “ယပၢ်မ့ၢ်သးပှၤမိအဲၣ်လီၤ. အဝဲဟ်လီၤအသးလၢကတဲမၤလီၤဘျါကွၢ်အသးလၢမုၢ်ထီၣ်တကပၤ, မ့ၢ်လၢအသးဆါတၢ်မၤအသးလၢအပူၤကွၢ်အယီလီၤ.” “ဘၣ်မန့ၤနတတဲယၤလဲၣ်. ယထံၣ်ဘၣ်နပူၤကွၢ်တဘျးနံၣ်လံ. နမ့ၢ်တဲယၤလၢအခိၣ်ထံးန့ၣ်ဘၣ်တဘၣ်နပၢ်ကအိၣ်မူဒီး-ယလဲၤဆှၢန့ၤဆူနပၢ်အအိၣ်ကသ့, ယသ့ၣ်ညါနပၢ်ဒီးအဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ်ဂ့ၤဂ့ၤလီၤ.” “ယတဲနါ

စီတဘျဉ်စွာဘဉ်. ယဝဲဘဉ်မီနပာနဉ်” “မတဘဉ်ဘဉ်. ခဲအံယပာတအိဉ်လာ. နပာစွာကီးတမ္ပာကအိဉ်လာဘဉ်.” လာတံတဆိကမိဉ်အပူနီထူသုဉ်ညါဘဉ်လာ သးပာမုဉ်ဖိဝါမုဉ်သးပာဖုမိအဉ်အဖိမုဉ်ဒီးမုဉ်စီဝါဒိဉ်ဒီးတံမျာ်ထူတဖဉ်အဝဲမုဉ် လာအမုဉ်ပာတပာယီမိခံမိနဉ်လီ.

.....

နီထူတအဉ်ဒီးဝဲလာအဖိတဖဉ်ကထီဉ်ပာဆိဆိဘဉ်. တအဉ်ဒီးစွာကီးဝဲလာအဖိတဖဉ်ကလီယီဘဉ်. အဉ်ဒီးဝဲလာအဖိတဖဉ်ကယုတံကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သုဝံဆိဟံဉ်ဆိ ယီလာအခုဘဉ်ခါဘဉ်အဆာကတီဂါနဉ်လီ. သးသမူတံသကီးစွာကီးကဘဉ်လဲ သကီးယုတံတစီသးအယီအဉ်ဒီးဝဲလာသုတယုထာဝဲနါမုဉ်နီစီတဂုနဉ်လီ. ခဲ အံအသးတကီလာလာအဖိတဖဉ်အတံဆိဟံဉ်ဆိယီအဂီဘဉ်. ဖဲအကြးအသး ကဆးကစီဒီးလာတံယုထာလီ. နီထူအဖိသဒါအိဉ် ၂၅ နံဉ်လံ, မာလိတံဒီးလီ. တဂါယီလာအကုမာအမိဒီးနုအီတံဒီးလာဟံဉ်တဂါနဉ်ကပဲ ၂၈ နံဉ်နဉ်လီ. ဖဲ တယံဒီးဘဉ်နဉ်သံကွါဝဲအမိ, “မိဒါ, ယတသးလီယဝဲဘဉ်. သနကုယဘဉ်မာ ပုဟီဉ်ခိဉ်ဖိအမူအဒါတုနလံအိဉ်ခံဂါလာတထံဉ်.” “နလဲထံဉ်ပုဟီဉ်ခါလဲဉ်. နတံအဉ်တီလာမတလဲဉ်.” “ယတံအဉ်တီတအိဉ်ဘဉ်. ယတထံဉ်ပုဟီဉ် ခါအမူအနီနီတဂါဘဉ်. ပုတယုအဉ်ယနီတဂါဘဉ်. ယမုဉ်ထံဉ်လာအမူအနီ တစးမိအစုဖုဉ်ခိဉ်ဒုး, နမုဉ်ဒုးအိဉ်အီလာ ဆိဉ်ဒုး နကုအနီဒိဉ်ထီဉ်တနုလာ.”

နီထူဝဲအဖိမုဉ်, “နဝဲထံဉ်ပုဟီဉ်ခါအဂု. နတံတံဂါတဘဉ်လာနီတမံဒါ.” “မိဒါ, တံကီတံဂါအဒိဉ်ကတံလာယဂီမုဉ်ဒုးတံဂါအဝဲအံလီ. ပုဟီဉ်ခါတဖဉ်အါဝဲ ဂီဝဲဒဲးလာဟီဉ်လဲဉ်နံဘဉ်ဆဉ် “သးသမူအတံသကီးလာအဂုတဂါ” ယယုထံဉ် နုအီကီဒိဉ်မးအယီလီ.

သးစ်လၢညါဒီးသးစ်ခဲအံၤ အတၢ်လီၤသးဘၣ်ဒိ

လၢ- Counsellor, KAA ကို, မ်ရၢမိၤဒဲကဝီၤ

ဘၣ်မနုၤအလံၤတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်အံၤတၢ်ယုထၢအီၤလဲၣ်. မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်ထံၣ်ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်ပံၣ်ထံၣ်နီၤဖးက့ၤသးစ်လၢညါတဖၣ်ဒီးသ့ၣ်ဘီၣ်သးစ်လၢစိၤခဲအံၤအတၢ်လီၤဆိန့ၣ်လီၤ. နီၤယမ့ၢ်ယဲသးစ်စိၤခဲအံၤတကၤအသိး, တၢ်လၢယလဲၤခီဖျိတဖၣ်အိၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တဟါဖဲလါအီၤကး ၁၂ သီအဆၢကတီၢ်ထံၣ်ဘၣ်ယဲကွီၤကရၢ်အပူၤပွဲၤဝဲဒီးမူခိၣ်ထံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲယဆၣ်နီၤလၢကွီၤအမဲၣ်ညါအဆၢကတီၢ်, တၢ်ဆိကမိၣ်ဆုၤယၤဆူသးစ်လၢစိၤလၢညါဒီးစိၤခဲအံၤအတၢ်လီၤသးဘၣ်ဒိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆိကမိၣ်လၢယထံၣ်မှံက့ၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲယဖုဖးဒိၣ်လၢအလဲၤပူၤကွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ယံၣ်တွံၢ်လံ ၇ နံၣ်တကၤအတၢ်ကတိၤဒီးအတၢ်သိၣ်က့ၤသီက့ၤဖိလံၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖုတကၤအံၤတဲယုၤစ့ၢ်ကီးပဝဲဒၣ်ဖိလံၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်လီၤနံၤလီၤအ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖုတဲဝဲဒၣ်, “လံၤဖိသ့ၣ်စၢပဲလၢဖုအိၣ်တစဲး” ပဝဲဒၣ်လံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်ပစံးဆၢ, “ဖုစၢ, ပဲလံ.” ဒီးဖုစးထီၣ်က့ၤအတၢ်သိၣ်က့ၤသီက့ၤဖိလံၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖုကတဲသ့, “ပဝဲဒၣ်

သးစာ်လာညါတစါတဖၣ်န့ၣ်ပအိၣ်ဒၣ်လာခိခိၣ်ပှၢ်လၢကျါအယိပတၢ်ထံၣ်ပတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်တလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဘၣ်. တၢ်လာအဟးလာစးဖိကဟၣ်န့ၣ်ပတထံၣ်ဘၣ်ဘၣ်နီတဘျီဘၣ်.” ပဲဒၣ်ဖိလံၤသ့ၣ်တဖၣ်ပသံကွၢ်အီၤ, “မ့ၢ်ဒါ.” ဖုစးဆါကဒါက့ၤ, “မ့ၢ်ဝဲသ့ၣ်.” “ဘၣ်မနုၤအယိလဲၣ်န့ၣ်မ့ၢ်လာတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤကီဝဲအယိလီၤ. ဖုကတဲဘၣ်သုတၢ်လီၤနံၤတခါ, ဘၣ်တဘျီဖဲဖုလိၣ်ဘိထီၣ် မ့တမ့ၢ် ဖိၣ်သၣ်ခွါထီၣ်သီအဆါကတီၢ်လာပဲၤဒီးဂံၢ်ဘါအယိဖုအဲၣ်ဒီးဟးယုအိၣ်ယုအိၣ်ဒီးကူၣ်လဲၤမၤကၤတၢ်လာတခီထံတခီကီၢ် မ့တမ့ၢ် လၢဝ့ၢ်ပူၤလီၤ. စးထီၣ်လၢဖုဒိၣ်ထီၣ်လံၤလံၤတထံၣ်ဘၣ်သိလ့ၣ်နီတဘျီဘၣ်အယိ, ဖုထံၣ်သိလ့ၣ်တဘျီယိဖုဆိကမိၣ်လၢမၢ်တဲးလဲးအဒီးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်စးဖိကဟၣ်သီၣ်ထီၣ်ဒီးလဲၤဝဲဒၣ်တၢ်တနဲးနဲးန့ၣ်လီၤ. ဖုဖုးဘၣ်အသးဒီးဖုကိးပသူထီၣ်ဝဲ “မၤစၢၤ...မၤစၢၤ...” ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်ဒၣ်သိလ့ၣ်လီၤ.” ဖုတဲကဒီးဝဲ, “ဖုကတဲန့ၢ်သုဖုအစါအခါသးစာ်သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူအတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ, တၢ်အိၣ်မူဖံးမၤဒီးအလုၢ်လၢ်သကဲၣ်ပဝးအဂ့ၢ်လီၤ.” ပဲဒၣ်ဖိလံၤတဖၣ်ပတဲဆါကဒါက့ၤအီၤ, “ဖုဒါ, ပဘၣ်သးသ့ၣ်ညါဒိၣ်မးလီၤ.”

ဖုစးထီၣ်တဲဝဲဒၣ်သးစာ်လာညါတဖၣ်အဂ့ၢ်လီၤ. ပဲဒၣ်သးစာ်လာညါတစါတဖၣ်န့ၣ်လီၤဆိလိာ်အသးဒီးစါခဲအံၤသ့ၣ်ဘီၣ်သးစာ်တဖၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤအယိလဲၣ်န့ၣ်ပဲသးစာ်လာပျၢၤတဖၣ်န့ၣ်ပအိၣ်ဒီးတၢ်တီတၢ်လီၤ, တၢ်စိတၢ်ဆုံ, တၢ်ဒိကနၣ်ဒီးတၢ်ယူးယိၣ်ဟ်ကဲမိၢ်ပာ်သရၣ်သမၤဒီးပှၢ်လာအိၣ်န့ၢ်ပှၢ်တဖၣ်ကိးဒံနီၢ်ဂၤဒီးန့ၣ်လီၤ. ပဲဒၣ်သးစာ်လာညါတဖၣ်ပတီလိာ်ပသးထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. ပတၢ်အါၣ်လီၤမ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်ပတမၤဟးဂီၤအီၤနီတဘျီဘၣ်. ပဲဒၣ်ဒိတၢ်အဲၣ်တီမ့ၢ်ဂ့ၤ, ဒိတံၤဒိသကိးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပအိၣ်ဒီးတၢ်တီလိာ်ပသးတုၤလာပမ့ၢ်တုၤပှၢ်တီၤဒီးခိၣ်ဝါမဲပိာ်တစုန့ၣ်လီၤ. သးစာ်လာပျၢၤလာညါတဖၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်မၤကမၣ်မုၢ်ကမၣ်ခွါဒီးတၢ်ကလုာ်ကလီၤတအိၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်န့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်တဘျီယိန့ၣ်လီၤ. တၢ်စံၣ်ညီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ယုအိၣ်လိးဒ်သိးကမၤခုၣ်လီၤက့ၤလူသဝီထံကီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကမၣ်မုၢ်ကမၣ်ခွါမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်န့ၣ်တၢ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖျါဝဲဒၣ်တဘျီယိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအီၤလာကျဲတဘျးဘိ, ဒ်အမ့ၢ်ပှၢ်လာလူပူၤသဝီပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အနါအ့ၣ်ထံကယုၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘၣ်သမုၢ်ကအိၣ်အီၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပမ့ၢ်ပပှၢ်သ့ၣ်ညါဝဲတဘျီယိ

န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်န့ၢ်ဟူၣ်ဘီၣ်သိၣ်ကိးစ့ၢ်ကိးပသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢတၢ်ကမၢ်မုၢ်ကမၢ်ခါ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကလုာ်ကလိၤကဘၣ်အိၣ်ထီၣ်လၢပူၤသဝီပူၤတခါခါန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အယိပဝဲဒၣ်သ့ၣ်ဘီၣ်သးစၢ်လၢပူၤလၢညါတဖၣ်ပမၤကမၢ်တၢ်တခါဂ့ၤတခါဂ့ၤတဘၣ်တဘၢဝဲနီတစဲးဘၣ်. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤဆီဒီးသ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်လၢစီၤခဲအံၤသ့ၣ်တဖၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ. ဖုတ်ထီၣ်ကဒီးဝဲ, “လံၤဖိသ့ၣ်စၢ, တၢ်မိၣ်မံသ့သးလံၤစါ.” ပဝဲဒၣ်ဖိလံၤတဖၣ်ပတဲဆၢကဒါက့ၤ, “တၢ်တမိၣ်မံပသးနီတစဲးဘၣ်. တၢ်မိၣ်ကန့ၣ်အါထီၣ်ဒီး.” ဖုတ်ထီၣ်ကဒီးဝဲ, “ဖုတ်တဲန့ၢ်ဘၣ်ယးတၢ်ဒိကန့ၣ်အဂ့ၢ်လီၤ. ပဝဲဒၣ်သ့ၣ်ဘီၣ်သးစၢ်လၢပူၤတဖၣ်ပဒိကန့ၣ်သ့ၣ်ကုသးပှၢ်အတၢ်ကတိၤဒီးအတၢ်သိၣ်တၢ်သိန့ၣ်လီၤ. ဒ်သးပှၢ်တၢ်ကတိၤဒိအိၣ်ဝဲအသိး, ဖိသ့ၣ်ဆူၣ်လၢအခိၣ်ဇုၢ်, သးပှၢ်ဆူၣ်လၢအတၢ်ကတိၤအသိးပဝဲသ့ၣ်ဘီၣ်သးစၢ်လၢပူၤတဖၣ်ပမၤဒီးပှၢ်သးပှၢ်အတၢ်တဲပှၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ပှၢ်သ့ၣ်ကုသးပှၢ်မ့တဲပှၢ်, ဖိလံၤသ့ၣ်စၢ, မၤတဂ့ၤန့ၣ်ပတမၤလၢၤဘၣ်. ခိဖျိလၢပတၢ်ဒိကန့ၣ်သ့ၣ်ကုသးပှၢ်အတၢ်ကတိၤအယိ, ပမ့ၢ်နံၤမုၢ်သိဒီးပယုာ်ထီဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဝဲဒၣ်သ့ၣ်ဘီၣ်သးစၢ်လၢညါတဖၣ်ပအိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်ယူးယိၣ်ဟံကဲပမိၢ်ပပၢ်သရၣ်သမါ, သ့ၣ်ကုသးပှၢ်ဒီးပှၢ်လၢအခိၣ်န့ၢ်ပှၢ်လၢဟံၣ်ပူၤတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်ပပါန့ၣ်ပကဘၣ်ဟံအီၤအစိကတၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိအဝဲမ့ၢ်ဟံၣ်ခိၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. ဖုတ်တဲန့ၢ်သ့, တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဒၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီလၢဖုလဲၤခိဖျိဘၣ်လၢဖုအတၢ်အိၣ်မူအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ကူတၢ်ကၤတဖၣ်စ့ၢ်ကိးပကူပကၤဝဲဘၣ်ဘၣ်ဘၢဘၢဝဲန့ၣ်လီၤ. တဒ်သိးဒီးစါခဲအံၤနီတစဲးဘၣ်. မ့မ့ၢ်လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တခါမ့ၢ်လၢပတမၤလိဘၣ်လံာ်မၤလိဘၣ်လံာ်ဘၣ်အယိတၢ်မၤလုၢ်အုၣ်ထါန့ၣ်ကဲထီၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢပဂီၢ်တခါန့ၣ်လီၤ. ဖုတ်တၢ်တဖၣ်အံၤ, မ့ၢ်တဲအါထီၣ်န့ၣ်ဒိတနံၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တလၢာ်ဘၣ်. ဖုကမၤကတၢ်ကွဲၣ်တၢ်ကတိၤဖဲအံၤလီၤ.”

ဖဲယထံၣ်မ့ၢ်က့ၤယဖုဖးဒိၣ်အတၢ်တဲတဖၣ်ဝံၤအလီၢ်ခဲအဆၢကတီၢ်, တၢ်ဆိကမိၣ်ဆူၢ်ကဒီးယၤဆူၣ်သ့ၣ်ဘီၣ်သးစၢ်လၢစီၤခဲအံၤတဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူဒီးအလုၢ်လၢသကဲာ်ပဝဲလၢအလီၤသးဘၣ်ဒိပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်ဘီၣ်သးစၢ်လၢစီၤခဲအံၤတဖၣ်အိၣ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ်လီၤ. ပသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢသ့ၣ်ဘီၣ်သးစၢ်လၢစီၤခဲအံၤ, လၢခိခိၣ်ကစၢ်ကျါ

တဖန်တတ်တိတ်လီ၊ တံစိတ်ဆုံ၊ တံဒိကန့်၊ တံယူးယိပ်ဟ်ကဲသုတ်တဖန်အိပ် ကွဲဒုင်ထဲအစုန့လီ။ ပထံင်ဘဉ်သုတ်ဘိဉ်သးစံလဲလဲအံလဲအိဉ်ထီဉ်လဲလဲ ကဝီပူတဖန်အတံအိဉ်မူန့လီသးအူးလီသးဘဉ်ဒိ၊ လီသးဆါ၊ လီမဲဆူး ဒီးလီမံထီဉ်ပတြါအိဉ်ဘဉ်တနီစုကိးလီ။ သးစံလဲလဲအံလဲလဲကဝီပူသုတ်တ ဖန်တံမၤစၤဟဲကလီကလီ၊ ဒီးဟဲလဲလဲကွဲအကပၤကပၤအယိတဟ်လုာ်ဟ်ပူကွဲ တံကလီတဖန်န့ဘဉ်။ ဒ်အနီကလီအသိးသုတ်ဘဉ်ကလီကလီန့လီ။ ပမ့ကွဲက ဒါကွဲတံသုတ်တဖန်အံလီသးဘဉ်ဒိဒိဉ်မးန့လီ။

လာတံကွဲဘဉ်ကွဲသုတ်ကပၤစုကိးဒီးန့ဘဉ်ကလီန့လီ။ ဘဉ်ဆဉ်ပူသုတ် ဘိဉ်သးစံလဲလဲကဝီပူတဖန်တသုတ်ညါလၢကွဲတံကွဲဘဉ်ကွဲသုတ်အလုာ်အပူ သုတ်တဖန်လၢဘဉ်။ ပထံင်သးစံလဲလဲအံတဖန်မ့ထီဉ်ကွဲန့လုာ်ကွဲထီဉ်လီ။ သ ရှဉ်သရဉ်မုဉ်မ့တဲအံထဲလဲလဲသနကွဲတဒိကန့်ဘဉ်တံသိဉ်တံသိသုတ်တဖန် လၢဘဉ်။ တံသုတ်တဖန်အံလီမဲဆူးလီသးအူးဒိဉ်မးန့လီ။ ပသုတ်စံသးဘိဉ် လၢဆၢကတီခဲအံတဖန်လီရၢဝဲဒုဉ်ဒိဉ်မးန့လီ။ ကူတံသိးတံတဘဉ်တဘဲ လၢဘဉ်။ ဆၢကတီခဲအံပူသုတ်ဘိဉ်သးစံအါဒိအါဂၤကိးထီဉ်ဘဉ်... အဆၢက တီအယိအဲသုတ်ကူတံကတံတဘဉ်တဘဲလၢဘဉ်။ တနီနီဖျါဒီးတဖျါဖျါ၊ ဘၢ ဇီတဘၢဘၢအိဉ်စုကိးဘဉ်န့လီ။ တံသုတ်တဖန်အံဟဲကဲထီဉ်သးအါတကွဲလၢ ပိဉ်မုဉ်သးစံခိဖျါကွဲန့ဘဉ်အဲအဲတံလၢတံဂီမူဒီးကွဲထံဉ်ဟူအယိန့လီ။

သုတ်ဘိဉ်သးစံတနီနီလၢအံလဲလဲအပူန့သုတ်ဘဉ်တံမူတံဘိးသုတ်တဖန်န့လီ။ အါတကွဲသးစံသုတ်တဖန်ဟးဂီလၢတံမူတံဘိးအယိလီ။ သးစံတနီနီမၤဂီ ထီဉ်အိဉ်ဆုဉ်၊ မၤဖျါကိးအနီ၊ မၤယာ်ကွဲဘဉ်အကူအသိးသုတ်တဖန်လီဂံးပူ ပျါအသိးန့လီ။ ခိဖျါလၢအသုတ်မူတံဘိးအယိတံအုဉ်လိာ်ဆိးကွဲလိာ်၊ တံမၤ သံမၤဝိတံဟုဉ်တံဘျဉ်အိဉ်ထီဉ်ဘဉ်န့လီ။ တံမၤဆုဉ်မၤစိးတဖန်အိဉ်ထီဉ်စု ကိးဘဉ်န့လီ။ ပိဉ်ခွါတဖန်တကးဒီးဘဉ်ပိဉ်မုဉ်တဖန်အိဉ်စုကိးဘဉ်န့လီ။ အ ဝဲသုတ်ကိးထီဉ်ပိဉ်မုဉ်တံခွဲတံယာ်၊ ဒ်ပိဉ်ခွါသုတ်အသိးကဘဉ်သုတ်န့လီ။ တ နီနီနီပၤကမုဉ်ဘဉ်ပိဉ်မုဉ်တံခွဲတံယာ်အယိဒ်ပိဉ်ခွါသုတ်မူတံဘိးအသိးအဝဲ

သ့ၣ်တဖၣ်သူၣ်စ့ၣ်ကိးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢဒဲကဝီၤပူၤပနီၤဟူၣ်ဘၣ်လၢပိာ်မုၢ်မၤဆူၣ်မၤစိး
ပိာ်ခွါအိၣ်စ့ၣ်ကိးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤလီၤမဲၣ်ဆုးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. တၢ်စီတၢ်
ဆုံ, တၢ်တီတၢ်လီၤတအိၣ်လၢၤဘၣ်. တၢ်ကမၣ်မုၢ်ကမၣ်ခွါအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ကွၢ်ကွၢ်
လီၤ. ဖိဒီးပၢ်, မုၢ်ဂၢ်ဒီးဖိဒိၣ်တၢ်ကမၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်ဘီၣ်သး
စၢ်လၢစိးဆၢကတီၢ်ခဲအံၤတၢ်အဲၣ်တီၣ်န့ၣ်တအိၣ်လၢၤဘၣ်. အိၣ်က့ၤဒၣ်ထဲတၢ်အဲၣ်က
ဘျးအဲၣ်ကဘျၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ရှုလိာ်မုၢ်လိာ်ဒီးမိၢ်ပၢ်သရၣ်သမၤသ့ၣ်က့ၤသးပှၢ်တဖၣ်
လီၤရၢၢ်ဝဲဒၣ်ကွၢ်ကွၢ်လီၤ.

တၢ်လၢအလီၤစံးပတြၢၤတမံၤမ့ၢ်, ထီၣ်ယူၤအဖံဘၣ်ခိၣ်လၢကလုာ်ဂၤသ့ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်
လီၤ. ဒ်ကလုာ်ဂၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အသိးပပှၢ်ကညီတကလုာ်အံၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဝဲဒၣ်
စ့ၣ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤဆီလၢသးစၢ်လၢညါလၢပျၢၤတဖၣ်ဒီးသးစၢ်လၢခဲအံၤသ့ၣ်တ
ဖၣ်လီၤဆီလိာ်အသးလၢထံဒီးလၢခိန့ၣ်လီၤ. ဒ်ဆၢကတီၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အသိးတၢ်
အၢတၢ်သီ, တၢ်သရူးကမၣ်ဒီးတၢ်တဂ့ၤတဝါသ့ၣ်တဖၣ်အါထီၣ်ဝဲဒၣ်ကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ.
လၢတၢ်န့ၣ်အယိပဝဲဒၣ်ကိးဒ်နီၢ်ဂၤဒဲးပဘၣ်ကျဲးစးလီၤဒီးပဲာ်ထံနီၤဖးက့ၤတၢ်သ့ၣ်တ
ဖၣ်အံၤလီၤ.

ခိန်နှုတ်သုထိတ်ကုန်လက်စီ

လာ - ပသံးထူ, မဲရမိဒဲကဝီ

သရဲမုန်မူစတဂါးထီၣ်လာအဖျိထီၣ်ဗျဉ်စီမိၣ်ခံၣ်အလီၣ်ခံတနုၣ်လီၤ
မၤပဒိၣ်တၢ်မၤဖးဒိၣ်ဖးသွါနီတမံၤဘၣ်. ဒ်အဝဲမ့ၢ်ပှၤကီၢ်ဖၣ်ပုၣ်တဂၤအသိးဟဲက့ၤဝဲ
ဆူအထံအကီၢ်, အနူအသဝီဒီးခိဖျိလၢမိၢ်ပၢ်အတၢ်သုးတၢ်ကျဲၤန့ၢ်အီၤဘၣ်ဃးတၢ်ဆီ
ဟံၣ်ဆီဃီအယိလၢတၢ်စုၢ်မိၢ်ကလုာ်ပၢ်ကလုာ်အပူၤအဝဲဒီးတ့ၢ်ဖျိအသးဒီးပဒိၣ်ဖါဝါ
လၢအတထံၣ်ဘၣ်ဝဲနီတဘျီတဂၤလီၤ. အဝဲဒီးတ့ၢ်ဖျိအသးဝံၤဟဲထီၣ်ဝဲဆူတၢ်ပၢ်
ဆၢဟီၣ်ကဝီပူၤလီၤ. ခိဖျိအဝဲအိၣ်ဒီးဟံၣ်ဒီးယီဒီးဖိဆံးလံးဆံးအယိအဝဲနုၣ်လီၤမၤ
ကွီသရဲတၢ်မၤဘၣ်ဆၣ်တသိၣ်လိဝဲတီၤထီၣ်ဘၣ်. သိၣ်လိဒ်တၢ်ဖိသၣ်ဖိတီၤခိၣ်
ထံးနုၣ်လီၤကွီသိသိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖိသၣ်ဖိလွံၢ်နံၣ်ယဲၢ်နံၣ်ဖိတဖၣ်ဂဲၤဆူၣ်, ခွဲးခွဲးဆူၣ်ဒီးနတဲတၢ်ဒီးအီၤန့ၣ်အသးတစၢ်
ဆၢဝဲအါအါဘၣ်. ပမ့ၢ်တဲလၢတၢ်ကတိၤအလၢၢ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်တ
ထီၣ်ဘးဒီးဘၣ်ဒီးအတၢ်ဒိကနၣ်စ့ၤဒီးဝဲဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲမိၢ်အါဒ်ပၢ်အါ

ဂၤအဖိအယိလီၤကျိၣ်ဒိၣ်မးလၢပကဘၣ်စးထီၣ်သ့ၣ်န့ၣ်အိၣ်တၢ်ဒိကန့ၣ်, တၢ်ပၣ်ကဲ
ဒီးစးထီၣ်ဖိၣ်အစု, ထုးလိအစုတဂၤဝံၤတဂၤလၢကကွဲးလိဝးလိဆိဒံၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်တၢ်ကိဒီးတၢ်လီၤကျိၣ်လၢသရၣ်မုၢ်မူစုအဂီၢ်ဘၣ်. သရၣ်မုၢ်မူစုတဲတၢ်
အကိၣ်ပူၤသဘဲထီၣ်, နၢသဝံသဝါအကလုာ်ကလုာ်, စုမ့ၢ်တကးလၢကွဲးဝးလိကိဒီး
လီၤဘျးဘၣ်ဆၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအသးအံၤဒီးန့ၣ်ကွၢ်ဝဲအဘျးအလဲဂ့ၤဒိၣ်မးလီၤ.

အတံၤသကိးသရၣ်လၢအဂ့ၤအဂၤတဖၣ်ပတြၢၤအိၣ်လၢအသိၣ်လိတၢ်ဂ့ၤဒိၣ်မးဒီးသံ
ကွၢ်စ့ၢ်ကိးဝဲလၢမ့ၢ်အသူက့ၣ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်တဖၣ်အနၢ်လီၤဒိၣ်မးဒီး
ကျၢထီၣ်လံာ်ချ့မးအယိမ့ၢ်တၢ်လီၤကမၤကမၣ်လၢပုၤလၢတၢ်ခိၣ်တၢ်ယၢၤတဖၣ်အဂီၢ်
ဒီးလီၤဆိဒံၣ်တၢ်လၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပုၤလၢအတပတြၢၤဘၣ်သရၣ်မုၢ်မူစုန့ၣ်တ
အိၣ်ဘၣ်နီတဂၤဘၣ်. ပုၤဒီးသဝီအိၣ်ဘၣ်သရၣ်မုၢ်မူစုဒီးပတြၢၤဘၣ်အိၣ်ဒိၣ်မးလၢအ
မ့ၢ်သရၣ်မုၢ်လၢအကူၣ်တၢ်သ့ဒီးဒုးဒိၣ်ထီၣ်ဖိသၣ်သ့ၣ်တဖၣ်သ့ဒိၣ်မးအယိလီၤ. အ
ဝဲမ့ၢ်သရၣ်မုၢ်လၢအဂ့ၤတဂၤလီၤ.

သရၣ်မုၢ်မူစုအနီၢ်ကစၢ်အဖိတဖၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤန့ၣ်လီၤလီၤအိၣ်လီၤကွံၣ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.
မ့ၢ်ထံၣ်ပုၤသူၣ်က့ၣ်သးပုၤန့ၣ်သံၣ်ထီၣ်အစုဆၢဂ့ၤဆၢဝါဝဲ, ကတိၤတၢ်ဒီးသူၣ်က့ၣ်သးပုၤ
သညးသပုၤထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပးလၢပုၤမဲၣ်ခိၣ်မဲၣ်ညါန့ၣ်သကူးလီၤအပျီၢ်, ကတိၤ
တၢ်ယံၤယံၤလၢလၢထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. နတပးထံၣ်တြီအဝဲသ့ၣ်လၢကျဲဆူကမိၤလီၤဘၣ်.
နကထံၣ်ဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢအကစၢ်အဟံၣ်, ကိပူၤကိၣ်ပူၤဒီးတၢ်ဘျီတၢ်ဘါအလီၤန့ၣ်
လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပးန့ၣ်ပးပိၣ်ဒ်အမိၢ်အပၢ်အခံၤဒီးအဒိပုၤဝဲၤတဖၣ်န့ၣ်ကိးလိာ်အ
သးလၢဒုးဒုး, နီနီ, ကိကိနကနၣ်မုၢ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ယံၤတၢ်လၢဒီးတၢ်သညးသပုၤ
သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတုၤနထံၣ်ယီၤဒီးနတပတြၢၤဘၣ်ပုၤမိၢ်တဂၤဘၣ်န့ၣ်နအိၣ်တကဲဘၣ်.
ပၢ်တဂၤလၢထံၣ်ကိၢ်မူဒါအပူၤလဲၤကွၢ်ဖဲမၤထီၣ်ဘိအယိပုၤလၢဒုးဒိၣ်ထီၣ်ဖိလၢဟံၣ်မ့ၢ်
ဒ်မိၢ်တဂၤန့ၣ်လီၤ.

မိၢ်တဂၤအိၣ်လၢဟံၣ်တကတိၤစၢၤအဖိတၢ်ကတိၤအရၢ်အစၢ်နီတထံၣ်ဘၣ်. သိၣ်လိ
အဖိတဖၣ်ကပုၣ်လုး, ဖိတဖၣ်မ့ၢ်မၤကမၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဝဲတၢ်ကမၣ်ဆါဆါကစုန့ၣ်လီၤ.

တပျဲအဖိသွပ်တဖု်အိၣ်ဘုံးနီတစုဘၣ်. နီၤလီၤဝဲဟံၣ်တၢ်မၤတၢ်တၢ်ခါစုၣ်စုၣ်အဝဲ
သ့ၣ်နၤဝဲအသိးဒီးတၢ်မၤမွၢ်တအိၣ်ဒုးဖးဝဲပူဖိ, လံာ်ဒီးဖးစၢၤဝဲသံကွၢ်က့ၤဝဲန့ၣ်လီၤ.
ဖိတဖု်လၢကဟးသူတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအဂ့ၤအဂၤန့ၣ်တချုးတအိၣ်လၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
မံၤပၢ်ထီၣ်ဂီၤဂီၤ, တချုးလဲၤထီၣ်ကွီ, တချုးမံၤဘါစၢၤဝဲယွၤဒီးလဲၤစၢၤဝဲလၢသရိၣ်စိၤ
မိၤထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. ညီၣ်နီၣ်စံးဝဲ, “ယသိၣ်ဒုၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်ထုကဖု်န့ၣ်လီၤ.” ဖိသ့ၣ်
တဖု်မူ, မၤဒ်မိၢ်အတၢ်ဘၣ်အသးအသိးန့ၣ်လီၤ. မိၢ်မ့ၢ်ဂံၤဂ့ၤထီၣ်ခိၣ်တစဲးန့ၣ်ဖိန့ၢ်ပၢ်
ဝဲတဘျီယီလီၤ. မိၢ်အဂ့ၤအဂၤတဖု်ဟဲယုအီၤတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကဒုးဒိၣ်
ထီၣ်စ့ၢ်ကိးအဖိဒ်သိးအီၤန့ၣ်လီၤ. ဟ့ၣ်ကူၣ်ဝဲလီၤဆီတသ့ဘၣ်. ထဲဒုၣ်စံးဝဲ, “ယဖိတ
ဖု်တနီၤလီၤထဲန့ၣ်ကိးဘၣ်. ပကဒုးဒိၣ်ထီၣ်ပဖိဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လံာ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲအိၣ်
အါမးလီၤ. ပမ့ၢ်ဖးလံာ်အါအါ, ဖးယုၣ်စ့ၢ်ကိးလံာ်စီဆ့, ဒီးဘါထုကဖု်န့ၣ်ပဒုးဒိၣ်
ထီၣ်အီၤကဟဲဝဲဒ်သိးသိးလီၤမၤသၢ်.”

လၢသဝီဝဲန့ၣ်ဒိတဖျၢၣ်ပစံးလၢအဝဲမ့ၢ်မိၢ်လၢအမၤန့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်တၢ်လၢတၢ်ဒုးဒိၣ်ထီၣ်ဖိတ
ဖု်အပူၤန့ၣ်ပစံးသုမးလီၤ. ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်စံးယီၤအီၤလၢအဝဲမ့ၢ်မိၢ်လၢအဂ့ၤတၢ်န့ၣ်
လီၤ.

သရၣ်မုၢ်ဖိမူစုကဲထီၣ်ဖံသရၣ်မုၢ်မူစုလံန့ၣ်လီၤ. အဝဲသိၣ်လိတီၤခိၣ်ထံးစးထီၣ်လၢ
၁၉၆၄ နံၣ်တုၤလီၤလၢ ၁၉၉၄ နံၣ်ပှဲၤထီၣ်အနံၣ်သၢဆံအယိဒီးန့ၢ်ဝဲတၢ်လၢကပီၤလၢ
သိၣ်လိတၢ်တပယုၣ်ယီၤအနံၣ်သၢဆံ, မ့ၢ်သရၣ်မုၢ်လၢအဂ့ၤတၢ်အယိန့ၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်
ဟ့ၣ်ကနၤအါမးလၢကွီဖိလၢအသိၣ်လိဘၣ်ဝဲလၢအနံၣ်သၢဆံအပူၤ, ယုၣ်ဒီးမိၢ်ပၢ်တ
ဖု်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. အနီၢ်ကစၢ်စ့ၢ်ကိးအသးပှဲၤထီၣ်ယံၢ်ဆံယံၢ်နံၣ်လံအယိယုအိၣ်ဘုံး
က့ၤဝဲလၢတၢ်မၤအပူၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ပျဲလၢကအိၣ်ဘုံးဝဲန့ၣ်လီၤ. ဆိမိၣ်ဝဲလၢကအိၣ်
ဘုံးအိၣ်သါဝဲဘၣ်ဆၣ်အတၢ်မၤဟဲအါထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. အဖိခါစီၤရဲဒိၣ်တၢ်ထီၣ်ပှၢ်လံ
ယံၢ်နံၣ်လံဘၣ်ဆၣ်အဖိတအိၣ်နီတဂၤဒီးဘၣ်အယိကွၢ်လုာ်ဝဲဖိသ့ၣ်လၢအမိၢ်အပၢ်စူး
ကွံာ်အီၤတဂၤန့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်အံၤအိၣ်ဝဲလၢမုၢ်ဘူၣ်နံၤအယိပှၤကိးန့ၢ်အမံၤလိာ်ကွဲလၢ
ဟံၣ်လၢဘူၣ်နံၤဖိဒီးမ့ၢ်မ့ၢ်အမံၤနီၢ်ကိာ်တခါမ့ၢ်ဝဲစီၤနံၤဒိၣ်စိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘၣ်ဆၢၣ်ဘၣ်

တီးတခါတသုဉ်ညါဘဉ်. အဝဲသုဉ်ဟံးကွၢ်ဖိသုဉ်အံၤတထီဉ်ဘးလၢအနီဉ်ဒီးဘဉ်ဒီး အမိၢ်စူးကွၢ်အသးန့ဉ်လီၤ. အမိၢ်စူးကွၢ်သးဝံၤအလီၢ်ခံအပၢ်တဂၤကွၢ်အီၤတသုဘဉ် ဒီးဟဲအးလီၤဆူအဖံန့ဉ်လီၤ. မ့ၢ်အဖံအသးကိဉ်လိဉ်ဒီးတလိဉ်လၢအဖံအဲဉ်အီၤဒိဉ်မး န့ဉ်လီၤ.

ဘူဉ်နံၤဖိတဂၤအံၤအမံၤဒိဉ်ဝဲဒိဉ်မးလၢအခိဉ်န့ဉ်ချ့အတဲတၢ်သုဒိဉ်မးလီၤ. ပှၤတစံး ဘဉ်ဒီးလၢအနီၤလီၤဒိဉ်မးနီတဂၤဒီးဘဉ်. တဲတၢ်ဒုသုဝဲသပှၤကတၢၢ်န့ဉ်လီၤ. စးထီဉ် လၢအတဲတၢ်သုန့ဉ်ယုစုလၢကလဲၤပှၤအီၢ်ကိဉ်န့ဉ်လီၤ. အဖံမ့ၢ်တဟ့ဉ်အီၤတဲထီဉ်ဝဲ, “အဲဉ်ယၤဘဉ်ဆိဇဲၤ...” ဘျီဒုဟီဉ်ထွဲဝဲအံၤတုၤပှၤဟ့ဉ်အီၤတစုလီၤ. အဖံသုဉ်ညါဝဲ ကျဲသုဉ်တဖဉ်ကစီဒီး, သုဉ်ညါဝဲလၢတဘဉ်လူၤဘဉ်ဝဲအသးဘဉ်ကစီဒီးဘဉ်ဆဉ်ကွၢ် ဝဲလီၤသးကညီၤဘဉ်အီၤဒိဉ်မးအယိဟ့ဉ်ကဒီးဝဲတဘျီဝံၤတဘျီလီၤ.

အဝဲဟးဂဲၤလိာ်ကွဲဝဲလၢအသကိးဖိအကျါ, ဟဲက့ၤလၢဟံဉ်ထံဉ်ဝဲလၢမးမါအဘျီကု ဒီးတဲထီဉ်ဝဲ, “ပှၤသးပှၤအိဉ်မးမါ...ပှၤဖိသုဉ်တအိဉ်” တဲဝဲတုၤပှၤနီၤဟူကိးဂၤဒီးပှၤ သးစၢ်ဆၢအီၤတစုလီၤ. ပှၤသံကွၢ်ကဒံသံကွၢ်ကဒါဒီးအခွဲအယာ်အိဉ်ထီဉ်ဒီးယုအိဉ် ဒီးအိဉ်ဘဉ်ဝဲလံ. မ့ၢ်ထံဉ်ကိဉ်အဘျီအကုန့ဉ်အိဉ်ဘဉ်ဝဲထီဘိလီၤ.

အဖံဟံဉ်သုဒုၤလၢအခိဉ်သခါအဖိလၢလီၤမၢ်အယိအဖံသုဉ်ညါဝဲလၢအီၤတဘျီယိ ဘဉ်ဆဉ်အဖံတရုတဟ့အီၤဘဉ်. အဖံထူးထီဉ်တၢ်ကူဉ်သုဒီးသံကွၢ်အီၤ, “ဘူဉ်နံၤဖိ မ့ၢ်နထံဉ်ဘဉ်ဖံအစုထၢဉ်ဖိတဖျါဉ်ခါ.” နယုန့ၢ်ဖံဖံမ့ၢ်ဘဉ်န့ဉ်ဖံဖံကဒုးအိဉ်နၤတကွံ သုဉ်တဖျါဉ်” တတီၤဒိဉ်ဒိဉ်အဝဲဟဲက့ၤစိာ်ထီဉ်စုထၢဉ်ဖိတဖျါဉ်ဒီးတချုးဒီးလၢအဖံ တဲအီၤနီတမံၤဒီးဘဉ်န့ဉ်တဲအဖံ, “စုပဲၤခါတပဲၤခါဒုတဲတဘဉ်ဘဉ်, နာ်ကုစုလီၤမၢ် လၢအလါလါတဘျီ” အဖံကဘဉ်တဲက့ၤဒီးလဲဉ်မးအဖံဒူးတဘဉ်လၢဘဉ်.

အတခါတဂၤအနီၤအိဉ်ဖျါဉ်ဆၢက့ၤအယိအဖံပှၤနီၤအတခါဝဲန့ဉ်လၢဆုကၤတစူဉ်န့ဉ် လီၤ. အမဲာ်ချံာ်ဖျါထီဉ်ဝဲလၢအကွၢ်ဝဲဂ့ၤဒီးသးလီဝဲစ့ၢ်, အဖံသုဉ်ညါဝဲအယိအဖံတဲ အီၤ, “ဘူဉ်နံၤဖိနနီၤအိဉ်ဖျါဉ်ဆၢက့ၤမ့ၢ်တုၤမးဖံကပှၤနီၤတစူဉ်နီၤ.” အဝဲအာဉ်လီၤဝဲ

ပွဲဒီးတၢ်နံၤကမံၤလီၤ. အဲကၢကိၣ်လိၣ်ဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဒီးတနံၤဟါလီၤခီဆီလီၤဝဲပနဲလၢ
ဟီၣ်ခိၣ်ကိၣ်လိၣ်အလိၤတဘိတဘိဝံၤတဲအဖံ, “ဖဲဒၢ, ယနံၤအိၣ်ဖျါၣ်ဆၢက့ၤဘၣ်လံ.
လဲၤပွဲၤန့ၢ်ယၢဆ့ကၢတခီ” ဖဲဘၣ်နံၤထီၣ်ဒၣ်ကမံၤကမံၤလီၤ. ဘၣ်တနံၤအဝဲလဲၤထီၣ်
ကွဲတဟဲက့ၤဆူဟံၣ်ဘၣ်. လီၤမၢဒီးနံၤဒီးန့ၢ်အယိအဖံတဂၤဘၣ်ကိၣ်ဘၣ်ဂီၤတၢ်ဒိၣ်မး
န့ၢ်လီၤ. အဖံတမံတဂဲၤဟးယုအီၤဒီးတနံၤလၢတၢ်စူၤတၢ်အုၣ်အကျါန့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်ဆ့ၣ်
ထီၣ်ဖဲပွဲၤခွဲးလီၤမ့ၢ်ဝံၤအဝဲဟဲက့ၤပၢၢ်ထီၣ်ဒီးအိၣ်သကိးမ့ၢ်ဒီးအဖံလီၤ. အဖံတတဲအီၤ
နီတမံဒီးအခါအဝဲသံကွၢ်ဆိအဖံ, “မနုၤကၢၣ်နဟီၤယလဲၤမံဖဲလဲၣ်.” အဖံတဲအီၤ,
“သ့ၣ်ညါဝဲလဲၣ်.” “ယမံဖဲဒၢဒီးဖိလၢဝၣ်ပူၣ်ခိၣ်လီၤ. ယလဲၤလုၣ်ထံလၢထံကျိပူၤ, ယ
ဟဲက့ၤမ့ၢ်ဟါ, ယဘၣ်ယိၣ်လၢနကနူယၢအယိယမံနီၤလိာ်ကွဲလၢဝၣ်ပူၣ်ခိၣ်ဒီးယမံ
ဘၣ်လီၤယသးဒီးတနံၤလီၤ.”

အဖံအတၢ်ကိၣ်တၢ်ဂီၤအါထီၣ်အယိဘါထုကဖၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်လၢအလံၤအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. အ
လံၤတဂၤန့ၢ်ဟူအဖံဘါထုကဖၣ်လၢအဂီၢ်တဘျီတဲဝဲ, “ဖဲဒၢ, နတဲပုၤလၢတဘၣ်ဟး
တဲအိၣ်ပုၤဂံၢ်တဂၤဒၢ, နတဲအိၣ်ပုၤဂံၢ်လၢကစၢ်ယွၤလဲးလိးဘၣ်လဲၣ်.” အဖံဆိကမိၣ်
ထီၣ်လၢအသးပူၤ, “ဘူၣ်နံၤဖိတဂၤဒုယကဘၣ်မၤဆူၣ်ထီၣ်ယသးတစးဖိလီၤ. မ့တ
မ့ၢ်ဘၣ်ဒုအဝဲကတုၤလၢတၢ်ဟးဂီၤဒီးအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၢ်တမ့ၢ်ကယံကလၢဝဲဘၣ်န့ၢ်
လီၤ.”

ဒ်ဖဲတဂၤအတၢ်ပၢ်လီၤအသးအသိးမၤယံးထီၣ်ဖဲယဲၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သိတစးဖိဒီးမၤဝဲ
ကွဲသရၣ်သရၣ်မ့ၢ်ဒီးသ့ၣ်ကုသးပုၤတဖၣ်ကွၢ်စၢၤတဲစၢၤအီၤဒီးအနီၢ်ကစၢ်စၢ်ကိးကွၢ်
ဟ့ၣ်အလံၤဆၢပံၤကလၢအယိအလံၤတဂၤအတၢ်ဒိၣ်ကနၣ်ဂ့ၤထီၣ်ဖးဒိၣ်န့ၢ်ပစံးသ့ဝဲ
ဒၣ်လီၤ. အခိၣ်န့ၢ်ချ့ပၢ်စၢၤလၢအအိၣ်ဖျါၣ်ထီၣ်အခါလံၤအယိမၤလိလံာ်ဖျိထီၣ်ဝဲဒၣ်
တနံၣ်တတီၤတနံၣ်တတီၤ, ဒီး ၂၀၀၈ နံၣ်အံၤဖျိထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၢ်တီၤပဒိၣ်တၢ်ဒီးစးဂ့ၤဂ့ၤ
လီၤ. အနီၢ်ခိၣ်ဖျါန့ၢ်လီၤနီၤလီၤထီၣ်ဝဲဘၣ်ဆၣ်အတၢ်ဆါလၢအပူၤဒီးအတၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢ
အပူၤတဖၣ်မတၢတဂၤမးတသ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်.

တၢ်စူၤလီၤသီကွဲးထီၣ်ကဒါက့ၤဘူးထီၣ်လံ, အဝဲဟးအါထီၣ်တစးအယိအဖံပၢ်
သ့ၣ်ပၢ်သးလၢအလိၤထီၣ်အယိတဘျီလၢလၢဖဲအဟးမ့ၢ်ဟဲက့ၤန့ၢ်အဖံသံကွၢ်သံဒီး

အီတါအါတစးန့လီၤ. ဘၣ်တနံၤအဝဲဟဲက့ၤတုၤဒီးတုၤအနီၤထဲတခီသၢဆူအယိ အဖံသးဒိၣ်ထီၣ်ဘၣ်အီၤဒီးအကလုာ်ဆူၣ်ထီၣ်ဘၣ်လၢအဖီခိၣ်တစးအယိအဝဲတဲဆၢ အဖံ, “ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိကိးဂၤဒီးန့ၣ်အိၣ်ဒီးအခွဲးအယာ်လီၤ.” အဖံသံကွၢ်အါထီၣ်အီၤ ဒီးတဲအဖံ, “နကသ့ၣ်ညါဝဲလဲၣ်. နစီၤအခါနတမၤလိဘၣ်ပှၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်, ဖိသ့ၣ်ခွဲး ယာ်ဇဲၤ.” တၢ်ကီဘၣ်အဖံသပှၢ်ကတၢ်လီၤ.

အစီနၢလၢမိၣ်သဝံထီၣ်အယိအဖံတဲဘၣ်အီၤလၢသါသိၣ်ဘၣ်နၢတဂၤကီၣ်ဒိၣ်မးလဲၣ်. သါသိၣ်လိဖိသ့ၣ်အနံၣ်သၢဆံအပူၤပှၤဂၤလၢအကထိတကီၣ်ထဲသိးနၢတဂၤဘၣ်. တဲ ဆၢအဖံ, “နစီၤအခါ, တမ့ၢ်ကျိးဘၣ်လၢစ့ၣ် (Globalization) အစီၤဇဲၤ.” လဲၤသ့ ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်ကဒီးဖဲလဲၣ်. ဖိသ့ၣ်ခဲအံၤတဖၣ်အမဲအ့ၣ်ဒီးဒိၣ်ဒီးဆံးဒုကမ့ၢ်တၢ်တခါ အံၤလီၤ.

အဖံထူးထီၣ်ကဒီးတၢ်သိၣ်လိကျဲလၢအသိတမံၤန့ၣ်လီၤ. အဖံတပိၣ်အါတဲအါအီၤတၢ် နီတမံၤလၢဘၣ်. တအိၣ်မ့ၢ်တပူၤယိဒီးအီၤဒီးမၤဃုာ်အီၤဘၣ်. အဖံဆိကမိၣ်ဝဲလၢ သါမ့ၢ်မၤအီၤဒီးအံၤဒီးအဝဲအသးကပီၤယၢ်လီၤအသးဒီးကကနၣ်ဃုာ်အဖံအါထီၣ်ဒီးဖဲ န့ၣ်အခါအဖံကသိၣ်ကပုၣ်လုးအီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်တဟဲကဲထီၣ်အသးဒီးအဖံဆိမိၣ်ပာ် စၢၤဝဲအသိးဘၣ်.

ဘၣ်မ့ၢ်တဂီၤအဖံတထံၣ်အကဒုကယီၢ်နီတစးဘၣ်. အယိအဖံလဲၤန့ၣ်ကွၢ်အီၤလၢအ ဒီးပူၤဒီးအဖံထံၣ်ဒုၣ်ချီၣ်ထူတထူ, လၢချီၣ်ထူအဖီခိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးလံာ်ပရၢတဘျီလၢ အစံးဝဲ, “ယမိၢ်ယပာ်လၢအိၣ်ဖျါလီၤယၢ်မးစူးကွံာ်ယၢ်အသးမ့ၢ်တုၤဒုနၤဒုတလိၣ်တဲ လၢဘၣ်. ယတမ့ၢ်နသ့ၣ်နထံ, ယတမ့ၢ်နဘူးနတံၢ်နအဲၣ်ယၢ်ကကဲထဲလဲၣ်. ယသ့ၣ် ညါတၢ်အံၤစဲၤခံးဒိၣ်လံ. ယမ့ၢ်သ့ၣ်ညါဆိန့ၣ်တမ့ၢ်ယကမၤတံာ်တၢ်နၢတုၤခဲကနံၣ် အံၤဘၣ်. ခဲအံၤဒုယလဲၤလံ. တလိၣ်ဘၣ်ကိၢ်တၢ်လၢယဂီၢ်တဂ့ၤ. ယဘူၣ်ယတီၢ်ဒီးယ ကစၢ်ဒုၣ်ယဲလီၤ.” အဖံအသးသ့ၣ်ဖးသံမ့ၢ်သ့အဲၣ်ဒီးသံကွံာ်ဝဲတဘျီယီလီၤ. ဖီယာ် ကွံာ်ဝဲတၢ်လၢကပီၤအလံာ်လၢအဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲဖဲအသိၣ်လိတၢ်ပှၤထီၣ်အနံၣ်သၢဆံတ ဘျီန့ၣ်တဘျီယီဒီးဟီၣ်မးဝဲလၢာ်သ့ၣ်လၢာ်သးတနံၤတဘျီ, ခံနံၤတဘျီလၢဝဲနီတ ဘျီလၢဘၣ်.

“ဘူနံနီဖိစ၊ ဖံအဲဒ်နီဒိမးလီၤ. ဖံအဲဒ်နီအနီၣ်ကီၢ်လီၤ. ဖံအဲဒ်နီဒိန့ၣ်ဖံသွံၣ်ဖံ ထံတက့ၢ်လီၤ. နလဲၤနီၣ်ဟူတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤဖဲလဲၣ်. ဖံခိၣ်န့ၣ်ယုထီလၢၣ်လံ. ဖံတၢ်ကူၣ် လၢၣ်လံ. နလဲၤအိၣ်ဖဲလဲၣ်. တၢ်မၤအသးဒီးနီၣ်လဲၣ်. မ့ၢ်နီၣ်အိၣ်ဘၣ်လၢကီၢ်တဲၣ်အ ယိၣ်ပူၤလံၤခါ. နလဲၤတုၤဆူဒုၣ်ဒါတဖၣ်အအိၣ်လၢနကထီဒါနဖဲနဖုဒီးပှၤလၢအအဲၣ် နီဒိမးတဖၣ်အံၤလံၤခါ. ဖဲနအိၣ်တၢ်လီၢ်တပူၤလၢလၢန့ၣ်ဝံသးစူၤဟဲက့ၤဘၣ်ဆူဖဲအ အိၣ်ချ့ချ့မိၣ်. နနီၣ်လီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, က့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤဖဲတၢ်အဲၣ်လၢနဖိခိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒ်အလီၢ်လီၢ် လၢအတကဒ်ကဒါဝဲနီတဘျီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖံလံၤဖိစ၊ ဟဲက့ၤနီၣ်.”

တၢ်ဆၢကတီၢ်တရံးဝဲတနီၣ်နီၣ်တသီသီဘၣ်ဆၣ်ဘူနံနီဖိတဂၤတဟံၢ်ထီၣ်ဒီးဘၣ်. ပ တထံၣ်ဘၣ်အီၤ, ပတနီၣ်ဟူအကစီၣ်, တမံမိၢ်ဘၣ်လၢအီၤနီတဘျီဘၣ်. မ့ၢ်အသး လၢၣ်ကွံၣ်အဖံနီၣ်ကီၢ်လံၤခါ. မ့တမ့ၢ်တခီမ့ၢ်အသံလံတခီခါ. အဖံထုကဖၣ်လၢအဂီၢ်ထီ ဘိဒီးဒီးကွၢ်လၢအခိၣ်ထီဘိလၢအကဟဲက့ၤကဒါက့ၤဆူအတၢ်အဲၣ်အကဒုဖိလၢန့ၣ် လီၤ. အဖံန့ၣ်ဝဲလၢအတၢ်အဲၣ်လၢအဒိၣ်ဝဲထီဝဲအံၤကမၤနီၣ်တၢ်သပှၢ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ယုထီတၢ်ကူၣ်မ့ၢ်လၢၣ်ဝဲဘၣ်ဆၣ်တၢ်မုၢ်လၢတဟးဂီၤဝဲနီတဘျီလၢဖံအသး ပူၤ, “တချုးယမဲၣ်ဘၣ်ခိၣ်ခါ, ယနၢ်လၢယကထံၣ်ဘၣ်နီတဘျီဒီးလီၤ...”

ယၢဒီးယမိအဖိမုၣ်

လၢ - အဲၣ်ဂ့ၤ, နီၣ်ဂံၢ် ၂ တီၤထီၣ်ကွီ, မဲၢ်ရၢမိၤဒဲကဝီၤ

ဂီၤဒီယုနုၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်, “ပှၤမဲၢ်သၣ်လၢယသးဟ့တဘျီအံၤဘၣ်မနုၤ
ယဘၣ်ထံၣ်အီၤအဆိကတၢ်လၢဂီၤလၢသီဒ်အံၤကိးမုၢ်ဂီၤလဲၣ်.”

“တၢ်ယမၤနုၤလၢနဘၣ်ကွၢ်ဒီး, ယဟ့ၣ်နုၤအပှၤဒီး..”

“ဘၣ်မနုၤနဘၣ်အိၣ်လၢယမဲၢ်ညါလဲၣ်.” “ယတဲနုၤ, နမ့ၢ်ဟးထီၣ်ကွၢ်လၢယမဲၢ်
ညါဒဲအံၤယကတဲနုၤတၢ်ဘျးလၢယသးပှၤဒီး....”

“ယသါကဟးဒါဒီ, မ့ၢ်လၢနမၤယဟးထီၣ်ကွၢ်အယိယတဟးထီၣ်လၢဘၣ်. ယမ့ၢ်
ဟးထီၣ်လီၤကၢ်လၢယကနုၣ်နကလုၢ်.”

“နဟးထီၣ်ကကဲလဲၣ်,တၢ်ယမဲၢ်သၣ်လၢအလီၤအဲၣ်ဖိတဘျီအံၤထုးန့ၢ်နသးဖးဒိၣ်
တမ့ၢ်ဒါ.”

“လီၤဘျီးတဘျီ...တၢ်အုးလၢလုၣ်ဘျီလီၤမးအမဲၢ်ယံလၢန့ၢ်နုၤဖးအါဒီး..”

“ယကတဲနုၤတီတီစ့ၢ်ကိးနီၤ, နသ့ၣ်ညါမ့ၢ်ဒါ, ကိၤလၢဝါကိးဝဲလၢ “toad” န့ၣ်အ
ဘျီဘျးန့ၢ်နမဲၢ်သၣ်ယံကသ့ၣ်ဒီး...ခါစီစၢ...ဟၢ, တဲယုၣ်တၢ်ဒီးနုၤတမ့ၢ်လၢဘၣ်
နီၤ.... တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢဂီၤကလီလီ...”

“ဟူး...နတဘၣ်ဟးထီၣ်လာယမၢ်ညါနီတစးဘၣ်..”

“မတၢမၢနဖိၣ်ယစုၣ်အံၤလဲၣ်, ပျၢ်ကွံာ်...”

“ယတပျၢ်ကွံာ်သ့ၣ်...ဘၣ်လဲၣ်, တၢ်အိၣ်တမံၤမံၤလာအကလာယမၢ်သၣ်ဧါ.”

“အိၣ်ဝဲ”-ဗျါ-“နဒဲယမၢ်နီၢ်ကီၢ်.” ဝဲအဲၣ်ဂ့ၤသါကထိဆၢအကတီၢ်, “သုခံၤအံၤဘၣ်မနုၤအယိလာသုတဖိးလိာ်သုသးဘၣ်လဲၣ်. တဲသုသိၣ်သုဝံၤဘၣ်လီၤလီၤ, ဘၣ်တဲသုၣ်လိာ်. ကွၢ်လိာ်သုမၢ်တဂ့ၤမီၤ, အိၣ်လာတဂၤလီၤမီၤ.”

“ယတဲနၤ, ယမိမိမ့ၢ်တဟဲနတအိၣ်ဘၣ်တၢ်မုၢ်ဘၣ်. ထံၣ်လိာ်သးလာခံတချီၣ်နီၣ်.. တီၢ်နီၣ်.” အဲၣ်ဂ့ၤဟးထီၣ်လာတၢ်သးဒိၣ်အပူၤ, တၢၤပံာ်ယာ်ဒီးအစုခိၣ်သၣ်န့ၣ်လီၤ.

“အဲၣ်ဂ့ၤ, အဲၣ်ဂ့ၤ...ကဖိလိတဟဲထီၣ်ကွီၤတနံၤအံၤ...”

“ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်.”

“ဒါး...သုအိၣ်ဟံၣ်တဖျၢၣ်ယိလီၤ.”

“နဆိမိၣ်အိၣ်ဟံၣ်တဖျၢၣ်ယိနၢ်ကုယကွၢ်အီၤမုၢ်န့ၣ်...ဝံသးစူၤနီၤ, ယကလဲၤနၢ်တီၤပူၤလီၤနီၤ...” အဲၣ်ဂ့ၤထီၣ်ကွီၤတနံၤအံၤထံၣ်မ့ၢ်ဝဲကဖိလိအစုထွဲလာအလဲၤလီၤလီၤလီၤဆူအမၢ်သၣ်လာအစုၣ်တပၤယုာ်ဒီးတၢ်ကလုာ်လာအသိၣ်ဝဲ...ဗျါ...ဒီးအရီၢ်လာအဆါတုၤလာအသးကံၢ်န့ၣ်လီၤ. အဲၣ်ဂ့ၤသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်အသးဒီးသံကွၢ်အသကိး, “ယကတဲနၤ, Toad န့ၣ်အခိပညီၣ်လဲၣ်.”

“အၤ...နဟဲထီၣ်ခွံတီၤလာကျဲဖဲလဲၣ်တဘိလိာ်.”

“ဒါး...သံကွၢ်ကိနၤတၢ်တချီတခိၣ်လိဒါး.”

“ယကတဲနၤကနၣ်ထံထံ, အခိပညီၣ်လာဒ့ၣ်လာပုၤကိးဝဲလာဒ့ၣ်သ့ၣ်တကလုာ်န့ၣ်..”

“ကိညါဒီး,” “အဘၣ်လိာ်” “ယဆိမိၣ်လာတီၢ်ရှုၣ်သၣ်ဟီ..” “ဘၣ်မနုၤယိလိာ်.” “အီ...တဘၣ်နီမံၤဘၣ်.”

“ဖိခွါဧါ, ခဲမုၢ်ဆုၣ်နမုၢ်ဂါကဘါယုၤယိတနၤအံၤမိမိဒီးဖိလိကလဲၤမံၤဟံၣ်ဒီးမၤစၢၤအတၢ်...အိၣ်တၢ်ဟံၣ်ဂ့ၤဂ့ၤနီၤ, ဟးနီပူၤတဂ့ၤနီၤ, မိမိနၢ်န့ၣ်နီၤလီၤ. နတမ့ၢ်လာဖိသၣ်လာဘၣ်, နဖိၣ်သၣ်ခွါဖိထီၣ်လံ, နဟံၣ်ဟးမၤတၢ်တအိၣ်ဟံၣ်နသ့ၣ်ညါလီၤတမ့ၢ်ဧါ.”

“မိဧါ, ယကတဲနၤ...နမ့ၢ်လဲၤန့ၣ်တုၤလံ...ယနၢ်တကးညါ..” “ယမ့ၢ်တဲနၤန့ၣ်နီၤ.”

“မိလဲၤဟီ...နၢ်ရံၣ်ဘၣ်လံဒါး.” ကဖိလိတယိစိာ်ဒီးထၢၣ်ဝံချၢတဖျၢၣ်ဒီးတဲထီၣ်အမိလီၤ. “အန့ၣ်အကလဲၤအိၣ်တၢ်လီ...ယသ့ၣ်ညါ...” အဲၣ်ဂ့ၤတဲထီၣ်ဝဲဝံၤဒီးဟးထီၣ်

တဘျီယီလၢအမိမဲင်ညါလီၤ. ကဖီလီဘၣ်ကီၤဝဲတစဲးဖိညါလီၤ. အမိတဲထီၣ်ဝဲ, “သုခံဂၢအံၤ....”

တနၢအံၤအဲၣ်ဂ့ၤ..အမိတအိၣ်ဘၣ်အယိအဝဲတကွၢ်တၢ်ဂီၤမူဘၣ်. အဝဲကးတံၢ်က့ၤဝဲတြီလီၤတၢ်လီၤဆဲးဝံၤဒီးဟံလီၤအသးလၢကဖးလံာ်ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ကၢၣ်ထီၣ်အီၤအယိ, မၤပံာ်ကွံာ်မ့ၣ်အူဒီးက့ၤမံနီၤဝဲလၢအလီၢ်မံခိၣ်ဒ်သိးကဘၣ်အမဲာ်ဒီးကအိၣ်ဘျးခီဖျိကမံဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲမံဝဲတန့ၢ်ဘၣ်, ဆိကမိၣ်က့ၤဝဲတၢ်မၤအသးဒီးအီၤတဖၣ်လၢအပူၤကွံာ်ဝဲဒၣ်ယိးန့ၣ်, ခွံန့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

“စီၤအဲၣ်ဂ့ၤ...” အမိကိးထီၣ်ဝဲဖးဒိၣ်လၢကလုာ်လၢအပၣ်ယုာ်ဒီးတၢ်သးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ပျံတၢ်ဖုးဒီးကလုာ်ကနိးကရဲၣ်အပူၤအဝဲကိးဆၢဝဲ “မိ” န့ၣ်လီၤ. “ဟဲက့ၤလၢအံၤတစီၢ်,” လၢတၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤအပူၤအဲၣ်ဂ့ၤဟဲဆၢထၢၣ်လၢအမိၢ်အမဲာ်ညါလီၤ. “နဟံးခုၤသုၣ်နသကိးတဂၢအစုမ့ၢ်ခါ” အဲၣ်ဂ့ၤအမိသံကွၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲဆၢထၢၣ်ဘျုးယုာ်, ဆိုလီၤအခိၣ်လီၤ. “ကွၢ်ယမဲာ်လၢအံၤ...နအိၣ်ဟ့ၣ်ပုၤစုမ့ၢ်ယါ...တ...” အဲၣ်ဂ့ၤကျၢၢ်ကျၢၢ်လီၤအခိၣ်ဒီးဟီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. “ယတမၤနုးယုၤလီၤကလိကွံာ်နမဲာ်ထံဒ်ဘၣ်. အိၣ်ခိးတစီၢ်...နဟံးနသကိးစုပဲၤဘးလဲၣ်.” အဲၣ်ဂ့ၤန့ၣ်ထီၣ်ဝဲအစုနခံဘိန့ၣ်လီၤ. “နဟံးပုၤစုဒ်န့ၣ်ဘၣ်လဲၣ်, မတၤသိၣ်န့ၣ်န့ၣ်လဲၣ်. နကဲမုၣ်ကမဲအဖိလံာ်ဒီး... နမၤထီၣ်နလုာ်နလုာ်ဒ်န့ၣ်ဘၣ်လဲၣ်. ဟဲလၢအံၤ...ဒီးလီၤနခံကီၢ်သၢထံၣ်ဖိလီၤ...တဆါအါကဲၣ်ဆိးဘၣ်.” “အါ...အဆါ”.. “လၢခံနကမၤဒီးခါ.” “ဟးအါ...နီတဘျီလၢဘၣ်.” “အါ...တီၢ်နီၣ်နီၤအအံၤ, ယတအဲၣ်ဒီးတီၢ်နၢဘၣ်ဒီး...ဖိဒီးဖိ...ဒ်လီၣ်.”

အဲၣ်ဂ့ၤအိၣ်ယိးန့ၣ်လဲၣ်. တနံၣ်အံၤမၤလိဝဲတတီၤန့ၣ်လီၤ. အမိမ့ၢ်မုၣ်ကမဲတဂၢလီၤ. မ့ၢ်ဖိခွါထဲတဂၢအယိအမိအဲၣ်အီၤဒိၣ်ကတၢ်လီၤ. မ့ၢ်ဂီၢ်ဖိလၢအမ့ၢ်အဲၣ်ဂ့ၤအမိၢ်အံၤအဲၣ်ဒီးဝဲလၢအဖိခွါကမ့ၢ်ဖိလၢအနၢလီၤဒီးမၤလိတၢ်ဗျးတဂၢအသိးန့ၣ်သိၣ်ဝဲလၢကျဲအဘၣ်ထီၣ်ဘိ...ကိးမုၢ်နၢတချုးဝဲအကမံအခါ...ကိးဆၢကတီၢ်ဒီးအခါန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲတၢ်ဟဲဝံအါဒိၣ်မးခီဖျိအဝၤသးဘိလၢအဖိၣ်သၣ်ခွါခါမုၣ်လိၣ်ဘိအါဂၢဘၣ်သးတၢ်အီၤတဂၢစူးကွံာ်အသးဆိဆိအယိန့ၣ်လီၤ. အဝဲတမ့ၢ်လၢအအဲၣ်အဝၤအဲၣ်ဂ့ၤအဟံအံၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ခီဖျိမိၢ်ဟံဘၣ်သးန့ၢ်အီၤဒီးအဝဲမ့ၢ်ဖိမုၣ်လၢတအဲၣ်ဒီးမၤဖိၣ်

မိဂ်ပာသးအယိဟ်တုဂ်ကွံာ်ပှာလၢအအဲၣ်ဝဲတဂၤ, ဒီးအၢာ်လီၤဝဲအမိၢ်အဟ်အတၢ်ဘၣ်သးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢအဲၣ်ဂ့ၤအဟ်န့ၣ်မ့ၢ်ပှာအသးဂ့ၤဒီးန့ၣ်ပာ်အီၤထီၣ်တဂၤအယိ, ဖဲအတၢ်စူးကွံာ်အသးန့ၣ်အဝဲဟီၣ်တဘျုးန့ၤဒီးသးဘၣ်ဒိတဒီးကွဲညါန့ၣ်လီၤ. အဲၣ်ဂ့ၤအဟ်စူးကွံာ်အသးအခါန့ၣ်အဲၣ်ဂ့ၤအသးအိၣ်ယၢ်န့ၣ်လံအယိသ့ၣ်ညါတၢ်အါမးလံန့ၣ်လီၤ.

“ဂ့ၤ”...

“ဗွဲ”...

“နတလဲၤကွဲးဒီးဗါ... တၢ်ဆၢကတီၢ်ဘူးထီၣ်ကဘၣ်လံ...”

“မ့ၢ်မိမိ, ယကလဲၤခဲအံၤလီၤ..”

“အၢၤ...လဲၤဂ့ၤဂ့ၤနီၤ..”

“မ့ၢ်မိမိ, ဘါဘၤ..” အဲၣ်ဂ့ၤကၤထီၣ်အဆုကၤဝါဝါလၢအမိဆးန့ၣ်အီၤလၢအကစၢ်တဘျုး, ဝံဒီးထၢၣ်ဝံချၢတဖျၢၣ်ဒီးလဲၤဝဲဆုကွဲန့ၣ်လီၤ. ကွဲးဒီးအဟံၣ်တယံၤကဲၣ်ဆိးဘၣ်အယိအမိၢ်တဘၣ်ယိၣ်တၢ်လၢအဂီၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်, အဝဲလဲၤကွဲတဂၤကိးမ့ၢ်ဂီၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်တဟ်သးအပူၤ, ကပံာ်ထံလၢအဘၣ်အၢလၢဖျးစတံးဒၢဖိတဖျၢၣ်အပူၤဟဲဘၣ်အဲၣ်ဂ့ၤဒီးအဆုကၤလၢအဝါန့ၣ်ဘၣ်အါမးထဲကပံာ်ထံန့ၣ်လီၤ. အဝဲကွဲတရံးအကပၤတထံၣ်ဃီထံၣ်ဝဲ K.G မုၣ်ဖိအသကိးမုၣ်သၢဂၤဟဲယီၤဒီးတဲအီၤ...“ဝံသးစူၤလီၤနီၤ. တမ့ၢ်ဖိလီအဲၣ်ဒီးကွံာ်နၤဘၣ်နီၤ..စီၤလံကျိတဂၤန့ၣ်ဆဲးခွဲးအီၤဒီးအဝဲပံာ်ထီၣ်တၢ်ဃီ...သၢကကွံာ်ဝဲဒီးဘၣ်က့ၤနၤလီၤ...ဝံသးစူၤနီၤ.” အဲၣ်ဂ့ၤတဝဲတၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်. အဝဲပံာ်ထီၣ်ပှာလၢအကွံာ်ဘၣ်အီၤတဂၤဖးဒိၣ်ညါ, မ့ၢ်လၢအသကိးမုၣ်တဂၤဘၣ်ဟဲဃုကညးလၢအလီၢ်အယိန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအဲၣ်ဂ့ၤအဆုကၤဘၣ်အၢအယိယၢ်ကဒါက့ၤအခိၣ်ဆုဟံၣ်ဒီးဟဲက့ၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

“အမံၤလၢကဖိလီ, အအိၣ်လၢလၢာ်ခိလၢအယံၤဒီးကွဲး...အဟဲအိၣ်ဒီးအမုၢ်အိၣ်သၢလၢဒီးလီၤ...အမဲ့ကွဲသံ, အမဲာ်ရံတထံၣ်တၢ်ဘၣ်...ယဆုကၤဘၣ်အၢလၢာ်စီလံ.”

“ဖိခွါဒၢ, ပှာတဝဲပှာညိၣ်န့ၣ်ဘၣ်. ကမ့ၢ်တထံၣ်ဝဲနီၣ်ကီၢ်ဃီလီၤ. ဟဲစိာ်နဆုကၤန့ၣ်, မိကဆူၣ်စီက့ၤန့ၣ်နၤ..”

“ယသးတမံနီၣ်တစဲးဘၣ်.”

ပူၤကွံာ်တသီခံသီလံ. အဲၣ်ဂ့ၤထီၣ်ကွဲမုၢ်မးလီၤ. မ့ၢ်လၢအမိဟ့ၣ်အီၤကိၣ်ပှာအါန့ၣ်နွံ

အဂါအယိလီ၊ တနွံအံၤန့ၣ်မ့ၢ်လာအဲၣ်ဂ့ၢ်မိၢ်ဆါခီနီဒီးကိၣ်ကိၣ်မုၢ်မးအယိန့ၣ်လီၤ၊ အဝဲမ့ၢ်မုၢ်ကမဲဘၣ်ဆၣ်လာပုၤဂါအိၣ်န့ၣ်အကမံၤတအိၣ်နီတဘးဘၣ်၊ မ့ၢ်ဒ်ပုၤဂါ ဖိအိၣ်ဘၣ်အသိးန့ၣ်အဖိခါအဲၣ်ဂ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်အယိဖိခါဖိအဲၣ်ဂ့ၢ်သးခုသးမုၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ။

“မိ...ယလဲၤလံနီၤ..”

“မ့ၢ်ဖိခါ”တဂီၤအံၤအဲၣ်ဂ့ၢ်လဲၤထီၣ်ကိၣ်, ဖဲအလဲၤတုၤကိၣ်ကိၣ်ပုၤဆါတၢ်ဟံၣ်တဖျါၣ် န့ၣ်ထံၣ်ဝဲတၢ်လိာ်ကွဲထီၣ်ဒုၣ်ကိးတခါ, ဒီးဘၣ်သးမးဝဲလီၤ။

“ညါဧ၊ တၢ်ခါအံၤဆံးအါလဲၣ်..” မုၢ်ဂံၢ်တဲအီၤအပူၤဒီးကွၢ်လီၤအစုလိာ်တၢ်တဆံးဘး ဒီး, “အိၣ်ခိးနီၤညါ...ယကက့ၤဟံးပုၤစ့..”

“အါ...က့ၤချ့ချ့နီၤ၊ အိၣ်တၢ်တခါလီၤ, အဂါလၢၣ်စီလံ..”

“မ့ၢ်...ယကက့ၤချ့ချ့လီၤ..”

“မိ...မိ, ဟ့ၣ်ယၤစ့တဆံ, ယသါပုၤတၢ်လိာ်ကွဲ...”

“ဟးအါ...”

“လၢခံတနွံဂီၢ်ကိၣ်ပုၤတလိာ်နဟ့ၣ်ယၤလၢဘၣ်ဇၢ်..”

“နီၢ်ကီၢ်နီၤ...ခဲကၢၢ်တနွံတလိာ်နယုလၢဘၣ်နီၤ..”

“မ့ၢ်ယအါၣ်လီၤနၤနူလီၤ..”

“ဟ့ၣ်ဟ့ၣ်..တၢ်ဘျး...”

“အိ...မုၢ်ဂါ, တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲခါန့ၣ်မိၤ..”

“အါ...စီရံစီရံ, ဖိဒိၣ်ခါမုၢ်သးပုၤနီၣ်သး, မုၢ်ကၢၢ်တၢ်ဖိသၣ်မုၢ်တဂၤဟဲဟဲဒီးမုၢ် ဂါဆါကွံာ်န့ၣ်အီၤ...လၢခံတဘျီနီၤ..” အဲၣ်ဂ့ၢ်ဆိကမိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢမတၢ်လဲၣ်, ဖိသၣ်မုၢ် ဝဲန့ၣ်သါကလဲၤယုပုၤကွံာ်လၢအအိၣ်န့ၣ်လီၤ။ အဝဲလဲၤန့ၣ်လီၤကိၣ်ကိၣ်ပုၤဒီးထံၣ်စိ ဝဲဖိသၣ်မုၢ်ဖိတဂၤစိဒီးတၢ်လိာ်ကွဲတခါယီအတၢ်တခါန့ၣ်လီၤ။ အဝဲသးခုဒိၣ်မးဒီး လဲၤယီၤဆူဖိသၣ်မုၢ်တဂၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ။ အဝဲလဲၤယီၤတုၤဒီး, “အီၤ...နၤလီၤမိၣ်.. နီၢ်စီၤကျိၤဖိ...ဘၣ်မနုၤတၢ်လၢယလီၤကိၣ်တခါန့ၣ်နဘၣ်ဟံးဆိလၢယမိၣ်ညါလဲၣ်. ဟဲ စိာ်က့ၤယၤ, ယကဟ့ၣ်နၤအပူၤ..”

“ဟးအါ...တန့ၢ်ဘၣ်...ကဲထီၣ်ယတၢ်လံ..” ဖိာ်မုၢ်ဖိတဂၤယီၤလၢအလဲၤယုကညး အဲၣ်ဂ့ၢ်န့ၣ်တဲထီၣ်ဝဲ, “ဖိလီ, ဟ့ၣ်က့ၤ အီၤမိၣ်..အဝဲကဟ့ၣ်နၤအပူၤလီၤဒီး”

“ဆၣ်ဧ၊ ယဟ့ၣ်တကဲဘၣ်. အကိးယၤန့ၣ်နတနီၤဟူဧ၊ လဲၤလၢတီၤပူၤဟီၤ..” ကဖိ

လီတဲကတၢ်ဒီးတွံထီၣ်အသကိးစုဒီးလဲၤစံၣ်န့ၣ်လာတီၤပူၤလီၤ. အဲၣ်ဂ့ၤပျံၤထီၣ်တၢ်ခံၣ် ဘျီလံ.

“ကဖီလီၤ...နီၤမဲ့ကွဲၤစီၤကျီၤ, ယပျံၤထီၣ်အိၣ်ခံၣ်ဘျီလံ. ယဲးဒု...”

“အဘၣ်မနုၤလဲၣ်.”

“မိ...တၢ်လိာ်ကွဲၤလာယလီၤကီၤတဖုန့ၣ်ဟံးကွဲၤယတၢ်လံ.”

“ဖိခွါတဂၤဒီး, တၢ်လိာ်ကွဲၤအိၣ်ဒီးန့ၣ်ဒီး...ပူၤလာအဂၤဝံၤလီၤ.”

“ဟးအါ...ယလီၤကီၤတၢ်တခါန့ၣ်လီၤ...”

“အါအါ... မိမိကယုပူၤန့ၣ်က့ၤန့ၣ်လာခံၣ်နီၤ, ပျံၤထီၣ်ပျံၤလာတဂ့ၤနီၤ. ဟံးနသး မုၢ်မုၢ်..”

“ဖိခွါဒါ, တဂီၤအံၤကွဲၤပျံၤအိၣ်ခိးဟံၣ်ဂ့ၤဂ့ၤနီၤ. မိမိကလဲၤဆါတၢ်လာလံၤခိး...မုၢ်ထံၣ် တၢ်လိာ်ကွဲၤလာနလီၤကီၤတခါန့ၣ်ကဟဲက့ၤပူၤယုၣ်န့ၣ်နီၤ.”

“မုၢ်မိမိ, ဖိခွါကအိၣ်ဂ့ၤဂ့ၤလီၤ... တဟးနီၤပူၤဘၣ်... ထဲဟဲက့ၤစိၣ်န့ၣ်ယတၢ်လိာ်ကွဲၤ ထီၣ်ဒုၣ်ကိးတခါန့ၣ်နီၤ.” မုၢ်ဂၢ်ဖိဖိဟးဆါဝဲခီနီၤတဖုဒီးဖိလီၤ. မုၢ်လာအသကိးလာလံၤ ခိတဂၤမၤလိာ်အီၤဒီးဒ်အဲၣ်မုၢ်ပျံၤတဂၤအသိးမုၢ်လဲၤထဲကလီၤလီၤန့ၣ်တၢ်ဆါကတီၢ်က လဲၤပူၤကလီၤအယိလဲၤစိၣ်ဆါယုၣ်ဝဲခီနီၤတဖုဒီးဖိန့ၣ်လီၤ. ဖိဖိလဲၤအိၣ်သကိးအသကိး, တဲဘၣ်ယးအဲၣ်သ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဝံၤအဲၣ်ဟဲက့ၤကဒါက့ၤဝဲန့ၣ်လီၤ. တနံၤအံၤမုၢ်ဂၢ်ဖိဖိအ တၢ်ဟဲဝံၤအါမး, ဆါခီနီၤတလၢာ်တဝံၤဘၣ်, အိၣ်တၢ်တဖုဒီးဒီးဘၣ်ဆၣ်အဲၣ်ဆိကမိၣ် ဝဲလၢတဟါအံၤတဖိအိၣ်မ့ၤဘၣ်. ကအိၣ်က့ၤခီနီၤဒီးအဖိခွါန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဲၣ်ဆိမိၣ်တၢ် ဒ်န့ၣ်အကတီၢ်, လၢာ်တဒိၣ်တဆံးဖဲအမဲၣ်ညါတဖျၢၣ်တထံၣ်ဝဲဒီးထွဲဘၣ်ဝဲအယိအဲၣ် လီၤယံၢ်ဒီးအသပၤဖျိးကွဲၤဒီးအခိၣ်ဆါမးတဖုဒီးလီၤ. ဖဲန့ၣ်အကတီၢ်, လၢကရၢၢ်ပူၤ န့ၣ်ဖိသၣ်မုၢ်ဖိတဂၤဟဲယုၢ်ထီၣ်ဒီးဟဲဝံၣ်ဆါထၢၣ်က့ၤမုၢ်ဂၢ်ဖိဖိန့ၣ်လီၤ. ဒီးလဲၤထၢန့ၢ် စ့ၢ်ကိးသပၤလာအဖျိးကွဲၤန့ၣ်ဒီးဟဲက့ၤဟ့ၣ်က့ၤမုၢ်ဂၢ်ဖိဖိန့ၣ်လီၤ. ဒီးတဲဘၣ်မုၢ်ဂၢ်ဖိ ဖိ, “အိၣ်ခိးတစိၣ်နီၤ, မုၢ်ဂါ.” ဖဲန့ၣ်အဲၣ်က့ၤစံၣ်ထီၣ်လာဒီးပူၤဒီးဟဲစိၣ်ယုၢ်ဒီးကသံၣ် ပျူပျူခိၣ်ဆါစုဆါတဒီးပျူလီၤန့ၢ်မုၢ်ဂၢ်ဖိဖိန့ၣ်လီၤ. မုၢ်ဂၢ်ဖိဖိတဲအီၤ, “ဖိခိၣ်မုၢ်ဒါ, တလိာ်ဘၣ်..မုၢ်ဂါခိၣ်တဆါအါအါ, တဘၣ်နီၤမံၤဘၣ်. တၢ်ဘျုးဖးဒိၣ်လီၤ.”

“မုၢ်ဂါ, ဟဲအိၣ်ဘုးလာယဟံၣ်ခါ.”

“လာခံၣ်တဘျီနီၤ.” “မုၢ်မုၢ်” ... မုၢ်ဂၢ်ဖိဖိသးမုၢ်မးဖဲအထံၣ်ဖိသၣ်မုၢ်တဂၤအံၤအတၢ်

ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်ပၢ်သးအခါန့ၣ်လီၤ. အဝဲဟဲက့ၤကွၢ်ယုဝဲတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွၢ်လၢအဖိခွါမၢ်
လိာ်ဝဲတခါန့ၣ်ဒီးဟဲက့ၤဆူအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

“အအံၤဂ့ၤနတၢ်လိာ်ကွၢ်...”

“ဟူးအ့ၢ်...ယသးခုညါ, တၢ်ဘျူးဖးဒိၣ်ကွံမိမိ ... မ်ယုၤဆိၣ်ဂ့ၤနၤ.”

“ဖိခွါ, မိကတဲနၤတၢ်တမံၤ,” အဝဲတဲအဖိခွါလၢတၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးအီၤအဂ့ၢ်ယုၤဒီးဖိ
သၣ်မုၢ်တဂၤန့ၣ်လီၤ. တဲယုၤအဖိခွါလၢအကကွၢ်လိဖိသၣ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်မုၢ်န့ၣ်
ကသးစၢ်န့ၣ်အံၤခဲန့ၣ်လီၤ. ကမ့ၢ်ဝဲမတၤလဲၣ်, မ့ၢ်ဝဲကဖိလိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်
အံၤဂ့ၤဒီးအမိမုၢ်ဂၢ်ဖိဖိတသ့ၣ်ညါဝဲနီတဂၤဘၣ်.

“ဖိခွါ, မိမိကဖိမုၢ်နီၤ...ဟးတဂ့ၤနီၤ..”

“မ့ၢ်...မိမိ” ...

အိၣ်တစီဖိဒီး... “အံၤဂ့ၤ....အံၤဂ့ၤ....အံၤဂ့ၤ...” အံၤဂ့ၤကွၢ်လီၤယုန့ၣ်ရံၣ်ဘၣ်မး
လံ...လဲၤယုၤပစုၢ်ပတုၤလၢဟံၣ်မဲၣ်ညါ...အိးထီၣ်တြၢထံၣ်ဝဲဖါတၢ်လၢအအိၣ်
လၢအဟံၣ်ကပၤတဂၤဟဲကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ.

“ကိးပသးနၤတခါဒု...တၢ်ဘျူးယသးညါဒီး.”

“စီရံစီရံ, ယမံမုၢ်ဘၣ်ညါယသးဒီး...တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအိၣ်တမံၤမံၤခါ.”

“နမိမၤယဟဲက့ၤတဲနၤ...ပံာ်တၢ်တြၢဂ့ၤဂ့ၤဒီးလဲၤလၢနမုၢ်ဟံၣ်လၢအအိၣ်န့ၣ်ခဲအံၤ
လီၤ.” “အီၤ...မ့ၢ်မ့ၢ်...တၢ်ဘျူး...”

“ပဟဲမၤစၢၤဒီးအိၣ်တၢ်န့ၣ်ကိညါဒီး, ပုၤအိၣ်ဒီးလၢအတမၤတၢ်နီမံၤ, ပၢ်အမဲာ်ဖၣ်
ဘၣ်ညါ, အမဲာ်သၣ်ကဘၣ်ဒီးဘူးဒီးလုဘုၣ်ပုၤဒါခီ.”

“ကဖိလိနီၤ.” အံၤဂ့ၤပၢ်ပတုၤကွၢ်အကလုာ်ဖဲဆၣ်ဖိတဖျၢၣ်ဟဲဒ်သိးကဟဲဘါယုၤ
လၢအညါအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

“ဆၣ်ဟဲလၢအံၤ, ဒီးနဒိၣ်တၢ်ဂ့ၤရးလိာ်တဂီၤအံၤ...”

“တဲပုၤန့ၣ်တဂ့ၤသၢၣ်, ပဟဲမဲာ်သၣ်တဘၣ်ဘၣ်ခီခီလံဒီးနၤဂၤ...”

“ဟဲဟဲပလဲၤထီၣ်လၢဟံၣ်ပူၤဟီၤ..ခဲကၢၢ်ဒုၣ်သုၣ်ကဆံးပုၤလၢအဆၣ်ထံကဒီး...”

“ဖိလီ, တဲတၢ်န့ၣ်တဂ့ၤသၢၣ်...ပျါသုခံၤအံၤယကထံၣ်လၢသုတဲတၢ်မုၢ်မုၢ်န့ၣ်အိၣ်
နီမံၤဘၣ်. အိၣ်နီတဘျီဘၣ်.”

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဝံၤခဲလၢာ်ဒီး, ကဖိလိဒီးမုၢ်ဂၢ်နီၤဖိကတဲာ်ကတီၤထီၣ်အသးလၢကက့ၤ

ဆူဟံန့်န့်လီ၊

“အဲဒ်ဂု...ဂု...ဖိခါ..”

“အကုလံဗဲမိ၊ အတဲဘဲသါမုကုဒီးယာန့ၣ်သါကုဒီးထွံၣ်ယိခိၣ်တဖုမးကမုၣ်ဒီး..”

ဖိဖိစံးဆာဲန့ၣ်လီ၊

“ပွါ...ပွါ၊ သုခံဂါအံၤတတဲလာၤဘၣ်..”

“ကုဟ်လီနီနီ၊ တၢ်ဘျးလီနီ..”

“ကုဟ်နီမုဂါ၊ လဲၤဟးအိၣ်ကိးပုၤဒါ၊ နတလဲၤအိၣ်ကိးပုၤနီဘျီဘၣ်..”

“လဲၤလၢခံတဘျီသၢၣ်နီ..”

“ပါဒါ၊ နဟဲကုဆံးယံၣ်လံလဲၣ်..”

“ကအိၣ်တဆံယံၣ်မံးနံးဒီးလီ..”

“ဘၣ်ဂီၢ်စ့ၢ်ဒါ..”

“ဘၣ်ဂီၢ်တစဲးတမွဲးမိဖိခါ၊ ဒါးနမိဒီးနဒုမုၣ်မိ..”

“မိမိဒီးနီၢ်ကဖိလီဟဲကုလၢခံဒါသၢၣ်..”

“အလဲၤဖဲလိၣ်..”

“ဒါးပလဲၤဘါယွၤလၢမုဂါဒါးဗဲ၊ ဒါးပါနသါဆုၣ်နီၤလၢတၢ်မံၣ်ညါဒ်အံၤလီဒါ၊

နတကုၤန့ၣ်ဟံၣ်ပူၤဇီၢ်..”

“ဒါးတြၢမးတအိးထီၣ်န့ၣ်..”

“အိမုၢ်ဝဲ...မုကၢ်ယဟ့ၣ်လီၤတုၢ်လၢမိမိဒါး၊ မုသ့ၣ်ညါဆိဟဲကုၤစိၢ်ယုၣ်ဝံၤလီၤ၊

အိ...လၢန့ၣ်မိမိဟဲကုၤလံး..”

“အအံၤဖိခါ.. နဂီၢ်ဖျိၣ်ခံဒီးဆုကၤ...နကွၢ်ဂုၤစ့ၢ်ဒါ..”

“တၢ်ဘျးဖးဒိၣ်ဒိၣ်..ပါ၊ တၢ်လၢပါပါကွၢ်ဂုၤန့ၣ်ဖိခါကွၢ်ဂုၤခဲလၢၢ်လီၤ..”

ကဖိလိဝံၣ်ထီၣ်အထးခိၣ်ဒီးမၤသီၣ်ယုၣ်ဝဲ “ပြး” န့ၣ်လီၤ၊

“ဖိမုၢ်...နဂီၢ်တၢ်ဆဲၣ်ယံၣ်ဒီးခိၣ်ဖံးခိၣ်...နဒီးကွၢ်ခိၣ်ဖံးနဒီးဘၣ်စ့ၢ်ဒါ..”

“ဘၣ်မးလီၤပါပါ၊ တၢ်ဘျးထဲသိးကဆိတဖု...” အဲဒ်ဂုၤယၣ်ကပၤအခိၣ်ဒီးမၤသီၣ်

အနီၤဒုခံ “ခုၤ” န့ၣ်လီၤ၊

“အထူ၊ အအံၤအီၤတၢ်ခုၣ်ထံ၊ အိၣ်ဘျးအိၣ်သါ၊ အိၣ်လုၢ်ထံအိၣ်လုၢ်နီၤ...ဝံၤမးအိၣ်

မုၤနီၤ..”

“ဖိစၢ၊ တၢ်ဘျးလီၤ.”

တုၤမုၢ်ဟါလီၤဒီး, “ဖိ...နမၤနဖိမုၢ်ဖိခါခံၣ်လဲၣ်...”

“အတလီၤဆိထီၣ်နီတစးမိၤ, အနးထီၣ်ဒါခိ...ယကွၢ်ဒု..”

“ယတဲနၤတဘၣ်လၢၤဘၣ်, ပှၤခံၣ်ဒုအနီၢ်ကီၢ်လီၤ. နကွၢ်ကျဲၤစါလၢနၤတဘီၣ်. မ့ၢ် အကလီၤဆိစ့ၢ်စါ.”

“အိ...ဖိယကတဲနၤ, ယလဲၤတၢ်တဘျီအံၤဘၣ်လၢသ့ၣ်ခိၣ်သးဂ့ၢ်ဆၢကတီၢ်စါသၢ်, အဟ့ၣ်ပှၤလါလဲၤအါတစး...”

“နဘၣ်မၤတၢ်နးထီၣ်စါ.”

“အလီၢ်လီၢ်လီၤဖိစၢ, တနးထီၣ်မၤ..”

“ကိညၢ်ဒီး”..

“ဖိစၢ, တၢ်ဘျးယသး, ယကမံၣ်လီၤနီၤ, ယအဲၣ်နၤထီၣ်တိ...”

မုၢ်ဂၢ်နီၢ်ဖိလဲၤလီၤလၢတၢ်ဖိအိၣ်လီၢ်, ကတဲၣ်ကတီၢ်တၢ်အိၣ်လၢမုၢ်ဆုၣ်ထီၣ်တနံၤ အဂီၢ်ဒီးက့ၤကွၢ်စူၣ်အဖိမုၢ်ဖိခါခံၣ်မုၢ်အအိၣ်စ့ၢ်စါ. အဖးလံာ်စ့ၢ်စါ. ဝံၤဒီးက့ၤန့ၣ်ဆူ အကစၢ်ဒီးအပူၤန့ၣ်လီၤ. က့ၤမံၣ်နီၤလၢအဝၤကပၤဒ်သိးကမံၣ်အိၣ်ဘျးအိၣ်သါဝဲအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တုၤမံၣ်နီၤဝံၤဒီးမံၣ်တန့ၢ်ဘၣ်, တၢ်သ့ၣ်နီၣ်ဆုၢ်က့ၤအီၤလၢညါအတၢ်အိၣ်မူန့ၣ် လီၤ.

“ဂ့ၤ...ဂ့ၤ...”

“ဗွ”...

“တနံၤအံၤနတဘၣ်လဲၤကွီဘၣ်အယိမိကလဲၤလီၤလၢလၢကဒီးနီၤ..မိတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အိၣ်အယိ...”

“မ့ၢ်မိမိ” ... မုၢ်ဂၢ်နီၢ်ဖိတိထီၣ်ဒီးအခိနီၤဒီးခါလီၤအခိၣ်ဆူလၢတပၤန့ၣ်လီၤ. လဲၤဆ့ က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤကျိၣ်စ့စရိလၢအသကိးမုၢ်အအိၣ်ဝံၤဒီးဟဲက့ၤကဒီးဝဲလီၤ. ဟဲ က့ၤတုၤကျဲၤလၢညါအလီၤယံၤတဘျီအခါအလီၢ်ဒီးဖိသၣ်မုၢ်တဂၤယီၤလီၢ်ဟဲဆူအ အိၣ်ဒီးတဲထီၣ်ဝဲ, “မုၢ်ဂၢ်, ယကပူၤအိၣ်နခိနီၤ..ဝံၤသးစူၤဟဲလၢယဟံၣ်နီၤ.”

“မ့ၢ်..ဖိခိၣ်မုၢ်...ဒီးနအိၣ်ပဲၤဂၤလဲၣ်.”

“အိ...ယအိၣ်ဒီးညါညါဒီးညါညါအဖိမုၢ်နီၣ်ဖိတဂၤန့ၣ်လီၤ. ပါပါဆုၢ်ဆိယၤလၢညါ

ညါအိပ်အကစာဟဲတုအိပ်တန့်ဒီးလီ။”

“မုၢ်ခါ..”

“မုၢ်ဂါ..ဆုၣ်နီၤဖဲအံၤနီၤ. ပါပါ...ဖိမုၢ်ကအိၣ်ခိနီၤနီၤ...ဟဲလာအံၤတစိာ်...”

“မုၢ်မုၢ်, ဖိမုၢ်...ပါဟဲလံ.”

“အထူ..”

“ဖိ..”...

“ပါပါသ့ၣ်ညါ...ညါညါဇိာ်.”

“သ့ၣ်ညါဝဲ, ဖိမုၢ်တဂါအံၤ, ပါပါယုက့ၤအီၤအနံၣ်ယံၣ်လံ.”

“ဖိမုၢ်သးခုညါ, ဖိမုၢ်အဲၣ်ညါညါတဂါအံၤဖးဒိၣ်ဒိၣ်, အချုးအဟးဆါအိၣ်တၢ်ဆုၣ်ဆုၣ်န့ၣ်ဖိမုၢ်အဲၣ်အီၤရး...” မုၢ်ဂါနီၤဖိဟံက့ၤအမဲၣ်သၣ်တဘၣ်လာၤဘၣ်. ပှၤမုၢ်ကိးအီၤလာမုၢ်ဂါနီၤဖိဘၣ်ဆၣ်အသးကအိၣ်ဒီးသၢဆဲလွံၤ, ယၢ်ဒ်န့ၣ်လီၤ. လၢဖါတံၢ်ထူအဂီၢ်, မုၢ်ဂါဖိလီၤကံၤဒ်ဖိတၢ်ဆုၣ်ကဘိၣ်တဖိလၢအလီၤဘဲတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

“ဖိဇၢ, ယအဲၣ်နၢၤခါ...တအဲၣ်နၢၤခါအစၢဖျါလံ. နသ့ၣ်ညါမုၢ်ခါ...ခဲအံၤပထံၣ်လိာ်က့ၤပသးလံ. နမိနပၤမုၢ်တအဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်ပျဲယအိၣ်က့ၤလာနကပၤနီၤ.” မုၢ်ဂါနီၤဖိအမဲၣ်ထံလီၤ, ဟံးထီၣ်အသပၤဒီးဟးထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

“ပါပါ...အန့ၣ်မုၢ်ဟီၣ်လံ... အက့ၤလံ ... ယတအိၣ်ဘၣ်ခိနီၤလာၤဘၣ်. ကိးက့ၤန့ၣ်ယၢမ့ချ့..ခုခု..”

“ဖိမုၢ်ဟီၣ်တဂ့ၤ, ပါကကိးက့ၤန့ၣ်နၢၤဒါခိ..”

“နီၢ်ကိာ်နီၤ..”

“ပါပါလံၣ်အိၣ်နၢၤပွဲၤဘျီလဲၣ်.”

“လဲၤကိးခဲအံၤ..” ဖါတံၢ်ထူမၤဆဲးလီၤအကလုာ်, “ဖိမုၢ်, ကွၢ်လာနမုၢ်ဂါဒီးနီၤနီၤမုၢ်ဟး, ယကကိးန့ၣ်နၢၤမုၢ်ဂါနီၤဖိဒီးမၤအိၣ်သကိးခိနီၤလာနအဲၣ်ဒီးအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ထဲမၤလီၤနနၢ်နီၤ...ဟီၣ်လာၤတဂ့ၤနီၤ...ဘျီဘျီ...”

“မိဇၢ, ပှၤန့ၣ်ယၢက့ၤ(မ်)တဖျါၣ်မိၤ..”

“အဲၣ်ဂ့ၤ, နဆိမိၣ်ယၢလာစုကစာစုထူၣ်ခါ...တနံၤနံၤ, နအိၣ်နယုစုထီၣ်ဘိ, နယုဘၣ်ပွဲၤဘဲလဲၣ်, တၢ်တဘီ...” အဲၣ်ဂ့ၤသးဒိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီးစံၣ်လီၤလာအဟံၣ်ပှၤဒီးဟးကွၢ်န့ၣ်လီၤ. “ဟး..ဟးကွၢ်န့ၣ်...ယမ့တထံၣ်နၢၤလာယမဲၣ်ချံန့ၣ်ကိညါဒါခိ...” အဲၣ်ဂ့ၤ

လဲၤဆၢထၢၣ်လၢကျးကပၤဒီးကွၢ်ဝဲပှၤဆၢတၢ်အဖိတရၢဆိၣ်သကိးကွၢ်(မ်)ဂၤဖျၢၣ်ဂၤဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢဖိမုၢ်ဘၢးသဒ္ဒါအဂီၢ်ဖါတံၢ်စီထူလဲၤခူသ့ၣ်လၢကျးပူၤဒ်သိးကလဲၤပှၤန့ၣ်အဖိမုၢ်ဆုကၤဖးထီတဘျီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲလဲၤဒီးထံၣ်ဝဲဖိသၢ်ပိၣ်ခွါတဂၤဆၢထၢၣ်ကွၢ်ပှၤဂဲၤလိာ်ကွၢ်ကွၢ်(မ်)လၢအဖျၢၣ်ဒ်သိးအသးလီၤနီၢ်ကီၢ်ဝဲတဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲလဲၤပှၤဆုကၤကွၢ်ဝဲမုၢ်မုၢ်နီၢ်နီၢ်လၢအဘၣ်ဒီးအဖိမုၢ်, ပှၤယုၣ်ဝဲဒီးဟံၣ်ယီတၢ်လိာ်တစးတစးန့ၣ်လီၤ. တံၢ်တၢ်ဖးယံၣ်ဖိညါလီၤ. ဟဲက့ၤထီၣ်ကဒါက့ၤ, ထံၣ်ကဒီးတၢ်ဖိသၢ်ပိၣ်ခွါတဂၤန့ၣ်လီၤ. “ဖိဒိၣ်ခွါဖိ, နဆၢထၢၣ်ကွၢ်မတၤလဲၣ်.”

“ယကွၢ်ပှၤလိာ်ကွၢ်ကွၢ်(မ်)တခါန့ၣ်..”

“နအဲၣ်ဒီးတဖျၢၣ်ဧါ.”

“ယအဲၣ်ဒီးဘၣ်ဆၣ်ယမိအစုတအိၣ်လၢကဟ့ၣ်ယ..” တၢ်သးကညါလီၤဘၣ်လၢဖါတံၢ်စီထူအသးပူၤဒီးတဲထီၣ်ဝဲ, “ဟဲပိာ်တံၢ်ခံ, ကွၢ်ဖဲနအဲၣ်ဒီးတဖျၢၣ်န့ၣ်နဟံးန့ၣ်.”

“နတတဲအူပြီတၢ်ဘၣ်နီၤ.”

“နတံကးကီၢ်တသ့ဘၣ်.”

“ဟ့အ့ၤ...တၢ်ဘျးဖးဒိၣ်ကွံ, တံဧၤ, နဖိၣ်သၢ်ခွါဧါ.”

“ဘၣ်လိာ်..”

“နမ့ၢ်ဖိၣ်သၢ်ခွါမိနန့ၢ်ဘၣ်နမါလၢအဒိၣ်တၢ်ဂ့ၤ..”

“အီၤယုန့ၢ်တံလၢတံကအဲၣ်ဘၣ်က့ၤဒီးတံတၢ်အဲၣ်ဆိ..”

“မိယဖါတံၢ်တဂၤအံၤကအဲၣ်ဘၣ်က့ၤဒီးအတၢ်အဲၣ်ဆိတက့ၢ်...”

“တနံၤအံၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢယမ့ၢ်ပှၤသးခုကတၢ်လီၤ. ပှၤသးခုန့ၢ်ယၤတမ့ၢ်လၢကအိၣ်လၢဘၣ်လဲၣ်.” စီၤအဲၣ်ဂ့ၤဆိကမိၣ်ထီၣ်ဝဲ, “ယသးခုယမၤန့ၢ်ကွၢ်(မ်)တဖျၢၣ်လံ... တၢ်သးခုအိၣ်ပှၤယသးဖဲယမၤန့ၢ်ဘၣ်ကွၢ်(မ်)တဖျၢၣ်ခါ,” အဲၣ်ဂ့ၤသးဝံၣ်ထီၣ်ဝဲဒ်တၢ်သးဝံၣ်တယုၢ်န့ၣ်လီၤ.

“အန့ၣ်နလဲၤအိၣ်ဟ့ၣ်ဒီးပှၤတၢ်လံဧါ.”

“ယတဲနၤဟးတဲနါစီၤတၢ်န့ၣ်တဂ့ၤ..ဖါတံၢ်လၢအသးဂ့ၤတဂၤန့ၣ်ပှၤန့ၢ်ယၤ..ဟ့...ဟ့...” အဲၣ်ဂ့ၤတဲဝဲတခီဒီးမၤဟူးအမဲာ်တူၢ်ခိၣ်တထံၣ်တထံၣ်, ဆိၣ်ယုၢ်ဒီးအကွၢ်(မ်)

တဖျဉ်န့ၣ်တူၣ်တူၣ်န့ၣ်လီၤ.

“နဖါတံၣ်ဖဲလဲၣ်. အိၣ်ပွဲၤဂၤလဲၣ်.”

“ယမ့ၢ်ထံၣ်ယကဒုးနဲၣ်နၤ...မိမိဧၤ, နတနတၢ်ဘၣ်န့ၣ်...”

ဆူ, ဖိအိၣ်...

ဖိမုၢ်သးသယုၢ်ဘၣ်နၤဒိၣ်မး, အဲၣ်ဒီးအိၣ်စ့ၢ်ကီးခိနီၤ, ဆၢလာခဲမုၢ်ဆုၣ်နကဟဲဘၣ်
သပှၢ်ပှၢ်, နတဟဲတန့ၢ်ဘၣ်နီၤ. ဒုးသ့ၣ်ညါဆိနၤလၢ...နီနီဒီးဖိအိၣ်မုၢ်တအိၣ်ဘၣ်, အ
က့ၤဟးလၢအမိအပါသဝီယိတလိၣ်မဲၣ်ဆုးဘၣ်. ဟဲဘၣ်နီၤကီၢ်နီၤ.

....လၢထူအဲၣ်နၤထီၣ်

“ဟး....မိ, နမၤမတၢ်လဲၣ်.” မုၢ်ဂၢ်နီၢ်ဖိဖုးပသးလၢအဖိခွါအဲၣ်ဂ့ၤဟဲက့ၤဆဲးအယီၢ်
ဒုအယိ, ပာ်ခူသ့ၣ်ကရီက့ၤအလံာ်ပရၢန့ၣ်လီၤ.

“ပကအိၣ်မ့ၢ်နီၤဖိခွါ...ဟးလၢတဂ့ၤ, လဲၤသ့စီကွံာ်နလီၤ...”

“မိမိကလဲၤလၢခိနီၤ. အိၣ်ဟံၣ်ဂ့ၤဂ့ၤနီၤ, ဂဲၤလိာ်ကွဲးနက့ၢ်(မ)တဖျဉ်န့ၣ်ဖဲဟံၣ်မဲၣ်
ညါအံၤနီၣ်.”

“မိမိ, တနံၤအံၤနဆဲၣ်ထီၣ်သးရဲးလဲၣ်, နတလဲၤဆါယုၢ်ဒီးခိနီၤလၢဇိၢ်.”

“အိယသ့ၣ်ညါလံ, မိမိကလဲၤယုဖိသ့ၣ်ခွါ.”

“ယကဝံာ်နဘၣ်နီၣ်...”

“အီၤ...တမ့ၢ်ဘၣ်, ယတဲလိာ်ကွဲးမိမိလီၤ.”

“ပါပါဧၤ...ညါညါဟဲလံ..ဖိမုၢ်သးခုညါ...ဟဲဟဲညါညါ...ညါညါတနံၤအံၤနဒိၣ်
တၢ်ဂ့ၤညါ...နဘၣ်မၤအိၣ်စၢၤယၤခိနီၤဘဲဘဲလီၤနီၤ...”

“မ့ၢ်ဝဲ... ညါညါကမၤအိၣ်စၢၤနၤဘဲဘဲလီၤ... ကဖိလိဖိဒီးအပါဒီးမုၢ်ဂၢ်နီၢ်ဖိမၤအိၣ်သ
ကိးခိနီၤသၢဂၤဒီးအိၣ်သကိးသၢဂၤန့ၣ်လီၤ. အိၣ်ခိနီၤဝံၤဒီးကဖိလိဖိလဲၤဂဲၤလိာ်ကွဲးလၢ
ဟံၣ်မဲၣ်ညါ, ဖိကရၢအပူၤဒ်ညီၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

“နမိနပါအိၣ်က့ၤဖဲလဲၣ်, အအိၣ်ဒီးဧၤ..ဖိ”

“ပါပါစူးကွံာ်အသးအိၣ်ယိးနံၣ်လံ, မ့မ့မိမိန့ၣ်ဟံးက့ၤအဝၤလၢအသိတဆိဒီးလဲၤဖဲ
လဲၣ်ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်.” ထူတသံကွၢ်အါထီၣ်လၢဘၣ်, မ့ၢ်လၢဖိအမိန့ၣ်မ့ၢ်ပှၢ်လၢအ

သးဟ့ဝဲအကျါတဂါလီ၊ လာအယိ၊ အီဒီးဖီဘဉ်အိဉ်ယံလိာ်သးန့ဉ်လီ၊

“နဝါသးဘိမိ၊”

“ကပြါန့ဉ်အနီဉ်ချံဒီးဘဉ်တဲးချံအဂါတဘုဉ်ဒီးအစိဉ်ဒုဉ်လဲာ်ပတထံဉ်ဘဉ်လာ၊
ဘဉ်.”

ဖီအမဲာ်သကွီပူပုဒီးမဲာ်ထံန့ဉ်လီ၊ “ဖီဟီဉ်လာတဂုဒီး...ထူအိဉ်ကုလာနကပ၊
လံနီ၊ ထူကကွါထွဲကုဒီးနီ... တလိဉ်ဘဉ်ကိလာဘဉ်နီ.” ထူဟံးထီဉ်ခိဉ်ဖာဉ်
ဖိ၊ ထွါကွံာ်န့ဉ်ဝဲဖီအမဲာ်ထံဒီးသါကဟ့ဉ်ဝဲတံာ်နမူဖီလာအအဲဉ်ဒီးတုာ်ဝဲဖးယံာ်လံတ
ထံဉ်န့ဉ်၊ “ပါပါဧ၊ ယအဲဉ်ဒီးမံ..”

“ကုမံ...ကုမံ..ပါပါတဲ...ခီနီဝံဉ်တလာအစုဉ်ထီဉ်လံ.”

“ဖီဧ၊ နမါအိဉ်တံာ်သ့ညါ၊ ဖီဧ...ဘဉ်မနုာ်နတသိဉ်လိတံာ်ဘဉ်လဲဉ်၊ နဆါအိဉ်ပ
သးလာခီနီ...”

“အထူဧ၊ နတသ့ညါယတံာ်ကိတံာ်ခဲဧါ၊ ယမုာ်လဲထီဉ်ကွီမတကကွါထွဲန့ဉ်ယ
ဟံဉ်၊ ယထီဉ်ယဆိလဲဉ်၊ ယမုတမာ်န့ဉ်တံာ်ဟဲနုာ်ကအိဉ်ဒဲလဲဉ်.”

“ဒါး...ခဲအံမတါအိဉ်ခိးန့ဉ်ဟံဉ်လဲဉ်.”

“ယဖိခါ...”

“နဖိခါအိဉ်ပုာ်န့ဉ်လဲလဲဉ်.”

“အိဉ်ယိးနံဉ်ခွဲနံဉ်ကပုာ်လီ၊ အမါလိတတါခဲအံအကွီပုာ်ကသုဉ်... ယဖိခါအနီ
လီ၊ရး..”

“အါ...အဝဲပတြါအဖိလံ.. ပဝဲပဖိမုဉ်ခိဉ်တံာ်ဂုဉ်စုာ်ကိးနီ၊ အနီကုဉ်နီတစးဘဉ်.”

“ဖီဧ၊ ခဲကံာ်တလါယအဲဉ်ဒီးဖျိသးဒီးနီနီ.”

“ဒါးနဇုဒီးချုးရးလိဉ်.”

“ယတအဲဉ်ဒီးတံာ်ဆါကတိာ်လါဂါကလိကွံာ်လာဘဉ်နီ.”

“ဒါးအိဉ်ဒီးလာဖိသဉ်ဒီးနီ..”

“အါ...ယဖိမုဉ်ဒု...တလိဉ်နီမံဘဉ်၊ အကိးနုလာမိကဲဒါခီ၊ လိဉ်လာနဖိခါခီ..”

ထူဟ့ဉ်လီဝဲဖီလာအဂါလာအလဲမာ်သကိးတံာ်ဒီးအသုဉ်ခိဉ်အခါန့ဉ်လီ၊

“ကွါဖဲမိမိသးလီ...ဖိခါတတြါနုာ်ဘဉ်...”

“အီ...ယဖိခါအဲဉ်ဂုာ်အံအသးတံာ်ဆိကမိဉ်ထီစုာ်မိ...ဖိခါဧ၊ တံာ်ခဲလါဂါမိဆိမိဉ်န့ဉ်

တင်လာနဂီလာ...” မှ်ဂ်နီဖိဆိကမိပ်ထိပ်တင်န့လီၤ.

“မိ...နဆိမိပ်မန့လဲၣ်.”

“အီ...မိတဆိမိပ်နီမံၤဘၣ်.”

“မိဇာ, ပှၤလာနယုထာတဂၤန့ၣ်အိၣ်ဖဲလဲၣ်တပၤလဲၣ်.”

“အီ...မိကဒူးန့ၣ်နၤအဂီၤ...” မှ်ဂ်နီဖိက့ၤဟံးန့ၣ်ဝဲတံၢ်ဂီၤလာထူဟ့ၣ်လီၤအီတ
ဖၣ်ဒီးဒူးန့ၣ်အဖိခါလီၤ.

“တံသးဂ့ၤ...တံသးဂ့ၤ, မိဇာ..တံတဂၤယီလာအပှၤန့ၣ်ယၤက့(မ်)တဂၤန့ၣ်...”

“မ့မ့ၢ်န့ၣ်ဖိခါဟ့ၣ်မိအခွဲးလံနီၤ...”

“အီ...မိနကဲတံတဂၤအံၤအတၢ်အဲၣ်ဆိန့ၣ်...”

“နသ့ၣ်ညါနီလဲၣ်.” အဲၣ်ဂ့ၤတဲပုးက့ၤအမိၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လာအဆၢဂ့ၤတံသးဂ့ၤတဂၤအံၤလာ
အပှၤန့ၣ်အီၤက့(မ်)အခါန့ၣ်လီၤ.

“မုၢ်ကမဲဒီးခါကမဲတိလိာ်သးလံ...”

“အဒိတၢ်အဲၣ်တိလာညါနီ..”

“အကဲတၢ်အဲၣ်ဆိဇံၤ..အဝဲသ့ၣ်ခံၣ်န့ၣ်...”

“အုၤ...ဟု...မ့မ့ၢ်ယၤယတအဲၣ်လာဘၣ်.”

“ယဲယအဲၣ်ဇံၤ...အပိာ်ခါအစ့အိၣ်...အသးဂ့ၤ...မှ်ပှၤယိယိဖိ.”

“နီဖိဖိဒုအမျှဲကွဲသံဇံၤ.”

“ဖိဖိန့ၣ်မၤဒၣ်အသးခုၣ်ခုၣ်ဖိစ့ၢ်ကိးလီ..” ပှၤမုၢ်ပှၤယံၢ်ဂဲၤ...ယုဂၤတဲလိာ်အသးယံၢ်
ခိယံခိလီၤ.

“အီ..နၤလီၤမၤ...နီၢ်ကဖိလီ, ထံၣ်လိာ်သးလာခဲကၢၢ်မှ်အိၣ်ဟံၣ်တဖျၢၣ်ယီ..” ဖါ
တံၢ်စီထူန့ၣ်တမှ်အဲၣ်ဂ့ၤအပါဘၣ်ဆၣ်အဲၣ်ဝဲအဲၣ်ဂ့ၤ, ဒီးအဲၣ်ဂ့ၤအဲၣ်စ့ၢ်ကိးအီၤအ
ပၢ်နီၢ်ကိးဒီးဖါတံၢ်စီထူသးမုာ်ဝဲအဲၣ်ဂ့ၤကိးအီၤလာပါအခါန့ၣ်လီၤ. မှ်ဂ်နီဖိအဲၣ်
ကဖိလီၤအဖိမုၢ်တံၢ်နီၢ်တဂၤ, ဒီးအဝဲကန့ၣ်ဝဲဆၢလာအနီၤဖဲကဖိလီၤကိးအီၤမိမိအခါ
န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ထဲပှၤခံၣ်မိလာအကွၢ်လိာ်သးတမုာ်နီတစဲးဘၣ်, မ့ၢ်ဝဲအဲၣ်ဂ့ၤဒီးက
ဖိလီန့ၣ်လီၤ.

မှ်ဂ်နီဖိဂဲၤဆၢထၢၣ်တဂီၤအံၤအခိၣ်သၣ်ထူယုၤ...မှ်လာမနၤဆိကမိပ်တၢ်ဒီနၤလီၤ.
မံၣ်က့ၤထဲဂီၤခိတစဲးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လာအဖိခံၣ်ဒီးအဝၤအဂီၢ်န့ၣ်ဂဲၤဆၢထၢၣ်က

တဲကတီဟ်တဲအိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲအဲၣ်အဖိခံၣ်သးသးဖါတံၢ်စီထူအဲၣ်ဝဲအသး
န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲဒီးအဝဲသးတမံခီဖျိအဖိခံၣ်တဟ်လီၤအသးလာဒီပုၢ်ဝဲဘၣ်
ဒီးတဲအါလိာ်သးထီၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ကဖိလိတဲဆါအဝဲအဲၣ်ဂ့ၤဒီး
နံၤဝဲလီၤ. “တဲန့ၤတလိာ်နယုအဲၣ်ဆၣ်တဖျါဘၣ်, နဒိၣ်ပိာ်ခါစုဒ်ဒိၣ်ဒုဂ့ၤမၤသ့ၣ်
မုၢ်ခဲန့ၣ်..” အဝဲနံၤဒိၣ်ထီၣ်ဖဲအနီၤဟူကမံၣ်က့ၤအဖိခါအဲၣ်ဂ့ၤတဲအဒုမုၢ်, “နဟၤဖါ
လီၤကံၤဘီလိဒီးနခဲတဲခဲၣ်န့ၣ်ပုၤလၢအကွၢ်ဂ့ၤန့ၣ်တက့ၢ်မုၢ်ပုၤလၢအနီၤယၤ
ယံၤဘျီတန့ၣ်န့ၣ်လီၤ.” အဖိခံၣ်အံၤတဟ့ၣ်အဂ္ဂုၤနီၤဂၤဘၣ်. အဝဲတဲဝဲလၢအတၢ်က
အိၣ်ယုအိၣ်ဖိးဘၣ်ဆၣ်ကွၢ်ဝဲတလီၤဆီနီၤဘျီဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပူၤကွံာ်တန့ၣ်ခဲန့ၣ်.....

“ဖိမုၢ်နအိၣ်မ့ၤတဘဲဒီး.”

“အိၣ်တဘဲဘၣ်မးကိညၢ်ဒီး, ယအိၣ်ဘၣ်အါ..”

“မိ, တနံၤအံၤယလဲၤကွီတကဲဘၣ်.”

“အါ...မၤနကွီလဲၤဆုၤန့ၣ်န့ၣ်လံာ်လုၤခဲးနီၤ.”

“အန့ၣ်အကၢၣ်ထီၣ်ကွီလီၤဒီး...” ကဖိလိတဲဆါတၢ်နီၤတမံၤဘၣ်, အမဲာ်ထံဟဲထီၣ်
ဒီးဟးထီၣ်ကွံာ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်, “အထူဒၤ, ဖိမုၢ်ဖိလိလီၤယံၤလံ..”

“ဖိမုၢ်..ဖိမုၢ်ဖိလိ...တနီၣ်သးလၢဘၣ်. ဆဲးကျၢကသံၣ်သရၣ်, မၤအဟဲခဲအံၤနီၤ.”
အဲၣ်ဂ့ၤသးကနီးတစဲးဖိညါလီၤ.

“နဖိမုၢ်ဝဲအံၤအိၣ်ဒီးသးတၢ်ဆါလၢအနီၤဆဲးခါလံ, သုတဘၣ်မၤဖျိအသးဘၣ်.”

“ကစၢ်ယွၤ..ကဖိလိအိၣ်ဒီးသးတၢ်ဆါ..” အဲၣ်ဂ့ၤတဲထီၣ်ဝဲလၢအသးပူၤဒီးအမဲာ်ကျိာ်
ထီၣ်တစဲးညါလီၤ. ပူၤကွံာ်သၢလါ...ကဖိလိတဲလဲၤကွီလၢဘၣ်. အယဲၤလီၤဖးဒိၣ်
ညါ, လီၤကံၤဝဲကတဲဒုအသး, အမဲာ်သကွီၤပူၤလီၤကံၤလၢပုၤဆဲးထီၣ်ပုၤမဲာ်သၣ်လၢ
အသုတကလုာ်န့ၣ်, အထးခိၣ်လီၤဝါ..အဂီၢ်ဖျါလၢတအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲမုၢ်တ
နၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်, “ဖိမုၢ်ပာ်နသးမုၢ်မုၢ်နီၤ, မိမိ...ပါပါ.. အိၣ်လၢနကပၤလီၤ. န
ကွီၤဂ့ၤအိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. အဝဲတတဲနၤနီၤမံၤလၢဘၣ်နီၤ. “မိ..မိ...ပါ..ပါ.. ဂ့ၤ..ယအဲၣ်
သုကိးဂၤနီၤ.” မုၢ်ဂၢ်နီၤဖိအမဲာ်ထံလီၤယွၤဖဲအနီၤဟူအဖိမုၢ်တဲတၢ်ဒီးမဲာ်ထံထီၣ်လၢ

ကံဘါတအိၣ်အဆာကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖါတံၢ်စီၤထူယၣ်ကပၤအခိၣ်တဖဲဒီးအမဲၣ်ထံဖျိး
လီၤတဲာ်ဝဲလီၤ. အဲၣ်ဂ့ၤဆာထၢၣ်လာလီၢ်ခံ, အသးလီၤကတံၢ်ဒီးမၤသးဒ်တၢ်အိၣ်ဖဲအ
ကိာ်ယူၢ်ဘိတခါလီၤ. “မိ...ပါ, ပျၢ်ဘၣ်ဖိမုၣ်တၢ်ကမၣ်လာမၤဘၣ်မိမိ...ပါပါတဖၣ်နီၤ
...ကွီၤဂ့ၤ...မၤ...လီၤ...နီၤနီၤ...မၤ...ဖျိၣ်မိ...ပါ...သးတ...ဂ့ၤနီၤ...” ကဖီလီၤသါ
သဖျိထီၣ်မးတထံၣ်လီၤ.

“ဖိမုၣ်တဲတၢ်လာတဂ့ၤ...အိၣ်ဘဲးနီၤ...”

“ဖီလီကတဲ...ဒီး...တဘျီ...နီၤ...ဖီလီ...အဲၣ်မိ.မိ...ပါ...ပါ...ကွီၤ...”

“ဖိမုၣ်..ဖိမုၣ်..ထူ..ဖိမုၣ်..ဖီလီ...ဖီ...လီၤ..ဖိမုၣ်...ဖိမုၣ်...” ကဖီလီၤအသးသမူဟး
ထီၣ်ကွံာ်န့ၣ်လီၤ. အမိအပါဟီၣ်မးလာ်သးလီၤ. အဲၣ်ဂ့ၤဖီၣ်လီၤအမဲၣ်ချ့, “အိ...ယ
မဲၣ်ထံဟဲလီၤ...ဟဲလီၤလံ...ဟဲလီၤဒ်မူခိၣ်စူၤဖးဒိၣ်အသိး...” အဲၣ်ဂ့ၤစံၣ်ထီၣ်ကွံာ်လာ
အဒုမုၣ်ဒးပူၤတဘျီယီန့ၣ်လီၤ.

တချုးဖဲပုၤပာ်လီၤကဖီလီၤဒီးဘၣ်န့ၣ်အဲၣ်ဂ့ၤက့ၤန့ၣ်လီၤလာအဒုမုၣ်ကဖီလီၤဒီးပူၤဒီး
အိးထီၣ်ဝဲတလါလာအဒုမုၣ်ပာ်ဖဲအလီၢ်မံကပၤတဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ. လာကွီၤဂ့ၤဂီၢ်...အဲၣ်
ဂ့ၤမဲၣ်ကျိၣ်မးဖဲအထံၣ်တၢ်ဘိၣ်ဖိတဘိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဟံးထီၣ်ဝဲဒီးဘၣ်လီၤဝဲန့ၣ်လီၤ.
အဲၣ်ဂ့ၤထံၣ်ဝဲထီၣ်ဒုၣ်လာအကိးတၢ်လိာ်ကွဲတခါဒီးလံာ်တက့ၤန့ၣ်လီၤ. “လာဂ့ၤဂီၢ်”,
အဲၣ်ဂ့ၤအမဲၣ်ထံဟဲပြိးထီၣ်ဘၣ်မးအသးလီၤ. အဝဲပာ်လီၤတၢ်လိာ်ကွဲတခါန့ၣ်ဒီးဟံး
ထီၣ်ဝဲလံာ်လာပုၤကိးဝဲလာဒ်ယၢ်ရံၣ်တဘၣ်လာကဖီလီၤ...အဒုမုၣ်ကဖီလီၤ...ဟ့ၣ်အီၤ
န့ၣ်လီၤ. အိးထီၣ်ဝဲတကဘျဲး, ကဖီလီၤကျးလီၤဝဲအဂီၢ်တဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဲၣ်ဂ့ၤအသး
ကတံၢ်မးဖဲအကွၢ်လီၤကဖီလီၤအဂီၢ်တဘၣ်အံၤလာအကွၢ်အီၤလာတၢ်နံၤကမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
“ဖီလီၤဒၤ, တနံၤအံၤနဒိၣ်တၢ်ဂ့ၤလီၤဆီဒိၣ်မးလဲၣ်. လီၤကံာ်လာမုၢ်ယါဖိတဂၤလီၤ.”
အဲၣ်ဂ့ၤဆိကမိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်....အဲၣ်ဂ့ၤဆဲးအိးထီၣ်ကဒီးဆူညါန့ၣ်လီၤ.

“အမံၤလာအဲၣ်ဂ့ၤ... ယစးထီၣ်ထံၣ်အီၤလာယအိၣ် KG ... ဘၣ်မနုၤယဘၣ်သးဒိၣ်
အီၤလဲၣ်. အိ...ယသးတဂၢ်လာဘၣ်...ယလူၤကွၢ်စူၣ်အီၤကိးနံၤလီၤ. ဖဲယကွံာ်ဘၣ်
အီၤဒီးကပံာ်ထံန့ၣ်ယမဲၣ်ဆုးဒိၣ်မးလီၤ... ယဘၣ်ယိာ်လာအကယါယၤပိ.. ယစံာ်
ကွံာ်လီၤ...ယထံၣ်ချုးလာအသါကပူၤတၢ်လိာ်ကွဲထီၣ်ဒုၣ်ကိးတခါန့ၣ်လီၤ. အိ...အ

စုတပွဲၤဘၣ်...ယသးကညီၤအီၤညါ.. ဖဲအဝဲဟးကွံာ်ခါန့ၣ်ယလဲၤပှၤဒ်သးကဟ့ၣ်အီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲကိးယၤနီၣ်မ့ၢ်ကွဲ... ယသးဆါပှၤလၢအကိးယၤနီၣ်တဖၣ်လီၤ... ယပှၢ်ထီၣ်တၢ်တဖၣ်အယီၤ...ယတဟ့ၣ်အီၤအမဲၣ်ညါ...ယဟးထီၣ်ကွံာ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယသးဟ့ၣ်အီၤဖဲမုၢ်နံၤတနံၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲကွၢ်ဟ့ၣ်ယၤထီၣ်ဖဲအထံၣ်ယၤလီၤ.” အဲၣ်ဂ့ၤအမဲၣ်ထံလီၤပြုၤပြုၤလီၤ. အိးထီၣ်ဖးကဒီးဝဲဆူညါလီၤ...

“ယအဲၣ်မိမိပါပါဒိၣ်မးလီၤ...မိမိမ့တမ့ၢ်ယမိမိနီၣ်ကီၢ်ဘၣ်ဆၣ်ယအဲၣ်အီၤလီၤ... အိ...ယသးဘၣ်ဖှီၣ်ဒိၣ်ကတၢ်အိၣ်တမံၤလီၤ...ဖဲကွီၤပျၢ်အနံၤန့ၣ်...မိမိပါပါ...ကွီၤကွီၤဟးကိးဂၤလီၤ...ဘၣ်မနုၤယဘၣ်လဲၤန့ၣ်မၤကဆိၣ်န့ၣ်ပါပါအလီၤလဲၣ်. ယမ့ၢ်တလဲၤဝံၤလီၤ...ယထံၣ်လံာ်တဘျီလီၤ...ယအိးထီၣ်ဖးအီၤလီၤ... ပါပါကွဲးပာ်အဂ့ၢ်လီၤ. ယဖုးဒီးမဲၣ်ကျိၣ်ဖဲယထံၣ်ပါပါကွဲးဝဲ, (ဒီးန့ၣ်ဖိသၣ်မုၢ်ကဖိလိဖဲပှၤဒ်မၤဝါလၢအသးသမူဟးထီၣ်ကွံာ်ခံၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ...ယအဲၣ်ဖိသၣ်မုၢ်အံၤနီၣ်နီၣ်ကီၢ်အယီၤ...ယတတပှၤနီၣ်တဂၤဘၣ်...ယမ့ၢ်ဟံးန့ၣ်ယမၤဒ်လဲၣ်ယတတဘၣ်. အီၤ...တၢ်ဂ့ၢ်အံၤယကဘၣ်တဲလၢယမၤလၢညါတဂၤပာ်တၢ်န့ၣ်ယၤအဖိလီၤ.)ယမဲၣ်ထံလီၤဖဲယထံၣ်ပါပါကွဲးလံာ်တကျိၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ...စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်ယသးတမုၢ်ဒီးယအိၣ်မ့ၢ်တဘဲစ့ၢ်ကိးဘၣ်... ဘၣ်ဆၣ်ယတတဲပျါဘၣ်, ယပာ်ဒ်လၢယသးပူၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယသ့ၣ်ညါလၢယတူၢ်ဘၣ်တမုၢ်နီၣ်စးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.” အဲၣ်ဂ့ၤအမဲၣ်ထံလီၤဒီးဒ်တၢ်အဖၤလီၤ. ယူၢ်လီၤယုၣ်အထူးပျၤထံလီၤ.

“အိပါပါမ့ၢ်ဒ်ဖိၣ်သၣ်ခွါစီဆ့ၢ်လီၤမၤ...” အဲၣ်ဂ့ၤဆိကမိၣ်ထီၣ်ဝဲ.. အဲၣ်ဂ့ၤဆဲးဖးကဒီးဝဲလီၤ.

“ယသးကညီၤပါပါဒီးမိမိလီၤ. ယၤဒီးကွီၤဂ့ၤပလိးကိၢ်ပဒုဖိတဂၤလီၤ. တနံၤန့ၣ်ယထီၣ်ကွီၤဒီးသရၣ်မုၢ်ပျၢ်လီၤဆိပုၤလီၤ... ယဟဲက့ၤတုၤဟံၣ်ဒီးယနၢ်ဟူၤပါပါဒီးမိမိတဲလိာ်သးလီၤ...ပါပါတဲဝဲဒီးအမဲၣ်ထံလီၤဝဲလီၤ. (ဖိစၢ, ယလဲၤမၤကွၢ်သးလၢတၢ်ဆါဟံၣ်..ပှၤတဲယၤလၢယမ့ၢ်ပှၤတကလုာ်လၢပှၤကိးဝဲပှၤတူၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. ဖိစၢဝံသးစူၤယၤနီၤ..) ယသးဘၣ်ဖှီၣ်စၢပါပါလၢအမ့ၢ်ပှၤတူၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. ယလိးကိၢ်ဒုဒုဖိညါ...ကွီၤဂ့ၤန့ၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲအယီၤတဲပါပါဘၣ်ပးအလိးကိၢ်အဒုဖိန့ၣ်လီၤ. ပါပါဒီးမိမိအမဲၣ်သ့ၣ်ဟဲထီၣ်တမ့ၢ်လီၤ. ယသ့ၣ်ညါယဲလီၤ...” အဲၣ်ဂ့ၤသ့ၣ်ညါဝဲအံၤလီၤ. အဲၣ်ဂ့ၤဟီၣ်ဝဲ

လက်သုံးဖဲအထိုင်လံာ်လာခံကတၢ်တကျိၤန့ၣ်လီၤ.

“တချုးယသးသမူဟးထီၣ်န့ၣ်ယအဲၣ်ဒီးလာကီၤဂ့ၤကဟ့ၣ်ယဖီတၢ်ဆူၣ်ဖိတဖိးဖဲယနံၤအိၣ်ဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယသ့ၣ်ညါလာအတဟ့ၣ်ယၤဘၣ်. မ့ၢ်လာပူၤကွံာ်တနံၤန့ၣ်ယဒဲအမဲၣ်သၣ်တထံၣ်န့ၣ်လီၤ. တမ့ၢ်ယအဲၣ်ဒီးဒဲဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ယစုတခီအံၤချ့ၤရးမးဘၣ်မနုၤတအိၣ်ယိလဲၣ်... ယက့ၤဟီၣ်န့ၣ်လီၤလီၤမံခိၣ်ဒီးတၢ်တနံၤန့ၣ်ယတလဲၤကီၤလာဘၣ်...ဒီးယဟီၣ်န့ၣ်လီၤ...” မ့ၢ်ဂံၢ်နီၤဖီဒီးဖါတံာ်ထူဟဲက့ၤန့ၣ်လီၤဒီးထံၣ်လဲၤအဖိခွါဟီၣ်ပသးဒီးအမဲၣ်ကဖုးလုးမးလီၤ. အဖိခွါဟ့ၣ်လီၤအီၤလာလံာ်ဒဲၣ်ယၢ်ရံၣ်တဘျီန့ၣ်ဒီးဟးထီၣ်လဲၤ. အဲၣ်ဂ့ၤလဲၤဆူပှၤဆါတၢ်အလီၤဒီးပှၤဖီတၢ်ဆူၣ်တကဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟဲက့ၤဟ်လီၤလဲၤအဒုမုၢ်အလီၤဒီးအမဲၣ်ထံလီၤယုာ်လဲၤ. တဲထီၣ်လဲၤအသးပူၤ, “ဖီလီၤဒၢ, ပျါဘၣ်ကီၤတၢ်ကမၣ်လာမၤကမၣ်နၤတဖၣ်နီၤ... ကဖီလီၤအမဲၣ်ပျါမးနံၤကမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.”

“ယအဲၣ်နၤဖီလီၤဒၢ...”

တုၤမ့ၢ်ပှၤလဲၤဟ်လီၤကဖီလီၤန့ၣ်အဲၣ်ဂ့ၤအမိအပါကိးအီၤလဲးလိး, ဘၣ်ဆၣ်တလဲၤဘၣ်. ပှၤအါဂၤဆိကမိၣ်လဲၤအဲၣ်ဂ့ၤကသးခု, မ့ၢ်လာတဖိးလိာ်ဒီးကဖီလီၤနီတစဲးဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဲၣ်ဂ့ၤတဂၤအိၣ်တၢ်လာဟံၣ်မံနီၤလာလီၤမံခိၣ်ဖိးဟုဒီးကဖီလီၤအဂီၢ်ဒီးနၤမူမးဝဲဒီးအမဲၣ်ထံလာကလီၤဂီၢ်မးတအိၣ်လာဘၣ်.

တၢ်တကၤဘုတကၤဟု တၢ်ကၤပီညါဘၣ်လူၤဃု

လၢ-နီၢ်ထံသဝံသ့မိၣ်, မဲၢ်လးအူဒဲကဝီၤ

နီၢ်ဂ့ၤဒီးနီၢ်ခုၣ်မ့ၢ်ပှၤဒီတံၤဒီသကိး, အိၣ်ဘၣ်ဃုၣ်ကိတပူၤယီၤရဲလိာ်အသး, အဲၣ်လိာ်အသးဒီးပုၤဝဲၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. အဲၣ်သ့ၣ်ခံၤဖဲအအိၣ်ကိတအဆၢကတီၢ်တသံ ကွၢ်လိာ်အသးနီတဘျီလၢ, အဲၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်ဖျိထီၣ်ကိတန့ၣ်ကမၤတၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်ဘၣ်. နၢ် သက့, တုၤအဖျိထီၣ်ကိတယုထၢတၢ်မၤခံၤလၢၢ်ဒ်သိးသိးန့ၣ်လီၤ. နီၢ်ဂ့ၤက့ၤဆူကညီ ကီၢ်ဒီးက့ၤသိၣ်လိတၢ်ဖဲအသဝီ, ဒီးနီၢ်ခုၣ်စ့ၢ်ကိးက့ၤဆူအသဝီဒဲဒီးက့ၤသိၣ်လိတၢ် စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ပှၤဒီတံၤဒီသကိးခံၤအံၤအိၣ်ယံၤလိာ်အသးမံးလၢလၢအကထီလီၤ. တနၢ်ဟူလိာ်အ ကစီၣ်နီတဘျီဘၣ်. တကၤလၢအတၢ်ဖဲတၢ်မၤဒဲၣ်လိာ်ဒဲၣ်လၢၢ်သ့ၣ်လၢၢ်သးန့ၣ် လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢအသ့ၣ်တၢ်သးတီလိာ်အသးအယီၤဖဲမုၢ်နၤအဆၢကတီၢ်သ့ၣ် နီၣ်လိာ်အသးလၢတကၤဒီးတကၤအသးကံၢ်ပှၤဒဲၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပှၤလၢနီၢ်ခုၣ်အ မဲၢ်ညါတနံၣ်ဒီးဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲအဖိမုၢ်လီၤအဲၣ်လီၤကွံတကၤန့ၣ်လီၤ. နီၢ်ခုၣ်စ့ၢ်ကိးအဖိအ

ဆိကတၢ်တဂၤမ့ၢ်အပိာ်မုၢ်ဖိ, အညၢ်ဖိဝါကပုၢ်လုးယံလၢလီၤအဲၣ်လီၤကွံ, လီၤထုး
န့ၢ်သ့ၣ်ထုးန့ၢ်သးဒိၣ်မးန့ၢ်လီၤ.

နီၢ်ဂ့ၤဒီးနီၢ်ခုၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢတစီၤအံၤထံၣ်လိာ်အသးတသ့လၢၤဘၣ်န့ၢ်လီၤ. ဘၣ်
ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်တဂၤဒီးတဂၤအတၢ်သ့ၣ်နီၣ်လိာ်အသးအဆၢတလီၤတဲာ်တူၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်
အိၣ်န့ၢ်ကုးဒီးဟံၣ်ဒီးယီၤဒီးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤဖးဒိၣ်လၢအစုပူၤဘၣ်ဆၣ်တၢ်အဲၣ်တၢ်သ့ၣ်နီၣ်
အံၤမူဝဲဒၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ခံၤအသးကံၢ်ပူၤန့ၢ်လီၤ. ပှၤဒီတံၤဒီသကိးခံၤအံၤအိၣ်တၢ်
ဆိးတၢ်အလီၢ်တဘျးလိာ်အသးဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲမ့ၢ်တၢ်တ
မံၤယီၤန့ၢ်လီၤ. နီၢ်ဂ့ၤအိၣ်လၢအနုၤသဝီအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်အကျဲတသ့လၢၤအယီ
ဟဲဒီယီၤဝဲဆူကီၢ်ကီၢ်တဲာ်, ဒီးနီၢ်ခုၣ်စ့ၢ်ကိးအိၣ်ဝဲလၢအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်တသ့
လၢၤအယီဟဲဒီယီၤဝဲဆူကီၢ်ကီၢ်တဲာ်န့ၢ်လီၤ. နီၢ်ဂ့ၤဟဲလၢမဲာ်ညါဒီးနီၢ်ခုၣ်ဟဲဝဲလၢခံ
န့ၢ်လီၤ. ဒီးဟဲအိၣ်ဘၣ်က့ၤဝဲတပူၤယီၤဒီးမ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢအသးစၢ်အခါအိၣ်ဘၣ်ဃုာ်ကွံ
တပူၤယီၤအလီၢ်န့ၢ်လီၤ.

ပှၤဒီတံၤဒီသကိးခံၤအံၤထံၣ်လိာ်က့ၤအသးဒီးသ့ၣ်ခုသးခု, နံၤကဝဲၢ်ပျီၢ်ကဒီဝဲဒိၣ်မး
န့ၢ်လီၤ. နီၢ်ဂ့ၤသးပှၤထီၣ်တစဲးညါ, ဘျးမးလၢနီၢ်ခုၣ်ကွၢ်နီၣ်က့ၤအီၤသါတဘၣ်လၢၤ
ဘၣ်န့ၢ်လီၤ. နီၢ်ခုၣ်စ့ၢ်ကိးပျါပှၤထီၣ်ဝဲတစဲးန့ၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အမဲာ်တသ့ဒီးဘၣ်.
နီၢ်ဂ့ၤကွၢ်နီၣ်အီၤဘၣ်ဂ့ၤဂ့ၤလီၤ. နီၢ်ဂ့ၤအဖိမုၢ်အိၣ်တဂၤဒီးအဖိခွါအိၣ်သၢဂၤလီၤ. မ့
မ့ၢ်နီၢ်ခုၣ်တခီအဖိခွါအိၣ်ဝဲတဂၤဒီးအဖိမုၢ်အိၣ်ခံၤန့ၢ်လီၤ. နီၢ်ဂ့ၤဒီးနီၢ်ခုၣ်အိၣ်ဘၣ်
က့ၤတၢ်လီၢ်တပူၤယီၤဘၣ်ဆၣ်သိၣ်လိာ်တၢ်တခီကွံတဂၤတဖျါၣ်လီၤ.

နီၢ်ဂ့ၤဒီးနီၢ်ခုၣ်ကဲထီၣ် (TRR) သရၣ်နဲၣ်တၢ်ခံၤလၢာ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ခံၤကဲ
ထီၣ်သရၣ်နဲၣ်တၢ်ဒ်သိးသိးအယီမ့ၢ်ဟးအိၣ်သကိးကွံန့ၢ်ဟးဝဲဒ်သိးသိးလီၤ. ဘၣ်တ
နံၤဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤဟးအိၣ်သကိးကွံအခါ, သရၣ်မုၢ်နီၢ်ဂ့ၤကွၢ်ဝဲကွံသရၣ်သရၣ်မုၢ်
သိၣ်လိာ်ဒီးကွံဖိတဖၣ်မၤလိာ်န့ၢ်လီၤ. သရၣ်မုၢ်နီၢ်ခုၣ်ဆၢထၢၣ်လၢသရၣ်မုၢ်နီၢ်
ဂ့ၤအကပၤဒီးကွၢ်တၢ်ဆူသရၣ်သိၣ်လိာ်ဒီးအမဲာ်ချံကွၢ်တရံးဆူကွံဖိလၢတၢ်လီၢ်ခံတ
ဖၣ်အအိၣ်လီၤ. သရၣ်မုၢ်နီၢ်ခုၣ်ထံၣ်ကွံဖိတနီၤကွၢ်တၢ်ဆူသရၣ်သိၣ်လိာ်အအိၣ်ဒီး

ကိုဖိတဂမးလံာ်တကစီဒီးကိုဖိတဂမးခံဂတုတဂါ၊ ကိုဖိတနီကွာ်လိာ်အမဲဒီးကတိသကိးတလီ၊ သရဲတခိသိာ်လိတလါတမဲညါ၊ ရဲလံာ်လါဂံာ်လါဘါအကပါကနီယုမးတဘီလီ၊

သရဲမုာ်နီခုာ်ထံာ်တအံဒီးခွဲးသရဲမုာ်နီဂုလီ၊ သရဲမုာ်ခံဂအံထံာ်တအံအယိအသးတမုာ်ဘာ်၊ အဝဲသုာ်ခံဂဟဲကွာ်လါကျဲဒီးတဘီဒီးတၢ်ပိာ်တဲသကိးဘာ်ယးကိုဖိတအိာ်သးအဂုာ်န့လီ၊ နီခုာ်သံကွာ်နီဂု၊ “တၢ်အံပကဘာ်မၤဒ်လဲာ်” နီဂုစံးဆါအီလါ၊ “ပကဘာ်ဟ့ာ်ကဒါကွာ်တမၤလိလါအမ့ၢ်-တၢ်ပာဆုၢ်တီဒါ” လီ၊ တီဒါန့ပဘာ်ဟံလီဒီးတၢ်သိာ်တၢ်သီတဖၣ်န့လီ၊ ပှၤသးစၢ်ခဲအံအိာ်ဒီးအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်န့လီ၊ ဘာ်ဆၢတၢ်သိာ်တၢ်သီကဘာ်ပၤအီန့လီ၊ ကဘာ်သုဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လါအလီၤဒဲန့လီ၊ ဖဲမၤလိတၢ်အဆါကတိကိုဖိတဖၣ်ကဘာ်ကနၣ်တၢ်သိာ်တၢ်သီလီ၊ တၢ်သိာ်တၢ်သီန့မ့ၢ်တၢ်လါအဒုးအိာ်ထီၣ်န့ပှၤပကံာ်ပစီ၊ ဒီးပၤယာ်ပသုးပသံာ်ပလါကပီန့လီ၊ ပမ့ၢ်ဟံလီန့ကိုဖိတၢ်သိာ်တၢ်သီတၢ်ဘျါလါတီဒါပူၤဒီးဖဲကိုဖိမၤလိတၢ်အခါတမ့ၢ်လါဂဲၤဝဲကဘူာ်ဘာ်၊ ဒီးပကဘာ်ထုးန့ကိုဖိအသးန့လီ၊

နီဂုတခိတဲထီၣ်ဝဲ, “နီခုာ်ဒါ, ဖဲပအိာ်ကိုအခါပတၢ်ဒ်သီးကိုဖိခဲအံတဖၣ်ဘာ်နီ” နီခုာ်တဲဆါထီၣ်အီချ့သဒဲး, “ပတၢ်ဒ်သီး, ပဒ်သီးကျိၣ်ဒါ” “အါ...တမ့ၢ်ဘာ်...နၤတဂၤယမ့ၢ်တဲတၢ်တကတၢ်ဒီးနတဲဘျီယၤထီဘီလီ” “အါ... ဒ်လဲာ်... နသါတဲကွာ်တဘီ” နီဂု,.... “ယအိာ်ကိုဒီးနၤတပူၤယီနသ့ညါလီဘာ်” နီခုာ်, “သ့ညါမနုၤလဲာ်... နဂဲၤဆူာ်န့... ယတထံာ်နဂဲၤမီလဲာ်...” နီဂု, “ပထီၣ်ကိုသရဲမ့ၢ်ဟဲန့လီလါတီဒါပူၤ, ပဟူးမးတဘူာ်ဘာ်” နီခုာ်, “ယဲယအိာ်လါပှၤမဲာ်ညါကတၢ်, ယမ့ၢ်အိာ်လါပှၤလီၢ်ခံယဘာ်ယိာ်ထဲယတနၢ်ဟူတၢ်ဒီးယမၤလံာ်ကတဘာ်ဘာ်လီ၊ ယဘာ်ယိာ်ထဲသရဲရဲလံာ်ယကတနၢ်ဟံဘာ်ဖုးလီ” နီဂု, “ယမၤလံာ်မ့ၢ်တဘာ်န့ယမဲာ်ဆုးလါသရဲသရဲမုာ်, ဒီးယသကိးဖိတဖၣ်လီ၊ ဖဲသရဲရဲလံာ်အခါယမ့ၢ်ကတိတၢ်ဒုဝံလံ...” နီခုာ်, “ယမ့ၢ်ဖးလံာ်တကစီဒု, ယဒုးတၢ်ဒုးတဘာ်လါဘာ်”

နီဂူ၊ “နာဒီးယာဖဲပအိဉ်ကိုအခါသရဉ်ဖုဉ်မနုၤပှၤထါတယုၤနနီဉ်ဒီးခါ။”
နီဉ်ခဉ်၊ “သးပှၤနီဉ်သ့ခါ။ (တံတကၤဘုတကၤဟု၊ တံကၤပီညါဘဉ်လူၤယု) အတဲ
ပှၤထီဘိလၢပဘဉ်ယုတံကၤညဉ်ညဉ်သ့ဆူဉ်ဆူဉ်လီၤ။” နီဂူ၊ “နဲနသဝီတဘူး၊
ယဲယသဝီတဘူးပဟဲမၤလိတံမုၢ်ဖဲယဲၤနဲနသဝီတဘူးဒီးနမၤထါန့ဉ်နသးပှၤ
နီဉ်အခိဉ်ထံးတဖျၢဉ်ယကမၤန့ၢ်က့ၤနနီၤ။ “နီဉ်သံဉ်နာဒီးလာပှၤပှၤ၊ နာမူသံဉ်သ့မိၤ
ဟဲယုၤတံတကၤဘုတကၤဟု၊ တံကၤပီညါဘဉ်လူၤယု။” နီဉ်ခဉ်၊ “ယသ့ဉ်နီဉ်က
စီဒီး၊ ဘဉ်ဆဉ်ယအဲဉ်ဒီးသ့ဉ်ညါလၢမ့ၢ်နသ့ဉ်နီဉ်ဒီးစ့ၢ်ကိးခါအယိယမၤဆိလၢအက
တၢ်တဖျၢဉ်လီၤ။” နီဂူ၊ “ယတဲတၢ်ဒီးနာအံၤယသ့ဉ်နီဉ်က့ၤယတၢ်အိဉ်မူဖဲယဖိသဉ်
အခါလီၤ။” နီဉ်ခဉ်၊ “နီဂူၤစၢ၊ တဲဘဉ်ယၤနဂ့ၢ်နပီၤတဖဲမိဉ်...ယအဲဉ်ဒီးထီဉ်သတြီၤ
က့ၤအိၤဒီးပှၤသးစၢခဲအံၤတဖဉ်အတၢ်အိဉ်သး၊ မ့ၢ်ကသ့ခါ။” နီဂူ၊ “ခဉ်စၢ၊ ယတဲ
န့ၢ်နသ့လီၤ။ ဘဉ်ဆဉ်ကတံတံတံတံဆၢကတီၢ်တဘျုးန့ဉ်ရံဉ်ညါလီၤ။ နကနဉ်က
ချုးခါ။” နီဉ်ခဉ်၊ “ကနဉ်ချုးဝဲသၢဉ်ယကဟံးန့ၢ်တံဆၢကတီၢ်လၢယကကနဉ်လီၤ။”

နီဉ်ခဉ်ဆုဉ်နီၤကနဉ်မးတၢ်လၢတၢ်သးစဲအပူၤလီၤ။ နီဂူၤစးထီဉ်တဲဝဲ၊ “ဖဲယသးအိဉ်
တဆဲခံနီဉ်အခါယပၢ်သံသဒဉ်ယၤဒီးယမိၢ်မုဉ်ကမဲကဟုကယၢ်က့ၤဝဲပဒီပုၢ်ဝဲတဖဉ်
န့ဉ်လီၤ။ ယဒီပုၢ်ဝဲအဂၤအါအယိယမိၢ်ဆုၢ်ယၤလၢကိတန့ၢ်ဘဉ်။ ယတဲစီယအဲဉ်ဒီး
အိဉ်ကိုယမံတန့ၢ်ဘဉ်။ ပှၤဂ့ၤပှၤဂၤထီဉ်ကို၊ ယဲစ့ၢ်ကိးယအဲဉ်ဒီးထီဉ်ကိုန့ဉ်လီၤ။ ယ
မိၢ်ထီဉ်ဝဲလၢယအဲဉ်ဒီးထီဉ်ကို၊ ယမံတန့ၢ်ဂဲၤတန့ၢ်ဘဉ်အယိသးကညီၤဘဉ်ယၤလီၤ။
ဒီးဘဉ်ဝဲဖဲပှၤထူးပှၤတီၤအမၤတဂၤလိဉ်ဘဉ်ပှၤပိဉ်မုဉ်လၢအဟံဉ်ပူၤလၢကမၤတၢ်အ
ယိဟဲဝဲဆူယမိၢ်အအိဉ်ဒီးယုဝဲလၢယကလဲၤအိဉ်ဒီးအိၤဒီးတဲလိာ်အသးဒီးယမိၢ်ဒီးယ
မိၢ်အာဉ်လီၤအိၤလၢကမၤယလဲၤအိဉ်ဒီးအိၤဒီးအဝဲကဘဉ်ဆုၢ်ယၤလၢကိတန့ၢ်လီၤ။

တဘျုးဒီးလာယလဲၤဆူပှၤထူးပှၤတီၤအဟံဉ်ဘဉ်ဒီးယမိသိဉ်လီၤသီလီၤယၤဒီးမၤလိာ်
ပိာ်လီၤယၤတၢ်အါမးန့ဉ်လီၤ။ ယမိၢ်မၤလိာ်ပိာ်လီၤယၤဒီးသိဉ်လီၤသီလီၤယၤဒီးအံၤ၊
“ဖိမုဉ်စၢ၊ ပှၤသးပှၤဖဲဝဲဒဉ်၊ (ထိးတံမံတယုဉ်၊ ပှၤဖါမံတသါ၊ ပမံဆူဉ်ပအိဉ်ယး၊
ပိာ်မုဉ်မံဆူဉ်သးပှၤနီဉ်အဒါ၊ ပိာ်ခွါမံဆူဉ်သးပှၤနီဉ်အကူဉ်) အယိပဘဉ်မံဖဲအဘဉ်
ဘဉ်၊ ဒီးဂဲၤထာဉ်ဂီၤဂဲၤထာဉ်သီ၊ ပကဘဉ်မ့ၢ်ပှၤခုပှၤဆုၢ်၊ မၤဒီးကုၢ်အိဉ်ဒီးကစၢ်၊ မၤ

သုတကၢ်, အိၣ်သုတပျံၤ. မၤလိၤနနူၤမၤလိၤနနီၤ, မၤလံၤလူၤကျူၤဆါနသးတဂ့ၤ. နနီၤမ့ၢ်လိၤနမ့ၢ်ခုနမ့ၢ်ဆါမးဒီးဟံၣ်ကစၢ်ကအဲၣ်နၤ, ကသ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်နၤလီၤ. နကဘၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢအတူၢ်ဆါအသးကဲ, အန့ၣ်မးဒီးနကထီၣ်ဘၣ်ကိၣ်ဒီးနကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လီၤ. ပှၤသးပှၤစံးဝဲ, “ကနဲခိၣ်ထံအိၣ်သ့ၣ်ထီ, တၢ်ဝံၣ်အိၣ်လၢတၢ်အကီ” န့ၣ်လီၤ. နလဲၤအိၣ်လၢပှၤဟံၣ်န့ၣ်နကဘၣ်မၤတၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်လီၤ. နမၤတၢ်မ့ၢ်တဘၣ်ဒီးပှၤကသိၣ်နၤ, ကနူၤနၤ, ကကလၢ်နၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်နကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဂ့ၤသးဝါ, တၢ်ဝံၣ်သးစူၤ, တၢ်ဆိၣ်လီၤသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပှၤသးပှၤသိၣ်နၤသီနၤန့ၣ်ကနၣ်အီၤလၢတၢ်သညးသပှၤအပူၤ, ကတိၤခီဆၢပှၤသးပှၤတဂ့ၤ. ပှၤဖိသၣ်န့ၣ်ကတိၤခီဆၢပှၤသးပှၤတဂ့ၤဘၣ်. မ့ၢ်ကတိၤခီဆၢပှၤသးပှၤဒီးပှၤဟံၣ်အီၤလၢအမ့ၢ်ပှၤတပာ်ကတၢ်တဂၤလီၤ. ဒီးပှၤဟံၣ်အီၤလၢအမ့ၢ်ပှၤအမးစ့ၢ်ကီးတဂၤလီၤ.

ဖိမုၣ်စၢ, နဟးအိၣ်ဒီးပှၤန့ၣ်အိၣ်ရှုၤအိၣ်နဲၤ, အိၣ်ဟ့ၣ်တဂ့ၤ, အိၣ်ဘျၢ်တဂ့ၤ. ပှၤသးပှၤစံးဝဲ, “တီအိၣ်တလၢ်, ဘျၢ်အိၣ်တလၢ.” ပမ့ၢ်အိၣ်ဟ့ၣ်အိၣ်ဘျၢ်တၢ်န့ၣ်ပအိၣ်တလၢနီတဘျီဘၣ်. အဂၤတမံၤ, တၢ်လၢပကဲပိာ်မုၢ်ပိာ်မၤန့ၣ်ပကဘၣ်အိၣ်လၢဒီးလီၤ, ကွၢ်ဟံၣ်ပူၤယီပူၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, ဒီးမၤအီၤကစုကစၢ်, ပိာ်မုၢ်လၢအကဒုလီၤတၢ်န့ၣ်ဟးထီၣ်ဟးလီၤဖုဒါခိၣ်တသီၣ်ဘၣ်. ဟံၣ်ပူၤယီပူၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤန့ၣ်သ့ၣ်ညါဝဲဒီးမၤဝဲတခါလၢအလီၢ်တခါလၢအလီၢ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တလိၣ်ပှၤဘၣ်တဲအီၤ, မၤအီၤဘၣ်. မ့မ့ၢ်ပိာ်မုၢ်လၢအတမုၢ်တနီၢ်တဖၣ်သ့ၣ်ညါဒၣ်ထဲအဟးတမံၤလီၤ. တၢ်ဖံးတၢ်မၤတဆိကမိၣ်လၢကမၤဝဲဘၣ်. ပှၤသးပှၤစံးဝဲ, “ပဟးဆူၣ်, ပယီၢ်တချီးပှၤသ့ၣ်မုၣ်ခံ” ပဟးဆူၣ်ပဟးကနၣ်န့ၢ်ဆၢကနၣ်န့ၢ်ကွီၢ်, အယီၤဟးလၢပှၤဂၤအဒီးအလီၢ်တဂ့ၤ, ခဲအံၤန့ၣ်နကလဲၤအိၣ်ဒီးပှၤထူးပှၤတီၤအမၤလီၤ. အိၣ်လၢဒီးပူၤ, ဟးတဂ့ၤ, ကွၢ်ဖဲအကမၤနတၢ်န့ၣ်မၤခဲလၢ်, ဒီးကိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်လဲၤထီၣ်ကိၣ်, ကိၣ်စံၣ်လီၤဟဲက့ၤမၤစၢၤပှၤအတၢ်နီၤ.”

ယမိၢ်မၤလိာ်ပိာ်လီၤယၢ်သိၣ်လီၤသီလီၤယၢ်ဝံၣ်ဒီးယလဲၤယဲဒၣ်လီၤ. ယလဲၤအိၣ်ဒီးပှၤထူးပှၤတီၤအမၤအံၤယဘၣ်မၤတၢ်ဒ်ပှၤသးပှၤတဂၤအသိးလီၤ. ဂီၤခီသၢနၣ်ရံၣ်ယဘၣ်ဂဲၤထၢၣ်ဖိမ့ၤ, မၤကဆဲကဆိဟံၣ်ပူၤ, ဒီးဖိလၢ်, ဒၢၣ်ထံ(ဝံထံ) ဒီးဆူၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.

တံမတဖၣ်အံၤယမၤမ့ၢ်တဝံၤဒီးယတလဲၤထီၣ်ဘၣ်ကွီဘၣ်. ယကဘၣ်ဂုၢ်မၤအီၤဒ်
သီးကဝံၤချ့ချ့န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တံမၤအခါအါအယိယမၤတဝံၤဒီးဘၣ်ဒီးထးသီၣ်ဝဲ
(နၣ်ရံၣ်ဘၣ်)န့ၣ်လီၤ. ယဘၣ်မၤဂုၢ်လိာ်တုၤအဝံၤဒီးဝံထီၣ်ထၢၣ်လဲၤဆူကွီလီၤ. အီၣ်
မ့ၢ်တချုးဘၣ်. ဘၣ်ကီၤမ့ၢ်ဒီတနံၤကျၢၤလီၤ. ဟါခီကွီစံၣ်လီၤယက့ၢ်တုၤဟံၣ်ယဘၣ်
ဖိမ့ၢ်, ဒၢၣ်ထံ, ဆူၣ်တၢ်, ဒီးမၤကဆဲကဆိပုၤဖိလွံၤဂၤ, ဒုးအီၣ်အမ့ၢ်ဝံၤမးယအီၣ်
ဘၣ်က့ၢ်မ့ၢ်လီၤ. ဝံၤဒီးယဘၣ်ကျဲန့ၢ်ပုၤဖိအတၢ်နီၤထံဒီးဘၣ်ဒုးအီၣ်ပုၤဖိကသံၣ်, ဝံၤ
ဘၣ်မၤမံပုၤဖိတကၤဘၣ်တကၤတုၤဖိသၣ်လွံၤဂၤလၢၢ်မံတစုန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ဘၣ်လံခွံနၣ်
ရံၣ်လံ. ယဖးလံာ်တကဲလၢၤဘၣ်. ယအဲၣ်ဒီးမံလံအယိယမံလီၤ. မ့ၢ်လၢယဘၣ်ဂဲၤ
ထၢၣ်လၢဂီၤသၢနၣ်ရံၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. ယတၢ်အီၣ်မူန့ၣ်လဲၤတရံးဒၣ်ဒ်အံၤတသီဝံၤတ
သီ, လၢခံနံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.”

နီၢ်ခုၣ်ကနၣ်နီၢ်ဂ့ၤအပူၤဖိအံၤဒီးသၢသဖွဲထီၣ်မးဝဲဟ့ၣ်ကနၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၢ်ခုၣ်စံးဝဲ, “ယ
သ့ၣ်ညါလံ. ပုၤသးစၢ်လၢညါတဖၣ်အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်လၢသီၣ်တဘျီသဲတဘျီဘၣ်.
ကွၢ်ဖဲပုၤကမၤန့ၣ်မၤဝဲ, ကွၢ်ဖဲပုၤကတဲန့ၣ်ကနၣ်ဝဲ, အီၣ်ထဲဘၣ်ပျံၤတၢ်လီၤ. တၢ်ဘၣ်
ဂ့ၤတဘၣ်ဂ့ၤတဲဆၢပုၤသးပုၤတဘျီဘၣ်. မ့ၢ်တဲဆၢပုၤသးပုၤဒီးပုၤသးပုၤတဲအီၤလၢ
အတဟံကဲတၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤပုၤသးစၢ်တဖၣ်တဒ်န့ၣ်လၢၤဘၣ်. ပုၤသး
ပုၤတဲအီၤတၢ်မ့ၢ်တဘၣ်န့ၣ်တဲဆၢဝဲတဘျီယီလီၤ. ပုၤသးပုၤမ့ၢ်မၤအီၤကနၣ်ဝဲ, မ့ၢ်တ
လီၤကျိၤဘၣ်ဒီးတမၤဝဲဘၣ်. ဖိသၣ်ခဲအံၤအီၣ်ဒီးအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤ. မၤသကိးတၢ်
ဒီးသးပုၤသ့, တၢ်ပီၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီးသးပုၤသ့လီၤ.”

နီၢ်ခုၣ်, “အီ... နီၢ်ဂ့ၤ.. ဖဲနသးစၢ်ဒီးနမ့ၢ်ဖိသၣ်အခါနလဲၤအီၣ်ဒီးပုၤထူးပုၤတီၤအမၤန
ဘၣ်တူၢ်ဘၣ်ခီၣ်ဘၣ်တၢ်အါမး, နတဲဖျါတဘျီဘၣ်ခါ. နတက့ၢ်တဲနမိဘၣ်ခါ.”
နီၢ်ဂ့ၤ, “နီၢ်ခုၣ်ဒၤ, ယတဲဖျါတဘျီဘၣ်. ယက့ၢ်တဲယမိတဘျီစ့ၢ်ကိးဘၣ်. ထဲတမံၤ
တၢ်လၢယလိာ်ဘၣ်ဒီးယသးလီန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အယိတၢ်လၢယဘၣ်
တူၢ်န့ၣ်ယတူၢ်ကဲ, ဒီးတၢ်လၢယဘၣ်မၤန့ၣ်ယမၤယဲလီၤ.” နီၢ်ခုၣ်, “နီၢ်ဂ့ၤဒၤ, အခဲ
အံၤနၢ်ဒီးနဖိအတၢ်အီၣ်သးမၤအသးဒ်လဲၣ်. နပၤဆၢနဖိဒ်လဲၣ်. နရဲလိာ်နသးဒီးနဖိဒ်
လဲၣ်.”

နီဂု၊ “ခုနီဒါ၊ ယဖိတရာထီင်ကိုမုင်ဒိမ်း၊ နှ်ကုဖးလံာ်တခိတမုင်ဘၣ်. ယဲတခိ ယအဲဒိးလာယဖိကဖးလံာ်, ဒီးကဖျိဝဲတနံာ်တတီၤ, ကိးနံာ်ဒဲးလီၤ.”

“ယဖိမုင်တဂၤအတၢ်သးစဲအိၣ်ဒၣ်ထဲတၢ်သ့ၣ်ဝံာ်သးဆါ, တၢ်ဒုတၢ်အူလီၤ. နီၤဖးတ မုင်နီတစဲးဘၣ်. ဒ်သိးအသးကစၢ်ဆါလာလံာ်, ဒီးဖးလံာ်ကမုင်အဂီၢ်ယဘၣ်ဟ့ၣ်ဂံၢ် ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢ, ဖးလံာ်ဆူၣ်ဆူၣ်, နမ့ၢ်ဖျိထီၣ်ကိုန့ၣ်ယကဆုၢ်န့ၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်လုၤအ ကွီ, ခိဖျိဆူၣ်လုၤကိုန့ၣ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤဘၣ်လီၤလုၤကွီတၢ်သးဝံာ်အယိန့ၣ်လီၤ. ယဖိမုင်နီဟူယတၢ်ကတီၤအံၤအယိအဝဲသးခုဝဲဒိၣ်မးဒီးဂုၢ်ကျဲးစးဖးက့ၤလံာ်တစဲး န့ၣ်လီၤ.”

“ယဖိမုင်အံၤအသးအိၣ်စ့ၢ်ကိးလာတၢ်ဒုသီတူၢ်တၢ်ဒုတနီၢ်ပျီၣ်စုၤအယိမၤယပူၤန့ၣ်အီၤ န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယပူၤန့ၣ်အီၤတန့ၣ်ဘၣ်. ယသးဆံးဒိၣ်မးလာယမ့ၢ်မိၢ်လၢအမူအဒါ တလာပွဲၤလၢယဖိအဖိခိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ယဖိမုင်မ့ၢ်အဲဒိးလဲၤသးဝံာ်တၢ်န့ၣ်လုၤအစွဲး လၢယလီၤ. ဒ်သိးအကဖးလံာ်အဂီၢ်ယတဲအီၤလၢဖးလံာ်ချ့ချ့, နဖးလံာ်မ့ၢ်ဝံၤနလဲၤ သ့လီၤ. အဝဲသးခုဒိၣ်မးဒီးဖးဝဲလံာ်ချ့ချ့ဝံၤလဲၤဝဲလၢတၢ်သ့ၣ်မံသးမုင်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ယဟ့ၣ်အီၤတၢ်သဘျ့လၢကသးဝံာ်တၢ်ဒုတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယမၤပံးခူသ့ၣ်အီၤတ စဲးလၢကဖးစ့ၢ်ကိးလံာ်ဒ်သိးကဖျိတနံာ်တတီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.”

“မ့ၢ်ယဖိခွါသၢဂၤနုးနုးဘၣ်လီၤ. နီၢ်ခုနီဒါ... ပုၤဖိသၣ်ခဲအံၤအါတက့ၢ်သးစဲထဲတၢ် လိာ်ကွဲ, တုတၢ်ဂီၤဒီးခဲၣ်ထီၣ်တၢ်အလွဲၢ်အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီဘျီမၤယတု တၢ်ဂီၤ, ယတုတသ့ဒီးနီၤဘၣ်ယလီၤကၢ်လီၤကုၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးတုပုးန့ၢ်က့ၤယလီၤ. ယဲယဖိသၣ်ယထီၣ်ကိုအခါယတုတၢ်ဂီၤတချုးဘၣ်. ထိးကလဲာ်အဂီၢ်မးယတုတသ့ ဘၣ်. ယဖိတရာဒုတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢပွဲၤလၢအဂီၢ်အယိတုတၢ်ဂီၤသ့အကလုာ်ကလုာ် န့ၣ်လီၤ.”

နီဂု၊ “နီၢ်ခုနီဒါ, ယဖိတဖၣ်ဒ်တၢ်ဘၣ်အသးဒီးအတၢ်လိာ်ဘၣ်အိၣ်အသိးယမ့ၢ်ဟ့ၣ် အီၤတၢ်သဘျ့ဒီးဟ့ၣ်အီၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်န့ၣ်အသးမုင်, အသးခုဒီးအမဲာ်နံၤကမ့ၢ်ထီဘိ

လီ၊ ယမုံတဟုံအီတခွဲတယံဘဉ်န့အမဲာ်ဖျါတမုာ်ဘဉ်၊ တဖျါသးဖုံဘဉ်၊
ဒီးတကနဉ်ယုာ်တခီတမံာ်ဘဉ်၊ ယမုံမာအဖးလံာ်သနဉ်ကတဖးဝဲဘဉ်၊ အိဉ်ဒဉ်လာ
တခုာ်ယာသးယာအပူလီ၊ အယိဒ်သိးအသးကစဲဒီးလံာ်အဂီၢ်ယကုာ်တရံးကျဲဒီး
မာအဖးလံာ်ဝံဟုံအီတခွဲတယံလာအကမာတခါခါဒ်အသးအဲဉ်ဒီးမာဝဲဒဉ်
န့လီ၊”

နီၢ်ဂ့ၤတဲတၢ်ကတၢ်ဒီးနီၢ်ခုာ်တဲထီဉ်ဝဲ၊ “မ့ၢ်လီၤ... မိာ်ပာ်တဖဉ်ကဘဉ်ရဲလိာ်အသးဒီး
ဖိတဖဉ်လာကျဲဒ်အံၤလီၤ၊ ကျဲအဝဲအံၤဂ့ၤဒိဉ်မး၊ ဖိတဖဉ်အိဉ်ဒီးတခုာ်မံသးမုာ်န့
လီၤ၊ ဒီးမိာ်ပာ်စုာ်ကီးအိဉ်ဒီးတခုာ်မံသးမုာ်ဖိတဖဉ်အသးန့လီၤ၊ ဒ်သိးပဖိတဖဉ်
အတၢ်ကုာ်ဘဉ်ကုာ်သ့ကထီဉ်ဘးအဂီၢ်ပကဘဉ်ယုကျဲကုာ်တရံးတဖဉ်န့လီၤ၊ မ့ၢ်
လာဆၢကတီၢ်ခဲအံၤတၢ်လဲၤထီဉ်လဲၤထီအါဝဲဒီးဖိသဉ်တဖဉ်အတၢ်ခွဲတယံအါဝဲအ
ယိန့လီၤ၊ ဘဉ်ဆဉ်ဖိသဉ်ကဘဉ်နီၢ်ပာ်အတၢ်ခွဲတယံဒီးသူအတၢ်ခွဲတယံအ
ကျါအကျဲလာအဘဉ်န့လီၤ၊ သူဝဲမ့ၢ်တဘဉ်ဒီးကလဲၤစုာ်ကီးဆူတၢ်ဟးဂီၤန့လီၤ၊
ဒ်သိးပဖိပလံာ်တဖဉ်လူၤထီဉ်စိဆၢကတီၢ်ကချုးဝဲအဂီၢ်ပဘဉ်ရဲလိာ်မုာ်လိာ်ပသးဒီး
အီၤဒီးမၤသကိးတၢ်ဒီးအီၤန့လီၤ၊ ပတၢ်ကုာ်ဘဉ်ကုာ်သ့မ့ၢ်အိဉ်န့တၢ်ခဲလၢာ်ကလာ
ပုၤဝဲလာပဂီၢ်လီၤ၊”

ပုၤဒီတံၤသကိးခံၤအံၤကွၢ်လီၤအနဉ်ရံဉ်ဒီးဘဉ်လံဝဲယဲာ်နဉ်ရံဉ်လံန့လီၤ၊ အယိဂဲၤ
ဆၢထၢဉ်ဝဲဒီးမၤထီဉ်ဝဲထီခံၤလၢာ်ဒ်အံၤ-

“နီဉ်သံဉ်နီဒီးလာပုၤ
နီမူသံဉ်သ့မိာ်ဟဲယုၤ
တၢ်တကၤဘုတကၤဟု
တၢ်ကၤပိညါဘဉ်လူၤယုၤ”

ဝံဒီးဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်အသးဒီးလီၤဖးသကိးဝဲဆူတကၤအဟံဉ်ဒဉ်ဝဲန့လီၤ၊

ဖိသၣ်န့ဆၢၣ်ဒီးသးစၢ်န့ဆၢၣ် တၢ်လီၤဆီလၢယတၢ်ထံၣ်ဒီးဘၣ်ထွဲ

လၢ - ယီၤမုၢ်လွံဖံ, မဲၢ်ရၢမိၤဒဲကဝီၤ

ယမ့ၢ်မိၢ်တဂၤ, ယအိၣ်ဒီးယဖိန့ၣ်လၢကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်သၢန့ၣ်ယၤလီၤ. ယဘၣ်ဘျးဘၣ်ဖျိၣ်ယိယဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဖိန့ၣ်လၢအိၣ်ဒီးက့ၢ်ဂ့ၤဂီၤဘၣ်အယိမ့ၢ်တၢ်သးခုဖးဒိၣ်လၢယမ့ၢ်မိၢ်တဂၤလၢအဘၣ်ဆိၣ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ယသ့ၣ်ညါလၢကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးယၤတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးလၢယကဵုဒိၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးအံးထွဲကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်လၢအတၢ်အိၣ်မူတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖိတဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူလၢအမ့ၢ်ဒီးဖိသၣ်ဆံးခါဒီးဖိတဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူလၢအမ့ၢ်ပှၤသးစၢ်အခါအတၢ်လီၤဆီတဖၣ်ယအဲၣ်ဒီးပၢ်ဖျါထီၣ်န့ၣ်ဘၣ်ပှၤလၢကသ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ယန့ၣ်လၢမိၢ်အါဂၤစ့ၢ်ကိးကလဲၤခိဖျိဒီးဖိတဖၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ထွဲအပူၤလီၤ. ယဖိတဖၣ်ဖဲအနီၢ်ဆံးဒီးအခါ, ယဘၣ်ကိၢ်ဘၣ်ဂီၤတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ကဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆါဒီးကဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ. ဒီးဖဲဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၣ်အခါအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤအဲၣ်လီၤကွံးဖျါဒီးပှၤတၢ်ကမၣ်တအိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. မိၢ်

ပါမ့်တဲဒီးစိုမ်ပါအကလုာ်ဒီးမာထွဲဝဲ, အဝဲသ့ၣ်မ့ၣ်ပှၤလၢအတဲတၢ်ဒ်အထံၣ်ဝဲဒီးသ့ၣ်ညါဝဲသီးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တမ့ၣ်ပှၤကတိၤကဘျဲးကဘျၢ်တၢ်ဘၣ်, တဲတၢ်တိတိလီၤလီၤဒီးမ့ၣ်စိုၢ်ကီးပှၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအပၢ်ဂံၢ်ပၢ်ဘါအသးလၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိဆံးတဖၣ်ဖဲအနီၢ်ဆံးဒီးအခါ, ကွၢ်လိတၢ်သ့ဒီးဖဲနမၤအီၤန့ၣ်မ့ၣ်ပှၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအမၤဝဲဒီးမ့ၣ်လၢတၢ်စံးထီၣ်ပတြၤလၢမိၢ်ပၢ်အအိၣ်ဒီးမ့ၣ်လၢလၢမိၢ်ပၢ်အတၢ်အဲၣ်ကအိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, ဖိဆံးတဖၣ်န့ၣ်ဖဲမိၢ်ပၢ်မၤအီၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်မၤဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပဝဲမိၢ်ပၢ်တဖၣ်တဘျီဘျီပစံၣ်ညီၣ်ကမၣ်ဘၣ်က့ၤပဖိဒီးပဖိတဖၣ်မၤက့ၤတၢ်ဘၣ်ဒီးကဲထီၣ်တၢ်လီၤန့ၣ်လၢပဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ထံၣ်ကမၣ်ဖိဒီးကဲထီၣ်က့ၤတၢ်လီၤန့ၣ်ယအဲၣ်ဒီးပၢ်ဖျါယဲဒ်ဒ်အံၤလီၤ. တဘျီယသကိးမုၣ်တဂၤအိၣ်ဒီးအဖိခံၤ, ဒီးအဖိခံၤမ့ၣ်ပှၤလဲၤလၢကွီဒီးမ့ၣ်ကွီဖိခံၤလၢန့ၣ်လီၤ. အဆံးတဂၤမ့ၣ်တီၤဖိသၣ်ဖိဒီးထီၣ်ကွီသီသီလီၤ. မ့ၣ်အိၣ်တဂၤအိၣ်ဝဲဒ်ခံတီၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၣ်ပၤလီၤ, လၢတၢ်ဖးလံာ်အဆၢကတီၢ်အဝဲဒ်န့ၣ်အဖိလံာ်ဒီးကွၢ်အဖိခံၤကွဲးလံာ်ဒီးစံးဘၣ်အဖိ, “သုကွဲးလံာ်သုစုလီၢ်တဂ့ၤ, လီၤကံလၢဆိဝဲးအိၣ်အဆၣ်အခိၣ်လီၢ်” လီၤ. ဒီးအဝဲတဲကဒီးဝဲ, “အဆံးတဂၤယတတဲဘၣ်, အနီၢ်ဆံးအယိ. အိၣ်စီၤဝါတဂၤနအိၣ်ခံတီၤလံ. နဘၣ်ကွဲးလံာ်မုၣ်မုၣ်နီၢ်နီၢ်... ဘၣ်မနုၤအယိနကွဲးကလိာ်ကလၢန့ၣ်လဲၣ်. ကျဲးစးကွဲးလိနစုလီၢ်မ့ၣ်ဂ့ၤ” ဒီးစီၤဝါအၢၣ်လီၤအမိၢ်လၢကကျဲးစးကွဲးလိလံာ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၣ်ဆ့ၣ်ထီၣ်တနံၤပၤခိတုၤကဒီးလၢတၢ်ဖးလံာ်အဆၢကတီၢ်စီၤဝါအမိၢ်ပူၤအဖိလံာ်ဒီးကွၢ်စီၤဝါအလံာ်တဘျီယိအသးယဲဒ်ထီၣ်, နူအဖိဒီးကလၢဝဲသီၣ်သထူၣ်ဘးလီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အခါ, ဘၣ်လၢအဝၤတဂၤဖးလံာ်တၢ်ကစီၣ်ဒီးစံး, “စီၤဝါမိၢ်မ့ၣ်သုဒီဖိမိၢ်တရၢသုတထူၣ်ဘးလီၤ, မ့ၣ်အဘၣ်ကိမနုၤလဲၣ်.” ဖဲန့ၣ်စီၤဝါမိၢ်တဲ, “ယတမိၣ်တဲသးလၢဘၣ်. ပှၤကညီအိၣ်ဒ်တဖံးနၢနီၢ်ထံတစီကွဲးထီၣ်န့ၣ်လၢတၢ်အဲၣ်တီအလံာ်”. ထဲန့ၣ်တဘီစီၤဝါပၢ်အမဲာ်ကျိၣ်ဘၣ်မးအသးဒီးလဲၤယီၤဟံးန့ၣ်အဖိခွါလံာ်ဒီးထံၣ်ဝဲလၢအဖိခွါလံာ်ပှၤကွဲးယာ်ဝဲလၢ, “ဒုမုၣ်ဖိယထံၣ်နၢယအဲၣ်ဘၣ်နၢ, စံးဆၢက့ၤသပှၤကတၢ်နီၣ်” အံၤတဘျီစီၤဝါပၢ်နူကဒီးအဖိခွါ, ထဲန့ၣ်တဘျီအဖိခွါတဲ, “တမ့ၢ်ယကွဲးန့ၣ်ပှၤ

လံာ်ဘၣ်. မိမိမၤယကွဲးလိယစုလီၢ်အယိဒ်သိးယကွဲးလံာ်ယစုလီၢ်ကဂ့ၤအဂီၢ်, ယထံၣ်န့ၢ်လံာ်တက့ၤပပါပဖးလံာ်အစီၢ်နီၤခိၣ်ဖိလံာ်န့ၣ်, ယကွဲးကူအီၤဒ်သိးယစုလီၢ်ကဂ့ၤလီၤ.” အန့ၣ်တဘျီသးပှ်ဒီးသးပှ်မုၢ်ကွၢ်ယီၤလံာ်ဖိတက့ၤလၢအဖိခွါပှ်အီၤန့ၣ်အိၣ်ဘီယးထီၣ်လံာ်န့ၣ်လီၤ. ဖးကွၢ်ဝဲဒီးသ့ၣ်ညါက့ၤလၢစီၤဝါပၢ်, ဖဲအဖိၣ်သ့ၣ်ခွါခါကွဲးန့ၢ်အမၤသးဘီစီၤဝါမိၢ်အလံာ်န့ၣ်လီၤ. မုၢ်ပှ်ကွဲးဒီးဖုပှ်ကွဲးလိာ်အမဲာ်နံၤကမ့ၢ်ဒီးယၣ်ကွဲးအခိၣ်တတဲအါလၢတၢ်နီၤတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပထံၣ်ဘၣ်လၢစီၤဝါတသ့ၣ်ညါဝဲာ်ဖးနီၤဖးတၢ်သ့ဒီးဘၣ်, ဒ်တၢ်မၤအီၤမၤပှဲၤအမူအဒါဘၣ်ဆၣ်တၢ်လၢအမၤဝဲန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်, အဝဲသ့ၣ်ညါဒ်လၢကမၤဂ့ၤထီၣ်အစုလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ယတဲတ့ၢ်သိးယဖိဖဲနီၢ်ဆံးခါယဘၣ်ကီၢ်တၢ်လၢအဂီၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဆံးအစ့ၤဝဲဒ်လီၤ. တုၤအခီယီၤဆူသးစၢ်တဘျီ, ယဘၣ်ကီၢ်တၢ်လၢအဂီၢ်အါမးယဘၣ်ယိၣ်တၢ်အိၣ်အါမးစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. တဘျီဘျီယဆိကမိၣ်ထီၣ်ယဖိတဂၤကဟးအ့ၣ်လိာ်သး, မ့ၢ်ပှ်ကမၤယလဲၤဘျီယဖိအတၢ်ဂ့ၢ်ခါ. မ့တမ့ၢ်တခီမ့ၢ်ပှ်ကဟဲတဲဘၣ်ယၤလၢဖိတဂၤအီၤသးဒ်ဖဲတခီခါ. အၢၣ်....တၢ်ဒ်န့ၣ်အိၣ်ထီၣ်လၢယသးပှ်ခဲအံၤခဲအံၤလီၤ. မ့ၢ်လၢမုၢ်မဆါတနံၤအံၤတၢ်အိၣ်သးဒီးလၢပဖိသ့ၣ်ခါတၢ်အိၣ်သးတဒ်သိးလိာ်အသးဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. သနၢ်က့, ယဖိနွံၤဂၤအံၤကစၢ်ယွၤအဘျူးယိတုၤမုၢ်မဆါတနံၤအံၤ, ဒ်ယဆိကမိၣ်ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ဂီၤအသိးန့ၣ်ကစၢ်ယွၤတဒုးထံၣ်ဒီးယၤဘၣ်အယိယသးခုစံးဘျူးဘၣ်အီၤဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ယဆၢမုၢ်လၢဒီးယုထုကဖၣ်လၢကစၢ်ယွၤကဆုၢ်ဒီးယၤလၢယတၢ်အိၣ်မူဆူညါလၢယတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးယဖိတဖၣ်, ကဘၣ်ဘျူးဒီးသုတထံၣ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤတဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. တဘျီဘျီယဖိတဖၣ်ယတဲအီၤတၢ်ကနၣ်ဝဲတဘျီဘျီ, တခီဒ်အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပှ်ဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပှဲၤအသိးဒီးဒ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ထံၣ်အသိးန့ၣ်အိၣ်မူဝဲန့ၣ်လီၤ. ယမ့ၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်ဒ်န့ၣ်တဘျီဘျီယသးဘၣ်ဒိဘၣ်ဆၣ်ယဘၣ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ, ဟ်ဆူၣ်ထီၣ်ယသးဒီးယဘၣ်ဆိကမိၣ်မၤမုၢ်က့ၤဒ်ယဲယသးန့ၣ်လီၤ. ဒ်ယတၢ်လဲၤခီဖျိဒီးတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်အသိးန့ၣ်ယနၢ်လၢမိၢ်ပၢ်ကိးဂၤကလဲၤခီဖျိဒီးတူၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤဒ်ပမ့ၢ်မိၢ်ပၢ်အသိးပတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးပဖိပလံၤအတၢ်အိၣ်သးန့ၣ်လီၤ.

ဒ်ယမ့ၢ်မိၢ်, ယတၢ်ဘၣ်ထွဲအိၣ်ဒီးဖိအသိးန့ၣ်ယမ့ၢ်ကွဲးသရၣ်ဒီးယတၢ်ဘၣ်ထွဲအိၣ်စ့ၢ်

ကီးဒီးကွီဖီလာအမ္မာ်သုဉ်ဘိဉ်သးစာ်န့ဉ်လီၤ. ယသုဉ်ညါလာသးစာ်တဖဉ်အံၤလာမိာ်ပါ်
ဂီၢ်မ့ၢ် “ဖိ” န့ဉ်လီၤ. မ့မ့ၢ်လာပၤကီၢ်တဖဉ်အဂီၢ်န့ဉ်မ့ၢ်ပှၤလာ “အမၤတံာ်တံာ်” တံာ်
တဖဉ်န့ဉ်လီၤ. လာပှၤမၤထံမၤကီၢ်တဖဉ်လာအမ္မာ်ပှၤမၤထံဂ့ၢ်ကီၢ်တဖဉ်အဂီၢ်တခီ
န့ဉ်မ့ၢ် “စုကဝဲၤလာအမၤထီဉ်မၤထီတံာ်” တဖဉ်န့ဉ်လီၤ. နီန့ဉ်အသိးလာပှၤယုကျိဉ်
ယုစုတဖဉ်အဂီၢ်န့ဉ်မ့ၢ်ဝဲ, “တံာ်မၤအိဉ်ကဝီၤ(ဈေးကွက်)” ဒီးလာတံာ်အိဉ်ဖှိဉ်တဖဉ်အ
ဂီၢ်လာနီၢ်သးတကပၤန့ဉ်ပှၤသးစာ်မ့ၢ် “ပှၤလာအပျဲစုပျဲခိဉ်သ့လံ” န့ဉ်လီၤ. မ့မ့ၢ်လာ
အဝဲသ့ဉ်အနီၢ်ကစၢ်ဒဉ်ဝဲအဂီၢ်တခီအဝဲသ့ဉ်မ့ၢ်ပှၤလာ “အခိဉ်တုဉ်ခိဉ်ပှဲၤလံ” န့ဉ်လီၤ.
အယိသတးဒီးဖဲလာပဘဉ်ထွဲဒီးသုဉ်ဘိဉ်သးစာ်အခါပဘဉ်နၢ်ပာ်သုဉ်ညါအဝဲသ့ဉ်အ
တံာ်ဘဉ်သးသ့ဉ်တဖဉ်ဒီးသိးပရူဒီးအဝဲသ့ဉ်လာတံာ်ဘဉ်ထွဲအပူၤကသ့ဝဲအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.
လာယတံာ်သိဉ်လိအပူၤယတံာ်ဘဉ်ထွဲဒီးကွီဖီသးစာ်သ့ဉ်တဖဉ်န့ဉ်ယထီဉ်သတြီၤက့ၤ
သးစာ်ကွီဖီလာအပူၤကွံာ်, ဒီးသးစာ်ကွီဖီလာမုၢ်မဆါတနံၤအံၤအတံာ်လီၤဆီအိဉ်ဝဲဒဉ်
န့ဉ်လီၤ.

ဘဉ်မနုၤအယိယစံးလာအလီၤဆီလဲဉ်န့ဉ်ကွီဖီလာညါတဖဉ်ယထီဉ်ဘဉ်လာအဝဲသ့ဉ်
အိဉ်ဒီးတံာ်ဟံကဲ, တံာ်သညးသပှၢ်ဒီးတံာ်ဆဲးတံာ်လာသကဲာ်ပဝးလာအဂ့ၤဝဲန့ဉ်လီၤ.
ကွီဖီလာမုၢ်မဆါတနံၤညါအံၤတဖဉ်ထီဉ်ဘဉ်လာတံာ်ယူးယိဉ်ဟံကဲစ့ၤဒီးအဝဲသ့ဉ်တ
ဖဉ်ဟံကဲဖိလိအသးအါဝဲဒဉ်န့ဉ်လီၤ. တံာ်အံၤတမ့ၢ်ကိးဂၤဒဲးစ့ၤကိးဘဉ်, လာအအါ
ဒီးအစ့ၤအဖီခိဉ်န့ဉ်လီၤ. ဘဉ်မနုၤယိယစံးန့ဉ်လဲဉ်. ယထီဉ်ဘဉ်ဒီးယတံာ်ဘဉ်ထွဲ
အဖီခိဉ်န့ဉ်ယထီဉ်လာ, နီအဖီခိဉ်ယစံးတံာ်အသိးသးစာ်တဖဉ်မိာ်ပါ်ဂီၢ်မ့ၢ် “ဖိ” ဘဉ်
ဆဉ်မုၢ်မဆါတနံၤအံၤလာပၤကီၢ်ဘဉ်ဘၤတဖဉ်အဂီၢ်အတံာ်မၤအါဝဲဒိဉ်မးလာပှၤသး
စာ်တဖဉ်အယိန့ဉ်လီၤ. ပကွၢ်က့ၤကဒီးလာထံကီၢ်ပှၤကလုာ်အဂီၢ်, ပကထံဉ်ဘဉ်လာ
သုဉ်စာ်သးဘိဉ်တဖဉ်မ့ၢ်ဝဲစုကဝဲၤလာအမၤထီဉ်မၤထီက့ၤထံကီၢ်အတံာ်ဖိးတံာ်မၤလီၤ.
ဘဉ်ဆဉ်မ့မ့ၢ်လာတံာ်ယုကျိဉ်ယုစုတကပၤမ့ၢ်တံာ်မၤအိဉ်ကဝီၤန့ဉ်လီၤ. မ့မ့ၢ်လာနီၢ်သး
တကပၤပက့ၤကွၢ်က့ၤပထီဉ်ဘဉ်လာသးစာ်အါဂၤန့ဉ်မ့ၢ်ပှၤလာပျဲစုပျဲခိဉ်သ့ဝဲဒဉ်အိဉ်
စ့ၤကိးန့ဉ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်လာခံကတၢ်, သးစာ်အါဂၤအဝဲသ့ဉ်န့ဉ်လီၤအသးလာအမ့ၢ်
ပှၤဒိဉ်တုဉ်ခိဉ်ပှဲၤလာအဝဲသ့ဉ်အတံာ်အိဉ်မူအပူၤန့ဉ်လီၤ.

ယအဲဉ်ဒီးဟ့ဉ်တံာ်အဒိတခါ, လာယတံာ်သိဉ်လိန့ဉ်ယုအပူၤယတံာ်ဘဉ်ထွဲဒီးပှၤကွီဖီ

သးစၢ်ခဲလၢ်အကျါတၢ်န့ၣ်လီၤ. ယပှၤကိုဖိတၢ်မၤလိအတီၤတဆံလံ, ကဖျိထီၣ်
 ကိုလီၤ. ထီၣ်ကိုန့ၣ်တတ်ဘျဲၣ်အဝဲထီၣ်ကိုကၢၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်
 သီအါ, လၢခံယၢဒီးသရၣ်လၢအမၤသကိးတၢ်ဒီးယၢပလူၤကိးက့ၤ, ပမၤအထီၣ်ကို,
 ယသံကွၢ်အီၤ, “နတထီၣ်ကိုနတၢ်ဂ့ၢ်ကိအိၣ်တမံၤမံၤခါ.” တဲဝဲတအိၣ်...ယသံကွၢ်,
 “မ့ၢ်နသးဟးဂီၤလၢနတၢ်အဲၣ်တီၤယိခါ..နလီၤကိနမၤတခါခါ..” အဝဲတဲဆၢယၤ, “တ
 မ့ၢ်ဘၣ်.” ဒီးပမၤအထီၣ်က့ၤကို, တၢ်လိၣ်တဖၣ်တသ့ဖဲအသ့ပက့ၤန့ၣ်အတၢ်လိၣ်တ
 ဖၣ်ဒီးလၢတၢ်ကၢၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်
 တယံၣ်ဘၣ်, ပှၤစံးဘၣ်ယၤလၢအဝဲဆီဟံၣ်ဆီယီၤန့ၣ်လီၤ. ယသးခုစ့ၢ်, ယသးအုးစ့ၢ်
 န့ၣ်လီၤ. ယသးခုလၢအဝဲဖျိအတီၤတဆံ, ယသးအုးလၢအဝဲတဆဲးမၤလိဘၣ်လၢ
 တၢ်အဂၤတမံၤ, ပဘၣ်တၢ်လိၣ်န့ၣ်လီၤန့ၣ်ပှၤလီၤ. မ့ၢ်တၢ်သးဘၣ်ဒီးဒိၣ်တမံၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးသးစၢ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးပဖိသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤအပူၤန့ၣ်ပဝဲမိၢ်
 ပၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ပကဘၣ်ရၢအဝဲသ့ၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ပၢ်သးဂ့ၤဂ့ၤန့ၣ်
 အလီၢ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အဲၣ်အသ့ၣ်တထူၣ်လာယသ့ၣ်အီၤ

လာ - နီၣ်ဖြဲၤစဲၤလၢ, မဲၢ်ရၢမိၤဒဲကဝီၤ

ယမံၤန့ၣ်အိၣ်ထဲတဖျၢၣ်ဒီးလာယမိၢ်ယုၢ်န့ၣ်ယၤဖဲလၢအဆဲးစၢ်တၢ်ယၤ
အခါလၢအဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလာစီၤထူကပြုၢ်ကပြီၤမူလီၤ. ယတၢ်ဆိကမိၣ်မ့ၢ်တကမၣ်
ဘၣ်န့ၣ်ယမံၤအံၤန့ၣ်မ့ၢ်မံၤလၢအမုၢ်ကတၢ်, အလၢကဝီၤဒီးအခီပညီအိၣ်ဒိၣ်ကတၢ်
လၢပှၤဂၤအကျါလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢန့ၣ်လၢခိၣ်အံၤလီၤ. ယဆိဟံၣ်ဆိယီၤယံၣ်တၢ်လံတဆဲး
န့ၣ်လံလီၤ. ယမၤသးဘိတခီအမံၤမ့ၢ်ဝဲနီၢ်ဆၢသယုၢ်သညိၣ်လီၤ. တချုးဒီးလာယ
ထံၣ်လိာ်ယသးဒီးယမၤ “ဆၢ” အခါန့ၣ်ယဟးပရၢလီၤတၢ်လာယမံၤန့ၣ်မ့ၢ်မံၤအမုၢ်
ကတၢ်, ဘၣ်ဆၣ်ယဘၣ်ဆိတလဲကွၢ်ယတၢ်ဟ်သ့ၣ်ဟ်သးတခါအံၤဖဲယထံၣ်အီၤဒီး
ယုၢ်အတၢ်အဲၣ်အခါလီၤ. ဘၣ်မနုၤအယိလဲၣ်န့ၣ်အဝဲစံးဝဲလၢအမံၤ “နီၢ်ဆၢသယုၢ်
သညိၣ်” န့ၣ်မုၢ်န့ၣ်ဒီးယၤအဆးသၢဆဲညါအယိလီၤ. မ့တမ့ၢ်လာယသးလီၤပလိာ်
ဒီးအတၢ်ထံၣ်အံၤန့ၣ်, တမ့ၢ်လာယကကဲထီၣ်အသးသမူတံၤသကိးဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်
အယိ, စးထီၣ်လၢန့ၣ်လံၤလံၤယမံၤ, “စီၤထူကပြုၢ်ကပြီၤမူ” န့ၣ်ဘၣ်ဖုလီၤက့ၤလၢ
အပတီၢ်ခံလီၤ. အတုးတအိၣ်ကိးဘၣ်မၤ..ယမ့ၢ်ဘၣ်ဟ့ၣ်အယၣ်န့ၣ်က့ၤ, ယတၢ်အ
ထိးနါ (အမ့း) အိၣ်ဒီးဒါခိမံၣ်.

ယထိပ်ပျံပျံကွက်တန့်ဝံအလီခံယဒီးန့ယဖိအဆိကတၢ်တဂၤလာအမ့အပိၣ်ခွါ
ဒီးယကိးန့အမံလၢ “စီမူလၢတၢ်အၢၣ်လီ” န့ၣ်လီၤ. ယမၤဒုအသးတမံနီတစး
ဘၣ်. တဲလၢသၢဝဲန့ကတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အိၣ်ကိးလၢသၢကဘၣ်ယုၢ်န့ၣ်သၢဖိခွါအမံ
န့ၣ်လီၤ. ယၤဒုစးထိပ်လၢယန့ၣ်ဘၣ်ယမၤတဂၤအံၤဝံအလီခံန့ၣ်နီၣ်ဂံ “ခံ” န့ၣ်မ့ၢ်
ယတၢ်န့ၣ်သၢထီၣ်, ဒီးနီၣ်ဂံ “တၢ” န့ၣ်မ့ၢ်အတၢ်လီၤ. ယမၤတဲယၤ “စီမူလၢတၢ်
အၢၣ်လီ” မံၤဝဲအံၤတလီၤမၢ်ဘၣ်မီၤ, နၢ်က့န့ၣ်သၢကကိးအဖိခွါမံလၢ “အဲၣ်တၢ်
တီၣ်ခၢ်” ဒီးယမၤန့ၣ်ဆဲးတဲကဒီးဝဲလၢသၢတအဲၣ်ဒီးလၢပဖိခွါအံၤအမံၤကအိၣ်ခံဖျၢၣ်
ဘၣ်, အိၣ်ဒၣ်လီလၢမံလၢယယုၢ်ဒီးမံလၢအယုၢ်န့ၣ်ကဆဲးထီၣ်ဒုးစဲဘူးဝဲလီၤ, စံး
စ့ၢ်ကိးဝဲလၢမံလၢအယုၢ်ဝဲန့ၣ်ကဘၣ်ဟဲလၢတၢ်မၢ်ညါလီၤ. ယမၤတၢ်တသ့လၢနီတ
မံဘၣ်, ယတဲတၢ်တသ့နီတမံလၢမံဘၣ်, လီၤကံဘၣ်ယၤလၢယနီၣ်ဖံးခံးဘၣ်အံၤအ
စဲဘူးတၢ်အသးမံးကျံကလၢလီၤ. အယိပဖိခွါဖိအံၤအမံလၢလံၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်တၢ်မၤနီၣ်
မၤယၤအပူၤန့ၣ်ကွဲးလီၤအသး “စီမူလၢတၢ်တီၣ်ခၢ်မူလၢတၢ်အၢၣ်လီ” န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢဆၢကတီၢ်ဘၣ်လံလၢယဖိခွါကစးထီၣ်ကွီအတၢ်မၤလိလံန့ၣ်, ပဲလၢအမ့ၢ်မိၢ်ပၢ်
ခံၤပတမၤယံၣ်မၤနီၣ်ပသးဘၣ်. ပစးထီၣ်ဆုၤအီၤဒီးပအိၣ်ဒီးတၢ်မုၢ်လၢ်ဖးဒိၣ်လၢဖိခွါ
ဖိအံၤအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲယအိၣ်တၢ်လီၤအံၤန့ၣ်ပုၤသ့ၣ်ညါယၤကိးဂၤဒီးယၣ်ယၣ်လီၤ.
အယိယဖိခွါလၢအမ့ၢ် “စီမူလၢတၢ်တီၣ်ခၢ်မူလၢတၢ်အၢၣ်လီ” တဂၤအံၤန့ၣ်ပုၤလၢတ
သ့ၣ်ညါအီၤဒုတအိၣ်ကိးပျံလဲၣ်. တဘျီယိယဆိကမိၣ်ထံၣ်မုံလၢယဖိခွါအံၤကဲထီၣ်
တၢ်ခိၣ်တၢ်နၢ်, ယသးမုၢ်ဒီးယမဲၣ်နံၤကမုံမးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယတၢ်ဆိကမိၣ်မုံဒီးတၢ်
မဲၣ်နံၤကမုံအံၤဆိတလဲအသးဆူတၢ်ဖုးသံပျီၢ်ဂီၤဖဲလၢယမၤတီၢ်လီၤယဖံဘၣ်ခိၣ်ဒီးတဲ
ထီၣ်ဝဲ “ပကအိၣ်မ့ၤစီ, တီၣ်ခၢ်မူလၢပါစၢ” အခါလီၤ. ပုၤဖးလံၢ်ဖိစၢ, ယကရဲပုးနၢ.
ဘၣ်မနုၤအယိလၢယမၤကိးယၤဒ်အံၤလဲၣ်န့ၣ်နီၤ...တဲလၢသၢမုၢ်ကိးယၤလၢ, “အဲၣ်
တၢ်တီၣ်ခၢ်ပါ” မ့ၢ်ဂ့ၤ, “မူလၢတၢ်အၢၣ်လီပါ” မ့ၢ်ဂ့ၤတမ့ၢ်လၢအမ့ၢ်တၢ်လၢအထဲသိး
တုၤသိးန့ၣ်ဘၣ်အယိယဘၣ်ကဲထီၣ်ယဲ “တီၣ်ခၢ်မူလၢပါ” စးထီၣ်လၢန့ၣ်လံၤလံၤန့ၣ်
လီၤ. ယမၤမ့ၢ်ကိးယၤဒ်လဲၣ်ဂ့ၤလဲၣ်ဂ့ၤယၤဒုလၢယဂီၢ်အဝဲမ့ၢ်တၢ်ဆၢသယုၢ်သညီ
ခုၣ်ထီၣ်တီၤလီၤ, အယိသတးဒီးယကိးဒၣ်အီၤ “ဆၢ” တဘိယုၢ်ယိလီၤ. ယကွၢ်ထီၣ်ယ
မၤ “ဆၢ” အမဲၣ်မိၣ်လံးမိၣ်လံးဒီးယတဲဘၣ်အီၤလၢယဆိမိၣ်မုံတၢ်အဂ့ၢ်လီၤ. အဝဲ

ကွ်ဟ့လီယတထံဒီးထဲထီၣ်ဝဲ “တၢ်ပျၢ်” ဘၣ်ဆၣ်အမဲၣ်ချဲတခီနံၤကမ့ၢ်လီၤ. ယသ့ၣ်ညါန့ၣ်ဒါဒီ, ယဆိမိၣ်ထီၣ်လာယသးပူၤ, “နၤနၢ်ကွၢ်နမ့ၢ်မိၢ်တဂၤအသိးန့ၣ်နကအဲၣ်ဒီးလာနဖိခွါကဲထီၣ်တၢ်ခိၣ်တၢ်နၢ်ဒါဒီ. ဘၣ်ဆၣ်ယတထဲထီၣ်ဖျဲးဘၣ်မိၤ. ခဲကီၢ်ဒီး...ယကဒီးန့ၢ်ဘၣ်မံၤအသိတဖျၢၣ်ကးဒီး” အယိယတဲအီၤ, “တၢ်ဂ့ၢ်ကိတအိၣ်ကီးပျၢ်လဲၣ်, တၢ်...တၢ်ဆိကမိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်, တဘၣ်ဟ့ၣ်အပူၤအကလံၤဒီး” ယမါတဲယၤ, “တဲအါတၢ်လာတဂ့ၤယသၣ်ဝံၤလံ” အယိယဘၣ်ကးတံၢ်က့ၤယတၢ်အိၣ်တၢ်အီၤအကျါခိၣ်ထံးလာအမ့ၢ်ယထးခိၣ်တပူၤအံၤလီၤ. ကဲ...အခဲအံၤပဆိၣ်ဂ့ၤတၢ်အိၣ်ဝံၤလံ, ဖဲလာယကအိၣ်ထီၣ်မ့ၢ်အဆိကတၢ်တမိအခါယန့ၢ်ဟူတၢ်ကလုာ်ဟဲသီၣ်ထီၣ်လာယဟံၣ်မဲၣ်ညါတကပၤ, “ဖါတံၢ်ဧၤ, သရၣ်မုၢ်ကိၣ်ခိၣ်မၤလိာ်နၤလာနကလဲၤထံၣ်လိာ်အီၤလာကိၣ်အရူလာအဆိအချ့အံၤလီၤ. မ့ၢ်လာနဖိခွါထီ (တဲး) ဝဲဖိသၣ်အဂၤတဂၤအမဲၣ်တကွီၤအယိလီၤ.” ယဘၣ်ဟံၣ်လီၤကဒါက့ၤယမ့ၢ်တမိလာယကဆွံၣ်အီၤလာယကိၣ်ပူၤဝံၤဒီးဖုလီၤလာဟံၣ်ပူၤဝံၤဘျီယုာ်သဘျိုးဆူကိၣ်အရူလာတၢ်ပစုၢ်ပတုၤအပူၤလီၤ. ယမါနၢ်က့အိၣ်မ့ၢ်တန့ၢ်လာဘၣ်န့ၢ်ယသ့ၣ်ညါက့ၤဖဲယဟဲက့ၤကဒါက့ၤလာယဒီးအခါလီၤ. တၢ်တခါယလဲၤတုၤလာကိၣ်အကရၢ်ပူၤဒ်လဲၣ်ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်, တကးဒီးဘၣ်ယလဲၤတုၤဆူကိၣ်အရူဒ်လဲၣ်ယဒူးတဘၣ်ကီးဘၣ်. သရၣ်မုၢ်တဲယၤ “ဆုၣ်နီၤ” မးယနီၣ်က့ၤယသးဒီးယတဲ “မ့ၢ်” ဒီးယဆုၣ်နီၤလီၤ. တအိၣ်ထဲသရၣ်မုၢ်ဒီးယၤခံၣ်ဘၣ်. ပုၤတုၤဆိဟံၣ်လာယမဲၣ်ညါအိၣ်ယာ်လံ. “စီၤအိၣ်တၢ်တီခုၣ်မူလာတၢ်အၢၣ်လီၤ” လၢအမ့ၢ်ယအုၣ်ယာ်ဒီးဖိသၣ်အဂၤတဂၤလာအမဲၣ်တကွီၤဂီၤလုးဒီးညိးထီၣ်တဂၤ, လၢအလိာ်ခံတခီ (ကမ့ၢ်ဖိသၣ်ဝဲန့ၣ်အဟံ) ပုၤဆၢထၢၣ်တဂၤအသးနံၣ်ကပျၢ်န့ၢ်ယၤ, ကွၢ်ယီၤယတဘျးလာတၢ်မိၢ်တမုၢ်နါတဆၢအပူၤလီၤ. ယသးစံၣ်မးထူၣ်ကလံာ်အယိယဘၣ်ယုာ်လီၤယထူးပွဲၣ်ထံၣ်သိးယသးဖျၢၣ်ကမၤက့ၤတၢ်ဘၣ်လီၤဘၣ်စးအဂီၢ်ဒီးယဟံၣ်ဖျါထီၣ်ယတၢ်ဆိၣ်လီၤယသး, တၢ်ယုကညးလာယမဲၣ်သၣ်အလီၤထဲန့ၣ်မးအမဲၣ်သၣ်လာအဖုၣ်ဆၢတဘျးန့ၣ်လီၤကတြုၢ်က့ၤကိတစးဖိလီၤ. သရၣ်မုၢ်ကိၣ်ခိၣ်သံကွၢ်ကိၣ်ဖိခံၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါဒီးပဲကိးဂၤဒီးပသ့ၣ်ညါဘၣ်က့ၤလာကိၣ်ဖိလာအမဲၣ်သကွီၤညိးထီၣ်တဂၤယုကွဲးယဖိခွါလာအမၤအါထီၣ်ယတၢ်မၤ, ဒီးမၤမဲၣ်ဆုးယမဲၣ်တဂၤအစၢ်ဘိတန့ၢ်ဘၣ်ဒီးတဲဆဲးခွဲးဘၣ်ဝဲအယိယပုၤဖါနၢ်က့ဘိကဒါအီၤခိဖျိပျၢ်ယီၤဝဲအစုခိၣ်သၣ်လာတၢ်တပၤသ့ၣ်တပၤသးအပူၤလီၤ. ယဖိခွါဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၤအီၤလာ

အသုတမာလာဒ်အံနီတချီလာတဂု၊ အမ္မာမာဘဉ်ဖုးန့ၣ်ကဘဉ်ဟးထီၣ်လာကိုလီၤ။ ယၢနာ်ကုယဘဉ်ယုကညးဖိသၣ်တဂၢအပၢ်တဒီးကွဲဘဉ်လီၤ။ ယဝဲဘဉ်အီၤလာယကသိၣ်ယဖိအံၤပံးပံးလီၤ။ အဝဲတဟ်ဒုၣ်ဟ်ကမၢ်ကီးယၢဘဉ်။ နံၤအဝဲန့ၣ်ယအိၣ်ဘဉ်က့ၤမ့ၤလာမုၢ်ဟါလီၤတကပၤလီၤ။ ယဟၢဖၢမ့ၢ်တကီးသီၣ်ဘဉ်န့ၣ်၊ ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ်ယတသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လာယကအိၣ်မ့ၤလာဘဉ်လီၤ။ အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်မၤလိလာယဖိခါ “စီၤအဲၣ်တၢ်တီၣ်ခုၣ်မူလာတၢ်အၢၣ်လီၤ” ဟ့ၣ်အပါ “ယၢ” လၢယသးပုၤနီၣ်တန့ၢ်ဘဉ်လီၤ။

ဖဲယဖိခါဖျိထီၣ်ခွံတီၤဝံၤအလီၢ်ခံဒီးပဝဲဟံၣ်ဖိယီဖိဘဉ်သးသးဆူတၢ်လီၢ်အဂၢတတီၤဖဲယီၤကီၢ်ဒီးကီၢ်ပယီၤအဘၢၣ်စၢၤလီၤ။ ဖဲတၢ်လီၢ်ဝဲန့ၣ်ယထံၣ်လိာ်က့ၤယသးဒီးယသကိးလာယရူအီၤဘူးဘူးတၢ်တၢ်တဂၢဖဲယဖိသၣ်ခါအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ။ ယသကိးအံၤယထီၣ်ပုၤဝံၤတယံၣ်တမိၢ်ဘဉ်န့ၣ်အဝဲန့ၣ်ကုထီၣ်ပုၤလီၤ။ ပတၢ်ထံၣ်လိာ်က့ၤပသးအံၤဒုးသးခုပဝဲခံၣ်၊ လၢၣ်သးဒီဖျါၣ်လီၤ။ အဝဲအိၣ်ဒီးအဖိမုၢ်လၢအယံၣ်လၢတဂၢလီၤ။ တနံၣ်အံၤယဖိခါမၤလိအတီၤတဆံလံ၊ မၤလိတၢ်အခိၣ်န့ၣ်ဖျဲးဒိၣ်မးတုၤဒၣ်လဲာ်အတအဲၣ်ဒီးဖးလံာ်ဘဉ်လီၤ။ ဘဉ်ပးလၢတၢ်ကူၣ်ဘဉ်ကူၣ်သ့အခိၣ်န့ၣ်ဂ့ၤ၊ ဒီးအသုၣ်အိၣ်သးအိၣ်၊ သးစဲၣ်ဒိၣ်မးလီၤ။ တၢ်အဝဲန့ၣ်အမ့ၢ်တဆဲးခွဲးထီၣ်ပုၤဂၤ၊ အ့ၣ်လိာ်သး၊ ထီလိာ်သးဒီးပုၤဂၤဘဉ်န့ၣ်လီၤကံၤလၢအတၢ်အိၣ်မူန့ၣ်အခိၣ်ပညိတအိၣ်ဘဉ်လီၤ။ လၢတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ်အံၤအယီၤမဲာ်ထူၣ်တလီၤလိာ်သးဒီးအီၤကံၤဆိးဘဉ်။ ယမ့ၢ်တသးဟ့ၣ်အီၤနာ်ကုယကွၢ်အီၤဆါမဲာ်ဆါနါတဘျီတခိၣ်လီၤ။ အမိၢ်ဒုတနူအဖိဘဉ်၊ ဘဉ်ဒီအဝဲမ့ၢ်ပိာ်မုၢ်အယီၤအတၢ်သးစူၤအါခါသၢၣ်။ ပုၤဖးတၢ်ဖိစၢၤ၊ ယကဝဲန့ၣ်တဘျီအံၤယမၤကိးယၢဖုၣ်လီၤက့ၤတစဲးကိးဝဲဒၣ်လၢ “ခုၣ်မူပါ” နံၣ်ယံာ်လၢယံာ်ထီၣ်နာ်ကုအဝဲတသးပုၤနီၣ်အတၢ်ကတိၤဘဉ် “ခုၣ်” တဖျါၣ်န့ၣ်ဟဲလၢမံၤလၢအယုာ်ဝဲ၊ မ့မ့ၢ် “မူ” တဖျါၣ်န့ၣ်လၢယယုာ်န့ၣ်မီၤ....

ယၢ “ခုၣ်မူပါ” အဖိခါ “ခုၣ်မူ” ဒုတနံၣ်အံၤအသးနံၣ်အိၣ်တဆံယုနံၣ်လံ၊ တၢ်မၤလိစ့ၢ်ကိးမ့ၢ်အကတၢ်တနံၣ်လၢတီၤထီၣ်လီၤ။ အသရၣ်သရၣ်မုၢ်တဖၣ်ဒုတဝဲကိတဖျါၣ်အံၤပုၤတီၤတဆံအကျါ “စီၤအဲၣ်တၢ်တီၣ်ခုၣ်မူလာတၢ်အၢၣ်လီၤ” မ့ၢ်တဖျိးစိလၢ

လံာ်ကိးဘုၣ်ဒဲးဘၣ်န့ၣ်မတၢ်တဂၤမးတဖျိးစိလၢၤဘၣ်.” ယၣ်ဟူတၢ်အံၤသးခုသးမုၢ်န့ၣ်ကွၢ်တဖျိးဘၣ်, ယၣ်အီၤလာယသးဖျါၣ်အနၢၣ်ထံးဘၣ်ဘၣ်ဘၢလီၤ. ယမ့ၢ်ပာ်ဖျါဘၣ်ဖုးဒီးပာ်ဖျါတၢ်အဲၣ်လာယဖိခွါလာယကွၢ်အီၤတပီဘၣ်ယမဲာ်ထူၣ်တဂၤအံၤ, ကဖုဒီးထီၣ်ဘၣ်ယခိၣ်သၣ်ယံလီၤ. ကိညၢ်ဒီးလာပာ်အလီၢ်အလာန့ၣ်ယပၤယာ်အီၤန့ၣ်ဂ့ၤဂ့ၤအယိပုၤဂၤန့ၣ်မ့ၢ်တပျံၤန့ၣ်ကွၢ်အပာ်လာအမ့ၢ်ယၤအံၤန့ၣ်သုၣ်ပျံၤပးကဲဒဲးလီၤ. တနံၣ်အံၤယပာ်လီၤယသးလာယကမၤတၢ်စံးဘျုးစံးဖျိၣ်အတၢ်ဘျုးတၢ်ဘါခိဖျိလာယထီၣ်ပုၤန့ၣ်လံာ်တဆံၣ်န့ၣ်အယိလီၤ. တၢ်ဘျုးတၢ်ဘါအံၤကမ့ၢ်ဝဲယပုၤဖါဖျိထီၣ်အတၢ်တဆံၣ်အလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.

တနံၣ်န့ၣ်, ယဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကစီၣ်လာအအာတခါလာအမၤပျံၤယသးနးနးကလဲာ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်လာယမၤဒီးယၤအထံၣ်ဖိ “ခုၣ်မူ” ဘၣ်န့ၣ်မတၢ်တဂၤမးတဆုၢ်ယၤတၢ်ကစီၣ်ဒီးယၤန့ၣ်ကွၢ်သးကအိၣ်ခုၣ်ခုၣ်မုၢ်မုၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ... တဘျီအံၤဒုယတလဲၤလာယကစၢ်လာၤဘၣ်. ယပျဲလီၤကွၢ်လာအမိၢ်တသါလာအကဟံးန့ၣ်မူဒါစံးကတိၤတၢ်လာအဖိခွါအဂ့ၢ်လီၤ. ယၤဒုတၢ်သးဒိၣ်ဒုဟဲထီၣ်တုၤလာယခိၣ်ထံလံး....ပုၤဖါဝဲန့ၣ်ဖၤန့ၣ်ဝဲဂ့ၢ်အဂီၢ်လာပုၤတုၤဝဲလာကီၣ်န့ၣ်လာအသကိးတဂၤအထၢၣ်ပူၤ...အသကိးမုၢ်တဂၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ယသကိးခွါလာယရုတၢ်အီၤဘူးဘူးတၢ်တၢ်တဂၤအဖိမုၢ် “နီၢ်လါဖိကပီ” လီၤ. တၢ်တခီၣ်အံၤဒုယဘၣ်ပာ်ကွၢ်ယမဲာ်သၣ်ဒဲးလဲာ်, လီၤကံာ်ဘၣ်ယၤဒဲးသိးယတူၢ်ဘၣ်လာယမဲာ်အံၤဘၣ်တၢ်ကျိယာ်အီၤလာယဲာ်ဒီးလီၤကလဲလၢာ်လံးန့ၣ်လီၤ. “နီၢ်လါဖိကပီ” ဒုပုၤဘၣ်ဆုၢ်တဘျီယီလာတၢ်ဆါဟံၣ်လံး, အမိၢ်ဘၣ်လဲၤခိးအီၤခိဖျိလာတၢ်ကိၢ်ထီၣ်နးမးအယိလီၤ.

လာကွၢ်အရူဒီးပူၤတခီသရၣ်သရၣ်မုၢ်တဖၣ်, ယမၤ “ဆၢ”, “နီၢ်လါဖိကပီ” အပာ်, ပာ်ယုာ်ဒီးယထံၣ်တဒုန့ၣ်လီၤ. သရၣ်ကွၢ်ခိၣ်ဖးဒိၣ်တဲဝဲလာတၢ်ဂ့ၢ်အဝဲအံၤန့ၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီလာသးသမူအဂီၢ်သုဒၣ်လဲာ်လီၤ. ကွၢ်ဖိလာအစးထီၣ်တၢ်အံၤကြးဘၣ်တၢ်နီၤဟးထီၣ်အီၤသ့လီၤ. တကတီၢ်ယီ “ခုၣ်မူ” ဟဲသကူးလီၤသးလာသရၣ်သရၣ်မုၢ်တဖၣ်အမဲာ်ညါဒီးတဲထီၣ်ဝဲ, “ဝံသးစူၤလီၤ, လၢခဲန့ၣ်ယတမၤတၢ်ဒဲးအံၤနီတဘျီလာၤဘၣ်. ပျဲယဟးထီၣ်ကွၢ်တဂ့ၤ, ယယုကညးဆူၣ်ကလဲာ်လီၤ.” အမိၢ်

ဒုကမၢကမၢတဘျီယီအသးဒုလၢအနီဟူဘၣ် “ဝံသးစူၤ, ယယုကညး” လၢအပဲထီၣ်ဖျးလၢအဖိခွါအထးခိၣ်အယိလီၤ. ကိသရၣ်ကိးဂၤဒီးအသးမုၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. အနီၤကီၢ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တအဲၣ်ဒီးလၢကိဖိလၢအဖျးအံၤဟးထီၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အကိဘၣ်လီၤ. “နီၤလိဖိကပီၤ” အပၢနၢ်က့မ့ၢ်တၢ်တမံၤယီလီၤ. အဂ့ၢ်လဲၣ်န့ၣ်အဝဲဟ်ဒၣ်အသကိးအဖိခွါလၢအဖိစ့ၢ်ကိးအယိလီၤ. အဝဲန့ၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲလၢဒ် “ခုၣ်မူ” အၢၣ်လီၤတ့ၢ်ဝဲအသိးန့ၣ်တမ့ၢ်လၢအကမၤဟးဂီၤဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. “နီၤလိဖိကပီၤ” မ့ၢ်ဘၣ်လဲၤထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်က့, အပၢသးဒုလၢအသကိးအဖိခွါ “ခုၣ်မူ” ဆိတလဲကွံာ်အလုၢ်လၢသကဲးပဝးလၢအတဂ့ၤတဖၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. ဝဲယဖိမိဒီးအဖိခွါက့ၤတုၤဒၢးအခါယၤဒုတၢ်သးထီၣ်တဖၣ်တယုၢ်ထီၣ်ကွံာ်ဒီးဘၣ်, အိၣ်ဒီးဒၣ်လၢယပူၤဒီးလီၤ. ယပုၤမုၢ်ဒုဟဲက့ၤတဘျီယီဆူယအိၣ်, အဖိခွါတခီလၢအမိၢ်အလီၢ်ခံသ့ၣ်စီၣ်သ့ၣ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ယၤတဘျးတဘျးလီၤ. ယတဲအီၤ, “နသ့ၣ်ညါနတၢ်ကမၢအိၣ်ကစီဒီး.” နမၤတၢ်တခါလီၤကၢ်လၢပုၤတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးတအိၣ်ဘၣ်, တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ပုၤလၢတၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢ်ထီၣ်ဘးအတၢ်မၤလီၤ.” အဝဲကွၢ်ကျၢ်ထီၣ်တၢ်လၢအမဲၣ်တူၢ်ခံတဘျး...ယသးပံၢ်တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်န့ၢ်အလီၢ်တုၤဒၣ်လဲၣ်လၢယကပၤကနီၤဟဲစ့ၢ်ထီၣ်အသးလၢယဖိဒီးဘၣ်အဖိလၢ, ယမဲၣ်ဝီၤရံးထီၣ်ဘၣ်ဆၣ်ယဂုၢ်ကျးစးတဲဒီးအီၤလၢ, “နတမ့ၢ်ယဖိဘၣ်. နမ့ၢ်ထွံၣ်အဖိလီၤ.” ...တၢ်ကတိၤလၢယမၤတဲထီၣ်ဖျးဝဲန့ၣ်ယနီၤဟူချးဒီးတဲဝဲဒၣ်, “အိ...တမ့ၢ်ထွံၣ်အဖိဘၣ်. မ့ၢ်ယဖိလီၤ.” ယမၤအတၢ်ကတိၤကတၢ်ဒီးယၤနၢ်က့ယနီၣ်ထီၣ်တၢ်မုၢ်လၢလၢယမုၢ်လၢ်ယာ်လၢယဖိတဂၤအံၤအဖိခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ယဆိမိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒုလီၤကၢ်လၢယလူလီၤထံလၢမဲးမုၢ်ခိၣ်လံၤဒါသၢၣ်. ဝံၤဒီးယလီၤယံၤတူၢ်ပြုၤကလၢဘၣ်ဆၣ်ယခိၣ်တဘၣ်ထံးဒီးဟံၣ်တူၣ်ဒီးလီၤယံၤမံၤနီၤအီၤထီၣ်ဘၣ်သးဒီးဘၣ်, ခီဖျိလၢစုလၢအဆိၣ်ခံခီဟဲစံၣ်ဖီၣ်ဂၢ်တၢ်ယာ်ယၤအယိလီၤ. ယသ့ၣ်ညါဒီးလီၤတၢ်ဘၣ်ယၤဂ့ၤဒိၣ်မးလၢအတမ့ၢ်ယမၤအစုဘၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဒၣ်ယဖိခွါအစုဒၣ်ဝဲလီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံယတသ့ၣ်ညါတၢ်နီတမံၤလၢၤဘၣ်.

ယသ့ၣ်နီၣ်လီၤက့ၤယသးအခါယအိၣ်လံၤလၢယကစၢ်အလီၢ်မံခိၣ်လံၤလီၤ. ယတူၢ်ဘၣ်ဒ်ယသးနၢ်ပုၤယၤဒိၣ်မးအသိးဒီးနီၤဟူယဲတၢ်ကလုၢ်ကသ့ၣ်ဖိ, “ပၢ်ဒၢ, ပုၤယတၢ်ကမၢတက့ၢ်. ယတမၤတၢ်တၢ်နသးဒီးမၤသးထီၣ်နၢ်နီတဘျီလၢၤဘၣ်. ယလုၢ်ယလၢ်

လာအတဂူတဖန်ယစူးကွိုင်လံလီ။” ဟု...ယမံမိတ်ခီဧ။ အနီကီဧ။ ယအဲဒ်ဒီးစိပံလီယဘုဒ်ရးမးလီ။ န်သကယမဟူးဝးယသးတဘုဒ်ဒီးဘုဒ်မိအဲအံန့ ... တ်အယီန့ယအုဒ်တံဘုဒ်ယပျုလာယမဲန့တထံပံပံ ... လါလါတံတခါဆါတဘီမးလဲဒ်။ သွံဒ်လီညီဧသုဒ်။ သွံဒ်ဒ်ဝဲမိဒ်။ အဲအံယသးခုလီကံလာယလာလာအလုဒ်ပုဒ်လါအလီတဲလီဘျါလာကပံအကျါတဖျါန့ယထံန့က့အီနီနီလံန့လီ။ ယတုာ်ဘုဒ်တံအဂါတခါဒီး ... တ်အထံလာယမဲချဲခံဖျါအပူယဲစုံထီပျုကလံဒီးယွါလီဝဲလာယမဲသုဒ်လီတနီဒီးဆုယနံခီအလီတနီလီ။ နသုဒ်ညါဧ။ ပုဖးတံဖိဧ၊ မုဒ်ယတံသးခုအမဲထံန့လီ။ ဘုဒ်ဆုယလီကမာကမုဒ်လာယသးနီပုာ်ဘုဒ်စီဒ်အခါလီ။ တံတခါယမဲထံခုလီတုလာယသးပုာ်ကီပုာ်လဲဒ်။ အိ...ယသုဒ်ညါလံ...မုဒ်ယဖိခါအမဲထံလီ။”

မုဂါယံလာတဂါဝဲလာယကီးဘါယွါဒီးမးတံစံးဘျူးစံးဖိုင်ဝဲလာယဖိခါအကွီပျါဝံအလီခံန့ယသးပုာ်ရှီဒီးခုဒ်ယုာ်မုာ်ပံမးလီ။ ယဖိခါဖျိစိလံကီးဘုဒ်ဒီးလီ။ တံဘျီယတပံခုသုဒ်လာဘုဒ်။ ယစံးပတြါအီလာအမဲညါအခါအမဲနံကမုမးလီ။ တံဘုဒ်တံဘါအဆါကတီယတဲဖျါထီတံဂုာ်တံကျါလာတံစံးဘျူးယွါတဘျီအံလာန့အမဲညါယဘီးဘုဒ်သုဒ်ညါလာယဖိခါ “စီအဲဒ်တံတီခုဒ်မုလာတံအာ်လီ” န့တမုာ်ပုာ်လာညါတဂါလာဘုဒ်။ မုာ်ပုာ်အသီလာအဒီကနုတံလံလီ။ ယတဲတံအခါယတယုာ်ယီဒီးကွါတံဆုယဖိခါအအိဒ်ဘုဒ်။ န်ကယထံလာအဝဲဖျူးလီအခိသုဒ်ယံဆုဒ်ဆုဒ်ကလံဒီးတံပံထီအစုခိသုဒ်လာအထွဲတကပံဝံဒီးယုာ်ထီယုာ်လီဝဲအစု (အခိပညီအတုာ်လိာ်ယတံတဲ) လီ။ ယထံအတံဟူးတံဂဲအံလာယမဲချဲအနုာ်ထံလီ။ တံတဂါလံကျိဒီးမံ ... ကတံလံ။